

Učebné osnovy

3.cyklus

OBSAH

1. Učebné osnovy pre 1.cyklus.....	3
1.1 Slovenský jazyk a literatúra	3
1.2 Anglický jazyk.....	43
1.3 Práca s textom.....	58
1.4 Matematika.....	71
1.5 Informatika.....	90
1.6 Fyzika.....	112
1.7 Chémia.....	126
1.8 Biológia.....	137
1.9 Dejepis.....	152
1.10 Geografia.....	163
1.11 Občianska náuka.....	176
1.12 Etická výchova.....	186
1.13 Náboženská výchova.....	197
1.14 Technika.....	210
1.15 Hudobná výchova.....	220
1.16 Výtvarná výchova.....	232
1.17 Telesná a športová výchova.....	246

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 3
------------------------------	---------------------------	-----------------------

1. Učebné osnovy pre 3.cyklus

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

1.1 Predmet: Slovenský jazyk a literatúra

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Slovenský jazyk a literatúra schváleného ako **Príloha č. 2.1** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra má v systéme školského vzdelávania centrálnu postavenie, pretože vytvára predpoklady pre zvládnutie ostatných vyučovacích predmetov. Kvalitné poznanie a praktické ovládanie zákonitostí slovenského jazyka podmieňuje pohotovú, funkčne primeranú a kultivovanú komunikáciu.

V oblasti Komunikácia a sloh sa žiaci učia vnímať a chápať rozličné jazykové informácie, čítať s porozumením, kultivovane písať, rozprávať a na základe prečítaného alebo počutého textu samostatne sa rozhodovať, nadobúdajú kompetencie text analyzovať a kriticky hodnotiť. V literárnom vzdelávaní sa žiak prostredníctvom literárnych ukážok zoznamuje s literatúrou všeobecne, konkrétne s literárnymi druhmi, literárnymi žánrami, kompozíciou literárnych diel, štylistikou literárneho textu, získava informácie o autoroch, ich živote a ďalších dielach. Učí sa formulovať vlastné názory o prečítanom diele. Získava kompetencie rozlišovať fiktívny príbeh od skutočného. Postupne nadobúda čitateľské zručnosti, schopnosti reprodukovať prečítaný literárny text a samostatne tvoriť nový umelecký text. Žiaci sa oboznamujú s významnými slovenskými predstaviteľmi tvorby pre deti a mládež a nadobúdajú tak poznatky, ktoré pozitívne ovplyvňujú ich postoje, životnú hodnotovú orientáciu, empatiu, prosociálne správanie, obohacujú ich duchovne a nadobúdajú etické kompetencie.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 4
--------------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------

Ročník: Šiesty

Rozsah vyučovacieho predmetu

5 vyučovacích hodín týždenne – 165 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (voliteľné hodiny RUP)

spolu - 231 hodín ročne

Posilnenie časovej dotácie o 2 vyučovacie hodiny vo vyučovacom predmete Slovenský jazyk a literatúra umožní viac priestoru na upevnenie, precvičenie, posilnenie kvality vedomostí, výkonov žiakov a vytvorenie priestoru na dosiahnutie požadovaných upravených cieľov a kompetencií v danom predmete.

Ciele predmetu

Žiaci

- analyzujú text po lexikálnej stránke a vysvetľujú štylistický význam jazykových prostriedkov v texte
- rozlišujú spôsoby obohacovania lexikálnej zásoby a zásady tvorenia slov
- používajú správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov
- tvoria jednoduché vety a jednoduché súvetia s rôznou modalitou
- vyhľadávajú umelecké prostriedky v texte a definujú verš, rým, určujú druh rýmu
- charakterizujú pojmy lyrika, epika, dráma a vzájomne ich odlišujú

JAZYKOVÁ ZLOŽKA

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Čítanie s porozumením	Hlasné a tiché čítanie s porozumením: Súvislé a nesúvislé texty Umelecké a vecné texty Informačné čítanie Analytické čítanie Hodnotiace čítanie	Samostatne, správne a plynulo čítať s porozumením akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokázať prispôsobiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie. V texte vyhľadať explicitne i implicitne vyjadrené informácie, správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie a identifikovať všetky časti vonkajšej a vnútornej kompozície textu. Sformulovať vlastný názor na prečítaný text, hodnotiť jeho kvalitu, efektivitu a primeranosť, svoje stanovisko obhájiť a ako argumenty, resp. protiargumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu.
Písanie	Tvorba vlastných textov na základe poznatkov o jazyku, slohových útvaroch a žánroch Osnova v umeleckom texte Osnova v náučnom texte Slohové útvary a žánre: Statický opis Charakteristika osoby Dynamický opis Rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba) Rozprávanie s využitím priamej reči (3. osoba) Výber údajov z textu a ich usporiadanie do tabuľky a grafu Osnova a koncept pripravovaného textu Vyjadrenie postoja k prečítanému textu Tvorba projektu	Pochopiť štylistické využitie podstatných a prídavných mien v statickom opise. Rozlíšiť vonkajšiu a vnútornú charakteristiku. Porovnať dynamický a statický opis, dynamický opis a rozprávanie, vedieť ich odlíšiť. Vysvetliť úlohu slovíec v rozprávaní. Prerozprávať obsah textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti. Pretransformovať text do 3. osoby pl. Vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému kompozične a formálne ucelený text, ktorý spĺňa znaky stanoveného alebo ním vybraného slohového útvaru/žánru a zodpovedajúceho jazykového štýlu. Prispôsobiť lexiku textu cieľu písania a komunikačnej situácii. Využívať široký repertoár lexikálnej zásoby a vyhýbať sa stereotypnému vyjadrovaniu. V rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie súvisiace s obsahom textu a použiť ich. Skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom pri oprave aplikovať nadobudnuté poznatky z pravopisu, lexikológie, morfológie a syntaxe. Pri prezentácii svojho textu správne artikulovať, intonovať a prispôbovať tempo svojho prejavu poslucháčom.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cykľus	Príloha 4 Strana 6
--------------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------

		Aplikovať vedomosti o formálnej úprave počas tvorby projektu.
Hovorenie	<p>Komunikačná situácia</p> <p>Verbálna a neverbálna komunikácia</p> <p>Vyjadrenie postoja k obsahu komunikácie(argument, protiargument, dokazovanie, dôkaz, vyjadriť súhlas/nesúhlas)</p> <p>Tvorba otázok: otvorené a zatvorené otázky</p> <p>Odosielateľ/vysielateľ</p> <p>Prijímateľ</p> <p>Efektívna komunikácia</p> <p>Asertívna komunikácia</p> <p>Pozdrav, oslovenie</p> <p>Vokatív</p> <p>Slohové postupy a útvary:</p> <p>Statický opis</p> <p>Dynamický opis</p> <p>Umelecký opis</p> <p>Odborný opis</p> <p>Charakteristika osoby</p> <p>Jednoduché rozprávanie</p>	<p>Pochopiť pojem komunikácia a dôležitosť dorozumievania sa medzi ľuďmi.</p> <p>Samostatne a pohotovo sa zorientovať v danej komunikačnej situácii.</p> <p>Odhadnúť podstatu neverbálnej komunikácie a vyjadriť svoje pocity.</p> <p>Bez prípravy začať a ukončiť komunikáciu, pričom zosúladuje výber jazykových prostriedkov s cieľom komunikácie.</p> <p>Rozlíšiť otvorené a zatvorené otázky.</p> <p>Identifikovať v texte piaty pád ako oslovenie.</p> <p>Ovládať písanie čiarky pri oslovení.</p> <p>Vo vlastných ústnych prejavoch dodržiavať správnu výslovnosť, plynulo a zrozumiteľne artikulovať, uplatňovať primeranú silu hlasu, primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujímať spoločensky vhodný postoj a vzdialenosť s komunikujúcim.</p> <p>Rešpektovať názory iných.</p>
Jazyková dimenzia Zvuková rovina a pravopis:	<p>Vety podľa obsahu</p> <p>Melódia vety</p> <p>Spodobovanie</p> <p>Znelé a neznelé spoluhlásky</p> <p>Vybrané slová, príbuzné slová</p> <p>Priama reč</p> <p>Uvádžacia veta</p>	<p>Rozlíšiť vety podľa obsahu a správne doplniť interpunkčné znamienka na konci vety.</p> <p>Správne intonovať vety podľa obsahu.</p> <p>Správne vyslovovať a písať slová, v ktorých dochádza k spodobovaniu spoluhlások.</p> <p>Rozoznať znelé a neznelé spoluhlásky</p> <p>Ovládať pravopis po obojakých spoluhláskach v koreni známych a frekventovaných slov.</p> <p>Poznať schémy zapisovania priamej reči.</p> <p>Poznať postavenie uvádzacej vety.</p> <p>Ovládať písanie interpunkčných znamienok v priamej reči.</p>
Jazyková dimenzia Lexikálna rovina	<p>Slovná zásoba</p> <p>Neutrálne a citovo zafarbené slová</p> <p>Práca so slovníkom</p> <p>Tvorenie slov predponami</p> <p>Tvorenie slov príponami</p> <p>Tvorenie slov skladaním</p>	<p>Ovládať a charakterizovať členenie slovnej zásoby na jadro a okraj slovnej zásoby.</p> <p>Ovládať a charakterizovať členenie slovnej zásoby na neutrálne a citovo zafarbené slová, rozoznať ich v texte.</p> <p>Vysvetliť štylistickú funkciu neutrálnych a citovo zafarbených slov.</p> <p>Vybrať vhodnú jazykovú príručku a overiť v nej význam lexikálnych jednotiek.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 7
--------------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------

		<p>Analyzovať text po lexikálnej stránke a vysvetliť štylistický význam jazykových prostriedkov v texte.</p> <p>Ovládať a vysvetliť pojmy: tvorenie slov odvodzovaním, predpona, prípona, slovotvorný základ, základové slovo, odvodené slovo.</p> <p>Rozlišovať spôsoby obohacovania lexikálnej zásoby a zásady tvorenia slov.</p> <p>Určiť v slove slovotvorný základ, predponu a príponu a vysvetliť ich využitie na zmenu lexikálneho významu.</p> <p>Priradiť základové slovo k odvodenému slovu a naopak.</p> <p>Vytvoriť odvodené slová – ovládať tvorenie slov predponami a príponami.</p> <p>Identifikovať v texte slová, ktoré vznikli skladaním.</p> <p>Vytvoriť zložené slová a určiť slová, z ktorých vzniklo zložené slovo.</p>
Jazyková dimenzia Morfologická rovina	<p>Slovné druhy</p> <p>Ohybné slovné druhy</p> <p>Neohybné slovné druhy</p>	<p>Vo svojom ústnom i písomnom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných druhov.</p>
	<p><u>Zámená</u></p> <p>Osobné základné zámená</p> <p>Osobné privlastňovacie zámená</p> <p>Skloňovanie zámen</p> <p>Nesklonné privlastňovacie zámená: jeho, jej, ich</p>	<p>Vyhľadať a pomenovať zámená v texte.</p> <p>Rozlíšiť základné a privlastňovacie zámená.</p> <p>Utvoriť osobné privlastňovacie zámená zo základných zámen</p> <p>Skloňovať osobné zámená.</p> <p>Poznať základný tvar osobných zámen – N sg. (pl.), vedieť ho vytvoriť.</p> <p>Poznať krátky a dlhý tvar zámen.</p> <p>Poznať nesklonnosť privlastňovacích zámen: jeho, jej, ich.</p> <p>Ovládať výslovnosť a pravopis zámen: oni/ony, mojim/mojím, tvojim/tvojím ...</p>
	<p><u>Predložky</u></p> <p>Väzba s pádom</p> <p>Vokalizácia</p>	<p>Určiť väzbu predložky s daným pádom.</p> <p>Používať správnu väzbu s pádom pri bežne používaných predložkových spojeniach.</p> <p>Vysvetliť pojem vokalizácia predložiek.</p> <p>Správne používať vokalizované predložky.</p>
	<p><u>Podstatné mená</u></p> <p>Ohybný slovný druh</p> <p>Pád a pádové otázky</p> <p>Životné a neživotné podstatné mená mužského rodu</p> <p>Gramatické kategórie</p> <p>Skloňovanie</p>	<p>Vysvetliť ohybnosť podstatných mien.</p> <p>Vyhľadať v texte podstatné mená a určiť ich gramatické kategórie.</p> <p>Rozlíšiť životné a neživotné podstatné mená.</p> <p>Aplikovať vedomosti o skloňovaní podstatných mien pri tvorbe vlastného textu.</p> <p>Určiť vzory podstatných mien a svoje tvrdenie zdôvodniť.</p> <p>Ovládať písanie i/i, y/ý v pádových príponách.</p> <p>Ovládať delenie podstatných mien na všeobecné, vlastné, konkrétne a abstraktné.</p>

	Vzory podstatných mien Všeobecné, vlastné Konkrétne, abstraktné	Skloňovať konkrétne a abstraktné podstatné mená podľa skloňovacích vzorov.
	<u>Prídavné mená</u> Akostné, vzťahové Gramatické kategórie Vzory pekný, cudzí Stupňovanie Pravopis Privlastňovacie individuálne Privlastňovacie druhové Vzory otcov, matkin, páví Pravidlo o rytmickom krátení	Ovládať delenie prídavných mien na akostné a vzťahové, identifikovať ich v texte. Rozlišovať mätko a tvrdo zakončené prídavné mená. Správne tvoriť vzťahové prídavné mená z podstatných mien. Určiť gramatické kategórie prídavných mien. Stupňovať a zaradiť prídavné mená ku vzoru. Ovládať skloňovanie a pravopis prídavných mien. Správne tvoriť privlastňovacie prídavné mená (individuálne aj druhové) z podstatných mien. Rozlíšiť individuálne a druhové privlastňovacie prídavné mená, identifikovať ich v texte. Zaradiť privlastňovacie prídavné mená ku vzoru. Poznať výnimky z rytmického krátenia pri skloňovaní prídavných mien (páví). Ovládať skloňovanie a pravopis privlastňovacích prídavných mien.
	<u>Slovesá</u> Osoba, číslo, čas sloviess Neurčitok Časovanie sloviess Sloveso byť Vykanie / tykanie Plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá Zvratné a nezvratné slovesá Slovesný spôsob: - oznamovací - rozkazovací - podmieňovací Jednoduchý a zložený slovesný tvar	Charakterizovať slovesá ako slovný druh. Určiť gramatické kategórie sloviess. Vyhľadať v texte tvary neurčitku. Aplikovať vedomosti o časovaní sloviess. Časovať sloveso byť vo všetkých časoch. Poznať podstatu slovesa byť ako plnovýznamového a neplnovýznamového slovesa. Ovládať správne vykanie v slovenčine. Poznať výnimky z rytmického krátenia pri slovesách (zmúdiť, mútia) Identifikovať v texte plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá, vysvetliť ich funkciu a vedieť ich odlišiť. Identifikovať v texte zvratné a nezvratné slovesá a vysvetliť ich funkciu. Poznať význam slov <i>sa</i> a <i>si</i> v zvratných slovesách. Poznať a vedieť určiť kategóriu slovesného spôsobu. Z neurčitku vytvoriť tvary sloviess v jednotlivých spôsoboch. Tvoriť a rozoznávať jednoduchý a zložený slovesný tvar, poznať výnimky (3. osoba minulý čas, zvratné slovesá).

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 9
------------------------------	---	------------------------------

	<u>Príslovky</u> Neohybný slovný druh Druhy prísloviak Stupňovanie prísloviak	Vysvetliť podstatu neohybnosti prísloviak. Ovládať delenie prísloviak na miesta, času, spôsobu a príčiny, identifikovať ich v texte. Odlíšiť príslovku od spojenia predložky s podstatným menom (kde? – v triede). Ovládať tvorenie prísloviak z prídavných mien príponami –o, -e, -y, uviesť príklady. Stupňovať príslovky utvorené od akostných prídavných mien, vysvetliť funkciu stupňovania. Vytvoriť k príslovke antonymum, synonymum
	<u>Citoslovčia</u> Neohybný slovný druh	Rozoznať v texte citoslovčia ako slová vyjadrujúce cit, vôľu a rôzne zvuky. Osvojiť si pravopis citosloviak. Ovládať písanie čiarky pri vyčlenení citoslovca.
Jazyková dimenzia Syntaktická rovina	Hlavné vetné členy Podmet (vyjadrený, nevyjadrený) Prísudok (slovesný, neslovesný, slovesno-menný) Prísudzovací sklad Vety podľa členitosti Dvojčlenná veta (úplná, neúplná) Zhoda	Tvoriť jednoduché vety a jednoduché súvetia s rôznou modalitou. Dodržiavať správny slovosled a interpunkciu/intonáciu. Vyhľadať vo vete podmet a určiť, či je vyjadrený alebo nevyjadrený, holý alebo rozvitý. Poznať vyjadrenie podmetu podstatným menom, zámenom. Doplniť k podmetu vhodný prísudok a naopak. Vyhľadať vo vete prísudok a určiť, či je slovesný alebo slovesno-menný(neslovesný), holý alebo rozvitý. Rozlíšiť prísudok vyjadrený plnovýznamovým slovesom; spojením pomocného slovesa byť + podstatné meno, prídavné meno, zámeno, číslovka. Charakterizovať prísudzovací sklad v jednoduchej vete. Určiť v jednoduchých vetách hlavné vetné členy a označiť prísudzovací sklad. Charakterizovať vetu, jednoduchú vetu. Tvoriť dvojčlenné vety s rôznou modalitou. Rozlíšiť dvojčlennú vetu úplnú a neúplnú. Pochopiť dôležitosť gramatickej zhody medzi podmetom a prísudkom pre porozumenie textu.

LITERÁRNA ZLOŽKA

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Čítanie	<p><u>Hlasné a tiché čítanie:</u> súvislé a nesúvislé texty umelecké a vecné texty</p> <p><u>Informačné čítanie:</u> získavanie informácií kľúčové slová hlavná myšlienka</p> <p><u>Analytické a hodnotiace čítanie</u></p>	<p>Čítať umelecký text samostatne, s dôrazom na správnu výslovnosť, dikciu a artikuláciu.</p> <p>Čítať náučný text s porozumením. Vysvetliť rozdiel medzi náučným a umeleckým textom.</p> <p>Abstrahovať a sformulovať hlavnú myšlienku literárneho textu. Subjektívne zhodnotiť prečítaný text a pri prezentácii svojho názoru dodržiavať pravidlá spoločenskej komunikácie. Vyhľadať informácie v encyklopédii podľa hesla.</p>
Praktické činnosti s literárnym textom	<p>Prednes básne s rešpektovaním rytmickej usporiadania básnického textu Analýza literárneho textu z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky Reprodukcia prečítaného literárneho textu/audiovizuálneho diela</p> <p><u>Tvorba krátkeho umeleckého textu:</u> vtipný príbeh jednoduchý básnický text príbeh</p> <p><u>Tvorba náučného textu:</u></p>	<p>Zarecitovať báseň plynulo a jazykovo správne.</p> <p>Analyzovať text z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky. Vyhľadať umelecké prostriedky v texte, definovať verš, rým a určiť druh rýmu. Ucelene reprodukovať prečítaný text so zachovaním časovej a logickej postupnosti. Vytvoriť krátky príbeh s prvkami humoru, za pomoci učiteľa. Uplatniť striedavý alebo združený rým. Uplatniť fázy vnútornej a vonkajšej kompozície.</p> <p>Pri tvorbe textu využívať informácie z knižných a elektronických zdrojov.</p>
Literárne žánre	<p>Poézia, próza</p> <p>Pieseň, populárna pieseň</p> <p>Balada</p>	<p>Zreprodukovat definíciu pojmu poézia, próza a vysvetliť medzi nimi rozdiel. Zaradiť literárnu ukážku do literárneho druhu. Analyzovať text z hľadiska témy, kompozície, štylizácie, so zameraním na dej, postavy, rozprávača a on formu rozprávania. Určiť vlastnosti hrdinov.</p> <p>Charakterizovať pieseň, populárna pieseň. Určiť v básni alebo populárnej piesni slová, ktoré sa rýmujú.</p> <p>Vysvetliť pojem balada. Pretransformovať baladu na prozaické rozprávanie. Zarecitovať baladu plynulo s dôrazom na správnu výslovnosť, dikciu a artikuláciu. Aplikovať vedomosti o vonkajšej kompozícii diela na známu baladu.</p>

	Bájka	Zostaviť definíciu pojmu bájka na základe informácií využitých z elektronických zdrojov. Čítať bájku so zameraním na výrazný prednes priamej reči. Vlastnými slovami povedať ponaučenie vyplývajúce z bajky. Vyhľadať znaky bajky v konkrétnom diele. Porovnať námet jednotlivých bajok.
	Báj	Zostaviť definíciu báje z elektronických zdrojov a vlastnými slovami vysvetliť. Čítať báj. Vyhľadať kľúčové slová, zostaviť dejovú osnovu a prerozprávať dej báje podľa osnovy.
	Próza zo života detí	Vysvetliť funkciu a zámer prózy zo života detí. Určiť hlavné a vedľajšie postavy, kladné a záporné. Vedieť analyzovať text zo štylistického hľadiska. Využívanie slangových slov.
Literárne druhy	Lyrika, epika, dráma	Charakterizovať pojmy lyrika, epika, dráma a vzájomne ich odlišiť, zaradiť literárne žánre k literárnym druhom.
Štruktúra diela	Rozprávač Ja - rozprávanie, on - rozprávanie <u>Kompozícia literárneho diela</u> Vonkajšia kompozícia (dejstvo) Vnútoraná kompozícia (úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie)	Charakterizovať pojem a opísať úlohu rozprávača. Definovať ja - rozprávanie, on- rozprávanie. Uviesť medzi nimi rozdiel. Identifikovať priamo v texte. Uviesť a definovať jednotlivé časti kompozície literárneho textu. Transformovať literárny text a vytvoriť vlastný umelecký text na základe vedomostí o kompozícii textu.
Štylizácia textu	Monológ Metafora Básnická otázka	Definovať pojem monológ a identifikovať ho v texte. Vysvetliť rozdiel medzi dialógom a monológom. Definovať pojem metafora, identifikovať v texte. Za pomoci učiteľa vymyslieť metaforu. Definovať pojem básnická otázka, identifikovať v texte. Za pomoci učiteľa vymyslieť básnickú otázku.
Metrika	<u>Rým</u> Združený, striedavý, obkročný, prerývaný	Definovať pojem rým, opísať jeho úlohu zo štylistického hľadiska. Uviesť schému združeného, striedavého, obkročného a prerývaného rýmu. Identifikovať uvedené rými priamo v texte. Vymyslieť za pomoci učiteľa a spolužiakov básnický text s využitím uvedených rýmov na základe osvojených vedomostí.
Základné literárne pojmy	Dobrodružná literatúra	Definovať pojem dobrodružná literatúra. Zdramatizovať krátku časť literárnej ukážky a prečítať ju, pričom sa dodržiavajú pravidlá spoločenskej komunikácie.

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

4 vyučovacie hodiny týždenne – 132 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (voliteľné hodiny RUP)

spolu – 165 hodín ročne

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Slovenský jazyk a literatúra umožní viac priestoru na upevnenie, precvičenie, posilnenie kvality vedomostí, výkonov žiakov a vytvorenie priestoru na dosiahnutie požadovaných upravených cieľov a kompetencií v danom predmete.

Ciele predmetu

Žiaci

- vyhľadávajú explicitne i implicitne vyjadrené informácie, správne spájajú jednotlivé údaje do komplexnej informácie a identifikujú všetky časti vonkajšej a vnútornej kompozície textu
- rozlišujú vonkajšiu a vnútornú charakteristiku, priamu a nepriamu charakteristiku
- používajú správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov
- ovládajú delenie, tvoria a určujú vety podľa obsahu, melódie
- uskutočňujú štylistickú a kompozičnú analýzu literárneho textu a zaraďujú dielo do príslušného literárneho druhu a žánru
- zaraďujú literárne žánre do literárnych druhov

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 13
------------------------------	---	-------------------------------

JAZYKOVÁ ZLOŽKA

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Čítanie s porozumením	Hlasné a tiché čítanie s porozumením: Súvislé a nesúvislé texty Umelecké a vecné texty Informačné čítanie Analytické čítanie Hodnotiace čítanie	Samostatne, správne a plynulo čítať s porozumením akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokázať prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie. V texte vyhľadať explicitne i implicitne vyjadrené informácie, správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie a identifikovať všetky časti vonkajšej a vnútornej kompozície textu. Sformulovať vlastný názor na prečítaný text, hodnotiť jeho kvalitu, efektivitu a primeranosť, svoje stanovisko obhájiť a ako argumenty, resp. protiargumenty Použiť niektoré poznatky získané analýzou textu.
Písanie	Tvorba vlastných textov na základe poznatkov o jazyku, slohových útvaroch a žánroch Osnova v umeleckom texte Osnova v náučnom texte Slohové útvary a žánre: Príhovor (prívet) Umelecký opis Dynamický opis Charakteristika osoby Osnova a koncept pripravovaného textu Vyjadrenie postoja k prečítanému textu Tvorba projektu	Pochopiť funkciu a využitie rečnickeho príhovoru. Začať a ukončiť príhovor, používať pritom vhodné jazykové a mimojazykové prostriedky (mimika, gestikulácia, postoj). Použiť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom a prostredím komunikácie. Aplikovať poznatky o prozodických vlastnostiach vo svojom príhovore. Pochopiť funkciu básnických umeleckých prostriedkov v umeleckom opise. Aplikovať vedomosti z literatúry o básnických umeleckých prostriedkoch. Pochopiť rozdiel medzi opisom a rozprávaním. Rozlíšiť vonkajšiu a vnútornú charakteristiku. Pochopiť podstatu priamej a nepriamej charakteristiky. Porovnať dynamický a statický opis, dynamický opis a rozprávanie, vedieť ich odlíšiť. Vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému kompozične a formálne ucelený text, ktorý spĺňa znaky stanoveného alebo ním vybraného slohového útvaru/žánru a zodpovedajúceho jazykového štýlu. Prispôbiť lexiku textu cieľu písania a komunikačnej situácii. Využívať široký repertoár lexikálnej zásoby a vyhýbať sa stereotypnému vyjadrovaniu.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cykľus	Príloha 4 Strana 14
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

		<p>V rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie súvisiace s obsahom textu a použiť ich.</p> <p>Skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom pri oprave aplikovať nadobudnuté poznatky z pravopisu, lexikológie, morfológie a syntaxe.</p> <p>Pri prezentácii svojho textu správne artikulovať, intonovať a prispôbovať tempo svojho prejavu poslucháčom.</p> <p>Aplikovať vedomosti o formálnej úprave počas tvorby projektu.</p>
Hovorenie	<p>Komunikačná situácia</p> <p>Verbálna a neverbálna komunikácia</p> <p>Vyjadrenie postoja k obsahu komunikácie(argument, protiargument, dokazovanie, dôkaz, vyjadriť súhlas/nesúhlas)</p> <p>Tvorba otázok: otvorené a zatvorené otázky</p> <p>Odosielateľ/vysielateľ</p> <p>Prijímateľ</p> <p>Efektívna komunikácia</p> <p>Asertívna komunikácia</p> <p>Slohové postupy a útvary:</p> <p>Príhovor (prívet)</p> <p>Dynamický opis</p> <p>Umelecký opis</p> <p>Charakteristika osoby</p>	<p>Pochopiť pojem komunikácia a dôležitosť dorozumievania sa medzi ľuďmi.</p> <p>Samostatne a pohotovo sa zorientovať v danej komunikačnej situácii.</p> <p>Poznať podoby komunikácie: ústnu, písomnú, súkromnú, verejnú, oficiálnu, neoficiálnu, technicky sprostredkovanú, priamu, monologickú, dialogickú.</p> <p>Poznať pojmy asertivita a efektivita, asertívne správanie, dokáže asertívne komunikovať a vystupovať.</p> <p>Odhadnúť podstatu neverbálnej komunikácie a vyjadriť svoje pocity.</p> <p>Bez prípravy začať a ukončiť komunikáciu, pričom zosúladí výber jazykových prostriedkov s cieľom komunikácie.</p> <p>Rozlíšiť otvorené a zatvorené otázky.</p> <p>Vo vlastných ústnych prejavoch dodržiavať správnu výslovnosť, plynulo a zrozumiteľne artikulovať, uplatňovať primeranú silu hlasu, primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujímať spoločensky vhodný postoj a vzdialenosť s komunikujúcim.</p> <p>Rešpektovať názory iných.</p>
Jazyková dimenzia Zvuková rovina a pravopis:	<p>Výslovnosť slabík de/di, te/ti, ne/ni, le/li</p> <p>v cudzích slovách</p>	<p>Správne artikulovať a spisovne vyslovovať slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li v domácich a cudzích slovách, dodržiavať správnu dĺžku slabík.</p> <p>Ovládať pravopis cudzích slov po mäkkých, tvrdých a obojakých spoluhláskach (i y)</p>
Jazyková dimenzia Lexikálna rovina	<p>Slovná zásoba</p> <p>Spisovné slová</p> <p>Nespisovné slová (nárečové, slangové)</p> <p>Značky</p> <p>Skratkové slová</p> <p>Iniciálové skratky</p> <p>Slová cudzieho pôvodu</p> <p>Slová podľa dobového výskytu</p>	<p>Rozlišovať spôsoby obohacovania lexikálnej zásoby a zásady tvorenia slov.</p> <p>Ovládať členenie slovnej zásoby na spisovné a nespisovné slová (slangové a nárečové).</p> <p>Nahradiť nespisovné slová spisovnými výrazmi a naopak.</p> <p>Vysvetliť pojem skratka, vytvoriť ju a použiť v texte.</p> <p>Osvojiť si podstatu a opodstatnenosť skracovania slov v písomnom styku.</p> <p>Ovládať členenie slovnej zásoby na slová domáce a cudzie, charakterizovať ich.</p> <p>Poznať nesklonné cudzie slová.</p> <p>Osvojiť si termín neologizmus a pochopiť dynamiku lexiky v súvislosti s rozvojom spoločnosti.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 15
------------------------------	---	-------------------------------

		<p>Osvojiť si pojmy historizmus, archaizmus, zastarané slová, poznať rozdiely medzi nimi.</p> <p>Vybrať vhodnú jazykovú príručku a overiť v nej význam lexikálnych jednotiek.</p> <p>Analyzovať text po lexikálnej stránke a vysvetliť štylistický význam jazykových prostriedkov v texte.</p>
Jazyková dimenzia Morfologická rovina	<p>Slovné druhy</p> <p>Ohybné slovné druhy</p> <p>Neohybné slovné druhy</p>	<p>Vo svojom ústnom i písomnom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných druhov.</p>
	<p><u>Podstatné mená</u></p> <p>Všeobecné a vlastné</p> <p>Konkrétne a abstraktné</p> <p>Životné a neživotné (MR)</p> <p>Gramatické kategórie</p> <p>Vzory</p> <p>Pravopis</p> <p>Pomnožné podstatné mená</p> <p>Rod pomnožných podstatných mien</p> <p>Vzory</p>	<p>Definovať podstatné mená ako slovný druh.</p> <p>Vyhľadať podstatné mená v umeleckom texte.</p> <p>Rozlíšiť všeobecné a vlastné, konkrétne a abstraktné podstatné mená, identifikovať v texte.</p> <p>Určiť gramatické kategórie a vzory podstatných mien.</p> <p>Ovládať skloňovanie a pravopis podstatných mien.</p> <p>Definovať pomnožné podstatné mená a uviesť príklady.</p> <p>Identifikovať pomnožné podstatné mená v texte.</p> <p>Rozlíšiť množné číslo podstatných mien od pomnožných podstatných mien.</p> <p>Na základe pravidiel určiť rod a vzor pomnožných podstatných mien.</p> <p>Ovládať skloňovanie a pravopis názvov obcí regiónu.</p>
	<p><u>Prídavné mená</u></p> <p>Akostné a vzťahové</p> <p>Privlastňovacie</p> <p>Gramatické kategórie</p> <p>Vzory</p> <p>Stupňovanie</p> <p>Pravopis</p>	<p>Ovládať delenie prídavných mien na akostné a vzťahové, privlastňovacie, identifikovať ich v texte a vysvetliť ich funkciu.</p> <p>Správne tvoriť privlastňovacie prídavné mená (individuálne aj druhové) z podstatných mien.</p> <p>Určiť gramatické kategórie prídavných mien.</p> <p>Zaradiť prídavné mená ku vzorom.</p> <p>Ovládať skloňovanie a pravopis prídavných mien.</p>
	<p><u>Zámená</u></p> <p>Osobné – základné</p> <p>– privlastňovacie</p> <p>Nesklonné privlastňovacie zámená: jeho, jej, ich</p>	<p>Ovládať delenie osobných zámen.</p> <p>Vyhľadať a pomenovať zámená v texte.</p> <p>Rozlíšiť základné a privlastňovacie zámená.</p> <p>Poznať základný tvar osobných zámen – N sg. (pl.), vedieť ho vytvoriť.</p> <p>Poznať nesklonnosť privlastňovacích zámen: jeho, jej, ich.</p> <p>Ovládať výslovnosť a pravopis zámen: oni/ony, mojim/mojím, tvojim/tvojm ...</p>

	<p><u>Číslovky</u> Základné číslovky Skloňovanie základných čísloviek Rod, číslo, pád Pravopis čísloviek Radové číslovky Skloňovanie a pravopis radových čísloviek Násobné číslovky Skloňovanie a pravopis násobných čísloviek Určité a neurčité číslovky</p>	<p>Charakterizovať základné a radové číslovky, rozoznať ich v texte. Ovládať skloňovanie základných a radových čísloviek, určovať gramatické kategórie. Dodržiavať pravopis základných a radových čísloviek. Zaradiť číslovky ku vzorom päť, pekný, cudzí. V komunikačnej situácii používať základné a radové číslovky. Charakterizovať a identifikovať v texte násobné číslovky. Rešpektovať pravopisné pravidlá a dodržiavať pravopis násobných čísloviek (prípony –krát, - násobný, raz, razy, ráz). Poznať výnimky z rytmického krátenia. Zaradiť číslovky ku vzorom pekný a cudzí. Ovládať delenie čísloviek na určité a neurčité, uviesť príklad. Identifikovať v texte neurčité číslovky (základné, radové, násobné).</p>
	<p><u>Slovesá</u> Plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá Sloveso byť Zvratné a nezvratné slovesá Gramatické kategórie sloves Neurčitok Časovanie sloves Slovesný vid: dokonavý a nedokonavý</p>	<p>Charakterizovať slovesá ako slovný druh. Identifikovať v texte plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá, vysvetliť ich funkciu. Poznať podstatu slovesa byť ako plnovýznamového a neplnovýznamového slovesa. Identifikovať v texte zvratné a nezvratné slovesá a vysvetliť ich funkciu. Poznať význam slov <i>sa</i> a <i>si</i> v zvratných slovesách. Určiť gramatické kategórie sloves (osoba, číslo, čas, slovesný spôsob). Z neurčitku vytvoriť požadované tvary sloves . Rozlíšiť dokonavé a nedokonavé slovesá, zmeniť vidovú formu slovesa.</p>
	<p><u>Príslovky</u> Neohybný slovný druh Druhy prísloviek Stupňovanie prísloviek</p>	<p>Vysvetliť podstatu neohybnosti prísloviek. Ovládať delenie prísloviek na miesta, času, spôsobu a príčiny, identifikovať ich v texte. Odlíšiť príslovku od spojenia predložky s podstatným menom (kde? – v triede). Ovládať tvorenie prísloviek z prídavných mien príponami –o, -e, -y, uviesť príklady. Stupňovať príslovky utvorené od akostných prídavných mien, vysvetliť funkciu stupňovania. Vytvoriť k príslovke antonymum, synonymum.</p>

	<p><u>Predložky</u> Väzba s pádom Vokalizácia predložiek</p>	<p>Identifikovať v texte predložky. Určiť väzbu predložky s daným pádom. Používať správnu väzbu s pádom pri bežne používaných predložkových spojeniach (o 5 minút). Vysvetliť pojem vokalizácia predložiek. Správne používať vokalizované predložky.</p>
	<p><u>Spojky</u> Interpunkcia</p>	<p>Charakterizovať spojky ako slová spájajúce vetné členy a vety, identifikovať ich v texte. Poznať frekventované spojky a ovládať pravopis čiarky pred spojkami. Poznať delenie spojok na priraďovacie a podraďovacie.</p>
<p>Jazyková dimenzia Syntaktická rovina</p>	<p>Jednoduchá veta Vety podľa obsahu Melódia vety Základné vetné členy: Podmet (vyjadrený, nevyjadrený) Prísudok (slovesný, neslovesný) Prisudzovací sklad Dvojčlenná veta (úplná, neúplná) Holá veta Rozvitá veta Viacnásobný vetný člen Vetný základ Jednočlenná veta (slovesná, neslovesná)</p>	<p>Charakterizovať a odlíšiť jednoduchú vetu od súvetia. Ovládať delenie, tvoriť a určovať vety podľa obsahu, určiť melódiu viet. Vymenovať základné vetné členy, charakterizovať ich. Doplniť do vety podmet a určiť, či je vyjadrený alebo nevyjadrený, holý alebo rozvitý Poznať vyjadrenie podmetu podstatným menom, zámenom. Doplniť do vety prísudok a určiť, či je slovesný alebo slovesno-menný (neslovesný), holý alebo rozvitý. Poznať princíp dvojčlennej vety. Určiť podmet a prísudok. Vyhľadať prisudzovací sklad a graficky ho znázorniť. Vytvoriť obidva typy dvojčlennej vety s rôznou modalitou, pričom dodržiavať správny slovosled a správne používať interpunkčné znamienka. Rozlíšiť holú a rozvitú vetu, vyhľadať holú vetu, vytvoriť z holej vety rozvitú vetu. Pochopiť rozdiel medzi holým, rozvitým a viacnásobným vetným členom. Pochopiť princíp výstavby jednočlennej vety. Rozlíšiť, či je gramatické jadro vety vyjadrené vetným základom alebo je rozčlenené na podmet a prísudok. Určiť vetný základ v jednočlennej vete. Odlíšiť jednočlennú vetu od dvojčlennej vety. Určiť slovný druh, ktorým je vyjadrený vetný základ .</p>

LITERÁRNA ZLOŽKA

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Čítanie	<p><u>Hlasné a tiché čítanie</u> : súvislé a nesúvislé texty</p> <p><u>Informačné čítanie</u>: získavanie informácií kľúčové slová hlavná myšlienka</p> <p><u>analytické čítanie a hodnotiace čítanie</u></p>	<p>Ucelene reprodukovat' prečítaný text so zachovaním časovej a logickej postupnosti.</p> <p>Uskutočniť štylistickú a kompozičnú analýzu literárneho textu a zaradiť známe dielo do príslušného literárneho druhu a žánru.</p> <p>Čítať náučný text s porozumením. Uviesť rozdiel medzi umeleckou a vecnou literatúrou.</p> <p>Sformulovať hlavnú myšlienku a zostaviť dejovú osnovu prostredníctvom kľúčových slov umeleckého textu. Prezentať svoju prácu a dodržiavať základné normy správania.</p> <p>Zhodnotiť prínos literárneho diela pre osobný rozvoj a svoje stanovisko podložiť argumentmi.</p>
Praktické činnosti s literárnym textom	<p>Prednes básne s rešpektovaním rytmickej usporiadania básnického textu</p> <p>Výrazné čítanie prehovorov jednotlivých postáv dramatického textu v súlade s ich charakterom</p> <p>Reprodukcia prečítaného literárneho textu/audiovizuálneho diela</p> <p>Analýza literárneho textu z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky</p> <p>Dramatizácia prozaického textu</p>	<p>Naspamäť recitovať jednu/viac básní.</p> <p>Dbáť na výrazný prednes priamej reči v dramatických textoch. Uplatniť aj mimojazykové prvky (gestikulácia, mimika).</p> <p>Samostatne reprodukovat' literárny text a posúdiť hodnoty a významy obsiahnuté v diele. Pochopiť čítanie ako prostriedok sebarozvoja.</p> <p>Analyzovať prečítaný text z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky. Vedieť určiť hlavné/ vedľajšie postavy, kladné a záporné.</p> <p>Zdramatizovať krátku časť literárneho textu. Sformulovať subjektívne hodnotenie prečítaného textu, dodržiavať pravidlá spoločenskej komunikácie.</p>
Literárne žánre	<p>Revolučná báseň</p> <p>Anekdota</p> <p>Poviedka</p>	<p>Definovať revolučnú báseň. Vlastnými slovami zreprodukovat' pojem revolúcia . Sformulovať hlavnú myšlienku a tému. Vedieť pracovať s informáciami. Poznať názov revolučnej básne. Identifikovať revolučnú báseň prostredníctvom témy.</p> <p>Poznať a vysvetliť pojem anekdota. Analyzovať pojem anekdoty a vysvetliť funkciu humoru v anekdote. Pochopiť zmysel anekdoty.</p> <p>Vysvetliť pojem poviedka, zaradiť ju literárneho druhu a určiť jej hlavné znaky. Sformulovať vlastné hodnotenie prečítaného textu a podložiť svoje stanovisko</p>

	Populárna pieseň Rozhlasová hra	argumentmi. Definovať pojem populárna pieseň. Analyzovať hlavnú myšlienku populárnej piesne. Poznať názvy populárnych piesní. Analyzovať text populárnej piesne z hľadiska témy, štylizácie a metriky. Interpretovať text populárnej piesne vlastnými slovami. Definovať pojem rozhlasová hra. Pochopiť rozhlasovú hru ako literárno-dramatický žáner. Vysvetliť funkciu zvukových efektov v rozhlasovej hre.
Literárne druhy	Lyrika, epika, dráma	Definovať pojem lyrika, epika, dráma. Uviesť medzi nimi rozdiel. Uviesť konkrétny literárny žáner k literárnemu druhu.
Štruktúra diela	Kompozícia literárneho diela- vonkajšia/vnútoraná Hlavná/vedľajšia postava Ja –rozprávanie, on – rozprávanie.	Analyzovať literárny text z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky. Vysvetliť pojem hlavná postava/vedľajšia postava a identifikovať ich v texte. Vysvetliť medzi nimi rozdiel. Vysvetliť úlohu rozprávača v literárnom diele. Vlastnými slovami opísať funkciu ja-rozprávania, on – rozprávania. Transformovať spôsoby z ja – rozprávania do on – rozprávania.
Štylizácia textu	Refrén	Vysvetliť pojem refrén, vyhľadať ho v texte populárnej piesne, určiť jeho funkciu. Postrehnúť nepravidelnosť vo výstavbe strof.
Metrika	Rým - prerývaný , obkročný striedavý Voľný, viazaný verš	Reprodukovať pojem rým. Poznať schémy prerývaného, obkročného striedavého rýmu. Identifikovať ich v texte.Za pomoci učiteľa vymyslieť strofu s prerývaným, obkročným a striedavým rýmom. Rozlíšiť voľný a viazaný verš. Vymyslieť za pomoci učiteľa krátky básnický text s voľným a viazaným veršom.
Základné literárne pojmy	Trópy <u>Dobrodružstvo v literatúre</u> Fantasy literatúra Robinsonáda Western	Definovať pojem trópy. Určiť ich v texte a vysvetliť ich funkciu zo sémantického a štylistického hľadiska. Definovať pojem fantasy literatúra. . Identifikovať základné znaky fantasy literatúry. Porovnať fantasy literatúru s realistickou literatúrou. Odlíšiť realitu a fikciu v umeleckom diele. Aplikovať znalosti o literárnej postave a charakterizovať ju z čitateľského hľadiska. Vysvetliť pojem a pôvod názvu robinsonáda. Pracovať s informáciami, kľúčovými slovami. Zostaviť osnovu literárneho diela. Aplikovať znalosti o hlavnej literárnej postave a charakterizovať ju z čitateľského hľadiska. Definovať pojem western. Analyzovať literárne dielo z hľadiska postáv. Určiť

<p style="text-align: center;">ZŠ so sídlom v Bystranoch</p>	<p style="text-align: center;">Učebné osnovy 3.cyklus</p>	<p style="text-align: center;">Príloha 4 Strana 20</p>
---	--	---

	<p>Detektívka</p> <p><u>Umelecká literatúra v próze</u> Detský hrdina v literatúre</p>	<p>hlavné a vedľajšie , kladné a záporné.</p> <p>Definovať pojem detektívka. Určiť jazykové prostriedky, ktorými autor dosahuje dramatické napätie a svoje tvrdenie zdôvodniť. Zaznamenávať a získavať indicie pri riešení detektívnej zápletky.</p> <p>Charakterizovať vlastnými slovami pojem umelecká literatúra. Vysvetliť rozdiel medzi umeleckou a vecnou literatúrou Vlastnými slovami opísať hlavnú úlohu detského hrdinu v literatúre. Plynulo čítať umelecký text, dodržiavať správnu výslovnosť. Ucelene reprodukovat' prečítaný text so zachovaním logickej a časovej postupnosti. Analyzovať literárny text z hľadiska témy, hlavnej myšlienky.</p>
--	--	--

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

5 vyučovacích hodín týždenne – 165 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu – 165 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- poznajú pojmy asertivita a efektivita, asertívne správanie, dokážu asertívne komunikovať a vystupovať
- vyhľadávajú a vysvetľujú lexikálny význam viacslovných ustálených pomenovaní
- používajú správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov
- určujú vetné členy v jednoduchých vetách a súvetiach
- poznajú úlohu rozprávača v texte, identifikujú jednotlivé formy rozprávania, transformujú formy rozprávača
- vysvetľujú rozdiel medzi lyrickým a kolektívnym hrdinom v básni, identifikujú ho v texte

JAZYKOVÁ ZLOŽKA

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Čítanie s porozumením	Hlasné a tiché čítanie s porozumením: Súvislé a nesúvislé texty Umelecké a vecné texty Informačné čítanie Analytické čítanie Hodnotiace čítanie	Samostatne, správne a plynulo čítať s porozumením akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokázať prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie. V texte vyhľadať explicitne i implicitne vyjadrené informácie, správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie a identifikovať všetky časti vonkajšej a vnútornej kompozície textu. Sformulovať vlastný názor na prečítaný text, hodnotiť jeho kvalitu, efektivitu a primeranosť, svoje stanovisko obhájiť a ako argumenty, resp. protiargumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu.
Písanie	Tvorba vlastných textov na základe poznatkov o jazyku, slohových útvaroch a žánroch Osnova v umeleckom texte Osnova v náučnom texte Slohové útvary a žánre: Krátky opis obrázka Slávnostný prejav Úradný/štruktúrovaný životopis Prihláška Výťah Rozprávanie s využitím priamej reči	Vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému kompozične a formálne ucelený text, ktorý spĺňa znaky stanoveného alebo ním vybraného slohového útvaru/žánru a zodpovedajúceho jazykového štýlu. Prispôbiť lexiku textu cieľu písania a komunikačnej situácii. Využívať široký repertoár lexikálnej zásoby a vyhýbať sa stereotypnému vyjadrovaniu. V rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie súvisiace s obsahom textu a použiť ich. Skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom pri oprave aplikovať nadobudnuté poznatky z pravopisu, lexikológie, morfológie a syntaxe. Pri prezentácii svojho textu správne artikulovať, intonovať a prispôbovať tempo svojho prejavu poslucháčom. Vytvoriť krátky opis obrázka, umelecký text, v ktorom budú prevažovať znaky umeleckého jazykového štýlu. Reprodukovať definíciu pojmu umelecký text, slávnostný prejav, metafora, životopis, prihláška, výťah. Vytvoriť osnovu, koncept pre pripravovaný text. Podľa vopred stanovených kritérií porovnať slohové útvary/žánre: slávnostný prejav, úvaha, prihláška, výťah.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 23
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

		<p>Vyjadriť súvislosť medzi nadpisom a obsahom v texte, Nájsť v texte kľúčové slová, rozlíšiť hlavné a vedľajšie postavy, charakterizovať správanie postáv, stručne opísať prostredie, v ktorom sa príbeh odohráva, s pomocou učiteľa jednoducho pomenovať tému prečítaného textu, vyjadriť na základe subjektívnych pocitov svoje estetické zážitky z prečítaného textu.</p>
Hovorenie	<p>Komunikačná situácia Verbálna a neverbálna komunikácia Vyjadrenie postoja k obsahu komunikácie(argument, protiargument, dokazovanie, dôkaz, vyjadriť súhlas/nesúhlas) Tvorba otázok: otvorené a zatvorené otázky Odosielateľ/vysielateľ Prijímateľ Argument/protiargument Efektívna/asertívna komunikácia Slohové postupy a útvary: Názor Debata/diskusia Rozprávanie s využitím priamej reči</p>	<p>Pochopiť pojem komunikácia a dôležitosť dorozumievania sa medzi ľuďmi. Samostatne a pohotovo sa zorientovať v danej komunikačnej situácii. Poznať podoby komunikácie: ústnu, písomnú, súkromnú, verejnú, oficiálnu, neoficiálnu, technicky sprostredkovanú, priamu, monologickú, dialogickú. Poznať pojmy asertivita a efektivita, asertívne správanie, dokáže asertívne komunikovať a vystupovať. Odhadnúť podstatu neverbálnej komunikácie a vyjadriť svoje pocity. Bez prípravy začať a ukončiť komunikáciu, pričom zosúladí výber jazykových prostriedkov s cieľom komunikácie. Rozlíšiť otvorené a zatvorené otázky. Vo vlastných ústnych prejavoch dodržiavať správnu výslovnosť, plynulo a zrozumiteľne artikulovať, uplatňovať primeranú silu hlasu, primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujímať spoločensky vhodný postoj a vzdialenosť s komunikujúcim. Rešpektovať názory iných. Jednoduchým spôsobom vyjadriť svoj vlastný názor na určitú tému a na základe subjektívneho hodnotenia ho obhájiť. Začať a ukončiť komunikáciu v známom prostredí so známymi ľuďmi. Použiť taký spoločenský tón, ktorý je v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa táto komunikácia uskutočňuje. V diskusii/dialógu primerane gestikulovať, jednoduchými vetami vyjadriť svoj nesúhlas s obsahom komunikácie. Nájsť v texte kľúčové slová, rozlíšiť hlavné a vedľajšie postavy, charakterizovať správanie postáv, stručne opísať prostredie, v ktorom sa príbeh odohráva, s pomocou učiteľa jednoducho pomenovať tému prečítaného textu, vyjadriť na základe subjektívnych pocitov svoje estetické zážitky z prečítaného textu.</p>
Jazyková dimenzia Zvuková rovina a pravopis:	<p>Vsuvka Prístavok</p>	<p>Poznať vybrané modifikácie vetnej skladby.</p>
Jazyková dimenzia Lexikálna rovina	<p>Slovná zásoba Priame a nepriame pomenovania Frazeologizmy, práca s frazeologickým slovníkom</p>	<p>Rozlišovať spôsoby obohacovania lexikálnej zásoby a zásady tvorenia slov. Reprodukovať definície pojmov: nepriame pomenovania: metafora, metonymia, personifikácia, jednoslovné pomenovania, viacsovné pomenovania (združené</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 24
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	Združené pomenovania Spôsoby obohacovania slovnej zásoby (tvorenie a preberanie slov)	pomenovania), frazeologizmus. Vyhľadať a vysvetliť lexikálny význam viacslovných ustálených pomenovaní – prísloví a prirovnaní v danom texte. Využívať viacslovné ustálené pomenovania – príslovia, porekadlá, pranostiky, prirovnania. Identifikovať niektoré spôsoby obohacovania slovnej zásoby. Vybrať vhodnú jazykovú príručku a overiť v nej význam lexikálnych jednotiek. Analyzovať text po lexikálnej stránke a vysvetliť štylistický význam jazykových prostriedkov v texte.
Jazyková dimenzia Morfologická rovina	Slovné druhy Ohybné slovné druhy Neohybné slovné druhy	Vo svojom ústnom i písomnom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných druhov.
	<u>Podstatné mená</u> Všeobecné a vlastné Konkrétne a abstraktné Životné a neživotné (MR) Gramatické kategórie Vzory Pravopis Pomnožné podstatné mená Zvieracie podstatné mená mužského rodu Neživotné podstatné mená mužského rodu zakončené na–r Neživotné podstatné mená mužského rodu zakončené na –l Cudzie nesklonné podstatné mená, práca so slovníkom cudzích slov Skloňovanie slova pani	Definovať podstatné mená ako slovný druh. Vyhľadať podstatné mená v umeleckom texte. Rozlíšiť všeobecné a vlastné, konkrétne a abstraktné podstatné mená, identifikovať v texte. Určiť gramatické kategórie a vzory podstatných mien. Ovládať skloňovanie a pravopis podstatných mien. Definovať pomnožné podstatné mená a uviesť príklady. Identifikovať pomnožné podstatné mená v texte. Rozlíšiť množné číslo podstatných mien od pomnožných podstatných mien. Identifikovať v texte zvieracie podstatné mená mužského rodu. Posúdiť text z hľadiska jazykovej správnosti. Identifikovať v texte neživotné podstatné mená mužského rodu zakončené na –r, -l. Vysvetliť význam cudzích nesklonných podstatných mien. Vedieť pracovať so slovníkmi. Skloňovať podstatné meno pani, používať ho v správnom tvare.
	<u>Prídavné mená</u> Akostné a vzťahové Privlastňovacie Gramatické kategórie Vzory	Ovládať delenie prídavných mien na akostné avzťahové, privlastňovacie, identifikovať ich v texte a vysvetliť ich funkciu. Správne tvoriť privlastňovacie prídavné mená (individuálne aj druhové) z podstatných mien.

	<p>Stupňovanie Pravopis</p>	<p>Určiť gramatické kategórie prídavných mien. Zaradiť prídavné mená ku vzorom. Ovládať skloňovanie a pravopis prídavných mien.</p>
	<p><u>Zámená</u> Osobné – základné – privlastňovacie Opytovacie zámená Ukazovacie zámená</p>	<p>Ovládať delenie osobných zámen. Vyhľadať a pomenovať zámená v texte. Rozlíšiť základné a privlastňovacie zámená. Poznať základný tvar osobných zámen – N sg. (pl.), vedieť ho vytvoriť. Identifikovať v texte opytovacie a ukazovacie zámená v základnom tvare.</p>
	<p><u>Číslovky</u> Základné číslovky Skloňovanie základných čísloviek Rod, číslo, pád Pravopis čísloviek Radové číslovky Skloňovanie a pravopis radových čísloviek Násobné číslovky Skloňovanie a pravopis násobných čísloviek Určité a neurčité číslovky</p>	<p>Charakterizovať základné a radové číslovky, rozoznať ich v texte. Ovládať skloňovanie základných a radových čísloviek, určovať gramatické kategórie. Dodržiavať pravopis základných a radových čísloviek. Zaradiť číslovky ku vzorom päť, pekný, cudzí. V komunikačnej situácii používať základné a radové číslovky. Charakterizovať a identifikovať v texte násobné číslovky. Rešpektovať pravopisné pravidlá a dodržiavať pravopis násobných čísloviek (prípony –krát, - násobný, raz, razy, ráz). Zaradiť číslovky ku vzorom pekný a cudzí. Ovládať delenie čísloviek na určité a neurčité, uviesť príklad. Ovládať písanie interpunkčných znamienok pri radových číslovkách napísaných číslicou.</p>
	<p><u>Slovesá</u> Plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá Sloveso byť Zvratné a nezvratné slovesá Gramatické kategórie sloviess Neurčitok Tykanie/vykanie Slovesný vid: dokonavý a nedokonavý</p>	<p>Charakterizovať slovesá ako slovný druh. Identifikovať v texte plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá, vysvetliť ich funkciu. Poznať podstatu slovesa byť ako plnovýznamového a neplnovýznamového slovesa. Identifikovať v texte zvratné a nezvratné slovesá a vysvetliť ich funkciu. Poznať význam slov <i>sa</i> a <i>si</i> v zvratných slovesách. Určiť gramatické kategórie sloviess (osoba, číslo, čas, slovesný spôsob). Z neurčitku vytvoriť požadované tvary sloviess . Vedieť správne používať tykanie a vykanie. Rozlíšiť dokonavé a nedokonavé slovesá, zmeniť vidovú formu slovesa.</p>

	<p><u>Príslovky</u> Neohybný slovný druh Druhy prísloviak Stupňovanie prísloviak</p>	<p>Vysvetliť podstatu neohybnosti prísloviak. Ovládať delenie prísloviak na miesta, času, spôsobu a príčiny, identifikovať ich v texte. Odlíšiť príslovku od spojenia predložky s podstatným menom (kde? – v triede). Ovládať tvorenie prísloviak z prídavných mien príponami –o, -e, -y, uviesť príklady. Stupňovať príslovky utvorené od akostných prídavných mien, vysvetliť funkciu stupňovania. Vytvoriť k príslovke antonymum, synonymum.</p>
	<p><u>Predložky</u> Väzba s pádom Vokalizácia predložiek</p>	<p>Identifikovať v texte predložky. Určiť väzbu predložky s daným pádom. Používať správnu väzbu s pádom pri bežne používaných predložkových spojeniach (o 5 minút). Vysvetliť pojem vokalizácia predložiek. Správne používať vokalizované predložky.</p>
	<p><u>Spojky</u> Interpunkcia</p>	<p>Charakterizovať spojky ako slová spájajúce vetné členy a vety, identifikovať ich v texte. Poznať frekventované spojky a ovládať pravopis čiarky pred spojkami. Poznať delenie spojok na priraďovacie a podrad'ovacie.</p>
	<p><u>Častice</u></p>	<p>Definovať a nájsť v texte častice. Používať správne tvary neohybných slovných druhov.</p>
	<p><u>Citoslovčia</u> Rozdelenie</p>	<p>Definovať a nájsť v texte citoslovčia. Vedieť ich rozdelenie a pravopis. Používať správne tvary neohybných slovných druhov.</p>

<p>Jazyková dimenzia Syntaktická rovina</p>	<p>Hlavné vetné členy: Podmet (vyjadrený, nevyjadrený) Prísudok (slovesný, neslovesný, slovesno- menný) Vetný základ Vedľajšie vetné členy: Predmet Príslovkové určenie (miesta, času, spôsobu, príčiny) Prívlastok (zhodný, nezhodný) Prístavok</p>	<p>Charakterizovať a odlíšiť jednoduchú vetu od súvetia. Ovládať delenie, tvoriť a určovať vety podľa obsahu, určiť melódiu viet. Vymenovať základné vetné členy, charakterizovať ich. Doplniť do vety podmet a určiť, či je vyjadrený alebo nevyjadrený, holý alebo rozvitý Poznať vyjadrenie podmetu podstatným menom, zámenom. Doplniť do vety prísudok a určiť, či je slovesný alebo slovesno-menný (neslovesný), holý alebo rozvitý. Poznať princíp dvojčlennej vety. Určiť podmet a prísudok. Vyhľadať prisudzovací sklad a graficky ho znázorniť. Vytvoriť obidva typy dvojčlennej vety s rôznou modalitou, pričom dodržiavať správny slovosled a správne používať interpunkčné znamienka. Rozlíšiť holú a rozvitú vetu, vyhľadať holú vetu, vytvoriť z holej vety rozvitú vetu. Pochopiť rozdiel medzi holým, rozvitým a viacnásobným vetným členom. Pochopiť princíp výstavby jednočlennej vety. Rozlíšiť, či je gramatické jadro vety vyjadrené vetným základom alebo je rozčlenené na podmet a prísudok. Určiť vetný základ v jednočlennej vete. Odlíšiť jednočlennú vetu od dvojčlennej vety. Určiť slovný druh, ktorým je vyjadrený vetný základ . Definovať prístavok, jeho postavenie za podstatným menom, na ktoré sa vzťahuje. Aplikovať zvukové a grafické členenie prístavku vo vete.</p>
---	--	--

LITERÁRNA ZLOŽKA

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Čítanie	<p><u>Hlasné a tiché čítanie</u> umelecké texty</p> <p><u>Informačné čítanie</u> získavanie informácií</p> <p><u>Hodnotiace čítanie</u></p> <p><u>Analytické čítanie</u></p>	<p>Ucelene reprodukovat' prečítaný text so zachovaním časovej a logickej postupnosti.</p> <p>Vytvoriť definície jednotlivých pojmov z literatúry za pomoci knižných a elektronických zdrojov. Identifikovať výrazové prostriedky ktoré určujú text ako umelecký alebo vecný.</p> <p>Na základe vlastnej čitateľskej skúsenosti a analýzy posúdiť hodnoty a významy obsiahnuté v diele. Zhodnotiť jeho prínos pre osobný rozvoj a svoje stanovisko podporiť argumentmi .</p>
Praktické činnosti s literárnym textom	<p>Prednes básne s rešpektovaním rytmickej usporiadosti básnického textu</p> <p>Reprodukcia prečítaného literárneho textu/audiovizuálneho diela</p> <p>Analýza literárneho textu z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky</p> <p>Dramatizácia prozaického textu</p> <p>Transformovať spôsoby rozprávania z ja - rozprávania do on- rozprávania</p>	<p>Recitovať básneň, pričom rešpektuje rytmickú usporiadanosť básnického textu. V básni dokáže vyhľadať verš, strofu a rým.</p> <p>Prerozprávať dej so zachovaním časovej a logickej postupnosti. Analyzovať umelecký text. Verbalizovať vlastný čitateľský zážitok z literárneho textu a podporiť ho príkladmi z textu. Uskutočniť štylistickú a kompozičnú analýzu literárneho textu a zaradiť známe dielo do príslušného literárneho druhu a žánru.</p> <p>Vysvetliť pojem a úlohu rozprávača v texte. Identifikovať jednotlivé formy rozprávania. Transformovať formy rozprávača.</p>
Literárne žánre	<p>Báseň</p> <p>Ľudová ľúbostná poézia, pololudová ľúbostná poézia, umelá ľúbostná poézia</p> <p>Modlitba</p>	<p>Zreprodukovat' pojem básneň. Analyzovať konkrétnu literárnu básneň. Recitovať básneň, pričom rešpektuje rytmickú usporiadanosť básnického textu. Vyhľadať v básni verš, strofu a rým. Určiť druh rýmu a uviesť jeho schému.</p> <p>Vlastnými slovami charakterizovať uvedené pojmy a vysvetliť medzi nimi rozdiel.</p> <p>Vytvoriť a vysvetliť definíciu pojmu modlitba, ako výrazovú formu náboženskej viery. Vysvetliť pôvod modlitby. Porovnať kresťanskú modlitbu s iným lyrickým</p>

	<p><u>Román</u> Dievčenský, detektívny, historický, biografický, dobrodružný a román vo forme denníka</p>	<p>textom. Vyvodiť a definovať pojem román. Vysvetliť rozdiel medzi dievčenským, detektívnym, historickým, biografickým, dobrodružným románom a románom vo forme denníka. Identifikovať charakteristické znaky epiky a rozlíšiť jej tri základné typy. Veľká (román),stredná epiky (poviedka),krátka epika (anekdota, bájka, rozprávka). Rozlíšiť román od iných žánrov. Identifikovať zápletku v texte. Vymenovať vonkajšiu kompozíciu románu. Určiť druh románu prostredníctvom témy, deja, prostredia a zamerania na čitateľa. Vytvoriť krátku poviedku za pomoci učiteľa s primeranou zápletkou.</p>
Literárne druhy	<p>Lyrika Prírodná, lúboštná lyrika Epika</p>	<p>Vysvetliť pojem lyrika. Zaradiť lyrický text k prírodnej alebo lúboštnej lyrike, svoje rozhodnutie zdôvodniť. Sformulovať hlavnú myšlienku lyrickej básne. Vysvetliť rozdiel medzi lyrikou a epikou. Vyjadriť postoj a vnímanie literárneho textu.</p>
Štruktúra diela	<p>Kapitoly, diely</p>	<p>Definovať pojem kapitola, diel, určiť ich v texte a vlastnými slovami zreprodukovať ich významovú funkciu v texte.</p>
Štylizácia textu	<p>Symbol, prirovnanie, básnická otázka</p> <p>Humor, kritika, satira</p>	<p>Vysvetliť pojem symbol, prirovnanie, básnická otázka. Identifikovať ich v texte a analyzovať ich funkciu zo štylistického a sémantického hľadiska. Prostredníctvom osvojených vedomostí utvoriť príklad na symbol, prirovnanie a básnickú otázku. Vysvetliť pojmy humor, kritika, satira. Vytvoriť vlastný umelecký text s využitím humoru, kritiky a satiry na základe osvojených vedomostí. Vysvetliť ich významovú funkciu.</p>
Metrika	<p>Sylabický veršový systém</p> <p>Voľný verš</p> <p>Rytmus</p>	<p>Vyvodiť pojem sylabický veršový systém a identifikovať ho v texte. Svoje tvrdenie odôvodniť. Vyvodiť pojem voľný verš a identifikovať ho v texte. Vytvoriť básnický umelecký text s využitím voľného alebo sylabického verša. Vysvetliť pojem rytmus v súvislosti s umeleckou viazanou rečou.</p>
Základné literárne pojmy	<p>Lyrický ,kolektívny hrdina</p> <p>Dobrodružná literatúra</p> <p>Literatúra faktu</p>	<p>Vysvetliť pojem lyrický, kolektívny hrdina a identifikovať ho v básni. Vysvetliť funkciu lyrického a kolektívneho hrdinu. Zreprodukovať definíciu pojmu dobrodružná literatúra. Vytvoriť a vysvetliť definíciu literatúra faktu. Na základe vlastnej čitateľskej skúsenosti a analýzy rozlíšiť fakt a fikciu umeleckého textu. Z hodnotiť prínos pre svoj osobný rozvoj a svoje stanovisko podoprieť argumentmi. Dodržať pravidlá</p>

<p style="text-align: center;">ZŠ so sídlom v Bystranoch</p>	<p style="text-align: center;">Učebné osnovy 3.cyklus</p>	<p style="text-align: center;">Príloha 4 Strana 30</p>
---	--	---

	<p>Vedecko-fantastická literatúra</p> <p>Vedecko-populárna literatúra</p>	<p>spoločenskej komunikácie a využívať literárne pojmy. Vyhľadať príslušné informácie v encyklopédii a na internete.</p> <p>Vyvodenie pojmu vedecko-fantastická literatúra na základe kompozičnej, jazykovej a syntaktickej analýzy literárneho diela. Vlastnými slovami skonštruovať úlohu fikcie pri – tvorbe vedecko-fantastickej literatúry. Napísať sci-fi príbeh s využitím ja- rozprávania.</p> <p>Zo súboru známych aj neznámych textov vybrať tie, ktoré patria do vedecko – fantastickej literatúry a svoje rozhodnutie odôvodniť.</p> <p>Vytvoriť a vysvetliť definíciu pojmu vedecko-populárna literatúra. Vyhľadávať, zhromažďovať a spracovávať základné biografické údaje o spisovateľoch (encyklopédia, internet).</p>
--	--	--

Ročník: deviaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

5 vyučovacích hodín týždenne – 165 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (voliteľné hodiny RUP)

spolu – 198 hodín ročne

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Slovenský jazyk a literatúra umožní viac priestoru na upevnenie, precvičenie, posilnenie kvality vedomostí, výkonov žiakov a vytvorenie priestoru na dosiahnutie požadovaných upravených cieľov a kompetencií v danom predmete.

Ciele predmetu

Žiaci

- vyhľadávajú a spracovávajú informácie z tabuliek, grafov
- identifikujú text z hľadiska jazykového štýlu
- používajú správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov
- určujú vetné členy v jednoduchých vetách a súvetiach
- prezentujú dramatický text a uplatňujú mimojazykové prvky
- ovládajú kompozičnú výstavbu literárnych žánrov v dráme

JAZYKOVÁ ZLOŽKA

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Čítanie s porozumením	Hlasné a tiché čítanie s porozumením: Súvislé a nesúvislé texty Umelecké a vecné texty Informačné čítanie Analytické čítanie Hodnotiace čítanie Tabuľky, vzorce, grafy	Samostatne, správne a plynulo čítať s porozumením akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokázať prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie. V texte vyhľadať explicitne i implicitne vyjadrené informácie, správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie a identifikovať všetky časti vonkajšej a vnútornej kompozície textu. Sformulovať vlastný názor na prečítaný text, hodnotiť jeho kvalitu, efektivitu a primeranosť, svoje stanovisko obhájiť a ako argumenty, resp. protiargumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu. Vyhľadať a spracovať informácie z tabuliek, grafov.
Písanie	Tvorba vlastných textov na základe poznatkov o jazyku, slohových útvaroch a žánroch Jazykový štýl (hovorový, administratívny, rečnícky, publicistický, umelecký, náučný) Slohový postup (rozprávací, informačný, výkladový, opisný) Slohové útvary a žánre: Úvaha Prívet Slávnostný prejav Diskusný príspevok Výklad Odborný opis Úradný list Úradný a štruktúrovaný životopis	Vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému kompozične a formálne ucelený text, ktorý spĺňa znaky stanoveného alebo ním vybraného slohového útvaru/žánru a zodpovedajúceho jazykového štýlu. Identifikovať text podľa jazykového štýlu. Ovládať vymedzenie štýlov podľa jazykových prostriedkov a útvarov. Vytvoriť text podľa zadaného jazykového štýlu. Prispôbiť lexiku textu cieľu písania a komunikačnej situácii. Využívať široký repertoár lexikálnej zásoby a vyhýbať sa stereotypnému vyjadrovaniu. V rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie súvisiace s obsahom textu a použiť ich. Skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom pri oprave aplikovať nadobudnuté poznatky z pravopisu, lexikológie, morfológie a syntaxe. Pri prezentácii svojho textu správne artikulovať, intonovať a prispôbovať tempo svojho prejavu poslucháčom. Vytvoriť osnovu, koncept pre pripravovaný text. Vyjadriť súvislosť medzi nadpisom a obsahom v texte, Nájsť v texte kľúčové slová, rozlíšiť hlavné a vedľajšie postavy, charakterizovať

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 33
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

		<p>správanie postáv, stručne opísať prostredie, v ktorom sa príbeh odohráva, s pomocou učiteľa jednoducho pomenovať tému prečítaného textu, vyjadriť na základe subjektívnych pocitov svoje estetické zážitky z prečítaného textu.</p>
Hovorenie	<p>Komunikačná situácia Verbálna a neverbálna komunikácia Vyjadrenie postoja k obsahu komunikácie(argument, protiargument, dokazovanie, dôkaz, vyjadriť súhlas/nesúhlas) Tvorba otázok: otvorené a zatvorené otázky Odosielateľ/vysielateľ Prijímateľ Argument/protiargument Efektívna/asertívna komunikácia Slohové postupy a útvary: Odborný opis Diskusný príspevok Slávnostný prejav Prívet</p>	<p>Pochopiť pojem komunikácia a dôležitosť dorozumievania sa medzi ľuďmi. Samostatne a pohotovo sa zorientovať v danej komunikačnej situácii. Poznať podoby komunikácie: ústnu, písomnú, súkromnú, verejnú, oficiálnu, neoficiálnu, technicky sprostredkovanú, priamu, monologickú, dialogickú. Poznať pojmy asertivita a efektivita, asertívne správanie, dokáže asertívne komunikovať a vystupovať. Odhadnúť podstatu neverbálnej komunikácie a vyjadriť svoje pocity. Bez prípravy začať a ukončiť komunikáciu, pričom zosúladí výber jazykových prostriedkov s cieľom komunikácie. Rozlíšiť otvorené a zatvorené otázky. Vo vlastných ústnych prejavoch dodržiavať správnu výslovnosť, plynulo a zrozumiteľne artikulovať, uplatňovať primeranú silu hlasu, primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujímať spoločensky vhodný postoj a vzdialenosť s komunikujúcim. Rešpektovať názory iných. Jednoduchým spôsobom vyjadriť svoj vlastný názor na určitú tému a na základe subjektívneho hodnotenia ho obhájiť. Začať a ukončiť komunikáciu v známom prostredí so známymi ľuďmi. Použiť taký spoločenský tón, ktorý je v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa táto komunikácia uskutočňuje. V diskusii/dialógu primerane gestikulovať, jednoduchými vetami vyjadriť svoj nesúhlas s obsahom komunikácie. Nájsť v texte kľúčové slová, rozlíšiť hlavné a vedľajšie postavy, charakterizovať správanie postáv, stručne opísať prostredie, v ktorom sa príbeh odohráva, s pomocou učiteľa jednoducho pomenovať tému prečítaného textu, vyjadriť na základe subjektívnych pocitov svoje estetické zážitky z prečítaného textu.</p>
Jazyková dimenzia Zvuková rovina a pravopis:	<p>Zvukové vlastnosti reči Zvuková stránka jazyka a pravopis. Hlások Tvrdé, mäkké a obojaké spoluhlások Výslovnosť a pravopis slov cudzieho pôvodu Interpunkčné znamienka Spojovník, pomlčka Interpunkčné znamienka</p>	<p>Zdôvodniť písanie interpunkčných znamienok. Teoretické vedomosti vedieť použiť v písomnom prejave. Dodržiavať pravidlá spisovnej výslovnosti. V komunikácii zvládať zvukovú stránku prejavu v súlade s komunikačnou situáciou. Ovládať zásady spodobovania a výnimky z pravidla o rytmickej krátení. Ovládať predpony cudzieho pôvodu s y. Ovládať internacionalizmy a frekventované cudzie slová, poznať ich význam,</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 34
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

		<p>dokázať ich nahraďiť slovenským ekvivalentom, ovládať pravidlá ortoepie. Vymenovať interpunkčné znamienka a pozná zásady pravopisu najmä čiarky, pomlčky, spojovníka, dvojbodky a úvodzoviek. Poznať funkciu lomky a apostrofu. Poznať zásady pravopisu priamej reči.</p>
<p>Jazyková dimenzia Lexikálna rovina</p>	<p>Slovná zásoba Slová podľa vecného významu Vzťahy medzi slovami Slovná zásoba – členenie slovnej zásoby podľa rôznych kritérií Členenie slovnej zásoby podľa vecného významu, dobového výskytu, podľa štýlovej príslušnosti. Diferenciácia slovnej zásoby Plnovýznamové a neplnovýznamové slová Jednovýznamové a viacvýznamové slová Lexikografia – typy slovníkov Synonymá, antonymá, homonymá a viacvýznamové slová Slová podľa dobového výskytu Slová podľa citového zafarbenia Slová podľa pôvodu Slová podľa spisovnosti Slová podľa dobového výskytu : historizmy, archaizmy, zastarané slová a neologizmy Neutrálne a expresívne slová Kladný a záporný citový postoj Slová podľa pôvodu : cudzie slová, zdomácnené, internacionalizmy Spisovné a nespisovné slová – slang a dialekt Obohacovanie slovnej zásoby : odvodzovanie, skladanie slov skracovanie slov : skratky, iníciaľové skratky, skratkové slová, značky</p>	<p>Rozlišovať spôsoby obohacovania lexikálnej zásoby a zásady tvorenia slov. Analyzovať text z hľadiska lexikálnej roviny. Vedieť v danej komunikačnej situácii využívať vhodné slová, slovné spojenia, jazykové prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou a s ohľadom na regionálnu oblasť a sociálne prostredie vedieť správne vybrať jazykovednú príručku a overiť v nej význam lexikálnych jednotiek. Ovládať rozdiel v terminológii, vedieť vytvoriť synonymický rad, využívať rôzne synonymá pri tvorbe rôznych textov. vedieť odlíšiť viacvýznamové slová a homonymá. Poznať rozdiel medzi archaizmom, historizmom a zastaraným slovom. Osvojiť si slová podľa dobového výskytu, ktoré sa vzťahujú k významným udalostiam v histórii, prípadne súvisia s ľudovou a regionálnou kultúrou. Osvojiť si termín neologizmus a chápať dynamiku lexiky. Vedieť vyhľadať citovo zafarbené slová v texte. Vysvetliť štylistickú funkciu citovo zafarbených slov v texte. V texte rozlíšiť cudzie slová, slovenské slová a zdomácnené slová. Rozumieť významu frekventovaných cudzích slov. Poznať nesklonné podstatné mená. Ovládať vymedzenie nespisovnej lexiky, poznať rozdiel medzi slangom a dialektom. Ovládať charakteristiku vlastného nárečia. Poznať všetky spôsoby obohacovania lexiky. Identifikovať každý spôsob tvorenia novej lexikálnej jednotky. Ovládať rozdiel medzi metaforou a metonymiou. Rozlíšiť priame a nepriame pomenovanie. Dokázať vytvoriť prirovnanie, personifikáciu... Vyhľadať, rozlíšiť a určiť význam v texte: nepriame pomenovania, metafory, metonymie, personifikácie, jednoslovné pomenovania, viacslovné pomenovania</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 35
------------------------------	---	-------------------------------

	Spájanie slov do viacslovných pomenovaní : združené pomenovanie, frazeologické jednotky Prenášanie významu : metafora, metonymia, personifikácia, prirovnanie Dialekty. Dialektológia. Kodifikácia	(združené pomenovania), frazeologizmy... poznať okolnosti snahy J.I. Bajzu, Bernoláka i Štúra pri používaní a kodifikácii spisovného jazyka Slovákov.
Jazyková dimenzia Morfologická rovina	Slovné druhy Ohybné slovné druhy Neohybné slovné druhy	Vo svojom ústnom i písomnom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných druhov.
	<u>Podstatné mená</u> Všeobecné a vlastné Konkrétne a abstraktné Životné a neživotné (MR) Gramatické kategórie Vzory Pravopis Pomnožné podstatné mená Zvieracie podstatné mená mužského rodu Neživotné podstatné mená mužského rodu zakončené na -ál Neživotné podstatné mená mužského rodu zakončené na-r Neživotné podstatné mená mužského rodu zakončené na -l Cudzie nesklonné podstatné mená, práca so slovníkom cudzích slov Skloňovanie slova pani	Definovať podstatné mená ako slovný druh. Vyhľadať podstatné mená v umeleckom texte. Rozlíšiť všeobecné a vlastné, konkrétne a abstraktné podstatné mená, identifikovať v texte. Určiť gramatické kategórie a vzory podstatných mien. Ovládať skloňovanie a pravopis podstatných mien. Definovať pomnožné podstatné mená a uviesť príklady. Identifikovať pomnožné podstatné mená v texte. Rozlíšiť množné číslo podstatných mien od pomnožných podstatných mien. Identifikovať v texte zvieracie podstatné mená mužského rodu. Identifikovať neživotné podstatné mená muž. rodu zakončené na -ál, vedieť ich použiť v správnom tvare a vysvetliť ich pravopis. Uvedomovať si vypadávanie a nevypadávanie samohlásky e pri skloňovaní podstatných mien zakončených na -el, -er. Identifikovať neživotné podstatné mená muž. rodu zakončené na -r, -l, vedieť ich použiť v správnom tvare a vysvetliť ich pravopis. Vysvetliť význam cudzích nesklonných podstatných mien. Vedieť pracovať so slovníkmi. Skloňovať podstatné meno pani, používať ho v správnom tvare.
	<u>Prídavné mená</u> Akostné a vzťahové Privlastňovacie Gramatické kategórie	Ovládať delenie prídavných mien na akostné avzťahové, privlastňovacie, identifikovať ich v texte a vysvetliť ich funkciu. Správne tvoriť privlastňovacie prídavné mená (individuálne aj druhové)

<p>Vzory Stupňovanie Pravopis</p>		<p>z podstatných mien. Určiť gramatické kategórie prídavných mien. Zaradiť prídavné mená ku vzorom. Ovládať skloňovanie a pravopis prídavných mien.</p>
<p><u>Zámená</u> Osobné – základné – prívlastňovacie Opytovacie zámená Ukazovacie zámená Krátke a dlhé tvary zámen</p>		<p>Ovládať delenie osobných zámen. Vyhľadať a pomenovať zámená v texte. Rozlíšiť základné a prívlastňovacie zámená. Poznať základný tvar osobných zámen – N sg. (pl.), vedieť ho vytvoriť. Identifikovať v texte opytovacie a ukazovacie zámená v základnom tvare.</p>
<p><u>Číslovky</u> Základné číslovky Skloňovanie základných čísloviek Rod, číslo, pád Pravopis čísloviek Radové číslovky Skloňovanie a pravopis radových čísloviek Násobné číslovky Skloňovanie a pravopis násobných čísloviek Určité a neurčité číslovky</p>		<p>Charakterizovať základné a radové číslovky, rozoznať ich v texte. Ovládať skloňovanie základných a radových čísloviek, určovať gramatické kategórie. Dodržiavať pravopis základných a radových čísloviek. Zaradiť číslovky ku vzorom päť, pekný, cudzí. V komunikačnej situácii používať základné a radové číslovky. Charakterizovať a identifikovať v texte násobné číslovky. Rešpektovať pravopisné pravidlá a dodržiavať pravopis násobných čísloviek (prípony –krát, - násobný, raz, razy, ráz). Zaradiť číslovky ku vzorom pekný a cudzí. Ovládať delenie čísloviek na určité a neurčité, uviesť príklad. Ovládať písanie interpunkčných znamienok pri radových číslovkách napísaných číslicou.</p>
<p><u>Slovesá</u> Plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá Sloveso byť Zvratné a nezvratné slovesá Gramatické kategórie sloviess Neurčitok Tykanie/vykanie Slovesný vid: dokonavý a nedokonavý</p>		<p>Charakterizovať slovesá ako slovný druh. Identifikovať v texte plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá, vysvetliť ich funkciu. Poznať podstatu slovesa byť ako plnovýznamového a neplnovýznamového slovesa. Identifikovať v texte zvratné a nezvratné slovesá a vysvetliť ich funkciu. Poznať význam slov <i>sa</i> a <i>si</i> v zvratných slovesách. Určiť gramatické kategórie sloviess (osoba, číslo, čas, slovesný spôsob). Z neurčitku vytvoriť požadované tvary sloviess . Vedieť správne používať tykanie a vykanie. Rozlíšiť dokonavé a nedokonavé slovesá, zmeniť vidovú formu slovesa.</p>

	<p><u>Príslovky</u> Neohybný slovný druh Druhy prísloviiek Stupňovanie prísloviiek</p>	<p>Vysvetliť podstatu neohybnosti prísloviiek. Ovládať delenie prísloviiek na miesta, času, spôsobu a príčiny, identifikovať ich v texte. Odlíšiť príslovku od spojenia predložky s podstatným menom (kde? – v triede). Ovládať tvorenie prísloviiek z prídavných mien príponami –o, -e, -y, uviesť príklady. Stupňovať príslovky utvorené od akostných prídavných mien, vysvetliť funkciu stupňovania. Vytvoriť k príslovke antonymum, synonymum</p>
	<p><u>Predložky</u> Väzba s pádom Vokalizácia predložiek</p>	<p>Identifikovať v texte predložky. Určiť väzbu predložky s daným pádom. Používať správnu väzbu s pádom pri bežne používaných predložkových spojeniach (o 5 minút). Vysvetliť pojem vokalizácia predložiek. Správne používať vokalizované predložky.</p>
	<p><u>Spojky</u> Interpunkcia</p>	<p>Charakterizovať spojky ako slová spájajúce vetné členy a vety, identifikovať ich v texte. Poznať frekventované spojky a ovládať pravopis čiarky pred spojkami. Poznať delenie spojok na priraďovacie a podrad'ovacie.</p>
	<p><u>Častice</u></p>	<p>Definovať a nájsť v texte častice. Používať správne tvary neohybných slovných druhov.</p>
	<p><u>Citoslovčia</u> Rozdelenie</p>	<p>Definovať a nájsť v texte citoslovčia. Vedieť ich rozdelenie a pravopis. Používať správne tvary neohybných slovných druhov.</p>

<p>Jazyková dimenzia Syntaktická rovina</p>	<p>Hlavné vetné členy: Podmet (vyjadrený, nevyjadrený) Prísudok (slovesný, neslovesný, slovesno- menný) Vetný základ Vedľajšie vetné členy: Predmet Predmetová väzba na sloveso Príslovkové určenie (miesta, času, spôsobu, príčiny) Prívlastok (zhodný, nezhodný) Prístavok Vydeľovanie prístavku vo vete: čiarkami, pauzami a melódiou Zápor v slovenčine</p>	<p>Charakterizovať a odlíšiť jednoduchú vetu od súvetia. Ovládať delenie, tvoriť a určovať vety podľa obsahu, určiť melódiu viet. Vymenovať základné vetné členy, charakterizovať ich. Doplniť do vety podmet a určiť, či je vyjadrený alebo nevyjadrený, holý alebo rozvitý Poznať vyjadrenie podmetu podstatným menom, zámenom. Doplniť do vety prísudok a určiť, či je slovesný alebo slovesno-menný (neslovesný), holý alebo rozvitý. Poznať princíp dvojčlennej vety. Určiť podmet a prísudok. Vyhľadať prisudzovací sklad a graficky ho znázorniť. Vytvoriť obidva typy dvojčlennej vety s rôznou modalitou, pričom dodržiavať správny slovosled a správne používať interpunkčné znamienka. Rozlíšiť holú a rozvitú vetu, vyhľadať holú vetu, vytvoriť z holej vety rozvitú vetu. Pochopiť rozdiel medzi holým, rozvitým a viacnásobným vetným členom. Pochopiť princíp výstavby jednočlennej vety. Rozlíšiť, či je gramatické jadro vety vyjadrené vetným základom alebo je rozčlenené na podmet a prísudok. Určiť vetný základ v jednočlennej vete. Odlíšiť jednočlennú vetu od dvojčlennej vety. Určiť slovný druh, ktorým je vyjadrený vetný základ . Definovať prístavok, jeho postavenie za podstatným menom, na ktoré sa vzťahuje. Aplikovať zvukové a grafické členenie prístavku vo vete. Poznať podstatu a prostriedky vyjadrovania členského a vetného záporu. Chápať význam dvojitého záporu (ruší sa zápor).</p>
---	---	---

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 39
------------------------------	---	-------------------------------

LITERÁRNA ZLOŽKA

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Čítanie	<p><u>Hlasné a tiché čítanie:</u> súvislé a nesúvislé texty umelecké a vecné texty</p> <p><u>Informačné čítanie:</u> získavanie informácií, kľúčové slová, hlavná myšlienka</p> <p><u>Analytické a hodnotiace čítanie:</u></p>	<p>Čítať umelecký text samostatne, s dôrazom na správnu výslovnosť, dikciu a artikuláciu. Ucelene reprodukovať prečítaný text so zachovaním časovej a logickej postupnosti.</p> <p>Čítať náučný text s porozumením. Vytvoriť a vysvetliť definície nových literárnych pojmov. Sformulovať hlavnú myšlienku, vyhľadať kľúčové slová a zostaviť dejovú osnovu.</p> <p>Vyhľadať prostredníctvom encyklopédie a internetu informácie. Prezentovať výsledky svojej práce pred spolužiakmi kultivovaným spôsobom, pričom sa dodržiavajú pravidlá spoločenskej komunikácie.</p> <p>Na základe vlastnej čitateľskej skúsenosti a analýzy posúdiť hodnoty a významy obsiahnuté v diele, zhodnotiť jeho prínos pre svoj osobný rozvoj a svoje stanovisko podprieť argumentmi</p>
Praktické činnosti s literárnym textom	<p>Prednes básne s rešpektovaním rytmickej usporiadania básnického textu</p> <p>Výrazné čítanie prehovorov jednotlivých postáv dramatického textu v súlade s ich charakterom</p> <p>Reprodukcia prečítaného literárneho textu/audiovizuálneho diela</p> <p>Analýza literárneho textu z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky</p> <p>Dramatizácia prozaického textu</p> <p><u>Tvorba krátkeho umeleckého alebo náučného textu</u> (príbeh s uplatnením fáz vnútornej kompozície a znakov vonkajšej kompozície)</p> <p>dramatický text</p>	<p>Naspamäť zarecitovať jednu/viac básní.</p> <p>Uplatniť mimojazykové prvky (gestikulácia, mimika) pri prezentácii dramatického textu. Pri čítaní textu jednotlivých postáv vyjadriť moduláciou hlasu obsah textu.</p> <p>Prerozprávať dej, identifikovať hlavné a vedľajšie postavy. Prezentovať svoj názor na riešenie konfliktu a podprieť ho argumentmi.</p> <p>Zaradiť prečítaný text k druhu a žánru. Vyhľadať kľúčové slová, vytvoriť dejovú osnovu. Určiť umelecké prostriedky v lyrickej básni na základe nadobudnutých vedomostí.</p> <p>Vytvoriť alebo transformovať dramatický literárny text na prozaický.</p> <p>Aplikovať nadobudnuté vedomosti a spôsobilosti.</p> <p>Spracovať zaujímavú príhodu zo života triedneho kolektívu ako scenár a zinscenovať divadelnú hru.</p>
	Aforizmus	Definovať aforizmus. Vyhľadať jednotlivé príklady aforizmov prostredníctvom

Literárne žánre	<p>Tragédia, komédia, činohra</p> <p>Muzikál Rozhlasová hra Epos, óda, epigram, epitaf, sonet</p>	<p>internetu. Vysvetliť sémantické podložie konkrétneho aforizmu. Vytvoriť a vysvetliť definíciu pojmu tragédia, komédia a činohra. Uviesť spoločné a rozdielne znaky žánrov.</p> <p>Definovať pojem muzikál a uviesť jeho základné znaky. Vymenovať hlavné rozdiely medzi muzikálom a ostatnými žánrami dramatického umenia. Definovať epos, ódu, epigram, epitaf, sonet. Na základe osvojených vedomostí a prečítaného textu priradiť literárnu ukážku k žánru.</p>
Literárne druhy	<p>Lyrika, epika, dráma</p> <p>Spoločenská a reflexívna lyrika</p>	<p>Zreprodukovať vlastnými slovami pojmy lyrika, epika, dráma a určiť medzi nimi rozdiel. Uviesť príklady literárnych žánrov k jednotlivým literárnym druhom. Uviesť rozdiel medzi lyrickou a epickou poéziou. Vyvodíť základné znaky spoločenskej a reflexívnej lyriky. Zaradiť lyrický text k spoločenskej a reflexívnej lyrike. Určiť umelecké prostriedky obsiahnuté v básni.</p>
Štruktúra diela	<p>Kompozičná výstavba v dráme</p>	<p>Vymenovať a charakterizovať kompozičnú výstavbu tragédie</p>
Štylizácia textu	<p>Monológ, dialóg Metafora, metonymia Básnická otázka</p>	<p>Zreprodukovať definíciu, vysvetliť rozdiel. Zinscenovať krátku literárnu ukážku s využitím monológu a dialógu Definovať a identifikovať uvedené básnické prostriedky v umeleckom texte. Pokúsiť sa o vlastnú tvorbu –príležitostná báseň, epitaf, v ktorom využije uvedené umelecké prostriedky.</p>
Metrika	<p>Obkročný rým</p>	<p>Poznať schému obkročného rýmu a identifikovať ho v texte. Samostatne vytvoriť básnickú strofu s využitím obkročného rýmu.</p>
Základné literárne pojmy	<p>Humor</p> <p>Inscenácia, premiéra, derniéra, repríza</p>	<p>Vyvodíť definíciu pojmu humor. Identifikovať humor v konkrétnom umeleckom texte a vysvetliť jeho zastúpenie zo štylistického a kompozičného hľadiska. Vedieť povedať vlastné humorné situácie z osobného života a prezentovať ich pred učiteľom a žiakmi, pričom sa dodržiavajú pravidlá spoločenskej komunikácie. Definovať uvedené pojmy a uviesť medzi nimi rozdiel</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklu	Príloha 4 Strana 41
--------------------------------------	----------------------------------	--------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 3.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Predmet: Slovenský jazyk a literatúra

Žiak má na konci 9. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- analyzuje text po lexikálnej stránke a vysvetľuje štylistický význam jazykových prostriedkov v texte
- rozlišuje spôsoby obohacovania lexikálnej zásoby a zásady tvorenia slov
- používa správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov
- tvorí jednoduché vety a jednoduché súvetia s rôznou modalitou
- vyhľadáva umelecké prostriedky v texte a definujú verš, rým, určujú druh rýmu
- charakterizuje pojmy lyrika, epika, dráma a vzájomne ich odlišujú
- vyhľadáva explicitne i implicitne vyjadrené informácie, správne spája jednotlivé údaje do komplexnej informácie a identifikuje všetky časti vonkajšej a vnútornej kompozície textu
- rozlišuje vonkajšiu a vnútornú charakteristiku, priamu a nepriamu charakteristiku
- používa správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov
- ovláda delenie, tvorí a určuje vety podľa obsahu, melódie
- uskutočňuje štylistickú a kompozičnú analýzu literárneho textu a zaraďuje dielo do príslušného literárneho druhu a žánru
- zaraďuje literárne žánre do literárnych druhov
- pozná pojmy asertivita a efektivita, asertívne správanie, dokáže asertívne komunikovať a vystupovať
- vyhľadáva a vysvetľuje lexikálny význam viacslovných ustálených pomenovaní

- používa správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov
- určuje vetné členy v jednoduchých vetách a súvetiach
- pozná úlohu rozprávača v texte, identifikuje jednotlivé formy rozprávania, transformuje formy rozprávača
- vysvetľuje rozdiel medzi lyrickým a kolektívnym hrdinom v básni, identifikuje ho v texte
- vyhľadáva a spracováva informácie z tabuliek, grafov
- identifikuje text z hľadiska jazykového štýlu
- používa správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov
- určuje vetné členy v jednoduchých vetách a súvetiach
- prezentuje dramatický text a uplatňuje mimojazykové prvky
- ovláda kompozičnú výstavbu literárnych žánrov v dráme

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

1.2 Predmet: Anglický jazyk

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Anglický jazyk schváleného ako **Príloha č. 2.2** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

V predmete anglický jazyk sa kladie dôraz na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v anglickom jazyku je založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou.

Ročník: šiesty

Rozsah vyučovacieho predmetu

3 vyučovacie hodiny týždenne – 99 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 99 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
My life	Rodina a spoločnosť Vzdelávanie a práca Domov a bývanie Multikultúrna spoločnosť	<ul style="list-style-type: none"> - zachytiť známe informácie v počutom texte - vyhľadať v texte osobné údaje - rozpoznať dátumy a názvy mesiacov v roku - vyhľadať informácie v texte, pochopiť hlavnú myšlienku - hovoriť kamarátovi o dennom režime - hovoriť o dani spojenom s konkrétnym dátumom - pomenovať rôzne domáce práce a hovoriť o svojich skúsenostiach z denného života - rozprávať sa s kamarátom o dennom režime - rozprávať sa o domácich prácach a bežnom týždni - vedieť <i>použiť prítomný čas jednoduchý – kladný tvar, záporný tvar, otázky (Yes/No, Wh-questions), odpovede, frekvenčné príslovky, radové číslovky</i>
Animals	Človek a príroda Voľný čas a záľuby Multikultúrna spoločnosť	<ul style="list-style-type: none"> - vyhľadať špecifické informácie v prečítanom texte - rozumieť hlavnej myšlienke prečítaného príbehu - pomocou obrázku pomenovať exotické zvieratká, ktoré možno vidieť v ZOO - informovať o tom, ktoré zvieratká má žiak rád a ktoré nemá - simulovať telefónny rozhovor s kamarátom a opýtať sa, čo robí
Holidays	Doprava a cestovanie Voľný čas a záľuby Multikultúrna spoločnosť	<ul style="list-style-type: none"> - rozumieť info z e-mailu - porozumieť hlavným info, zachytiť dej v minulosti - reagovať na vizuálny podnet - rozumieť obsah krátkého listu - rozumieť deju kresleného príbehu a napodobniť rozpráv. - opýtať sa kamaráta, kde bol v predošliých dňoch - bežné dopravné prostriedky, miesta spojené s cestovaním - informovať o inej osobe - porozprávať sa s kamarátom o dani v uplynulých dňoch alebo na prázdninách - <i>vie použiť minulý čas jednoduchý slovesa „to be“, minulý čas pravidelných sloves, minulý čas nepravidelných sloves</i>
Food	Stravovanie	- rozumieť pojmom spojené s jedlom a zachytiť ich v texte

	<p>Voľný čas a záľuby</p> <p>Multikultúrna spoločnosť</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozumieť kľúčovým bodom v texte komiksu - rozumieť postupu príprav jedla - zapíše nákupný zoznam podľa počutých informácií - porozprávať o jedlách a nápojoch hodnotíme aj gramatiku - pracuje s obrázkom, pýtať sa na množstvá jedla a pitia, - dramaticky predviesť prečítaný text o lakomstve - rozhovor v bežnej reštaurácii - dokáže správne pomenovať a doplniť počítateľné a nepočítateľné podstatné mená, neurčitý člen A/AN, some/any - vie sa správne opýtať na množstvo How much/How many... ? - pozná – určitý, neurčitý člen a a little, a few
The World	<p>Človek a príroda</p> <p>Multikultúrna spoločnosť</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pomenovať geografické názvy spojené s mestom a dedinou - porozumieť textu o GB - porozumieť popisu počasia, rôzne ročné obdobie - rozumieť kresleného seriálu - opísať typické počasie vo vlastnej krajine - porovnať vzhľad, kvalitu a vlastností vecí - rozumieť zadaniu, odpovedať na kvíz, správne vyriešiť - gramaticky správne zaradiť slová o kvalite do kontextu e) dramatisovať kreslený seriál - rôzne dialógy o počasí - vedieť tvoriť otázky pomocou How...?, stupňovať prídavné mená – 2. a 3. stupeň (comparatives, superlatives), „than“ – porovnávanie, frázy as...as
Entertainment	<p>Vzdelávanie a práca</p> <p>Voľný čas a záľuby</p> <p>Multikultúrna spoločnosť</p>	<ul style="list-style-type: none"> - počúvať rozhovor kamarátov a o tom, čo budú robiť večer - porozumieť hlavnej myšlienke živej scény z filmového štúdia - gramaticky správne vyjadriť, čo nemožno a aké sú povinnosti - porozumieť príbehu zápletke, vyvrcholeniu a rozuzleniu - pomenovať typy programov a ktoré sú obľúbené - chronologicky zostaviť scény z príbehu - hovoriť o filmových žánroch - s kamarátom sa rozprávať o plánoch čo zamýšľajú robiť - opísať typické počasie vo svojej krajine - dokáže vyjadriť budúcnosti pomocou “going to” – kladný tvar, záporný tvar, otázka, prídavné mená a príslovky, nácvik “have to”

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

3 vyučovacie hodiny týždenne – 99 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 99 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- používajú jednoduché zdvorilostné formy oslovení
- poznajú výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú
- komunikujú v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy
- pracujú s informáciami v jednoduchých každodenných materiáloch, akými sú napríklad prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy
- rozumejú podstate počutého natoľko, aby bol schopný spĺňať konkrétne potreby za predpokladu, že reč je jasne formulovaná a pomaly artikulovaná

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Rodina a spoločnosť	Predstavenie sa Domov a bývanie Rodina a spoločnosť Voľný čas a záľuby	<ul style="list-style-type: none"> - predstaviť sa - pýtať sa iných osôb čo majú radi - podľa počutého vedieť zaradiť informáciu - menovať etapy života - precvičovať správnu výslovnosť - opýtať sa, čo sa dialo minulý týždeň, víkend - informovať o aktivitách, ktoré radi robíme - predstaviť nového kamaráta - diskusia v triede o rozdieloch života rodín u nás a v iných krajinách
Veda a technika v službách ľudstva	Veda a technika v službách ľudstva Mládež a ich svet Doprava a cestovanie	<ul style="list-style-type: none"> - vyjadriť budúcnosť pomocou "will, won't" - použiť "will" na vyjadrenie rozhodnutia - pomenovať podľa obrázku vesmírne telesá - pochopiť príbeh a reagovať na obsah - vyjadriť svoj názor na vývoj a výskum v dobývaní vesmíru - vyjadriť názor na veci, kde sa robia prognózy
Krajina, ktorej jazyk sa učím	Krajiny mestá a miesta Človek a príroda Voľný čas a záľuby Multikultúrna spoločnosť	<ul style="list-style-type: none"> - tvoriť otázky a záporu a krátke odpovede priebehového minulého času - rozdiel medzi priebehovým a jednoduchým minulým časom - menovať známe štáty sveta - vyjadriť varovanie pred nešťastím - diskutovať o minulých dejoch, precvičovať gramatické pravidlá
Vzory a ideály	Cestovanie a doprava Vzdelávanie a práca Kultúra a umenie Človek a príroda	<ul style="list-style-type: none"> - používať členy - "the" s miestami - "the" a "a/an" - používať neurčité zámena (-body, -thing) - samostatne používať každodenné výrazy v bežnej komunikácii - opísať obrázky o Londýne na základe textu - rozlíšiť komunikáciu o výlete osôb - pochopiť a definovať body detektívneho príbehu - vedieť sa opýtať na cestu a odpovedať na podobné otázky

Človek a príroda	Predprítomný čas Tvorenie otázky Použitie “ever” a “never” Vzory a ideály	<ul style="list-style-type: none">- rozprávať sa o živote, zaujímavostiach vo veľkomeste- správne používať výrazy spojené so zážitkami- spájať obrázky s textom, správne formulovať vety- pochopiť náučný text a vyjadriť sa k obsahu- správne použiť never a ever vo vetách
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	Mládež a jej svet Človek a spoločnosť Starostlivosť o zdravie Cestovanie Multikultúrna spoločnosť	<ul style="list-style-type: none">- použiť “should”, “shouldn’t”, “must”, “mustn’t”, “have to”, “don’t have to”, “doesn’t have to”- pochopiť zápletku kresleného príbehu - vedieť vymenovať pravidlá spojené so školou- pri počúvaní reagovať na obrázky k textu- pomenovať ľahké ochorenia, nevoľnosť a vedieť sa na ne pýtať inej osoby- vedieť prerozprávať príbeh, pomenovať hlavné body príbehu

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

3 vyučovacie hodiny týždenne – 99 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 99 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- používajú jednoduché zdvorilostné formy oslovení
- vytvoriť jednoduché, väčšinou izolované slovné spojenia o ľuďoch a miestach
- zvládnu krátke spoločenské konverzačné výmeny
- dokážu napísať jednoduché osobné listy
- sú schopní vyjadriť, čo sa im páči a čo nie
- porozumejú krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekventovanú slovnú zásobu
- bez ohľadu na mieru talentu prezentujú svoje nápady a prácu, a tým umocňujú vlastné sebavedomie a originalitu

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Mládež a jej svet	Mládež a jej svet Človek a spoločnosť Vzdelávanie a práca	<ul style="list-style-type: none"> - Čítať text s porozumením, zachytiť hlavné body v interview - porozumieť prečítanému náučnému textu a predstaviť hlavné body - z počutého porozumieť príbeh o dobe kamennej - hovoriť o tom, ako sa náš život zmenil - pochopiť rozdiely o živote v minulosti a súčasnosti a správne použiť časy - osvojiť si používanie zložených podstatných mien a vyhľadať ich v texte - využívať časy vyjadrujúce prítomnosť, statívne slovesá a správne používať budúci čas
Obchod a služby	Človek a príroda Oblečenie Obchod a služby Pribeh. a jednod. minulý čas Použitie "used to" Too/enough	<ul style="list-style-type: none"> - pochopiť hlavné body čítaného textu - predprítomným časom vyjadriť skúsenosti a nedávne udalosti - vedieť vytvoriť jednoduchú konverzáciu - reprodukovať ústne a písomne primerane ťažký text - porozumieť obsahu jednoduchej konverzácie - používať časové predložky s predprítomným časom
Uprostred multikultúrnej spoločnosti	Umenie a kultúra Vzory a ideály Zamestnanie –kariéra Multikultúrna spoločnosť Technika v službách človeka	<ul style="list-style-type: none"> - vypočúť a podať informáciu - vyjadriť svoje záľuby, svoje schopnosti - použitie predprítomného a minulého času "for/since"
Výživa a zdravie	Ľudské telo, starostlivosť o zdravie Vzdelávanie a práca Mládež a ich svet	<ul style="list-style-type: none"> - pomenovať časti tela - porozumieť textu o zdravom jedení a zachytiť hlavné body - vedieť poradiť v prípade nejakého problému - vedieť poradiť pri správnej výžive - napísať zoznam pravidiel správnej výživy

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 52
------------------------------	---------------------------	------------------------

	Stravovanie	- tvoriť vzťažné súvetia People that look after their body... This is the band that I like to listen, Should / might
Voľný čas a záľuby	Človek a spoločnosť Kultúra a umenie Voľný čas a záľuby	- opísať dej, ktorý sa uskutočnil - opísať hrdinu našej histórie - vyjadriť svoje presvedčenie - hovoriť o tom, čo je typické pre hrdinu a prečo je tak označený - používať slovesné tvary – gerundium alebo neurčitok, There's someone, something + ing, See/hear something +ing
Kultúra a umenie	Človek a príroda Veda a technika v službách človeka Cestovanie Kultúra a umenie	- reagovať na hlavné body k problému životného prostredia - prečítať text a vybrať hlavné body - používať správne trpný rod v prítomnom čase a v rôznych časoch
Rodina a spoločnosť	Rodina a spoločnosť Mládež a jej svet Voľný čas a záľuby Trpný rod	- čítať text o priateľstve a vybrať špecifické informácie - vedieť charakterizovať čím sú priatelia zaujímaví pre nás - vedieť používať trpný rod, prvý kondicionál „If I don't look after it somebody will steal it. John will have something to eat after he plays tennis. As soon as I get home, I will... - používať niektoré frázové slovesá - vyjadriť svoj problém, reagovať najsť riešenie

Ročník: deviaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

3 vyučovacie hodiny týždenne – 99 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 99 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- dokážu zvládnuť krátke spoločenské konverzačné výmeny,
- porozumejú slovným spojeniam a vetám vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života
- komunikujú v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy
- spracúvajú a identifikujú tému vypočutej diskusie
- vedia v kontexte krátkeho prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov
- rozumejú jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne artikulované a dokážu sa riadiť jednoduchými orientačnými pokynmi
- sú schopní opísať každodenné skutočnosti zo svojho prostredia, napríklad ľudí, školu a miesto

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Mládež a jej svet	Mládež a ich svet Umenie a kultúra Človek a spoločnosť	<ul style="list-style-type: none"> - pochopiť hlavné body čítaného textu - reagovať na text a vedieť povedať, o čom bol -vedieť charakterizovať šikanovanie a vyjadriť k tomu svoj názor - minulým časom vyjadriť nedávne udalosti - vedieť vytvoriť jednoduchú konverzáciu - reprodukovať ústne a písomne primerane ťažký text - porozumieť obsahu jednoduchej konverzácie - pripraviť krátke interview
Vzdelávanie a práca	Krajina, mestá a miesta Cestovanie a doprava Ľudské telo, starostlivosť o zdravie Vzdelávanie a práca	<ul style="list-style-type: none"> - porozumieť čítanému textu, vyhľadať špecifické informácie - z počutého textu vedieť pochopiť hlavnú myšlienku a špecifické informácie - vyjadriť svoj názor na starostlivosť o svoje zdravie - napísať jednoduchý systém vzdelávania na Slovensku - hovoriť o možnostiach vzdelávania na Slovensku - vedieť dohodnúť si stretnutie
Človek a spoločnosť; komunikácia	Človek a príroda Mládež a jej svet	<ul style="list-style-type: none"> - vedieť zachytiť dôležité informácie, ktoré na niečo nebezpečné upozorňujú - vedieť povedať, ktoré sú pravidlá, ktorých sa treba dodržiavať a čo by sa stalo, keby tieto pravidlá boli porušené - vytvoriť prehľad pravidiel a povinností - vedieť použiť podmienkové vety 2.podmienka "would", so ... that : <p>If I had my tongue pierced, my dad would go mad. Would you hold a tarantula? There was so much dust there that people did not see the sun. I cut myself. He cut himself.</p>
Obchod a služby	Človek a spoločnosť, komunikácia	<ul style="list-style-type: none"> - predvídať rozuzlenie rozhovoru

	Umenie a kultúra Obchod a služby Zamestnanie	<ul style="list-style-type: none">- opísať dané miesto- reagovať na hlavné body k problému mladý ľudia a peniaze- prečítať text a vybrať hlavné body- vytvoriť dotazník so špecifickými otázkami pre osobu (správne gramaticky tvoriť vety)- používať Gerundium na vyjadrenie aktivity
Veda a technika v službách ľudstva	Krajina, mestá, miesta Človek a príroda Cestovanie a doprava	<ul style="list-style-type: none">- porovnávať výhody a nevýhody rôznych spôsobov cestovania- diskutovať o poznávaní sveta návšteva iných krajín
Voľný čas a záľuby	Multikultúrna spoločnosť Človek a spoločnosť Literatúra a umenie	<ul style="list-style-type: none">- diferencovať formálny a neformálny štýl komunikácie- používať zdvorilé frázy- pochopiť rozdiel medzi say/ tell

Kľúčové kompetencie na konci 3.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Predmet: Anglický jazyk

Žiak má na konci 9. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- efektívne používa všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností
- využíva komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracuje hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvorí ústny alebo písomný text
- používa hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele
- používa jednoduché zdvorilostné formy oslovení
- pozná výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú
- pracuje s informáciami v jednoduchých každodenných materiáloch, akými sú napríklad prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy
- rozumie podstate počutého natoľko, aby bol schopný spĺňať konkrétne potreby za predpokladu, že reč je jasne formulovaná a pomaly artikulovaná
- vytvorí jednoduché, väčšinou izolované slovné spojenia o ľuďoch a miestach

- zvládne krátke spoločenské konverzačné výmeny
- dokáže napísať jednoduché osobné listy
- je schopný vyjadriť, čo sa mu páči a čo nie
- porozumie krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekventovanú slovnú zásobu
- dokáže zvládnuť krátke spoločenské konverzačné výmeny
- porozumie slovným spojeniam a vetám vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života
- komunikuje v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy
- spracuje a identifikuje tému vypočutej diskusie
- vie v kontexte krátkeho prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov
- rozumie jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne artikulované a dokážu sa riadiť jednoduchými orientačnými pokynmi
- je schopný opísať každodenné skutočnosti zo svojho prostredia, napríklad ľudí, školu a miesto

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 58
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

1.3 Predmet: Práca s textom

Ročník: 7.-9.

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (voliteľné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Charakteristika predmetu

Základnou funkciou vyučovania predmetu Práca s textom na 2. stupni základnej školy je rozvíjať v žiakoch sociálne a kultúrne zručnosti. To znamená, aby boli schopní nielen slová, vety a texty prečítať, ale ich aj pochopiť a ďalej pracovať s ich obsahom a nadobudnutými informáciami. Čitateľská gramotnosť je teda základná kompetencia, bez ktorej nie je možné dosahovať ďalšie kompetencie. V predmete nie sú podstatné rýchlosť a plynulosť čítania, ale prioritné je pochopenie textu a používanie písaných textov.

Práca s textom je vnímaná ako súčasť funkčnej gramotnosti, teda schopnosti spracovať informácie z tlačeneho a písaného textu a využiť ich pri riešení rôznych situácií každodenného života. Preto v tomto predmete nemožno pracovať iba s textami, ktoré žiak číta v škole, teda s učebnými textami, ale aj s textami v spojitosti s jeho bežným životom mimo školy. Prostredníctvom takýchto rôznorodých textov žiak spoznáva kultúru slova, rozličné hodnoty, vniká do postojov postáv a podobne, a to dáva čítaniu ďalší rozmer – to odlišuje prácu s textom od osvojovania si techniky čítania. Pri práci s textami s rôznym obsahom si žiak zároveň osvojuje spisovnú podobu materinského jazyka, správny pravopis a gramatiku a najmä si rozvíja vyjadrovacie (komunikačné) schopnosti, a to na úrovni ústnej i písanej.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 59
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti slovenský jazyk a literatúra. Pri tvorbe obsahovej náplne predmetu sme vychádzali z obsahového štandardu Slovenského jazyka a literatúry, ale tiež sme sa opierali o doplnkové čítanie (encyklopédie, časopisy, knihy, periodika, materiály z internetu a pod..).

Ciele predmetu

Čitateľská gramotnosť je komplexný súbor čitateľských zručností potrebných na efektívnu prácu s textom. Cieľom rozvíjania čitateľskej gramotnosti je taký čitateľ, ktorý disponuje čitateľskými kompetenciami, ktoré mu umožňujú pracovať s rozličnými druhmi textov používaných na rôzne účely.

Čitateľské kompetencie zahŕňajú:

- techniku čítania,
- schopnosť a proces pochopenia textu,
- schopnosť identifikovať informácie v texte, hodnotiť prečítané, zapamätať si myšlienky textu, reprodukovať text, dedukovať na základe textu, utvoriť si úsudok,
- schopnosť logicky spájať súvislosti, vyvodiť hlavné myšlienky, poučenia, závery,
- schopnosť konštruovať myšlienky nad rámec textu a spájať ich v kontexte s predošlými poznatkami a vedomosťami.

Čítanie teda zahŕňa nielen zvládnutie techniky čítania, ale aj intelektuálne spracovanie informácií a ich praktické uplatnenie, využitie v každodennom živote. V procese vzdelávania v predmete práca s textom sa žiak stretne s rôznymi situáciami čítania, s rôznymi typmi textov. Pre rozvoj čitateľskej gramotnosti je totiž potrebné zadávať pestré úlohy, ktoré sa týkajú rôznych druhov textov.

Druhy textov:

- a) literárne texty
- b) informačné texty
- c) súvislý text – napr. rozprávanie, opis, charakteristika, správa, inštrukcia
- d) nesúvislý text – napr. formuláre, grafy, mapy, cenníky, tabuľky, diplomy, inzeráty, poštové poukážky

Kľúčové kompetencie

I. Čítanie s porozumením

- vybrať si text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie,
- nahlas, ticho a opakovane prečítať text,
- pochopiť význam textu,
- prerozprávať obsah textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti,
- porozumieť významu slov v umeleckých a vecných textoch,
- overiť si význam slova,
- porozumieť štruktúre slova a jeho častiam.

II. Hovorenie

- začať a ukončiť komunikáciu na určitú tému,
- analyzovať kvalitu ústneho prejavu,
- sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť,
- pomocou kontrolných otázok zistiť, či ostatní porozumeli prejavu,
- rešpektovať jazykové pravidlá,
- vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum,
- organizovať a rozvíjať svoje myšlienky v súlade s komunikačnou situáciou,
- používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku,
- rešpektovať jazykové pravidlá,
- využívať pri komunikácii jazykové i mimojazykové prostriedky.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 61
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

poznávacie kompetencie	komunikačné kompetencie	interpersonálne kompetencie	intrapersonálne kompetencie
✓ používať poznávacie operácie	✓ prijať a spracovať informácie	✓ akceptovať skupinové hodnoty	✓ tvoriť vlastný hodnotový systém
✓ učiť sa sám aj v skupine	✓ vyhľadávať a spracovať informácie	✓ tolerovať odlišnosti jednotlivcov aj skupín	✓ schopnosť sebaregulácie
✓ kriticky myslieť	✓ formulovať svoj názor a argumentovať	✓ schopnosť kooperovať	
✓ tvorivo myslieť, formulovať a riešiť problémy		✓ schopnosť empatie	

Profil absolventa

Žiak vie/dokáže na konci 9.ročníka:

- ✓ pracovať s textom,
- ✓ vyberať si z textov podstatné informácie,
- ✓ dokáže spracovať z textu aj také informácie, ktoré nie sú na prvý pohľad čitateľné,
- ✓ porozumieť rôznym druhom textov,
- ✓ používať získané informácie v každodennom živote,
- ✓ naučiť sa myslieť v súvislostiach,
- ✓ dokáže kriticky hodnotiť, formulovať hypotézy založené na konkrétnych vedomostiach,
- ✓ naučiť sa komunikovať (ústne a písomne) na primeranej úrovni,
- ✓ naučiť sa rozumieť jazykovým prejavom z obsahovej stránky,
- ✓ poznať jazykové prostriedky a vedel ich využívať v jazykovom systéme,
- ✓ jazykové prostriedky vedieť vzájomne prepájať v jazykovom systéme,
- ✓ snažiť sa o presné myslenie a využívať ho v oblasti komunikácie (ústnej aj písomnej).

Vzdelávací štandard predmetu 7. – 9. ročník

Prozodické vlastnosti reči

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9.ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - povedať, čo bude náplňou hodín práce s textom - vymenovať, aké študijné materiály a pomôcky bude na hodinách potrebovať - vysvetliť, čo bude zameraním hodín - definovať prestávku v reči a povedať jej význam - dodržať prestávku po čiarke - dodržať prestávku po interpunkčných znamienkach - definovať dôraz v reči a ústnom prejave, povedať jeho význam - dôrazne čítať text - meniť silu hlasu podľa obsahu textu - definovať intonáciu a vysvetliť jej význam - definovať melódiu vety a povedať jej význam - vysvetliť a uplatniť klesavú a stúpavú melódiu vety - uplatniť správne tempo pri čítaní - využívať rôzne tempá pri čítaní - vysvetliť vplyv rýchleho a pomalého tempa na obsah textu - vysvetliť význam rytmu pri čítaní - definovať prízvuk 	<p>Prestávka a funkcia čiarky</p> <ul style="list-style-type: none"> - definícia prestávky - nácvik prestávky pri čítaní - prestávka pri čiarke - prestávka pri bodke <p>Dôraz a sila hlasu</p> <ul style="list-style-type: none"> - definícia dôrazu - nácvik dôrazného čítania - zmeny sily hlasu pri čítaní <p>Intonácia</p> <ul style="list-style-type: none"> - definícia intonácie - melódia vety - klesavá a stúpavá melódia vety <p>Tempo a rytmus</p> <ul style="list-style-type: none"> - tempo čítania - rôzne tempo pri rôznych druhoch textov - rytmus a jeho význam <p>Prízvuk</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 63
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť hlavný a vedľajší prízvuk - vysvetliť funkciu prízvuku pri čítaní - využiť prozodické vlastnosti reči pri čítaní 	<ul style="list-style-type: none"> - definícia prízvuku - hlavný prízvuk - vedľajší prízvuk <p>Prozodické vlastnosti reči v praxi</p> <ul style="list-style-type: none"> - praktické skúšanie uplatnenia prozodických vlastnosti reči
---	---

Čítajme s radosťou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9.ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymenovať a charakterizovať pravidlá dobrého čitateľa - povedať zásady správneho čítania - vymenovať druhy čítania - porovnať čítanie s porozumením pri hlasnom a tichom čítaní - určiť hlavnú a vedľajšiu postavu v texte - využiť rolové čítanie - povedať konkrétne príklady na rolové čítanie - vysvetliť princípy správnej výslovnosti spoluhlásky Ľ - správne vyslovovať spoluhlásku Ľ - identifikovať nesprávnu výslovnosť spoluhlásku Ľ - vysvetliť princíp správnej výslovnosti tvrdých a mäkkých slabík (de, te, ne, le, di, ti, ni, li) - čítať text a ústne hovoriť s využitím týchto princípov 	<p>Pravidlá čitateľa</p> <ul style="list-style-type: none"> - čitateľ - pravidlá dobrého čitateľa - zásady správneho čítania - práca s textom <p>Rolové čítanie</p> <ul style="list-style-type: none"> - určenie a vyznačenie jednotlivých postáv v texte - rolové čítanie – nácvik <p>Výslovnosť spoluhlásky Ľ</p> <ul style="list-style-type: none"> - výslovnosť spoluhlásky Ľ - čítanie spoluhlásky Ľ v jednotlivých slovách - nácvik správneho čítania <p>Tvrde a mäkké slabiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - čítanie tvrdých a mäkkých slabík (de, te, ne, le, di, ti, ni, li) - nácvik správneho čítania slov s uvedenými slabikami

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 64
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Obohacujeme slovnú zásobu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9.ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť spôsob obohacovania slovnéj zásoby –skracovaním - správne použiť skratky, iniciálové skratky, skratkové slová a značky 	<p>Skratky, iniciálové skratky, skratkové slová, značky</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhľadanie skratiek a značiek v texte - rozlíšenie pojmu skratka, iniciálová skratka, skratkové slovo a značka - vytvorenie textu so skratkou, iniciálovou skratkou, skratkovým slovom a značkou

Rozvíjame čitateľskú gramotnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9.ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť umelecký a vecný text - vyhľadať uvedené druhy textov v časopise - charakterizovať umelecký a vecný text - definovať prozaický text - odlíšiť prozaický text od poetického - vyhľadať a identifikovať priamu reč a uvádzacie vety 	<p>Umelecký a vecný text</p> <ul style="list-style-type: none"> - umelecký text - vecný text - práca s rôznymi druhmi textov - rozlíšenie umeleckých a vecných textov - vyhľadanie uvedených textov v časopisoch <p>Prozaický text</p>

- určiť hlavnú postavu a vedľajšie postavy
- vyhľadať prozaický text v periodikách
- definovať poetický text
- odlíšiť poetický text od prozaického
- určiť verš, strofu
- vyhľadať rýmy
- vyhľadať priróvnanie, personifikáciu a malé formy ľudovej slovesnosti
- pracovať s vecným textom
- definovať spoločné a odlišné znaky jednotlivých žánrov/útvarov
- vytvoriť text pohľadnice v súlade s cieľom komunikácie
- vytvoriť na zadanú tému oznámenie a pozvánku
- získať potrebné informácie z pozvánky
- povedať, ktoré potrebné informácie na pozvánke chýbajú
- vysvetliť význam pozvánky
- rozlíšiť, porovnať a vysvetliť pojem plagát
- vytvoriť na zadanú tému plagát
- vysvetliť pojem vizitka
- vytvoriť vlastnú vizitku
- vysvetliť pojem inzerát
- vytvoriť inzerát na zadanú tému
- vyhľadať v texte fakty a spojiť čiastkové informácie do komplexnej informácie
- vytvoriť na zadanú tému reklamu
- analyzovať a zovšeobecniť druhy reklám, vizuálne a auditívne
- sformulovať prihlášku na podujatie podľa zadania

- definícia prozaického textu
- práca s prozaickým textom
- vyhľadanie a identifikácia priamej reči a uvádzacích viet
- určenie postáv
- Poetický text
- definícia poetického textu
- práca s poetickým textom
- vyhľadanie a definovanie veršov, strof, rýmov, priróvnaní, personifikácií
- vyhľadanie poetických textov
- Pohľadnica, adresa
- vytvorenie textu pohľadnice
- adresa odosielateľa a prijímateľa
- Oznámenie
- rozlíšenie pojmu oznámenie a pozvánka
- práca s textom oznámenia
- Pozvánka
- práca s textom pozvánky
- Plagát, vizitka,
- význam plagátu, vizitky
- informácie na plagáte
- tvorba vlastnej vizitky
- Inzerát, reklama
- význam inzerátu, reklamy
- práca s textom inzerátu

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 66
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

<ul style="list-style-type: none"> - vyplniť predpísaný formulár – prihlášku - vytvoriť žiadosť podľa zámeru - rozlíšiť pojem žiadosť a prihláška - vytvoriť vlastný životopis - rozlíšiť úradný a beletrizovaný životopis - získať základné informácie z jedálneho lístka - zoradiť jednotlivé jedlá podľa abecedy - vyhľadať informácie v cestovnom poriadku - naplánovať cestu k danému cieľu, vypočítať počet prejdenej km, časový rozsah trasy - vyhľadať konkrétne spoje - hľadať súvislosti - vyhľadávať potrebné informácie - porovnávať údaje - pracovať s textami a riešiť úlohy 	<ul style="list-style-type: none"> - práca s textom reklamy Žiadosť, prihláška, životopis - vyplniť prihlášku - vytvorenie textu žiadosti na zadanú tému - údaje v životopise - úradný životopis Jedálny lístok, cestovný poriadok - práca s textom jedálneho lístka - vyhľadávanie informácií - vyhľadávanie chýbajúcich informácií - analýza cestovného poriadku - vyhľadávanie informácií v cestovnom poriadku - vyhľadanie konkrétnych spojov - význam pozvánky - uplatnenie získaných poznatkov a vedomostí
--	---

Pracujeme s textom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9.ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhľadať vecné a umelecké texty - vyhľadať prozaické a poetické texty - pomenovať rubriky v denníku - nájsť autora článku - čítať predpoveď počasia 	<p>Pracujeme s novinami, pracujeme s časopisom, pracujeme s komiksom,</p> <p>pracujeme s tabuľkami, pracujeme s grafmi</p> <p>pracujeme s mapou, pracujeme s encyklopédiou, pracujeme so slovníkom</p> <p>- vyhľadanie umeleckých a vecných textov</p>

- pomenovať rubriky v časopise
- vyhľadávať fakty a údaje
- diskutovať a prečítanom texte
- popísať štruktúru časopisu
- nájsť reklamné texty
- definovať komiks
- prepísať reč postáv z komiksu do priamej reči a naopak
- identifikovať a charakterizovať postavy na základe textu
- vytvoriť osnovu textu
- čítať text tabuľky
- vyhľadávať a porovnávať získané údaje
- vysvetliť praktický význam tabuliek
- čítať z grafu
- vyhľadávať a porovnávať údaje
- vysvetliť praktický význam grafického znázornenia
- čítať z mapy (veku primerane)
- vyhľadávať a porovnávať údaje
- vysvetliť praktický význam grafického znázornenia
- definovať a charakterizovať encyklopédie
- vymenovať druhy encyklopédií
- vysvetliť slovo register
- používať vhodné jazykové slovníky
- overiť význam slov
- zaradiť heslá podľa abecedy
- reprodukovať získané údaje

- vyhľadanie prozaických a poetických textov
- práca s vecným textom
- vyhľadávanie faktov
- diskusia
- štruktúra časopisu
- reklama
- prepis reči postáv do priamej reči
- prepis priamej reči do komiksovej podoby
- identifikácia postáv
- osnova deja
- čítanie z tabuľky, grafu a mapy
- práca s grafom a tabuľkami
- vyhľadávanie súvislosti pomocou grafu a tabuľky
- práca s nesúvislým a neliterárnym textom
- vyhľadávanie údajov
- porovnávanie údajov
- práca s vecným textom encyklopédie
- práca so slovníkom
- vyhľadávanie informácií
- spracovanie informácií
- reprodukcia zisteného
- diskusia

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 68
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Hodnotenie

Hodnotenie a klasifikácia žiakov je súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu a bude realizovaná v súlade s platným Metodickým pokynom na hodnotenie žiakov základnej školy. Zručnosť žiaka budeme hodnotiť známkou s dôrazom na samostatnosť a správnosť plnených úloh, na aktívne zapájanie sa do praktických činností, prezentáciu svojej práce a ústnym skúšaním.

Podklady na hodnotenie a klasifikáciu získava učiteľ rôznymi metódami, formami a prostriedkami:

- sústavným sledovaním výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- rôznymi druhmi skúšok (ústnym skúšaním jednotlivca, frontálnym skúšaním, skúšaním žiakov v rámci skupinovej práce, formou didaktických testov po prebratí tematického celku, písomných cvičení),
- kontrolnými písomnými prácami,
- analýzou výsledkov rôznych činností žiaka,
- sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka

Pri hodnotení žiakov sme prijali pravidlá, ktoré platia pre celé obdobie vzdelávania žiaka a sú v súlade so spoločenskými výchovno-vzdelávacími stratégiami na úrovni školy:

- hodnotenie zameriame a formulujeme pozitívne,
- rozlišujeme hodnotenie začlenených žiakov,
- vyučujúci klasifikujú iba prebrané a precvičené učivo,
- žiak má dostatok času na učenie, precvičovanie a upevnenie učiva,
- podklady na hodnotenie a klasifikáciu získava vyučujúci objektívnym sledovaním, výkonov a pripravenosti žiaka na vyučovanie, rôznymi druhmi písomných prác, analýzou výsledkov rôznych činností žiakov,
- pri klasifikácii používa platnú klasifikačnú stupnicu,
- písomné práce sú oznámené vopred,
- využitie sebahodnotenia žiakov, ich schopnosť posúdiť svoju vlastnú prácu, vynaložené úsilie, osobné možnosti a rezervy.

Metódy a formy hodnotenia	Kritéria hodnotenia
Ústne skúšanie	<ul style="list-style-type: none">- komplexnosť (celé učivo)- samostatnosť- správnosť- správnosť použitia odbornej terminológie- pochopenie (nie memorovanie)- aplikačná schopnosť- generalizácia (zovšeobecnenie, schopnosť hodnotiť, vytvárať závery)
Písomné testy	<ul style="list-style-type: none">- stupnica hodnotenia
Bleskovky	<ul style="list-style-type: none">- stupnica hodnotenia
Tvorivé písanie	<ul style="list-style-type: none">- originalita textu- predpísaná schéma- vhodné stylistické prostriedky- výstižnosť
Prezentácia a projekty	<ul style="list-style-type: none">- dodržanie požadovanej témy- originalita pri výbere jazykových prostriedkov- požadovaná forma a rozsah práce- originálny prístup pri spracovaní- prezentácia vlastnej práce

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 70
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Skupinová práca	<ul style="list-style-type: none"> - rešpektovanie pravidiel skupinovej práce - rešpektovanie komunikačných pravidiel - kvalita výstupného produktu - priateľskosť pri spolupráci - schopnosť sebahodnotenia - schopnosť hodnotenia iných skupín podľa dohodnutých kritérií
------------------------	---

Učebné zdroje

- literárne a neliterárne texty z dostupných zdrojov
- súvislé a nesúvislé texty z dostupných zdrojov
- umelecké a vecné texty z dostupných zdrojov
- časopisy
- rôzne iné periodiká
- tvorba slovenských a zahraničných spisovateľov
- encyklopédie
- výukové CD a DVD, prezentácie vytvorené učiteľom, pracovné listy vytvorené učiteľom, metodické príručky, príručky zamerané na precvičovanie jednotlivých jazykových javov

Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami

1.4 Predmet: Matematika

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Matematika schváleného ako **Príloha č. 2.3** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

V predmete matematika sa zameriavame na získanie a rozvíjanie matematického myslenia riešením rôznych problémov z každodenných situácií. Vytvárame pojmy a vzťahy medzi číselnými obormi a kladieme dôraz na ich prepojenie s ďalšími predmetmi a každodenným životom. Zavádzame pojem výraz ako prostriedok na matematizáciu každodenného života, využívame rovnice a výrazy pri riešení komplexných úloh. Zameriavame sa na kladenie otázok a hľadanie chyby v usudzovaní a argumentácii, kladieme dôraz na presné vyjadrovanie a používanie matematickej symboliky. Prehlbujeme vedomosti o základných geometrických útvaroch a rozvíjame priestorovú predstavivosť prepojením s reálnymi modelmi. Riešime polohové a metrické úlohy z bežnej reality. Skúmame vzájomné vzťahy medzi veličinami a pracujeme s pojmom funkcie a jej grafickým znázornením. Učíme sa pracovať systematicky podľa logickej štruktúry a kontrolujeme výsledky svojej práce.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 72
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Ročník: šiesty

Rozsah vyučovacieho predmetu

4 vyučovacie hodiny týždenne – 132 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (voliteľné hodiny RUP)

spolu – 198 hodín ročne

Posilnenie časovej dotácie o 2 vyučovacie hodiny vo vyučovacom predmete Matematika poskytne viac priestoru na upevnenie, precvičenie, posilnenie kvality vedomostí, výkonov žiakov a vytvorenie priestoru na dosiahnutie požadovaných upravených cieľov a kompetencií v danom predmete.

Ciele predmetu

Žiaci

- používajú nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy
- poznajú vzťahy medzi číselnými obormi
- pracujú s odhadom vzdialeností a verifikujú svoj odhad praktickým meraním
- uvažujú o logickej štruktúre úloh a ich riešení
- rozumejú súvislým textom, ktoré obsahujú čísla
- rešpektujú poradie počtových výkonov

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Počtové výkony s prirodzenými číslami, deliteľnosť	<p>Slovné úlohy s viacerými matematickými operáciami</p> <p>Navzájom opačné operácie</p> <p>Poradie počtových výkonov a zátvorky</p> <p>Počítanie s približnými číslami</p> <p>Slovné úlohy z reálneho života</p> <p>Zápis čísla v desiatkovej sústave</p> <p>Násobok čísla</p> <p>Deliteľ čísla</p> <p>Všetky delitele čísla</p> <p>Deliteľnosť číslom 2 a 5</p> <p>Deliteľnosť číslom 10 a 100</p> <p>Deliteľnosť číslom 3 a 9</p> <p>Deliteľnosť číslom 4 a 6</p> <p>Kritériá deliteľnosti v úlohách</p> <p>Prvočísla</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ovládať základné operácie v obore prirodzených čísel, - rozložiť zložené číslo na súčin menších čísel v obore malej a veľkej násobilky, - modelovať a riešiť úlohy s využitím deliteľnosti v obore prirodzených čísel, - zistiť podľa dodaného návodu, či je dané číslo deliteľné číslami 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 100, - rozhodnúť o správnom poradí počtových operácií pri riešení úloh, - vyriešiť úlohy, v ktorých sa nachádza viac operácií napr. $2 \cdot 6 + 20 : 4$ (aj na kalkulačke).
Desatinné čísla, počtové výkony s desatinnými číslami	<p>Zápis čísel a ich porovnávanie</p> <p>Počtové operácie</p> <p>Desatinné číslo</p> <p>Číselná os</p> <p>Porovnávanie desatinných čísel</p> <p>Usporiadúvanie desatinných čísel</p> <p>Zaokrúhľovanie desatinných čísel</p> <p>Sčítanie desatinných čísel spamäti a písomne</p> <p>Sčítanie desatinných čísel písomne a na kalkulačke</p> <p>Riešenie slovných úloh na sčítanie</p> <p>Odčítanie desatinných čísel spamäti a písomne</p> <p>Odčítanie desatinných čísel písomne a na kalkulačke</p> <p>Odčítanie desatinných čísel</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prečítať a zapísať desatinné čísla a určiť rád číslice v zápise desatinného čísla, - uviesť príklady použitia desatinných čísel v bežnom živote a pracovať s nimi v uvedenom kontexte, - správne zobrazíť desatinné číslo na číselnej osi, - zistiť vzájomnú vzdialenosť desatinných čísel na číselnej osi, - orientovať sa na číselnej osi, priradiť k danému číslu jeho obraz na číselnej osi a opačne, znázorniť číslo na číselnej osi, - porovnať, usporiadať podľa predpisu (zostupne, vzostupne) a zaokrúhliť podľa zadania desatinné číslo na celé číslo, na desatiny, na stotiny, na tisíciny, ..., nahor, nadol aj aritmeticky, - sčítať, odčítať, vynásobiť a vydeliť primerané desatinné čísla spamäti, ostatné písomne alebo pomocou kalkulačky, - vynásobiť a vydeliť kladné desatinné čísla mocninami čísla 10 spamäti, - desatinné číslo vydeliť prirodzeným a správne zapísať zvyšok (aj na kalkulačke), - vypočítať jednoduchý aritmetický priemer desatinných čísel,

	<p>Riešenie slovných úloh na odčítanie Násobenie desatinných čísel 10, 100, ... Delenie desatinných čísel 10, 100, ... Násobenie desatinných čísel prirodzenými číslami Násobenie desatinných čísel desatinnými číslami Násobenie desatinných čísel desatinnými číslami Riešenie slovných úloh na násobenie Delenie desatinných čísel prirodzenými číslami Aritmetický priemer Riešenie slovných úloh na aritmetický priemer Delenie desatinných čísel desatinnými číslami Neukončený desatinný rozvoj, periodické čísla Riešenie slovných úloh na delenie Premena jednotiek dĺžky Premena jednotiek hmotnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyriešiť slovné úlohy s desatinnými číslami, - využiť vlastnosti desatinných čísel pri premene jednotiek dĺžky a hmotnosti, - porovnať veľkosti vyjadrené jednotkami a usporiadať ich podľa veľkosti vzostupne a zostupne.
<p>Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka, jednotky obsahu</p>	<p>Premena jednotiek dĺžky Obsah v štvorcovej sieti Jednotky obsahu Premeny jednotiek obsahu Obsah štvorca a obdĺžnika Obsah pravouhlého trojuholníka Slovné úlohy na obsah</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určiť približný obsah rovinného útvaru v štvorcovej sieti, - vypočítať obvod a obsah štvorca a obdĺžnika v obore desatinných čísel, - vypočítať obsah pravouhlého trojuholníka ako polovicu obsahu obdĺžnika, - používať vhodné jednotky obsahu, premeniť základné jednotky obsahu s využívaním vlastností desatinných čísel, - zanalyzovať útvary zložené zo štvorcov a obdĺžnikov z hľadiska možnosti výpočtu ich obsahu a obvodu, - vypočítať obvod a obsah obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov, - vyriešiť úlohy z praxe na výpočet obvodov a obsahov útvarov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov.
<p>Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami</p>	<p>Základné geometrické tvary Uhol a jeho označenie Veľkosť uhla, uhlomer Meranie veľkosti uhla Stupeň a minúta Číselné operácie s uhlami Geometrické operácie s uhlami Os uhla Rozdelenie uhlov podľa veľkosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odmerať veľkosť narysovaného uhla v stupňoch, - narysovať pomocou uhlomera uhol s danou veľkosťou, - určiť veľkosť uhla meraním aj výpočtom, klasifikovať uhly, - primerane odhadnúť veľkosť uhla, - premeniť stupne na minúty a naopak, - zostrojiť os uhla pomocou uhlomera, - porovnať uhly podľa ich veľkosti numericky, - pomenovať trojuholník podľa veľkosti jeho vnútorných uhlov, - vypočítať veľkosť tretieho vnútorného uhla trojuholníka, ak pozná veľkosť

	Uhly v trojuholníku Vrcholové a susedné uhly	jeho dvoch vnútorných uhlov v stupňoch, - rozlíšiť vrcholové uhly a susedné uhly, - vypočítať veľkosť vrcholového a susedného uhla k danému uhlu, - sčítať a odčítať veľkosti uhlov (v stupňoch), - využiť vlastnosti uhlov pri riešení kontextových úloh.
Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov	Základné prvky trojuholníka Trojuholníková nerovnosť Vnútorné a vonkajšie uhly trojuholníka Výška trojuholníka Rozdelenie trojuholníkov podľa veľkostí strán Veta sss, konštrukcia trojuholníka Veta sus, konštrukcia trojuholníka Veta usu, konštrukcia trojuholníka Rovnoramenný trojuholník Rovnostranný trojuholník	- rozlíšiť základné prvky trojuholníka, - vypočítať veľkosť vonkajších uhlov trojuholníka, - vyriešiť úlohy s využitím vlastností vnútorných a vonkajších uhlov trojuholníka, - rozhodnúť o zhodnosti dvoch trojuholníkov v rovine, - používať na argumentáciu a pri výpočtoch vety o zhodnosti trojuholníkov , - skonštruovať základné rovinné útvary, - zostrojiť trojuholník podľa slovného postupu konštrukcie s využitím vety sss, sus a usu, - opísať slovne postup konštrukcie trojuholníka, - narysovať pravidelný šesťuholník, - vysloviť vetu o trojuholníkovej nerovnosti, - na základe vety o trojuholníkovej nerovnosti rozhodnúť o možnosti zostrojenia trojuholníka z troch úsečiek, - zdôvodniť a využiť polohové a metrické vlastnosti základných rovinných útvarov (vrátane napr. trojuholníkovej nerovnosti) pri riešení úloh a jednoduchých praktických problémov, používať potrebnú matematickú symboliku, - opísať rovnostranný a rovnoramenný trojuholník a ich základné vlastnosti (veľkosti strán a uhlov, súmernosť), - presne a čisto narysovať rovnostranný a rovnoramenný trojuholník, - zostrojiť výšky trojuholníka (v ostrouhľom, tupouhľom a pravouhľom) a ich priesečník.
Kombinatorika v kontextových úlohách	Triedenie a vypisovanie Hľadanie systému Usporiadanie prvkov bez opakovania Usporiadanie prvkov s opakovaním Logické úlohy Riešenie kombinatorických úloh	- systematicky usporiadať daný malý počet prvkov podľa predpisu, - z daných prvkov vybrať skupinu prvkov s danou vlastnosťou a určiť počet týchto prvkov, - pokračovať v danom systéme usporiadania/vypisovania, - zvoliť stratégiu riešenia kombinatorickej úlohy, - vyriešiť primerané kombinatorické úlohy, vrátane intuitívneho použitia pravidla súčtu a súčinu, - zvoliť optimálny spôsob zápisu riešenia tabuľkou a diagramom, - vypočítať aritmetický priemer.

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

4 vyučovacie hodiny týždenne – 132 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (voliteľné hodiny RUP)

spolu – 165 hodín ročne

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Matematika poskytne viac priestoru na upevnenie, precvičenie, posilnenie kvality vedomostí, výkonov žiakov a vytvorenie priestoru na dosiahnutie požadovaných upravených cieľov a kompetencií v danom predmete.

Ciele predmetu

Žiaci

- používajú nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy, mapy a diagramy
- používajú percentá na opis reálnych situácií
- poznajú geometrické telesá a ich základné vlastnosti
- pracujú s perspektívou na rozvíjaní priestorovej predstavivosti
- uvažujú o vzťahoch medzi matematikou a reálnou situáciou
- rešpektujú vzťahy pri premene veličín

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Zlomky, početné výkony so zlomkami, kladné racionálne čísla	Delenie na časti Desatinné čísla a desatinné zlomky Zlomok Číselná os Sledujeme teplotu a výdavky Rozširovanie zlomkov Krátenie zlomkov Základný tvar zlomku Porovnávanie a usporadúvanie zlomkov Zlomky, zmiešané čísla a desatinné čísla Sčítanie a odčítanie zlomkov Násobenie a delenie zlomkov Slovné úlohy Početné operácie so zlomkami	<ul style="list-style-type: none"> - správne chápať, prečítať a zapísať zlomok, - chápať, že každé racionálne číslo môžeme vyjadriť nekonečným množstvom zlomkov, - prečítať, zapísať a porovnať racionálne čísla, zaokrúhľiť čísla (nadol, nahor, aritmeticky), - v rámci toho istého celku uviesť príklad rovnakého zlomku v inom tvare, - definovať kedy sa zlomok rovná jednej celej, kedy sa rovná nule a kedy nemá zmysel, - graficky znázorniť a zapísať zlomkovú časť z celku, - správne znázorniť zlomok na číselnej osi, - porovnať a usporiadať zlomky s rovnakým menovateľom (čitateľom) a výsledok porovnávania zapísať znakmi $>$, $<$, $=$, - vykrátit' a rozšírit' zlomok daným číslom, - krátením upraviť zlomok na základný tvar, - sčítat' a odčítat' zlomky s rovnakými aj nerovnakými menovateľmi, - nájsť niektorého spoločného menovateľa zlomkov (upraviť zlomky na rovnakého menovateľa), - pri počítaní dodržať dohodnuté poradie operácií, správne používať zátvorky, - písomne vynásobiť a vydeliť zlomok prirodzeným číslom a zlomkom, - vypočítat' zlomkovú časť z celku, - pomocou kalkulačky prevodom na desatinné čísla s danou presnosťou počítať so zlomkami, - prečítat' a zapísať desatinné zlomky, - previesť zlomok na desatinné číslo, - zapísať zlomok v tvare desatinného čísla (alebo periodickým číslom) s požadovanou presnosťou (na požadovaný počet miest), - určiť pri prevode zlomku na desatinné číslo periódu v zápise výsledku, - zmiešané číslo previesť na zlomok, zlomok, kde je čitateľ väčší ako menovateľ, zapísať v tvare zmiešaného čísla, - vyriešiť jednoduché slovné úlohy so zlomkami.
Percentá, promile	Objav percenta Percento	<ul style="list-style-type: none"> - vypočítat' 1 percento (%) ako stotinu základu, - rozlíšiť, určiť a vypočítat' základ,

	<p>Časť prislúchajúca počtu percent Počet percent Základ Slovné úlohy Jednoduché úrokovanie Percentá v diagramoch a grafoch Promile Slovné úlohy s promile</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť, určiť a vypočítať hodnotu časti prislúchajúcej k počtu percent, - vypočítať počet percent, ak je daný základ a časť prislúchajúca k počtu percent, - vypočítať základ, keď poznajú počet percent a hodnotu prislúchajúcu k tomuto počtu percent, - uplatniť vedomosti o percentách pri riešení jednoduchých slovných úloh z praktického života, - dokázať, že ak je rôzny základ, rovnakej časti zodpovedajú rôzne počty percent (napr.: číslo 50 je o 25 % väčšie ako číslo 40, ale číslo 40 je o 20 % menšie ako číslo 50 a pod.), - používať rôzne spôsoby kvantitatívneho vyjadrenia vzťahu celok – časť celku (napr. pomerom, zlomkom, percentami), - vypočítať 1 promile (‰) ako tisícinu základu, - vzťah medzi zlomkami, percentami a desatinnými číslami, - vypočítať 10 %, 20 %, 25 %, 50 % bez prechodu cez 1 %, - prečítať údaje súvisiace s počtom percent / promile z diagramov (grafov), - zapísať znázornenú časť celku počtom percent /promile, - znázorniť na základe odhadu (počtu percent /promile) časť celku v kruhovom diagrame, - porovnať viacero častí z jedného celku a porovnanie zobrazíť vhodným stĺpcovým aj kruhovým diagramom, - zostrojiť kruhový alebo stĺpcový diagram na základe údajov z tabuľky, - riešiť aplikačné úlohy s percentami, - vypočítať úrok z danej istiny za určité obdobie pri danej úrokovej miere, - vypočítať hľadanú istinu, - vyriešiť primerané slovné (podnetové, kontextové) úlohy z oblasti bankovníctva a finančníctva, v ktorých sa vyskytujú ako podnet štatistické dáta (v tabuľkách, diagramoch, ...).
<p>Kváder a kocka, ich povrch a objem, jednotky objemu</p>	<p>Telesá a ich vlastnosti Obvod, obsah, objem Voľné rovnobežné premietanie Perspektíva Stenová a telesová uhlopriečka Nárys, bokorys a pôdorys Sieť kvádra a kocky Jednotky objemu Premena jednotiek objemu Objem kvádra a kocky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - načrtnúť a narysovať obraz kvádra a kocky vo voľnom rovnobežnom premietaní, - vyznačiť na náčrte kvádra a kocky ich viditeľné a neviditeľné hrany a ich základné prvky, - načrtnúť a narysovať sieť kvádra a kocky, - zostaviť na základe náčrtu alebo opisu teleso skladajúce sa z kociek a kvádrov, - zhotoviť náčrt telies skladajúcich sa z kvádrov a kociek, - nakresliť nárys, bokorys a pôdorys telies zostavených z kvádrov a kociek, - poznať vzťah $1 \text{ liter} = 1 \text{ dm}^3$, - používať vhodné jednotky objemu,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cykľus	Príloha 4 Strana 79
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	Povrch kvádra a kocky Slovné úlohy na objem a povrch	<ul style="list-style-type: none"> - premeniť základné jednotky objemu, - vypočítať povrch a objem kvádra a kocky, ak pozná dĺžky ich hrán, - vyriešiť primerané slovné úlohy na výpočet povrchu / objemu kvádra a kocky aj s využitím premeny jednotiek obsahu / objemu.
Pomer, priama a nepriama úmernosť	Porovnávanie rozdielom a podielom Pomer Porovnávanie pomerom a podielom Delenie v pomere Postupný pomer Prevrátený pomer, pomer v základnom tvare Zmena čísla v danom pomere Slovné úlohy na delenie a zmenu v pomere Mierka Slovné úlohy na mierku Priama úmernosť Slovné úlohy s priamou úmernosťou Nepriama úmernosť Slovné úlohy s nepriamou úmernosťou Zložená trojčlenka Slovné úlohy	<ul style="list-style-type: none"> - zapísať a upraviť daný pomer a postupný pomer, - rozdeliť dané číslo (množstvo) v danom pomere, - zväčšiť / zmenšiť dané číslo v danom pomere, - modelovať a vypočítať situácie vyjadrené pomerom, pracovať s mierkami máp a plánov, - vyriešiť primerané slovné úlohy na pomer rôzneho typu a praktické úlohy s použitím mierky plánu a mapy, - určiť vzťah priamej alebo nepriamej úmernosti, riešiť slovné úlohy na priamu a nepriamu úmernosť, - rozhodnúť, či daný vzťah je alebo nie je priamou / nepriamou úmernosťou , - vyriešiť úlohy (aj z praxe) s využitím priamej a nepriamej úmernosti (aj pomocou jednoduchej alebo zloženej trojčlenky).
Kombinatorika	Hľadáme všetky možnosti Hľadanie všetkých možností - Vypísaním všetkých možností Hľadanie všetkých možností - Grafickým znázornením Hľadanie všetkých možností - Pomocou tabuľky Pravidlo súčtu Pravidlo súčinu Strom možností Dirichletov princíp	<ul style="list-style-type: none"> - vypísať (všetky) možnosti podľa určitého systému, - vytvoriť systém (napr. strom možností) na vypisovanie možností, - systematicky usporiadať daný počet predmetov (prvkov, údajov), - zvoliť stratégiu riešenia kombinatorickej úlohy , - riešiť úlohy a problémy, ktorých riešenie je nezávislé od obvyklých postupov a algoritmov, - vyriešiť primerané kombinatorické úlohy, vrátane intuitívneho použitia pravidla súčtu a súčinu.

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

4 vyučovacie hodiny týždenne – 132 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (voliteľné hodiny RUP)

spolu – 165 hodín ročne

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Matematika poskytne viac priestoru na upevnenie, precvičenie, posilnenie kvality vedomostí, výkonov žiakov a vytvorenie priestoru na dosiahnutie požadovaných upravených cieľov a kompetencií v danom predmete.

Ciele predmetu

Žiaci

- používajú a tvoria nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy
- používajú premenné pri opise reálnych situácií
- rozumejú matematickej symbolike a používajú ju na opis vlastných činností
- pracujú na rozvíjaní priestorovej predstavivosti budovaním modelov geometrických telies
- uvažujú o vzťahoch medzi matematikou a reálnou situáciou
- rešpektujú postupnosť matematických operácií

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Kladné a záporné čísla, početné výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla	<p>Kladné a záporné čísla Záporné čísla a nula Číselná os Opačné čísla Absolútna hodnota Porovnávanie celých čísel Usporiadúvanie celých čísel Sčítanie celých čísel Odčítanie celých čísel Slovné úlohy na sčítanie a odčítanie Násobenie celých čísel Delenie celých čísel Počítanie s celými číslami</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uviesť príklady využitia kladných a záporných celých čísel v praxi, - prečítať a zapísať celé čísla (aj z rôznych tabuliek a grafov), - určiť k danému číslu číslo opačné, - vymenovať a vypísať dvojice navzájom opačných celých čísel (aj z číselnej osi), - porovnať celé a racionálne čísla a usporiadať ich podľa veľkosti, - správne zobrazíť celé čísla na číselnej osi, - priradiť k celému číslu obraz na číselnej osi, - zobrazíť kladné a záporné desatinné čísla na číselnej osi, - určiť absolútnu hodnotu celého, desatinného čísla a racionálneho čísla, - sčítať a odčítať celé a desatinné čísla, - vyriešiť primerané slovné úlohy na sčítanie a odčítanie celých a desatinných čísel (kladných a záporných), - jednoducho zapísať postup riešenia slovnej úlohy, výpočet a odpoveď, - spamäti, písomne a na kalkulačke vynásobiť a vydeliť záporné číslo kladným číslom, - vyriešiť primerané slovné úlohy na násobenie a delenie celých čísel.
Rovnoobežník, lichobežník, obvod a obsah rovnoobežníka, lichobežníka a trojuholníka	<p>Uhly a štvoruholník Rovnoobežky preťaté priečkou Súhlasné uhly Striedavé uhly Rovnoobežník Výška rovnoobežníka Konštrukcia rovnoobežníka Trojuholník a štvoruholník Obvod rovnoobežníka Obsah rovnoobežníka Obsah trojuholníka Lichobežník Konštrukcia lichobežníka Obsah lichobežníka Slovné úlohy na obvod a obsah</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zostrojiť dve rovnoobežné priamky (rovnoobežky), ktoré sú preťaté priečkou, - určiť súhlasné a striedavé uhly pri dvoch rovnoobežných priamkach preťatých priečkou, - vyriešiť úlohy s využitím vlastností súhlasných a striedavých uhlov, - načrtnúť a pomenovať rovnoobežníky: štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik, - rozlíšiť a vysvetliť rozdiel medzi pravouhlými a kosouhlými rovnoobežníkmi, - narysovať štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik a správne označiť všetky ich základné prvky, - zostrojiť a odmerať v rovnoobežníku (štvorci, kosoštvorci, obdĺžniku, kosodĺžniku) jeho dve rôzne výšky, - načrtnúť lichobežník, pomenovať a opísať jeho základné prvky, - zostrojiť ľubovoľný lichobežník (všeobecný, pravouhlý, rovnoramenný) podľa daných prvkov a na základe daného konštrukčného postupu, - vyriešiť primerané konštrukčné úlohy pre štvoruholníky s využitím vlastností konštrukcie trojuholníka a s využitím poznatkov o rovnoobežníkoch a

		<p>lichobežníkoch,</p> <ul style="list-style-type: none"> - vypočítať obvod a obsah štvorca, kosoštvorca, obdĺžnika, kosodĺžnika, lichobežníka a trojuholníka, - vyriešiť slovné (kontextové a podnetové) úlohy z reálneho života s využitím poznatkov o obsahu a obvode rovnobežníka, lichobežníka a trojuholníka a s využitím premeny jednotiek dĺžky a obsahu.
Premenná, výraz	<p>Číselný výraz Slovné úlohy - práca s textom Slovné úlohy - úlohy s výberom odpovede Rôzne metódy riešenia slovných úloh Výraz s premennou Hodnota výrazu s premennou Počet členov výrazu s premennou Sčítanie výrazov s premennou Odčítanie výrazov s premennou Násobenie výrazu číslom Delenie výrazu číslom Vynímanie pred zátvorku Jednoduché vzorce Pravouhlá sústava súradníc Úmernosti a súradnicová sústava Počítanie s výrazmi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sčítať, odčítať, vynásobiť a vydeliť primerané číselné výrazy, - rozhodnúť o rovnosti dvoch číselných výrazov, - vyriešiť jednoduché slovné úlohy vedúce k lineárnej rovnici bez formalizácie do podoby rovnice, - zapísať postup riešenia slovnej úlohy, - overiť skúškou správnosti, či dané číslo je riešením slovnej úlohy, - rozlíšiť číselný výraz a výraz s premennou, - zostaviť podľa slovného opisu jednoduchý výraz s premennou, - matematizovať jednoduché reálne situácie s využitím premenných, určiť hodnotu výrazu, pracovať s číselnými výrazmi aj výrazmi s premennou, - určiť vo výraze s premennou členy s premennou a členy bez premennej, - určiť hodnotu výrazu, keď je daná hodnota premennej, - sčítať a odčítať výrazy s premennou, - vynásobiť a vydeliť primerané výrazy s premennou číslom rôznym od nuly, - vyjadriť neznámu z jednoduchých vzorcov (napr. $o = 4 \cdot a$), - zvoliť vhodnú pravouhlú sústavu súradníc v rovine, - vyznačiť body v pravouhle sústave súradníc v rovine podľa súradníc, - určiť súradnice daného bodu zobrazeného v pravouhle sústave súradníc.
Kruh, kružnica	<p>Vlastnosti kružnice a kruhu Tetiva kružnice Vzájomná poloha priamky a kružnice Dĺžka kružnice, obvod kruhu Kružnicový oblúk Kruhový výsek a odsek Obsah kruhu Tálesova kružnica Konštrukčné úlohy Kružnica a kruh - riešenie kontextových úloh</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zostrojiť kružnicu s daným polomerom alebo s daným priemerom, - vysvetliť vzťah medzi polomerom a priemerom kružnice, - určiť vzájomnú polohu kružnice a priamky, - zostrojiť dotyčnicu ku kružnici v určenom bode ležiacom na tejto kružnici, - zostrojiť dotyčnicu ku kružnici z daného bodu, ktorý leží mimo tejto kružnice, - slovné opísať postup konštrukcie dotyčnice ku kružnici približnou metódou aj pomocou Tálesovej kružnice, - vyznačiť na kružnici kružnicový oblúk a kružnicový oblúk prislúchajúci danému stredovému uhlu, - vyznačiť v kruhu kruhový výsek a kruhový výsek prislúchajúci danému stredovému uhlu, - vyznačiť v kruhu kruhový odsek, - určiť a odmerať stredový uhol prislúchajúci k danému kružnicovému oblúku alebo kruhovému výseku,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 83
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

		<ul style="list-style-type: none"> - vypočítať obsah a obvod kruhu a dĺžku kružnice, - vyriešiť slovné úlohy, ktoré využívajú výpočet obsahu alebo obvodu kruhu, alebo dĺžku kružnice.
Hranol	<p>Hranoly - základné prvky a vlastnosti Siete hranolov Povrch hranola Objem hranola Slovné úlohy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - načrtnúť kocku, kváder a hranol (trojboký, štvorboký) vo voľnom rovnobežnom premietaní, - opísať hranol a identifikovať jeho základné prvky, - určiť počet hrán, stien a vrcholov hranola, - zostrojiť sieť kolmého hranola, - použiť príslušné vzorce na výpočet objemu a povrchu (kocky, kvádra, hranola), - vypočítať objem a povrch kocky, kvádra, hranola, - vyriešiť slovné úlohy s využitím objemu alebo povrchu kocky, kvádra a hranola.
Pravdepodobnosť, štatistika	<p>Pravdepodobnostné hry a pokusy Základné pojmy Porovnávanie pravdepodobností Relatívna početnosť udalosti Pravdepodobnosť udalosti Riešenie úloh s pravdepodobnosťou Práca s údajmi Štatistické pojmy Stĺpcový graf Kruhový diagram Aritmetický priemer</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uskutočniť primerané pravdepodobnostné experimenty, - posúdiť a rozlíšiť možné a nemožné udalosti (javy), - používať logické myslenie pri riešení úloh a problémov, nachádzať rôzne riešenia predkladaných alebo skúmaných situácií, - rozhodnúť o pravdepodobnosti jednoduchej udalosti, - vypočítať relatívnu početnosť udalosti, - spracovať, zhromaždiť a roztriediť údaje v experimente, - vytvoriť zo zhromaždených údajov štatistický súbor, - vypočítať aritmetický priemer z údajov v tabuľke alebo grafe, - zaznamenať a usporiadať údaje do tabuľky, - prečítať a interpretovať údaje z tabuľky, z kruhového a stĺpcového diagramu, - znázorniť údaje z tabuľky kruhovým a stĺpcovým diagramom a naopak.

Ročník: deviaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

5 vyučovacích hodín týždenne – 165 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (voliteľné hodiny RUP)

spolu – 231 hodín ročne

Posilnenie časovej dotácie o 2 vyučovacie hodiny vo vyučovacom predmete Matematika poskytne viac priestoru na upevnenie, precvičenie, posilnenie kvality vedomostí, výkonov žiakov a vytvorenie priestoru na dosiahnutie požadovaných upravených cieľov a kompetencií v danom predmete.

Ciele predmetu

Žiaci

- používajú a tvoria nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy
- rozumejú nesúvislým textom obsahujúcim tabuľky, grafy a diagramy
- používajú matematickú symboliku a premenné pri opise vlastných činností a reálnych situácií
- pracujú na rozvíjaní priestorovej predstavivosti budovaním modelov geometrických telies
- uvažujú o vzťahoch medzi veličinami v rôznych predmetoch
- komunikujú o výsledkoch svojich zistení kladením otázok

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel	<p>Mocnina Druhá mocnina Tretia mocnina Odmocnina Druhá odmocnina Tretia odmocnina Druhá a tretia mocnina čísel s veľa nulami a desatinnými miestami Druhá a tretia odmocnina čísel s veľa nulami a desatinnými miestami Mocniny čísla 10 Zápis čísel v tvare $a \cdot 10^n$ Predpony a ich súvis s mocninami</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prečítať správne zápis druhej a tretej mocniny ľubovoľného racionálneho čísla a určiť v ňom mocnenca (základ) a mocniteľa (exponent), - zapísať druhú a tretiu mocninu ľubovoľného racionálneho čísla ako súčin rovnakých činiteľov, - zapísať súčin konkrétneho väčšieho počtu rovnakých činiteľov v tvare mocniny a opačne, - vysvetliť vzťahy $x^2 = (-x)^2$ a $x^3 \neq (-x)^3$, - vo výpočtoch používať druhú mocninu a odmocninu, - prečítať správne zápis druhej odmocniny ľubovoľného kladného racionálneho čísla a tretej odmocniny ľubovoľného racionálneho čísla a určiť v ňom stupeň odmocnenia a odmocnenca (základ), - zapísať druhú odmocninu ľubovoľného kladného racionálneho čísla a tretiu odmocninu ľubovoľného racionálneho čísla, - vypočítať na kalkulačke druhú a tretiu mocninu ľubovoľného racionálneho čísla, druhú odmocninu kladného racionálneho čísla a tretiu odmocninu ľubovoľného racionálneho čísla, - vypočítať spamäti hodnotu druhej a tretej mocniny malých prirodzených čísel (1, ..., 5) a hodnotu druhej odmocniny z čísel 4, 9, 16, 25, ..., 100, - zapísať ako mocninu 10 čísla 100, 1 000, 10 000..., - zapísať čísla v tvare $a \cdot 10^n$ (pre $1 \leq a < 10$) – používať vedecký zápis čísel, - vyriešiť primerané numerické a slovné úlohy s veľkými číslami s využitím zručností odhadu a zaokrúhľovania, - použiť zaokrúhľovanie a odhad pri riešení praktických úloh.
Pytagorova veta	<p>Pravouhlý trojuholník Objav Pytagorovej vety Pytagorova veta a pravouhlý trojuholník Pytagorova veta a pravouhlý trojuholník Výpočet dĺžky odvesny pravouhlého trojuholníka Výpočet dĺžky prepony pravouhlého trojuholníka Pytagorova veta a štvorec</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vymenovať základné prvky a vlastnosti pravouhlého trojuholníka, - zdôvodniť a využiť polohové a metrické vlastnosti základných rovinných útvarov (vrátane napr. trojuholníkovej nerovnosti a Pytagorovej vety) - vysloviť formuláciu Pytagorovej vety aj jej význam, - zapísať Pytagorovu vetu v pravouhlom trojuholníku ABC s pravým uhlom pri vrchole C vzťahom $c^2 = a^2 + b^2$, ale aj vzťahom pri inom označení strán pravouhlého trojuholníka, - vyjadriť a zapísať zo základného vzťahu Pytagorovej vety obsah štvorca nad odvesnami ($a^2 = c^2 - b^2$, $b^2 = c^2 - a^2$), podobne aj pri inom označení strán

	<p>Pytagorova veta a oblžnik Pytagorova veta v telesách Pytagorova veta v rovinných útvaroch Pytagorova veta v kontextových úlohách</p>	<p>trojuholníka, - vyjadriť vzťah pre výpočet dĺžky odvesien pomocou odmocnín ($a = \sqrt{c^2 - b^2}$, $b = \sqrt{c^2 - a^2}$), podobne aj pri inom označení strán trojuholníka, - vypočítať dĺžku tretej strany pravouhlého trojuholníka, ak sú známe dĺžky jeho dvoch zvyšných strán, - samostatne použiť Pytagorovu vetu na riešenie kontextových úloh z reálneho praktického života, - analyzovať a riešiť jednoduché problémy, modelovať konkrétne situácie, v ktorých využíva matematický aparát.</p>
<p>Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou</p>	<p>Číselný výraz Výraz s premennou Rovnosť Rovnica Ekvivalentné úpravy rovníc Zjednodušovanie pomocou ekvivalentných úprav Skúška správnosti Riešenie lineárnych rovníc Vyjadrenie premennej zo vzorca Slovné úlohy, ktoré vedú k lineárnej rovnici Slovné úlohy o rovnomernom pohybe Slovné úlohy na spoločnú prácu Lineárna nerovnica Nerovnice a číselná os Riešenie lineárnych nerovníc Slovné úlohy, ktoré vedú k lineárnej nerovnici Lomený výraz Lomený výraz Lineárna rovnice s neznámou v menovateli Riešenie lineárnej rovnice s neznámou v menovateli</p>	<p>- rozhodnúť o rovnosti (nerovnosti) dvoch číselných (algebraických) výrazov, - rozlíšiť zápisy rovnosti, nerovnosti, rovnice, nerovnice, - vyriešiť jednoduchú lineárnu rovnicu s jedným výskytom neznámej, - vyriešiť jednoduchými úpravami lineárnu rovnicu s viacnásobným výskytom neznámej (napr. $2x + 3 = 3x - 4$), - zdôvodniť význam skúšky správnosti a rozumieť, prečo nie je pri niektorých rovniciach nutná, - vyriešiť jednoduché lineárne nerovnice s jedným výskytom neznámej (napr.: $2(x + 8) > 42$), - vyriešiť jednoduché rovnice s jedným výskytom neznámej v menovateli (napr.: $\frac{2}{x+3} = 4$), - urobiť skúšku správnosti riešenia jednoduchej rovnice s neznámou v menovateli, - určiť podmienky riešenia rovnice s neznámou v menovateli, - vyjadriť neznámu zo vzorca (z primeraných matematických a fyzikálnych vzorcov), - vybrať vhodnú stratégiu riešenia slovnej úlohy (rovnica, nerovnicou, tipovaním, ...), - matematizovať jednoduché reálne situácie, vyriešiť ich pomocou matematického aparátu a výsledok interpretovať späť do reálnej situácie, - vyriešiť slovné (kontextové) úlohy vedúce k lineárnej rovnici (nerovnici), - formulovať a riešiť reálnu situáciu pomocou rovníc, - overiť správnosť riešenia slovnej úlohy.</p>
<p>Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch</p>	<p>Obvod, obsah a objem Geometrické telesá Rotačný valec Povrch a objem valca</p>	<p>- načrtnúť ihlan, valec a kužeľ vo voľnom rovnobežnom premietaní, - opísať ihlan, valec, kužeľ a guľu a pomenovať ich základné prvky, - určiť počet hrán, stien a vrcholov ihlana, - analyzovať vlastnosti základných priestorových telies, odhadnúť a vypočítať</p>

	Ihlan Povrch a objem ihlana Rotačný kužeľ Povrch a objem kužeľa Guľa Povrch a objem gule Povrch a objem telies v slovných úlohách	ich povrch a objem, načrtnúť ich sieť, - zostrojiť sieť ihlana, valca a kužeľa, - dosadením do vzorcov vypočítať objem a povrch ihlana, valca, kužeľa a gule, - vyriešiť primerané slovné úlohy na výpočet objemu a povrchu ihlana, valca, kužeľa a gule, - analyzovať a riešiť aplikačné geometrické úlohy a úlohy na priestorovú predstavivosť.
Grafické znázorňovanie závislostí	Pravouhlá sústava súradníc Funkčná závislosť, funkcia Graf funkcie Lineárna funkcia Lineárna funkcia - vlastnosti Graf lineárnej funkcie Priama úmernosť Nepriama úmernosť	- opísať a zostrojiť pravouhlý súradnicový systém, - zobrazíť bod (úsečku, trojuholník, atď.) v pravouhlom súradnicovom systéme (napr. $A[3; 2]$; úsečka XY , ak $X[2; -4]$ a $Y[-3; 3]$, atď.), - zostrojiť graf priamej úmernosti a lineárnej závislosti podľa údajov z tabuľky, - určiť k danej prvej súradnici druhú súradnicu bodu, ktorý leží na danom grafe, - zobrazíť údaje grafom, - prečítať údaje z grafu priamej a nepriamej úmernosti a použiť ich pri výpočte, - určiť vzťah priamej alebo nepriamej úmernosti, vyjadriť ho tabuľkou alebo grafom, - vyjadriť funkčný vzťah tabuľkou, rovnicou alebo grafom, matematizovať jednoduché reálne situácie s využitím funkčných vzťahov, - vyriešiť slovné úlohy na využitie grafov priamej a nepriamej úmernosti.
Podobnosť trojuholníkov	Podobnosť geometrických útvarov Pomer podobnosti Zmena dĺžky úsečky v danom pomere Vety o podobnosti trojuholníkov Podobnosť v praxi	- vysvetliť podstatu podobnosti dvoch geometrických útvarov, - rozhodnúť o podobnosti dvojice trojuholníkov v rovine, - vypočítať pomer podobnosti dvoch podobných trojuholníkov, - na základe viet o podobnosti trojuholníkov vyriešiť primerané výpočtové a konštrukčné úlohy, - využiť vlastnosti podobnosti trojuholníkov pri riešení praktických úloh zo života pri meraní (odhadovaní) vzdialeností a výšok, - používať na argumentáciu a pri výpočtoch vety o podobnosti trojuholníkov, - určiť skutočnú vzdialenosť (mierka mapy) a skutočné rozmery predmetov (mierka plánu).
Súmernosť v rovine (osová a stredová)	Základné geometrické tvary Symetria Osová súmernosť Os súmernosti Osovo súmerné útvary Stredová súmernosť Stredovo súmerné útvary Súmernosť okolo nás	- pre daný bod nájsť (nakresliť/zostrojiť) bod, s ktorým je osovo súmerný podľa danej osi, - identifikovať rovinné geometrické útvary súmerné podľa osi, - nájsť (nakresliť/zostrojiť) os súmernosti dvojice bodov, úsečky, - nájsť (nakresliť/zostrojiť) osi súmernosti osovo súmerného útvaru, - pre daný bod nájsť (nakresliť/zostrojiť) bod, s ktorým je stredovo súmerný podľa daného stredu, - identifikovať rovinné geometrické útvary súmerné podľa stredu, - nájsť (nakresliť/zostrojiť) stred súmernosti dvojice bodov,

		<ul style="list-style-type: none">- nájsť stred súmernosti stredovo súmerných rovinných útvarov,- zostrojiť obraz bodu, úsečky, priamky, kružnice alebo jednoduchého útvaru (obrazca) zloženého z úsečiek a častí kružnice v osovej a v stredovej súmernosti,- pracovať s osovo a stredovo súmernými útvarmi vo štvorcovej sieti, dokresliť, opraviť ich.
Štatistika	Štatistický prieskum Základné štatistické pojmy Postup pri štatistickom prieskume	<ul style="list-style-type: none">- realizovať primeraný štatistický prieskum,- pripraviť a spracovať jednoduchý vlastný projekt zameraný na štatistický prieskum určitej udalosti s vyjadrením početnosti určitého javu,- aplikovať a kombinovať vedomosti a zručnosti z rôznych tematických a vzdelávacích oblastí ,- vyriešiť primerané úlohy zo štatistiky s využitím výpočtu aritmetického priemeru,- spracovať získané hodnoty – údaje z vlastného štatistického prieskumu do tabuľky,- interpretovať údaje z tabuľky,- prostredníctvom viacerých druhov diagramov – grafov znázorniť hodnoty – údaje.

Kľúčové kompetencie na konci 3.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami

Predmet: Matematika

Žiak má na konci 9. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- rozumie, používa a tvorí nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy
- rozumie súvislým textom, ktoré obsahujú čísla
- pozná vzťahy medzi číselnými obormi
- rešpektuje postupnosť matematických operácií
- uvažuje o vzťahoch medzi matematikou a reálnou situáciou
- používa percentá, premenné pri opise reálnych situácií
- používa matematickú symboliku a premenné pri opise vlastných činností a reálnych situácií
- uvažuje o logickej štruktúre úloh a ich riešení
- pozná geometrické telesá a ich základné vlastnosti
- pracuje na rozvíjaní priestorovej predstavivosti budovaním modelov geometrických telies
- pracuje s perspektívou na rozvíjaní priestorovej predstavivosti
- pracuje s odhadom vzdialeností a verifikujú svoj odhad praktickým meraním
- rešpektuje vzťahy pri premene veličín
- uvažuje o vzťahoch medzi veličinami v rôznych predmetoch
- komunikuje o výsledkoch svojich zistení kladením otázok

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 90
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami

1.5 Predmet: Informatika

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Informatika schváleného ako **Príloha č. 2.3** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

V predmete Informatika sa zameriame na získanie konkrétnych skúseností a zručností pri práci s počítačom so žiakmi v skupinách. Skúsenosti získané praktickou činnosťou upevňované a utvrdzované častejším opakovaním budú dobrým predpokladom pre zvládnutie budovania základov informatiky. Pri budovaní základov informatiky sa zameriame na jednoduchú prípravu pomocou úloh zameraných na praktické využitie nadobudnutých poznatkov.

Ročník: Šiesty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- používajú konkrétne nástroje grafického editora (Irfanview, Gyp, Tux paint, RNA)
- používajú konkrétne nástroje na tvorbu a formátovanie textu, tabuliek (Word, Excel)
- poznajú nástroje na prehratie zvuku, videa, nástroje na poslanie správy
- používajú prehliadač a vyhľadávajú na webových stránkach
- pracujú so základným a prídavným hardvérom – pripojenie externých zariadení na prenos údajov, prehratie zvuku
- uvažujú o základných algoritmických riešeniach, hľadajú chyby
- rozumejú rizikám na internete a rešpektujú autorské práva

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	<u>Pojmy</u> <u>Vlastnosti a vzťahy</u> <u>Procesy</u>	
Reprezentácie a nástroje – Práca s grafikou	Tvorba a úprava obrázkov – fotografia, animácia Prezentácia fotografií	<u>Pojmy</u> : oblasť, animácia <u>Vlastnosti a vzťahy</u> : animácia ako postupnosť obrázkov, dĺžka trvania <u>Procesy</u> : , spustenie a zastavenie animácie, krokovanie a prepínanie medzi obrázkami animácie, kreslenie obrázkov animácie, zmena poradia, vloženie a odstránenie obrázka z animácie	Hľadať, odhaľovať a opraviť chyby pri úprave obrázkov aj animácií. Kombinovať rôzne typy zdrojov grafiky. Vytvoriť prezentáciu fotografií.
Reprezentácie a nástroje – práca s textom	Textový editor Editovanie textu Hypertext Kontrola pravopisu	<u>Pojmy</u> : schránka, odrážky a číslovanie, tabuľka <u>Vlastnosti a vzťahy</u> : skryté značky ako súčasť textového dokumentu, obrázkov ako súčasť textu, vplyv skrytých znakov na štruktúru aj výsledný vzhľad textu, znaky ako písmená, číslice, špeciálne znaky a symboly, text a hypertext (napr. na internet, v encyklopédii) <u>Procesy</u> : presúvanie, kopírovanie a vkládanie textu , vkladanie obrázkov zo súboru, kontrola pravopisu	Používať nástroje na vyhľadanie a nahradenie textu. Posudzovať vplyv formátovacích nástrojov a skrytých znakov na výsledný text a operácie s textom.
Reprezentácie a nástroje – práca s prezentáciami	Tvorba prezentácie Pozadie snímky, šablóny Prechod medzi snímkami Samostatná prezentácia	<u>Pojmy</u> : snímka, prezentácia, rozmiestnenie, pozadie, prechod medzi snímkami <u>Vlastnosti a vzťahy</u> : snímky a ich poradie – prezentácia, rozmiestnenie, pozadie, prechod medzi snímkami <u>Procesy</u> : vytváranie prezentácie, vloženie novej snímky, vloženie textu, vloženie obrázku, spustenie a zastavenie prezentácie	Používať konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií. Vytvoriť jednoduchú prezentáciu s použitím 5- 7 snímkov v Power Pointe. Vložiť animácie pre prvky prezentácie. Spustiť a zastaviť prezentáciu.

<p>Reprezentácie a nástroje – práca s tabuľkami</p>	<p>Adresa bunky Vkladanie a úprava údajov Formátovanie bunky</p>	<p><i>Pojmy:</i> tabuľka, riadok, stĺpec, bunka, adresa bunky <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, vlastnosti bunky ako zarovnanie, farba, veľkosť, okraje bunky <i>Procesy:</i> pohyb (navigácia) v tabuľke (šípkami, klikaním), vpisovanie údajov, ich upravovanie a zvýrazňovanie</p>	<p>Používať konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami. Vytvoriť jednoduchú tabuľku. Zmeniť formátovanie bunky.</p>
<p>Reprezentácie a nástroje – informácie</p>	<p>Databáza Zvuk a video</p>	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie grafika, text, čísla a zvuk</p>	<p>Vyhľadávať a získavať informácie v informačnom systéme a databáze - knižnica, rezervácie lístkov, internetový obchod. Získavať informácie rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov (nahraním zvuku, videa, ...).</p>
<p>Reprezentácie a nástroje – štruktúry</p>	<p>Štruktúry Tabuľka Graf</p>	<p><i>Pojmy:</i> postupnosť, tabuľka, riadok, stĺpec <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> poradie objektov a ich pozícia v postupnosti, význam postupnosti <i>Procesy:</i> práca s grafovými štruktúrami, zapisovanie a vyhľadávanie v jednoduchšej štruktúre, zostavovanie štruktúry</p>	<p>Organizovať informácie do štruktúr. Vytvárať a manipulovať so štruktúrami, ktoré obsahujú údaje a jednoduché vzťahy (tabuľky, grafy), Interpretovať údaje zo štruktúr – vyvodíť existujúce vzťahy zo zadaných údajov v štruktúre. Vytvoriť z tabuľky graf a meniť vstupné údaje.</p>
<p>Komunikácia a spolupráca – práca s webovou stránkou</p>	<p>Práca s webovou stránkou</p>	<p><i>Pojmy:</i> webová stránka, odkaz, prehliadač <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> adresa stránky identifikuje konkrétnu stránku a súvisí s jej obsahom a zobrazením, prehliadač ako nástroj na zobrazovanie webových stránok <i>Procesy:</i> webová stránka, odkaz, prehliadač</p>	<p>Získavať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch - rešpektovať autorské práva. Použiť nástroje na prezeranie webových stránok. Vyhľadať webovú stránku. Orientovať sa na webovej stránke</p>
<p>Komunikácia a spolupráca – vyhľadávanie na webe</p>	<p>Informácia a prenos informácie Trendy informačnej spoločnosti Webový prehliadač Vyhľadávanie informácií</p>	<p><i>Pojmy:</i> vyhľadávač <i>Procesy:</i> vyhľadávanie textov, stránok, obrázkov, videa, vyhľadávanie v mapách na internete</p>	<p>Posúdiť správnosť vyhľadaných informácií. Vyhľadávať a získať textovú a grafickú informáciu podľa zadanej frázy na webe. Používať informácie a pracovať s nimi. Efektívne využívať internetový prehliadač,</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cykľus	Príloha 4 Strana 94
------------------------------	---	-------------------------------

			vyhľadávač informácií – napr. google.sk Hľadať na stránke požadovaný údaj.
Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu	Správa, e-mail e-mailová adresa	<u>Pojmy</u> : príloha, adresár <u>Procesy</u> : dodržiavanie netikety, preposlanie e-mailu, priloženie prílohy, odoslanie e-mailu viacerým adresátom naraz	Zostaviť a poslať správu viacerým príjemcom prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja. Vložiť do e-mailu prílohu. Poslať správu prostredníctvom alternatívneho nástroja – Messenger, Skype, Viber, WhatsApp, Facebook.
Algoritmické riešenie problémov – analýzy problému	Vzťahy áno- nie, platí- neplatí, Pravda - nepravda	<u>Vlastnosti a vzťahy</u> : platí – neplatí, a/alebo/nie (neformálne) <u>Procesy</u> : krokovanie sekvencie a opakovania, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia	Rozhodnúť o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia. Navrhnuť riešenie, návod, postup (postup pracovnej činnosti, skladanie obrázku a pod.).
Algoritmické riešenie problémov – jazyk na zápis riešenia	Zostavovanie a zápis riešenia	<u>Vlastnosti a vzťahy</u> : chybný zápis, konštrukcie jazyka ako postupnosti príkazov <u>Procesy</u> : zostavovanie programu v jazyku na zápis algoritmov, spustenie programu	Použiť jazyk na popis riešenia problému – aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka.
Algoritmické riešenie problémov – pomocou postupnosti príkazov	Príkazy Postupnosť príkazov	<u>Pojmy</u> : príkaz, parameter príkazu, postupnosť príkazov <u>Vlastnosti a vzťahy</u> : ako súvisia príkazy, poradie príkazov a výsledok, pravidlá jazyka pre zostavenie sekvencie príkazov <u>Procesy</u> : zostavenie a upravenie príkazu/príkazov	Riešiť problém skladaním príkazov do postupnosti. Aplikovať pravidlá konštrukcie jazyka pre zostavenie postupnosti príkazov.
Algoritmické riešenie problémov – pomocou cyklov	Telo cyklu Počet opakovaní	<u>Pojmy</u> : opakovanie, počet opakovaní, telo cyklu <u>Vlastnosti a vzťahy</u> : ako súvisí počet opakovaní s výsledkom <u>Procesy</u> : zostavovanie, upravovanie tela cyklu, nastavenie počtu opakovaní	Rozpoznať opakujúce sa vzory pri riešení zadaného problému. Rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, počas a po skončení cyklu. Stanoviť počet opakovaní pomocou hodnoty.
Algoritmické riešenie problémov – interpretácia zápisu riešenia	Algoritmus riešenia úlohy Krokovanie riešenia	<u>Vlastnosti a vzťahy</u> : jazyk – vykonanie programu <u>Procesy</u> : krokovanie, čo sa deje v počítači v	Realizovať návod, postup, algoritmus riešenia úlohy – interpretovať ho, krokovávať riešenie, simulovať činnosť vykonávateľa.

		prípade chyby v programe	Vyhľadať chybu vo výsledku, nájsť a opraviť chybu v návode.
Algoritmické riešenie problémov – hľadanie, opravovanie chýb	Chyba v postupnosti príkazov	<u>Vlastnosti a vzťahy</u> : chyba v postupnosti príkazov - zlý príkaz, chýbajúci príkaz, vymenený príkaz alebo príkaz navyše <u>Procesy</u> : hľadanie chyby	Rozpoznať, že program pracuje nesprávne. Hľadať chybu vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju. Interpretovať návod, v ktorom je chyba.
Softvér a hardvér – práca so súbormi a priečinkami	Priečinok, súbor	<u>Pojmy</u> : súbor, priečinok <u>Vlastnosti a vzťahy</u> : v súbore je uložený nejaký obsah, rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií, odpadkový kód <u>Procesy</u> : vytvorenie, ukladanie dokumentov	Ukladať produkt do súboru. Otvoriť rozpracovaný produkt zo súboru. Vytvoriť priečinok, premenovať ho, premiestniť ho.
Softvér a hardvér – práca v operačnom systéme	Program Aplikácia	<u>Vlastnosti a vzťahy</u> : schránka ako miesto na krátkodobé uchovávanie alebo prenášanie údajov <u>Procesy</u> : používanie školského vzdelávacieho softvéru, práca s digitálnou učebnicou a encyklopédiou	Použiť rôznych aplikačných softvérov, ktorý je primeraný veku. Spustiť program, aplikáciu. Ukončiť bežiacu aplikáciu. Otvoriť dokument.
Softvér a hardvér – počítač a prídavné zariadenia	Základná zostava PC Prídavné zariadenia Pamäťové zariadenia	<u>Vlastnosti a vzťahy</u> : klávesnica, myš a obrazovka ako zariadenia na komunikáciu s počítačom, pamäťové zariadenia (napr. CD, HD, USB kľúč) ako médiá/zariadenia na prenos a uchovanie informácií	Pracovať s pamäťovými zariadeniami – prenášať, ukladať, kopírovať informácie.
Softvér a hardvér – práca v počítačovej sieti a na internete	Internet Počítačová sieť Zdieľanie súborov cez sieť	<u>Pojmy</u> : sieť <u>Vlastnosti a vzťahy</u> : lokálne súbory vo vlastnom počítači a súbory na sieti, sieťovom disku <u>Procesy</u> : sťahovanie a posielanie súborov	Orientovať sa v konkrétnych miestach v sieti. Použiť nástroje na zdieľanie súborov v rámci počítačovej siete. Rozlíšiť súbory, ktoré sú uložené na sieti a súbory vo vlastnom počítači.
Softvér a hardvér – práca proti vírusom a špehovaniu	Vírus	<u>Vlastnosti a vzťahy</u> : vírus ako škodlivý softvér, špehovanie ako nepovolená aktivita softvéru alebo webových stránok	Akceptovať, že nemajú sťahovať a spúšťať neznáme, pochybné aplikácie.
Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká	Bezpečnosť a riziká na internete	<u>Vlastnosti a vzťahy</u> : vírus ako škodlivý softvér, dôveryhodnosť získaných informácií, riziká na internete a sociálnych sieťach	Diskutovať o rizikách na internete. Aplikovať pravidlá pre zabezpečenie údajov, aplikácii (aj e-mailu) proti neoprávnenému použitiu.

		<i>Procesy:</i> šírenie počítačových vírusov a spamov	Poznať https://bezpecnenanete.eset.com/sk/ .
Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti	Digitálne technológie okolo nás Hry, filmy, hudba	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> spoločnosť a sociálne siete, digitálne technológie okolo nás, digitálne technológie ako nástroje pre výpočet, komunikáciu, navigáciu, doma, v škole, v práci rodičov, v obchode, digitálne technológie a hry, film, hudba <i>Procesy:</i> používanie nástrojov na vlastné učenie sa, zábavu a spoznávanie	Diskutovať o využití konkrétnych nástrojov digitálnych technológií pri učení sa iných predmetov, ako pomáhajú učiteľovi, žiakovi.
Informačná spoločnosť – legálnosť používania	Autorské právo	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> autorské právo a jeho vzťah k autorovi, dielu a použitiu <i>Procesy:</i> legálnosť a nelegálnosť používania informácií (obrázky, hudba, filmy)	Diskutovať o princípoch dodržiavania základných autorských práv.

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- používajú konkrétne nástroje grafického editora (Irfanview, Gimp, Tux paint, RNA) na úpravu vlastných fotografií
- používajú konkrétne nástroje na tvorbu a formátovanie textu, tabuliek a prezentácií (Word, Excel, PowerPoint)
- poznajú a využívajú nástroje na prehratie zvuku, videa, nástroje na poslanie správy
- používajú prehliadač a vyhľadávajú na webových stránkach, kriticky hodnotia dôveryhodnosť informácií
- pracujú so základným a prídavným hardvérom a softvérom – prenos údajov, prehratie a úprava zvuku
- uvažujú o základných algoritmických riešeniach, hľadajú chyby
- rozumejú rizikám na internete a rešpektujú autorské práva

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	<u>Pojmy</u> <u>Vlastnosti a vzťahy</u> <u>Procesy</u>	
Reprezentácie a nástroje – Práca s grafikou	Rastrový obrázok Formát grafického súboru	<u>Vlastnosti a vzťahy:</u> obrázok v rastri, formáty súborov a ich vzťah k uloženému obrázku <u>Procesy:</u> kreslenie ako postupnosť príkazov pre vykonávateľa	Digitalizovať grafickú informáciu. Zvoliť vhodný formát súboru pre uloženie obrázkov rôznych typov. Zakódovať a rozkódovať podľa pokynov rastrový obrázok.
Reprezentácie a nástroje – práca s textom	Textový editor Editovanie textu Formátovanie	<u>Pojmy:</u> odrážky a číslovanie, tabuľka <u>Vlastnosti a vzťahy:</u> skryté značky ako súčasť textového dokumentu, obrázkov ako súčasť textu, vplyv skrytých znakov na štruktúru aj výsledný vzhľad textu, znaky ako písmená, číslice, špeciálne znaky a symboly, neformátovaný a formátovaný text (t.j., obsahuje aj informácie o zvýrazneniach, písme, odsekoch, zarovnaníach) <u>Procesy:</u> vkladanie tabuľky	Zvoliť vhodný nástroj na prácu s textom. Použiť nástroje na vyhľadanie a nahradenie textu., Rozlíšiť neformátovaný a formátovaný text.
Reprezentácie a nástroje – práca s prezentáciami	Tvorba prezentácie	<u>Procesy:</u> manipulácia s poradím snímok, vloženie prepojenia	Používať nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií s vložením prepojenia na miesto v prezentácii.
Reprezentácie a nástroje – práca s multimédiami	Klip Efekty Časová nos Prechod	<u>Pojmy:</u> klip, efekt, prechod, strihanie, časová os <u>Vlastnosti a vzťahy:</u> video ako postupnosť klipov, efektov, prechodov, klip ako zvuk, obrázok, titulok, vzťah medzi rozložením prvkov na časovej osi a výsledkom <u>Procesy:</u> vytvorenie a uloženie záznamu, orezanie, vystrihnutie, umiestnenie klipu	Použiť konkrétne nástroje editora na skombinovanie videa, zvuku a textu., Rozhodnúť sa pre správne zariadenie pre zaznamenanie zvuku a obrazu. Spracovať jednoduchý klip.
Reprezentácie a nástroje – práca s tabuľkami	Adresa bunky Funkcia Formátovanie bunky	<u>Pojmy:</u> tabuľka, riadok, stĺpec, bunka, adresa bunky <u>Vlastnosti a vzťahy:</u> adresa bunky ako	Použiť konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami. Zvoliť a používať funkcie pre jednoduché

		<p>pozícia bunky v tabuľke, bunky a typy údajov (číslo, text), vlastnosti bunky ako zarovnanie, farba, veľkosť, okraje bunky, bunky so vzorcami</p> <p><i>Procesy:</i> pohyb (navigácia) v tabuľke (šípkami, klikaním), vpisovanie údajov, ich upravovanie a zvýrazňovanie, jednoduché výpočty s operáciami sčítania, odčítania, násobenia a delenia, vloženie jednoduchej funkcie</p>	<p>výpočty. Vytvoriť tabuľku s vloženími funkcie automatického sčítania.</p>
Reprezentácie a nástroje – informácie	Grafika, text, číslo a zvuk ako zdroj informácií	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie grafika, text, čísla a zvuk</p>	<p>Diskutovať o vlastnostiach jednoduchej informácie rôzneho typu. Voliť vhodnú reprezentáciu reálnej informácie. Získať informácie rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov. Vyhľadať informácie (v texte, v encyklopédií, v slovníku, v tabuľke, ...).</p>
Reprezentácie a nástroje – štruktúry	Štruktúra Postupnosť Graf	<p><i>Pojmy:</i> postupnosť, tabuľka (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka) <i>Procesy:</i> práca s grafovými štruktúrami (s mapou, labyrintom, sieťou), práca so stromovými štruktúrami (strom rozhodnutí, stratégií, turnajov, rodokmeň), zapisovanie a vyhľadávanie v jednoduchej štruktúre, zostavovanie štruktúry</p>	<p>Orientovať sa v jednoduchej štruktúre . Organizovať informácie do štruktúr – vytvárať a manipulovať so štruktúrami, ktoré obsahujú údaje a jednoduché vzťahy (tabuľky, grafy, postupnosti obrázkov, čísel,...). Zostaviť strom rozhodnutí, turnajov.</p>
Komunikácia a spolupráca – práca s webovou stránkou	Práca s webovou stránkou	<p><i>Pojmy:</i> <i>webová stránka, odkaz, prehliadač</i> <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> <i>adresa stránky identifikuje konkrétnu stránku a súvisí s jej obsahom a zobrazením, prehliadač ako nástroj na zobrazovanie webových stránok</i> <i>Procesy:</i> <i>webová stránka, odkaz, prehliadač</i></p>	<p>Získať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch (rešpektovať autorské práva).</p>
Komunikácia a spolupráca – vyhľadávanie na webe	Informácia a hypertext Webový prehliadač	<p><i>Pojmy:</i> vyhľadávač <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> vzťahy medzi</p>	<p>Vyhľadať rôzne typy informácií na webe, posúdiť správnosť a kvalitu vyhľadaných</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 100
------------------------------	---	--------------------------------

	Vyhľadávanie informácií	jednotlivými typmi informácie (grafika, text, čísla, zvuk), text a hypertext , možnosť vyhľadávať reťazce <i>Procesy:</i> vyhľadávanie textov, stránok, obrázkov, videa, vyhľadávanie v mapách na internete	informácií.
Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu	Chat Videohovor	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> chat ako internetový rozhovor, je to iný typ komunikácie ako e-mail <i>Procesy:</i> prijatie a odoslanie správy, výber adresáta, odoslanie viacerým adresátom naraz	Komunikovať prostredníctvom konkrétneho nástroja i aplikácie na neinteraktívnu komunikáciu. Porovnať klady i zápory komunikácie prostredníctvom chatu a e-mailu.
Algoritmické riešenie problémov – analýzy problému	Vzťahy áno- nie, platí- neplatí, Pravda – nepravda Príklad a kontra príklad	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> aký informatický problém je v zadaní úlohy, platí – neplatí, a/alebo/nie (neformálne) <i>Procesy:</i> idea sekvencie, opakovania, vetvenia, manipulovania s údajmi, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia	Identifikovať opakujúce sa vzory. Rozpoznávať miesta, kde sa treba rozhodovať, vlastnými slovami sformulovať plán riešenia, rozhodnúť sa o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia/výroku. Uviesť kontra príklad, keď niečo neplatí, nefunguje.
Algoritmické riešenie problémov – jazyk na zápis riešenia	Algoritmus Cyklus	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> algoritmus – programovací jazyk, vstup – algoritmus – výsledok, chybný zápis, konštrukcie jazyka ako: postupnosť príkazov, cyklus s pevným počtom opakovaní, podmienený príkaz, pomenovaná postupnosť príkazov <i>Procesy:</i> zostavovanie programu v jazyku na zápis algoritmov, spustenie programu	Použiť jazyk na popis riešenia problému – aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka. Použiť matematické výrazy v jazyku na zápis algoritmov.
Algoritmické riešenie problémov – pomocou postupnosti príkazov	Príkazy Postupnosť príkazov	<i>Pojmy:</i> parameter príkazu, postupnosť príkazov <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> ako súvisí príkaz, poradie príkazov a výsledok, pravidlá jazyka pre zostavenie sekvencie príkazov <i>Procesy:</i> zostavenie a úprava príkazov, vyhodnotenie postupnosti príkazov, úprava	Vyriešiť problém skladaním príkazov do postupnosti. Aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka pre zostavenie postupnosti príkazov. Interpretovať postupnosť príkazov.

		sekvencie príkazov (pridanie, odstránenie príkazu, zmena poradia príkazov)	
Algoritmické riešenie problémov – pomocou cyklov	Telo cyklu Počet opakovaní	<u>Pojmy</u> : opakovanie, počet opakovaní, telo cyklu <u>Vlastnosti a vzťahy</u> : ako súvisí počet opakovaní s výsledkom <u>Procesy</u> : zostavovanie, upravovanie tela cyklu, nastavenie počtu opakovaní	Rozpoznať opakujúce sa vzory pri riešení zadaného problému. Rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, počas a po skončení cyklu. Stanoviť počet opakovaní pomocou hodnoty. Riešiť problémy, ktoré vyžadujú známy počet opakovaní.
Algoritmické riešenie problémov – pomocou vetvenia	Vetvenie Podmienka	<u>Pojmy</u> : vetvenie, podmienka <u>Vlastnosti a vzťahy</u> : konštrukcia vetvenia s jednoduchou podmienkou, pravda, nepravda – splnená a nesplnená podmienka <u>Procesy</u> : zostavovanie, upravovanie vetvenia, vytvorenie podmienky, vyhodnotenie podmienky	Rozpoznať situácie a podmienky, keď treba použiť vetvenie. Rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, v rámci a po skončení vetvenia. Zostaviť a zapísať podmienku. Vyriešiť problémy, ktoré vyžadujú vetvenie s jednoduchou podmienkou (bez logických spojok).
Algoritmické riešenie problémov – pomocou premenných	Premenná Hodnota premennej Výraz s premennými	<u>Pojmy</u> : premenná, meno (pomenovanie) premennej, hodnota premennej, operácia (+, -, *, /) <u>Vlastnosti a vzťahy</u> : pravidlá jazyka pre použitie premennej, meno premennej – hodnota premennej <u>Procesy</u> : nastavenie hodnoty (priradenie), zistenie hodnoty (použitie premennej), zmena hodnoty premennej, vyhodnocovanie výrazu s premennými, číslami a operáciami	Identifikovať údaje zo zadania úlohy, ktoré musia byť zapamätané, resp. sa menia, a vyžadujú si použitie premenných. Aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka pre nastavenie a použitie premennej. Vyriešiť problémy, v ktorých si treba zapamätať a neskôr použiť zapamätané hodnoty.
Algoritmické riešenie problémov – pomocou nástrojov na interakciu	Vstup Výstup	<u>Vlastnosti a vzťahy</u> : prostriedky jazyka pre: získanie vstupu, spracovanie vstupu a zobrazenie výstupu <u>Procesy</u> : čakanie na neznámy vstup – vykonanie akcie – výstup, následný efekt	Rozpoznať situácie, keď treba čakať na vstup. Zapísať algoritmus, ktorý reaguje na vstup. Interpretovať zapísané riešenie.
Algoritmické riešenie problémov – interpretácia zápisu riešení	Krokovanie Chyba v programe	<u>Vlastnosti a vzťahy</u> : jazyk – vykonanie programu	Realizovať návod, postup, algoritmus riešenia úlohy – interpretovať ho, krokovať riešenie,

		<i>Procesy:</i> krokovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe	simulovať činnosť vykonávateľa. Vyjadriť princíp fungovania návodu.
Algoritmické riešenie problémov – hľadanie, opravovanie chýb	Chyba v postupnosti príkazov Hľadanie chyby	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> chyba v postupnosti príkazov (zlý príkaz, chýbajúci príkaz, vymenený príkaz alebo príkaz navyše), chyba v algoritmoch s cyklami, s vetvením a s premennými, chyba pri realizácii (logická chyba), chyba v zápise (syntaktická chyba) <i>Procesy:</i> hľadanie chyby	Rozpoznať, že program pracuje nesprávne. Zistiť, pre aké vstupy, v ktorých prípadoch, situáciách program pracuje nesprávne. Diskutovať a argumentovať o správnosti riešenia.
Softvér a hardvér – práca so súbormi a priečinkami	Priečinkov, súbor Typy súborov	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií (súbor s obrázkom, súbor s textom, súbor s tabuľkou), cesta k súboru a priečinku ako zápis, ktorý určuje umiestnenie súboru a priečinku v štruktúre priečinkov	Orientovať sa v štruktúre priečinkov počítača. Presúvať, mazať, premenúvať priečinky. Vyhľadať súbor alebo priečinkov. Navrhnuť štruktúru priečinkov.
Softvér a hardvér – práca v operačnom systéme	Schránka Operačný systém Programy Aplikácie	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> schránka ako miesto na krátkodobé uchovávanie alebo prenášanie údajov, operačný systém ako softvér, aplikácia ako softvér <i>Procesy:</i> nastavenie zvuku, pracovnej plochy, klávesnice, používanie nástrojov na simulovanie, modelovanie	Vypnúť nereagujúcu alebo chybnú aplikáciu. Ovládať operačný systém na používateľskej úrovni. Preniesť informácie medzi spustenými aplikáciami pomocou schránky. Použiť rôzny aplikačný softvér, ktorý je primeraný veku.
Softvér a hardvér – počítač a prídavné zariadenia	Vstupné zariadenia Výstupné zariadenia Digitalizácia	<i>Pojmy:</i> program, procesor, pamäť <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> počítač ako zariadenie s procesorom a pamäťou, pamäť si pamätá programy a údaje, pamäť v počítači ako zariadenie na uchovanie informácií, disk v počítači ako zariadenie na dlhodobé uchovanie informácií, procesor vykonáva programy, tlačiareň, reproduktor/slúchadlá ako zariadenia sprostredkovanie výstupu, skener, digitálny fotoaparát, kamera, mikrofón ako zariadenia na digitalizáciu	Pracovať s pamäťovými a prídavnými zariadeniami: prenášať, ukladať, kopírovať informácie. Pracovať s prídavnými zariadeniami (napr. naskenovať, vytlačiť dokument, nahráť zvuk, zosnímať obraz fotoaparátom alebo kamerou).

		údajov, rozdiel medzi hardvérom a softvérom	
Softvér a hardvér – práca v počítačovej sieti a na internete	Internet Sieť Doména	<u>Pojmy</u> : sieť, doména <u>Vlastnosti a vzťahy</u> : cesta (adresa) ako zápis, ktorý identifikuje počítač, zariadenie alebo údaje v sieti, vlastnosti priečinkov a prístupové práva v sieti, počítačová sieť ako prepojenie počítačov a zariadení, internet ako celosvetová počítačová sieť, štruktúra webovej adresy, štruktúra mailovej adresy	Orientovať sa v lokálnej počítačovej sieti. Pracovať so sieťovými zariadeniami (napr. tlačiareň, skener). Diskutovať o výhodách a nevýhodách práce v počítačovej sieti.
Softvér a hardvér – práca proti vírusom a špehovaniu	Vírus Antivírus Sledovacie programy	<u>Vlastnosti a vzťahy</u> : vírus ako škodlivý softvér, špehovanie ako nepovolená aktivita softvéru alebo webových stránok, antivírus ako softvér na zisťovanie a odstraňovanie škodlivého softvéru a blokovanie škodlivých činností, obmedzenia antivírusových programov <u>Procesy</u> : v počítači môže bežať antivírusová ochrana a môže kontrolovať (takmer) všetko, čo robíme	Akceptovať, že nemá sťahovať a spúšťať neznáme, pochybné aplikácie. Pracovať s mechanizmami na odhaľovanie a odstraňovanie vírusov.
Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká	Bezpečnosť a riziká na internete Spam Etické správanie	<u>Vlastnosti a vzťahy</u> : vírus ako škodlivý softvér, spam ako nevyžiadaná správa, antivírusový program ako nástroj na obranu proti vírusom, kvalita hesla ako mechanizmus zabezpečenia, dôveryhodnosť získaných informácií, riziká na internete a sociálnych sieťach <u>Procesy</u> : šírenie počítačových vírusov a spamov, bezpečné a etické správanie sa na internete, činnosť hekerov	Diskutovať o rizikách na internete. Zhodnotiť, ktoré informácie musia byť chránené pred zneužitím. Aplikovať pravidlá pre zabezpečenie prístupu do e-mailu, do komunity, do počítača a proti neoprávnenému použitiu. Diskutovať o dôveryhodnosti informácií na webe. Diskutovať o rizikách kriminálneho a nelegálneho obsahu.
Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti	Digitálne technológie okolo nás	<u>Vlastnosti a vzťahy</u> : informatika ako povolanie, informatika v povolaniach (napr. aj v dizajne a v architektúre, v obchode, vo financiách)	Diskutovať o vzťahu digitálnych technológií k povolaniam. Diskutovať o digitálnych technológiách v spoločnosti.
Informačná spoločnosť – legálnosť	Autorské právo	<u>Pojmy</u> : texty, obrázky, hudba, filmy, ...)	Diskutovať o dodržiavaní základných princípov

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 104
------------------------------	---------------------------	-------------------------

používania		<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> autorské právo a jeho vzťah k autorovi, dielu a jeho použitiu, bezplatný softvér a platený softvér <i>Procesy:</i> legálnosť a nelegálnosť používania softvéru a informácií	autorských práv. Diskutovať, či bolo dielo legálne nadobudnuté, a o tom, ako sa dá ďalej používať.
-------------------	--	--	---

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- používajú konkrétne nástroje grafického editora (Irfanview, Gimp, Tux paint, RNA) na úpravu fotografií a obrázkov
- používajú konkrétne nástroje na tvorbu a formátovanie textu, tabuliek a prezentácií (Word, Excel, PowerPoint)
- poznajú a využívajú nástroje na prehratie a úpravu zvuku, videa, nástroje na poslanie správy
- používajú prehliadač a vyhľadávajú na webových stránkach, hodnotia dôveryhodnosť a relevantnosť informácií
- pracujú so základným a prídavným hardvérom a softvérom – prenos údajov, prehratie a úprava zvuku, videa
- uvažujú o základných algoritmických riešeniach, hľadajú a opravujú chyby
- rozumejú rizikám na internete, rešpektujú autorské práva a dodržujú zásady etického správania sa na internete

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	<i>Pojmy</i> <i>Vlastnosti a vzťahy</i> <i>Procesy</i>	
Reprezentácie a nástroje – Práca s grafikou	Rastrový obrázok Kódovanie	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> obrázok v rastri, formáty súborov a ich vzťah k uloženému obrázku <i>Procesy:</i> kreslenie ako postupnosť príkazov pre vykonávateľa	Zakódovať a rozkódovať podľa pokynov rastrový obrázok. Navrhnuť postupnosť daných grafických operácií pre dosiahnutie stanoveného výsledku.
Reprezentácie a nástroje – práca s textom	Textový editor Formátovanie textu Tabuľka ako súčasť textu	<i>Pojmy:</i> odrážky a číslovanie, tabuľka <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> skryté značky ako súčasť textového dokumentu, obrázok ako súčasť textu, vplyv skrytých znakov na štruktúru aj výsledný vzhľad textu, znaky ako písmená, číslice, špeciálne znaky a symboly, neformátovaný a formátovaný text (t.j., obsahuje aj informácie o zvýrazneniach, písme, odsekoch, zarovnaniach) <i>Procesy:</i> vkladanie tabuľky	Použiť nástroje na vyhľadanie a nahradenie textu., Rozlíšiť neformátovaný a formátovaný text. Posúdiť vlastnosti textovej informácie podľa stanovených kritérií.
Reprezentácie a nástroje – práca s prezentáciami	Tvorba prezentácie	<i>Procesy:</i> manipulácia s poradím snímok, vloženie prepojenia	Používať nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií s vložením prepojenia na externý zdroj informácií.
Reprezentácie a nástroje – práca s multimédiami	Klip Efekty Časová os Strihanie	<i>Pojmy:</i> klip, efekt, prechod, strihanie, časová os <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> video ako postupnosť klipov, efektov, prechodov, klip ako zvuk, obrázok, titulok, vzťah medzi rozložením prvkov na časovej osi a výsledkom <i>Procesy:</i> vytvorenie a uloženie záznamu, orezanie, vystrihnutie, umiestnenie klipu	Použiť konkrétne nástroje editora na skombinovanie videa, zvuku a textu., Rozhodnúť sa pre správne zariadenie pre zaznamenanie zvuku a obrazu. Spracovať jednoduchý klip.
Reprezentácie a nástroje – práca s tabuľkami	Funkcia Formátovanie bunky	<i>Pojmy:</i> tabuľka, riadok, stĺpec, bunka, adresa bunky <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> adresa bunky ako	Použiť konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami. Zvoliť a používať funkcie pre jednoduché

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 106
------------------------------	---	--------------------------------

		<p>pozícia bunky v tabuľke, bunky a typy údajov (číslo, text), vlastnosti bunky ako zarovnanie, farba, veľkosť, okraje bunky, bunky so vzorcami</p> <p><i>Procesy:</i> pohyb (navigácia) v tabuľke (šípkami, klikaním), vpisovanie údajov, ich upravovanie a zvýrazňovanie, jednoduché výpočty s operáciami sčítania, odčítania, násobenia a delenia, vloženie jednoduchej funkcie</p>	<p>výpočty. Vytvoriť tabuľku s vloženíím funkcie automatického sčítania, jednoduchým vzorcom.</p>
Reprezentácie a nástroje – informácie	<p>Databázy Grafika, text, číslo a zvuk ako zdroj informácií</p>	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie grafika, text, čísla a zvuk</p>	<p>Diskutovať o vlastnostiach jednoduchej informácie rôzneho typu. Zakódovať informáciu podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie, dekódovať informáciu z jednoduchých reprezentácií. Rozhodnúť sa pre nástroje na spracovanie informácií. Vyhľadať informácie (v texte, v encyklopédií, v slovníku, v tabuľke, ...).</p>
Reprezentácie a nástroje – štruktúry	<p>Štruktúry Mapa Labyrint Graf</p>	<p><i>Pojmy:</i> postupnosť, tabuľka (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka) <i>Procesy:</i> práca s grafovými štruktúrami, práca so stromovými štruktúrami (strom rozhodnutí, stratégií, turnajov, rodokmeň), zapisovanie a vyhľadávanie v jednoduchej štruktúre, zostavovanie štruktúry</p>	<p>Orientovať sa v jednoduchej štruktúre . Organizovať informácie do štruktúr – vytvárať a manipulovať so štruktúrami, ktoré obsahujú údaje a jednoduché vzťahy (tabuľky, grafy, postupnosti obrázkov, čísel,...). Zostaviť rodokmeň.</p>
Komunikácia a spolupráca – práca s webovou stránkou	<p>Práca s webovou stránkou</p>	<p><i>Pojmy:</i> <i>webová stránka, odkaz, prehliadač</i> <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> <i>adresa stránky identifikuje konkrétnu stránku a súvisí s jej obsahom a zobrazením, prehliadač ako nástroj na zobrazovanie webových stránok</i> <i>Procesy:</i> <i>webová stránka, odkaz, prehliadač</i></p>	<p>Získať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch (rešpektovať autorské práva).</p>
Komunikácia a spolupráca –	<p>Informácia</p>	<p><i>Pojmy:</i> vyhľadávač</p>	<p>Vyhľadať rôzne typy informácií na webe, posúdiť správnosť a kvalitu vyhľadaných</p>

<p>vyhľadávanie na webe</p>	<p>Hypertext Webový prehliadač Vyhľadávací reťazec</p>	<p><u>Vlastnosti a vzťahy:</u> vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie (grafika, text, čísla, zvuk), text a hypertext , možnosť vyhľadávať reťazce <u>Procesy:</u> vyhľadávanie textov, stránok, obrázkov, videa, vyhľadávanie v mapách na internete</p>	<p>informácií.</p>
<p>Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu</p>	<p>Chat Skupinový chat E-mail</p>	<p><u>Vlastnosti a vzťahy:</u> chat ako internetový rozhovor, je to iný typ komunikácie ako e-mail <u>Procesy:</u> prijatie a odoslanie správy, výber adresáta, odoslanie viacerým adresátom naraz</p>	<p>Komunikovať prostredníctvom konkrétneho nástroja i aplikácie na neinteraktívnu komunikáciu. Porovnať klady i zápory komunikácie prostredníctvom chatu a e-mailu.</p>
<p>Algoritmické riešenie problémov – analýzy problému</p>	<p>Vzťahy áno - nie, platí- neplatí, pravda – nepravda Sekvencia Vetvenie</p>	<p><u>Vlastnosti a vzťahy:</u> aký informatický problém je v zadaní úlohy, platí – neplatí, a/alebo/nie (neformálne) <u>Procesy:</u> idea sekvencie, opakovania, vetvenia, manipulovania s údajmi, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia</p>	<p>Rozpoznávať miesta, kde sa treba rozhodovať, vlastnými slovami sformulovať plán riešenia, rozhodnúť sa o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia/výroku. Uviesť kontra príklad, keď niečo neplatí, nefunguje. Uvažovať o rôznych riešeniach.</p>
<p>Algoritmické riešenie problémov – jazyk na zápis riešenia</p>	<p>Algoritmus Cyklus Podmienený príkaz</p>	<p><u>Vlastnosti a vzťahy:</u> algoritmus – programovací jazyk, vstup – algoritmus – výsledok, chybný zápis, konštrukcie jazyka ako: postupnosť príkazov, cyklus s pevným počtom opakovaní, podmienený príkaz, pomenovaná postupnosť príkazov <u>Procesy:</u> zostavovanie programu v jazyku na zápis algoritmov, spustenie programu</p>	<p>Použiť jazyk na popis riešenia problému – aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka. Použiť matematické výrazy v jazyku na zápis algoritmov.</p>
<p>Algoritmické riešenie problémov – pomocou postupnosti príkazov</p>	<p>Príkazy Postupnosť príkazov Sekvencia príkazov</p>	<p><u>Pojmy:</u> parameter príkazu, postupnosť príkazov <u>Vlastnosti a vzťahy:</u> ako súvisí príkaz, poradie príkazov a výsledok, pravidlá jazyka pre zostavenie sekvencie príkazov <u>Procesy:</u> zostavenie a úprava príkazov, vyhodnotenie postupnosti príkazov, úprava</p>	<p>Vyriešiť problém skladaním príkazov do postupnosti. Aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka pre zostavenie postupnosti príkazov. Interpretovať postupnosť príkazov. Vyhľadať chybu v postupnosti príkazov a opraviť ju.</p>

		sekvencie príkazov (pridanie, odstránenie príkazu, zmena poradia príkazov)	
Algoritmické riešenie problémov – pomocou cyklov	Telo cyklu Počet opakovaní	<u>Pojmy</u> : opakovanie, počet opakovaní, telo cyklu <u>Vlastnosti a vzťahy</u> : ako súvisí počet opakovaní s výsledkom <u>Procesy</u> : zostavovanie, upravovanie tela cyklu, nastavenie počtu opakovaní	Rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, počas a po skončení cyklu. Stanoviť počet opakovaní pomocou hodnoty. Zapísať riešenie problému s cyklom pomocou jazyka. Interpretovať algoritmy s cyklami.
Algoritmické riešenie problémov – pomocou vetvenia	Vetvenie Podmienka	<u>Pojmy</u> : vetvenie, podmienka <u>Vlastnosti a vzťahy</u> : konštrukcia vetvenia s jednoduchou podmienkou, pravda, nepravda – splnená a nesplnená podmienka <u>Procesy</u> : zostavovanie, upravovanie vetvenia, vytvorenie podmienky, vyhodnotenie podmienky	Rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, v rámci a po skončení vetvenia. Vyriešiť problémy, ktoré vyžadujú vetvenie s jednoduchou podmienkou (bez logických spojok). Zapísať riešenie problému s vetvením pomocou jazyka. Interpretovať algoritmy s vetvením.
Algoritmické riešenie problémov – pomocou premenných	Premenná Hodnota premennej Výraz s premennými	<u>Pojmy</u> : premenná, meno (pomenovanie) premennej, hodnota premennej, operácia (+, -, *, /) <u>Vlastnosti a vzťahy</u> : pravidlá jazyka pre použitie premennej, meno premennej – hodnota premennej <u>Procesy</u> : nastavenie hodnoty (priradenie), zistenie hodnoty (použitie premennej), zmena hodnoty premennej, vyhodnocovanie výrazu s premennými, číslami a operáciami	Vyriešiť problémy, v ktorých si treba zapamätať a neskôr použiť zapamätané hodnoty. Zovšeobecniť riešenie tak, aby fungovalo nielen s konštantami. Interpretovať algoritmy s výrazmi a premennými.
Algoritmické riešenie problémov – pomocou nástrojov na interakciu	Spracovanie vstupu Zobrazenie výstupu	<u>Vlastnosti a vzťahy</u> : prostriedky jazyka pre: získanie vstupu, spracovanie vstupu a zobrazenie výstupu <u>Procesy</u> : čakanie na neznámy vstup – vykonanie akcie – výstup, následný efekt	Zapísať algoritmus, ktorý reaguje na vstup. Interpretovať zapísané riešenie. Vytvoriť hypotézu, ako neznámy algoritmus spracuje zadaný vstup.
Algoritmické riešenie problémov – interpretácia zápisu riešení	Krokovanie Chyba v programe	<u>Vlastnosti a vzťahy</u> : jazyk – vykonanie programu <u>Procesy</u> : krokovanie, čo sa deje v počítači v	Vyjadriť princíp fungovania návodu – objaviť a popísať vlastnými slovami princíp fungovania jednoduchého algoritmu.

		prípade chyby v programe	Vyhľadať vzťah medzi vstupom, algoritmom a výsledkom.
Algoritmické riešenie problémov – hľadanie, opravovanie chýb	Zlý príkaz Chýbajúci príkaz Chyba v zápise	<u>Vlastnosti a vzťahy</u> : chyba v postupnosti príkazov (zlý príkaz, chýbajúci príkaz, vymenený príkaz alebo príkaz navyše), chyba v algoritmoch s cyklami, s vetvením a s premennými, chyba pri realizácii (logická chyba), chyba v zápise (syntaktická chyba) <u>Procesy</u> : hľadanie chyby	Hľadať chybu vo vlastnom, nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju. Diskutovať a argumentovať o správnosti riešenia. Rozlíšiť chybu pri realizácii od chyby v zápise, Doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracované riešenie. Navrhnuť vylepšenie.
Softvér a hardvér – práca so súbormi a priečinkami	Typy súborov Umiestnenie súboru Parametre priečinkov, súborov	<u>Vlastnosti a vzťahy</u> : rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií (súbor s obrázkom, súbor s textom, súbor s tabuľkou), cesta k súboru a priečinku ako zápis, ktorý určuje umiestnenie súboru a priečinku v štruktúre priečinkov	Orientovať sa v štruktúre priečinkov počítača. Presúvať, mazať, premenúvať priečinky. Vyhľadať súbor alebo priečinok. Preorganizovať súbory do danej štruktúry priečinkov. Zistiť parametre súborov, priečinkov.
Softvér a hardvér – práca v operačnom systéme	Schránka Operačný systém Prispôsobenie užívateľského prostredia	<u>Vlastnosti a vzťahy</u> : schránka ako miesto na krátkodobé uchovávanie alebo prenášanie údajov, operačný systém ako softvér, aplikácia ako softvér <u>Procesy</u> : nastavenie zvuku, pracovnej plochy, klávesnice, používanie nástrojov na simulovanie, modelovanie	Ovládať operačný systém na používateľskej úrovni. Preniesť informácie medzi spustenými aplikáciami pomocou schránky. Použiť nástroje na prispôsobenie si (pracovného) prostredia v počítači. Skúmať nové možnosti operačného systému.
Softvér a hardvér – počítač a prídavné zariadenia	Procesor Pamäť RAM a HDD	<u>Pojmy</u> : program, procesor, pamäť <u>Vlastnosti a vzťahy</u> : počítač ako zariadenie s procesorom a pamäťou, pamäť si pamätá programy a údaje, pamäť v počítači ako zariadenie na (krátkodobé) uchovanie informácií, disk v počítači ako zariadenie na dlhodobé uchovanie informácií, procesor vykonáva programy (program ako návod pre procesor), tlačiareň, reproduktor/slúchadlá ako zariadenia sprostredkovanie výstupu, skener,	Pracovať s prídavnými zariadeniami (napr. naskenovať, vytlačiť dokument, nahráť zvuk, zosnímať obraz fotoaparátom alebo kamerou). Skúmať nové možnosti použitia konkrétneho hardvéru. Porovnať klady a zápory počítačov rôznych typov (napr. stolný počítač, notebook, tablet), rozlíšiť vstupné a výstupné zariadenia.

		digitálny fotoaparát, kamera, mikrofón ako zariadenia na digitalizáciu údajov, rozdiel medzi hardvérom a softvérom	
Softvér a hardvér – práca v počítačovej sieti a na internete	Sieť Doména Prístupové práva	<u>Pojmy:</u> sieť, doména <u>Vlastnosti a vzťahy:</u> cesta (adresa) ako zápis, ktorý identifikuje počítač, zariadenie alebo údaje v sieti, vlastnosti priečinkov a prístupové práva v sieti, počítačová sieť ako prepojenie počítačov a zariadení, internet ako celosvetová počítačová sieť, štruktúra webovej adresy, štruktúra mailovej adresy	Orientovať sa v lokálnej počítačovej sieti. Pracovať so sieťovými zariadeniami (napr. tlačiareň, skener). Diskutovať o výhodách a nevýhodách práce v počítačovej sieti.
Softvér a hardvér – práca proti vírusom a špehovaniu	Vírus Antivírus Firewall	<u>Vlastnosti a vzťahy:</u> vírus ako škodlivý softvér, špehovanie ako nepovolená aktivita softvéru alebo webových stránok, antivírus ako softvér na zisťovanie a odstraňovanie škodlivého softvéru a blokovanie škodlivých činností, obmedzenia antivírusových programov <u>Procesy:</u> v počítači môže bežať antivírusová ochrana a môže kontrolovať (takmer) všetko, čo robíme	Akceptovať, že nemá sťahovať a spúšťať neznáme, pochybné aplikácie. Pracovať s mechanizmami na odhaľovanie a odstraňovanie vírusov.
Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká	Spam Mechanizmus zabezpečenia Etické správanie Heker	<u>Vlastnosti a vzťahy:</u> vírus ako škodlivý softvér, spam ako nevyžiadaná správa, antivírusový program ako nástroj na obranu proti vírusom, kvalita hesla ako mechanizmus zabezpečenia, dôveryhodnosť získaných informácií, riziká na internete a sociálnych sieťach <u>Procesy:</u> šírenie počítačových vírusov a spamov, bezpečné a etické správanie sa na internete, činnosť hekerov	Zhodnotiť, ktoré informácie musia byť chránené pred zneužitím. Aplikovať pravidlá pre zabezpečenie prístupu do e-mailu, do komunity, do počítača a proti neoprávnenému použitiu. Posúdiť riziká práce na počítači so škodlivým softvérom. Diskutovať o počítačovej kriminalite. Diskutovať o rizikách kriminálneho a nelegálneho obsahu.
Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti	Digitálne technológie okolo nás Informatika ako povolanie	<u>Vlastnosti a vzťahy:</u> informatika ako povolanie, informatika v povolaniach (napr. aj v dizajne a v architektúre, v obchode, vo financiách)	Diskutovať o vzťahu digitálnych technológií k povolaniam. Diskutovať o digitálnych technológiách v spoločnosti.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 111
------------------------------	---------------------------	-------------------------

Informačná spoločnosť – legálnosť používania	Autorské právo Legálnosť/nelegálnosť používania softvéru/informácií	<u>Pojmy:</u> texty, obrázky, hudba, filmy, ... <u>Vlastnosti a vzťahy:</u> autorské právo a jeho vzťah k autorovi, dielu a jeho použitiu, bezplatný softvér a platený softvér <u>Procesy:</u> legálnosť a nelegálnosť používania softvéru a informácií	Diskutovať o právnych dôsledkoch nelegálne používaného diela. Diskutovať o právnych dôsledkoch publikovania kriminálneho a nelegálneho obsahu.
---	--	---	---

Kľúčové kompetencie na konci 3.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami

Predmet: Informatika

Žiak má na konci 8. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- používa konkrétne nástroje grafického editora (Irfanview, Gimp, Tux paint, RNA) na úpravu vlastných fotografií a obrázkov
- používa konkrétne nástroje na tvorbu a formátovanie textu, tabuliek a prezentácií (Word, Excel, PowerPoint)
- pozná a využíva nástroje na prehratie a úpravu zvuku, videa, nástroje na poslanie správy
- používa prehliadač a vyhľadáva na webových stránkach, hodnotí dôveryhodnosť a relevantnosť informácií
- pracuje so základným a prídavným hardvérom – pripojenie externých zariadení na prenos údajov, prehratie a úprava zvuku, videa
- uvažuje o základných algoritmických riešeniach, hľadá a opravuje chyby
- rozumie rizikám na internete, rešpektuje autorské práva a dodržiava zásady etického správania sa na internete

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 112
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda

1.6 Predmet: Fyzika

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Fyzika schváleného ako **Príloha č. 2.4** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

Základnou charakteristikou predmetu je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote. Výučba fyziky sa spolu s biológiou a chémiou podieľa na rozvíjaní prírodovednej gramotnosti žiaka tak, aby využíval nadobudnuté vedomosti, bol schopný klásť otázky a na základe dôkazov vyvodzoval závery, ktoré vedú k porozumeniu obsahu výučby prírodných vied.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 113
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: Šiesty

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- aplikujú empirické metódy práce – pozorovanie, experimentovanie, meranie a spracovanie nameraných hodnôt fyzikálnych veličín pri skúmaní fyzikálnych javov
- vysvetľujú vybrané fyzikálne javy v bezprostrednom okolí a navrhujú metódy overenia svojich vysvetlení,
- prezentujú a obhajujú svoje postupy a tvrdenia logickou argumentáciou založenou na dôkazoch
- aplikujú pri riešení fyzikálnych úloh a problémov znalosť fyzikálnych pojmov, zákonov, faktov, nadobudnutý matematický aparát aj odborné informácie získané z rôznych vhodných informačných zdrojov
- riešia problémy, v ktorých sa integrujú poznatky z viacerých prírodovedných, prípadne humanitných predmetov,
- získajú záujem o prírodu a svet techniky,
- nadobudnú otvorenosť k novým objavom vo fyzike,
- získajú pozitívny vzťah k ochrane svojho zdravia a životného prostredia.

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Skúmanie kvapalín, plynov, tuhých látok a telies	<p>Vlastnosti látok, Látky a telesá Vlastnosti kvapalín Účinky sily na kvapalinu v uzavretej nádobe Pascalov zákon Využitie vlastností kvapalín Objem, jednotky objemu Premena jednotiek objemu Meranie objemu kvapalného telesa Vlastnosti plynov Využitie vlastností plynov Spoločné a rozdielne vlastnosti kvapalín a plynov Praktické meranie objemu Vlastnosti pevných látok Merateľné a nemerateľné vlastnosti pevných telies Fyzikálna veličina Hmotnosť, jednotky hmotnosti Premena jednotiek hmotnosti Meranie hmotnosti Dĺžka, jednotky dĺžky Premena jednotiek dĺžky Odhad dĺžky, meradlo, stupnica meradla Meranie dĺžky Praktické meranie dĺžky Objem tuhých telies, kubické jednotky</p>	<p>Opísať pozorované javy pri skúmaní vlastností látok a telies Rozlíšiť termíny látka a teleso Overiť jednoduchým experimentom vybrané vlastnosti kvapalín, opísať pozorované javy pri skúmaní vlastností látok Rozlíšiť merateľné a nemerateľné vlastnosti látok a telies Overiť jednoduchým experimentom vybrané vlastnosti kvapalín, opísať pozorované javy pri skúmaní vlastností látok Opísať pozorované javy pri skúmaní vlastností látok Odmerať hmotnosť, dĺžku, objem telesa vhodne vybraným meradlom Prezentovať výsledky pozorovania a merania pred spolužiakmi Zaznamenať namerané údaje správnym zápisom Prezentovať výsledky pozorovania a merania pred spolužiakmi Vykonať zápis nameranej hodnoty fyzikálnej veličiny Zaznamenať pozorovania a namerané hodnoty fyzikálnych veličín do tabuľky Tvorivo využiť vedomosti pri práci na projekte, prezentovať výsledky pozorovania a merania Rozlíšiť termíny fyzikálna veličina, značka fyzikálnej veličiny, jednotka, značka jednotky Zostrojiť graf lineárnej závislosti, zistiť hodnoty z grafu Použiť postup riešenia problémov: predpoklad – experiment – potvrdenie/nepotvrdenie predpokladu, Poznať jednotky dĺžky, merať dĺžku Odhadnúť a merať dĺžku Prakticky precvičiť odhad a meranie dĺžky Zaviesť a používať vzťah pre výpočet objemu kvádra a kocky Prakticky overiť meranie objemu pravidelných telies Prakticky overiť meranie objemu nepravidelných telies</p>

	<p>objemu Premena jednotiek objemu Meranie objemu pravidelných telies Meranie objemu nepravidelných telies Praktické meranie objemu pevných telies</p>	<p>Prakticky overiť meranie objemu pevných telies</p>
<p>Správanie telies v kvapalinách a plynoch</p>	<p>Vplyv hmotnosti na správanie sa telies vo vode Plávajúce, vznášajúce a potápajúce sa telesá vo vode Plávanie nerovnorodých telies Vplyv objemu a tvaru telies na správanie vo vode Hustota pevných látok Výpočet hustoty pevných látok Zostrojenie grafu hustoty pre telesá z rovnakej látky Vzťah medzi objemom a hmotnosťou telies z rovnakej látky Hustota kvapalín Určenie hustoty rôznych kvapalín Vplyv teploty na hustotu kvapalín Plávajúce telesá a hmotnosť vytlačenej kvapaliny Potápajúce sa telesá a hmotnosť vytlačenej kvapaliny Správanie sa telies v kvapalinách s rôznou hustotou Hustota plynov Vplyv teploty na hustotu plynov Správanie sa telies vo vzduchu a v plyne s väčšou hustotou Hustota, jednotka hustoty Výpočet hustoty látok</p>	<p>Opísať priebeh experimentu Vytvárať štruktúru poznatkov Prezentovať prácu žiakov vo dvojiciach Určiť hustotu tuhých telies a kvapalín z nameraných hodnôt ich hmotnosti a objemu Zostrojiť graf závislosti hmotnosti od objemu pre telesá z homogénnej látky Riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet hustoty Vyhľadať hodnoty hustoty látok v tabuľkách Vysvetliť vybrané javy správania sa telies v kvapalinách a plynoch pomocou hustoty Vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané poznatky</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 116
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- aplikujú empirické metódy práce – pozorovanie, experimentovanie, meranie a spracovanie nameraných hodnôt fyzikálnych veličín pri skúmaní fyzikálnych javov
- vysvetľujú vybrané fyzikálne javy v bezprostrednom okolí a navrhujú metódy overenia svojich vysvetlení,
- prezentujú a obhajujú svoje postupy a tvrdenia logickou argumentáciou založenou na dôkazoch
- aplikujú pri riešení fyzikálnych úloh a problémov znalosť fyzikálnych pojmov, zákonov, faktov, nadobudnutý matematický aparát aj odborné informácie získané z rôznych vhodných informačných zdrojov
- riešia problémy, v ktorých sa integrujú poznatky z viacerých prírodovedných, prípadne humanitných predmetov,
- získajú záujem o prírodu a svet techniky,
- nadobudnú otvorenosť k novým objavom vo fyzike,
- získajú pozitívny vzťah k ochrane svojho zdravia a životného prostredia.

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Teplota. Skúmanie premien skupenstva látok	Teplota a teplomer, meranie teploty Meranie času, meranie teploty v priebehu času Premena kvapaliny na plyn – vyparovanie Tlak vzduchu a var Teplota a čas Skupenské premeny Premena plynu na kvapalinu - kondenzácia Modelovanie dažďa Meteorologické pozorovanie Topenie Tuhnutie Skúmanie premeny skupenstiev Premeny skupenstva látok	Modelovať experimentom zostrojenie teplomera, Navrhnuť k meraniam tabuľku, zaznamenať časový priebeh teploty do tabuľky a grafu, analyzovať záznamy meraní, Opísať pozorované javy pri skúmaní premien skupenstva látok, Zaznamenať časový priebeh teploty pri premenách skupenstva látok do tabuľky a grafu, analyzovať záznamy meraní, Objaviť z výsledkov experimentu faktory ovplyvňujúce vyperovanie (počiatočná teplota, veľkosť voľného povrchu kvapaliny, prúdenie vzduchu, Objaviť z výsledkov experimentu rozdiel medzi vyparovaním a varom, charakteristiky varu, Vyhľadať teploty varu v tabuľkách, Modelovať experimentom vznik dažďa, Zrealizovať a vyhodnotiť meteorologické pozorovania a merania, Prezentovať výsledky aktivít pred spolužiakmi, Objaviť z výsledkov experimentu faktory ovplyvňujúce topenie a tuhnutie, Vyhľadať hodnoty teploty topenia (tuhnutia) látok v tabuľkách, Opísať priebeh experimentu Vypracovať záznam údajov z pozorovaní, navrhnuť tabuľku, porovnať údaje v triede,

Teplo	Teplo. Predstavy o teple Šírenie tepla. Kalorimeter Výmena tepla medzi horúcou a studenou vodou Výmena tepla medzi kovmi a vodou Výmena tepla medzi telesami Ako meriame teplo Látka a teplo Výpočet tepla Teplo a premeny skupenstva Teplo pri skupenských premenách Energetická hodnota potravín Tepelný motor a parný stroj Spaľovacie motory Vznetový a zážihový motor	Opísať historický prístup k chápaniu pojmu teplo, Overiť experimentom fyzikálnu vlastnosť látok – tepelná vodivosť, opísať šírenie tepla vedením, prúdením, žiarením, Opísať využitie tepelných vodičov a tepelných izolantov v praxi, odhadnúť výslednú teplotu pri výmene tepla medzi horúcou a studenou vodou, Overiť experimentom odovzdávanie tepla kovmi vode; dodržať podmienky experimentu, Objaviť z výsledku experimentu faktory ovplyvňujúce veľkosť prijatého a odovzdaného tepla, Riešiť jednoduché výpočtové úlohy s využitím vzťahu pre výpočet tepla Tvorivo využiť vedomosti z predchádzajúcich hodín Riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet tepla, Objaviť z výsledkov experimentu faktory ovplyvňujúce veľkosť prijatého a odovzdaného tepla Vyhľadať hodnoty hmotnostnej tepelnej kapacity látok v tabuľkách, Riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet tepla, Overiť postup stanovenia energetickej hodnoty potravín (napríklad spaľovaním), Dodržať podmienky experimentu, Získať informácie o energetickej hodnote potravín, Posúdiť negatívne vplyvy spaľovacích motorov na životné prostredie a spôsoby eliminácie týchto vplyvov.
--------------	---	--

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- aplikujú empirické metódy práce – pozorovanie, experimentovanie, meranie a spracovanie nameraných hodnôt fyzikálnych veličín pri skúmaní fyzikálnych javov
- vysvetľujú vybrané fyzikálne javy v bezprostrednom okolí a navrhujú metódy overenia svojich vysvetlení,
- prezentujú a obhajujú svoje postupy a tvrdenia logickou argumentáciou založenou na dôkazoch
- aplikujú pri riešení fyzikálnych úloh a problémov znalosť fyzikálnych pojmov, zákonov, faktov, nadobudnutý matematický aparát aj odborné informácie získané z rôznych vhodných informačných zdrojov
- riešia problémy, v ktorých sa integrujú poznatky z viacerých prírodovedných, prípadne humanitných predmetov,
- získajú záujem o prírodu a svet techniky,
- nadobudnú otvorenosť k novým objavom vo fyzike,
- získajú pozitívny vzťah k ochrane svojho zdravia a životného prostredia.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 120
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Svetlo	Slnčné žiarenie, svetlo a teplo Zdroje svetla Rozklad svetla Skladanie farebných svetelných lúčov Absorpcia svetla Odraz svetla Lom svetla Šošovky Prechod význačných lúčov šošovkami Zobrazenie spojnou a rozptylnou šošovkou Optické vlastnosti oka Využitie šošoviek Svetelné znečistenie	Overiť experimentom premenu svetla na teplo a vypočítať vzniknuté teplo, Porovnať zdroje svetla – Slnko a žiarovku z hľadiska šírenia svetelných lúčov, overiť experimentom priamočiare šírenie svetla, Overiť experimentom rozklad svetla na spektrum, Overiť experimentom skladanie farebných svetelných lúčov, Rozlíšiť termíny – odrazené, prepustené a absorbované svetlo, Navrhnuť a zrealizovať experiment na dôkaz platnosti zákona odrazu svetla, Overiť experimentom lom svetla, Znázorniť obraz predmetu vytvorený spojkou a rozptylkou, Vysvetliť princíp použitia okuliarov pri korekcii chýb oka, Určiť aplikácie základných zákonov optiky v technickej praxi, Tvoriť nové informácie z pozorovaní a zovšeobecniť závery,

<p>Sila a pohyb. Práca. Energia</p>	<p>Telesá pôsobiace na seba silou. Účinky sily. Gravitačná sila a hmotnosť telesa Meranie sily. Znázornenie sily Skladanie síl. Rovnováha síl Otáčavé účinky sily Ťažisko telesa a jeho určenie Tlaková sila. Tlak Sily pôsobiace v kvapalinách Tlak v kvapalinách Atmosférický tlak Trenie. Trecia sila a jej meranie Škodlivé a užitočné trenie Opis pohybu telesa Rýchlosť pohybu Dráha pohybu Mechanická práca Práca na naklonenej rovine a na kladke Výkon Pohybová a polohová energia telesa Vzájomná premena pohybovej a polohovej energie Zákon zachovania mechanickej energie Zmena vnútornej energie telesa konaním práce a tepelnou výmenou Energia zo Slnka – fosílna palivá, výhrevnosť paliva Energia zo Slnka – tepelná a jadrová elektrárň Energia zo Slnka – alternatívne zdroje energie Energia, ktorú nevieme využiť a ovládnuť</p>	<p>Vysvetliť silu ako mieru vzájomného pôsobenia telies, Odmerať silu vhodne vybraným silomerom, určiť jeho rozsah a chybu merania, Znázorniť sily v konkrétnej situácii a určiť telesá, na ktoré tieto sily pôsobia Skladať sily pôsobiace na teleso v jednej priamke, Objaviť praktickou činnosťou rovnováhu na páke Určiť ťažisko vybraných telies a chápať jeho význam, Rozlíšiť termíny tlaková sila a tlak, Riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet tlaku a hydrostatického tlaku, Analyzovať situácie, v ktorých sa prejavujú účinky trenia, Zmerať silomerom veľkosť trecej sily vo vybraných situáciách, Zostrojiť graf závislosti dráhy od času a rýchlosti od času pre rovnomerný pohyb, zistiť hodnoty (rýchlosť, čas, dráha) z grafu, Interpretovať grafické závislosti rýchlosti od času a dráhy od času pre rôzne pohyby, Riešiť úlohy s využitím vzťahov pre rovnomerný pohyb a výpočet mechanickej práce. Vysvetliť na príkladoch vzťah medzi mechanickej prácou a teplom, medzi mechanickej prácou a polohovou alebo pohybovou energiou telesa Vysvetliť na jednoduchých príkladoch vzájomnú premenu foriem energie a zákon zachovania energie. Vysvetliť spôsoby zmeny vnútornej energie telesa pri konaní práce a pri tepelnej výmene Vymenovať príklady fosílnych palív a podmienky ich vzniku opísať výhody a nevýhody využitia fosílnych palív Rozlíšiť ekologicky výhodné od nevýhodných zdrojov energie Čítať s porozumením texty zamerané na odborné problémy Chápať energiu a jej zdroje ako spoločenský fenomén posúdiť zdroje energie využiteľné na Slovensku</p>
--	--	---

Ročník: deviaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- aplikujú empirické metódy práce – pozorovanie, experimentovanie, meranie a spracovanie nameraných hodnôt fyzikálnych veličín pri skúmaní fyzikálnych javov
- vysvetľujú vybrané fyzikálne javy v bezprostrednom okolí a navrhujú metódy overenia svojich vysvetlení,
- prezentujú a obhajujú svoje postupy a tvrdenia logickou argumentáciou založenou na dôkazoch
- aplikujú pri riešení fyzikálnych úloh a problémov znalosť fyzikálnych pojmov, zákonov, faktov, nadobudnutý matematický aparát aj odborné informácie získané z rôznych vhodných informačných zdrojov
- riešia problémy, v ktorých sa integrujú poznatky z viacerých prírodovedných, prípadne humanitných predmetov,
- získajú záujem o prírodu a svet techniky,
- nadobudnú otvorenosť k novým objavom vo fyzike,
- získajú pozitívny vzťah k ochrane svojho zdravia a životného prostredia.

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Magnetické a elektrické javy. Elektrický obvod	<p>Skúmame magnetické vlastnosti látok Ako si vyrobiť magnet Zem ako magnet Skúmame elektrické vlastnosti látok Elektrický náboj Prenos elektrického náboja Elektrické pole Telesá v elektrickom poli Elektrický obvod Elektrické vodiče a izolanty Žiarovka Elektrický prúd v kovovom vodiči Tepelné účinky prúdu Fyzikálna veličina el. prúdu Meranie prúdu Elektrické sily a elektrické pole vo vodiči Elektrické napätie. Meranie napätia Ohmov zákon Elektrický odpor vodiča Závislosť el. odporu od vlastností vodiča Rezistor s premenným odporom Zapájanie spotrebičov v el. obvode za sebou Zapájanie el. spotrebičov v el. obvode vedľa seba Elektrická práca Elektrický výkon Magnetické pole vodiča a cievky s prúdom Elektromagnet a jeho využitie Vedenie elektrického prúdu v kvapalinách Elektrolýza a jej využitie Chemické zdroje elektrického napätia Vedenie elektrického prúdu v plynch</p>	<p>Zovšeobecniť na základe experimentálnej skúsenosti vlastnosti magnetu Navrhnuť experiment na overenie pólov magnetu Vysvetliť princíp určovania svetových strán kompasom Zovšeobecniť na základe experimentálnej skúsenosti elektrické vlastnosti látok Vysvetliť prenos elektrického náboja na elektroskope, Charakterizovať a znázorniť elektrické pole siločiarami Znázorniť rovnorodé elektrické pole Použiť elektrometer na určenie el. poľa zelektrizovaného telesa Zakresliť elektrický obvod pomocou schematických značiek Zapojiť elektrický obvod podľa schémy Overiť experimentom, či je látka vodičom elektrického prúdu, Získať informácie o objave žiarovky Poznať rozdiel medzi sériovým a paralelným zapojením žiaroviek Experimentálne porovnať jas zapojených žiaroviek Vysvetliť na základe časticovej stavby látok vedenie elektrického prúdu v kovoch Odmerať veľkosť elektrického prúdu a elektrického napätia v elektrickom obvode Odmerať veľkosť elektrického prúdu a elektrického napätia na žiarovke v sériovo zapojenom elektrickom obvode Určiť smer elektrického prúdu v obvode Odmerať veľkosť elektrického prúdu a elektrického napätia na spotrebiči Vysvetliť vedenie elektrického prúdu v kovových vodičoch Riešiť úlohy na praktické zapájania elektrických obvodov a merania v nich Zostrojiť z nameraných hodnôt graf závislosti prúdu od napätia pre rezistor Riešiť úlohy s využitím Ohmovho zákona Navrhnuť a zrealizovať meranie na dôkaz závislosti elektrického odporu od vlastností vodiča Zmerať hodnoty prúdu a napätia na rezistore Aplikovať vzťah pre výpočet el. odporu vodiča pri riešení úloh Použiť jednotku prúdu, napätia, odporu Vypočítať výsledný odpor rezistorov zapojených v elektrickom obvode za sebou/ vedľa seba Rozlíšiť termíny elektrická práca, elektrický výkon a pozná ich praktické využitie</p>

<p style="text-align: center;">ZŠ so sídlom v Bystranoch</p>	<p style="text-align: center;">Učebné osnovy 3.cyklus</p>	<p style="text-align: center;">Príloha 4 Strana 124</p>
---	--	--

	<p>Účinky el. prúdu na ľudský organizmus</p>	<p>Navrhnuť a zrealizovať experiment na dôkaz magnetického poľa v okolí vodiča (cievky) s prúdom, poznať využitie tohto javu Vysvetliť princíp elektromagnetu a jeho praktické využitie Vysvetliť na základe časticovej stavby látok vedenie elektrického prúdu v kvapalinách a plynch, pozná praktické využitie tohto vedenia Vysvetliť vedenie elektrického prúdu v plynch Pokusne overiť vedenie elektrického prúdu v plynch Rešpektovať pravidlá bezpečnosti pri práci s elektrickými spotrebičmi a pravidlá ochrany pred bleskom</p>
--	--	--

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 125
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 3.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda

Predmet: Fyzika

Žiak má na konci 9. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- aplikuje empirické metódy práce – pozorovanie, experimentovanie, meranie a spracovanie nameraných hodnôt fyzikálnych veličín pri skúmaní fyzikálnych javov
- vysvetľuje vybrané fyzikálne javy v bezprostrednom okolí a navrhuje metódy overenia svojich vysvetlení,
- prezentuje a obhajuje svoje postupy a tvrdenia logickou argumentáciou založenou na dôkazoch
- aplikuje pri riešení fyzikálnych úloh a problémov znalosť fyzikálnych pojmov, zákonov, faktov, nadobudnutý matematický aparát aj odborné informácie získané z rôznych vhodných informačných zdrojov
- rieši problémy, v ktorých sa integrujú poznatky z viacerých prírodovedných, prípadne humanitných predmetov,
- získa záujem o prírodu a svet techniky,
- nadobudne otvorenosť k novým objavom vo fyzike,
- získa pozitívny vzťah k ochrane svojho zdravia a životného prostredia.

Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda

1.7 Predmet: Chémia

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Chémia schváleného ako **Príloha č. 2.4** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

Predmet chémia svojim experimentálnym charakterom vyučovania umožňuje žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam chemických javov a procesov. Obsah učiva tvoria poznatky o vlastnostiach a použití látok, s ktorými sa žiaci stretávajú v každodennom živote. Špecifickými poznávacími metódami si žiaci osvojujú i dôležité spôsobilosti. Ide predovšetkým o rozvíjanie spôsobilosti objektívne a spoľahlivo pozorovať, experimentovať a merať, vytvárať a overovať hypotézy v procese riešenia úloh rôznej zložitosti. Organickou súčasťou je aj systém vhodne vybraných laboratórnych prác, ktorých správna realizácia si vyžaduje osvojenie si základných manuálnych zručností a návykov bezpečnej práce v chemickom laboratóriu.

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- poznajú význam poznatkov z chémie pre človeka, spoločnosť a prírodu
- porozumejú odborným textom na primeranej úrovni
- pracujú samostatne pri získavaní potrebných informácií, ktoré súvisia s chemickou problematikou z rôznych informačných zdrojov
- identifikujú a správne používajú pojmy
- rozumejú a vysvetlia niektoré javy pomocou známych zákonov alebo pomocou jednoduchších javov
- aplikujú získané poznatky pri riešení konkrétnych úloh

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Látky a ich vlastnosti	<p>Predmet skúmania a význam chémie Chémia v kuchyni Z kuchyne do laboratória Čo sa nachádza v chemickom laboratóriu Spoznávame chemikálie Učíme sa pracovať v laboratóriu Skúmanie vlastností liehu a zemného plynu Zahrievanie látok Zloženie látok Zmesi Rovnorodé a rôznorodé zmesi Roztoky Skúmanie rozpustnosti chloridu sodného vo vode Vyjadrovanie zloženia roztokov Hmotnostný zlomok Hmotnostný zlomok v riešených úlohách Oddeľovanie zložiek zo zmesí Usadzovanie, filtrácia Odparovanie a kryštalizácia, destilácia Oddeľovanie zložiek zo zmesí v praxi Význam vody Druhy vôd podľa skupenstva Druhy vôd podľa miesta výskytu Druhy vôd podľa použitia Skúmanie rôznych druhov vôd Čistenie vôd Čo je vzduch Význam vzduchu Znečistenie vzduchu</p>	<p>Získať návyky systematického pozorovania vlastností látok Určiť spoločné a rozdielne vlastnosti látok Vysvetliť vybrané prírodovedné javy a meniť svoje predstavy a vysvetlenia Rozlíšiť základné piktogramy označujúce nebezpečné látky Vyhľadávať informácie v rôznych informačných zdrojoch Citlivo pristupovať k ochrane vlastného zdravia Navrhnuť jednoduché postup skúmania, zrealizovať ho, zaznamenať dáta Roztriediť príklady látok na zmesi a chemicky čisté látky Uviesť príklady rovnorodých a rôznorodých zmesí Rozlíšiť pojmy roztok, rozpustená látka, rozpúšťadlo Získavať a následne komunikovať dáta usporiadané do rôznych súborov dát Vypočítať hmotnostný zlomok zložky v roztoku Pripraviť (jednoducho, bez výpočtu) nasýtený roztok Dodržiavať zásady správneho a bezpečného zaobchádzania s laboratórnymi pomôckami Realizovať postupy na oddeľovanie zložiek zmesí podľa návodu (usadzovaním, odparovaním, filtráciou, kryštalizáciou) Vysvetliť vybrané prírodovedné javy Vysvetliť rozdiely medzi rôznymi druhmi vôd, Uviesť príklady rôznych druhov vôd Posúdiť význam vody pre život z hľadiska príčin a dôsledkov ich znečistenia Vysvetliť rozdiel medzi čistením odpadových vôd a úpravou pitnej vody Skúmať vlastnosti rôznych druhov vôd Modelovať jednoduchými pokusmi postupy čistenia vôd Vymenovať základné zložky vzduchu Chápať význam vzduchu pre život</p>

Premeny látok	Fyzikálne deje Chemické deje Skúmame fyzikálne deje Skúmame chemické deje Zákon zachovania hmotnosti pri chemických reakciách Chemické zlučovanie Chemický rozklad Horenie ako chemická reakcia Skúmanie podmienok horenia Požiar a jeho hasenie Hasiace látky a hasiace prístroje Exotermické a endotermické reakcie Pomalé a rýchle chemické reakcie v bežnom živote Priebeh chemických reakcií Vplyv množstva reagujúcich častíc na rýchlosť chemických reakcií Vplyv teploty na rýchlosť chemických reakcií Vplyv veľkosti povrchu tuhého reaktantu na rýchlosť chemických reakcií Vplyv katalyzátorov na rýchlosť chemických reakcií Ovplyvňovanie rýchlosti chemických reakcií v praxi	Objektívne posudzovať pozitívne a negatívne vplyvy vedy na prírodu Porozumieť významu výsledkov vedy pre každodenný život Vysvetliť vybrané prírodovedné javy, objekty, situácie Uviesť príklady prakticky dôležitých chemických reakcií Rozlíšiť reaktanty a produkty v chemických reakciách Uskutočniť podľa návodu jednoduché pokusy na chemické zlučovanie a chemický rozklad Zdôvodniť zásady hasenia látok na modelových príkladoch zo života Objektívne a samostatne spoznávať prírodné zmeny a rozvíjať doterajšie prírodovedné poznanie Dodržiavať zásady bezpečnej práce s horľavinami Navrhnuť s pomocou učiteľa modelový pokus na hasenie Vymenovať príklady exotermických a endotermických reakcií známych zo života Rozlíšiť pomalé a rýchle reakcie Navrhnuť jednoduché skúmanie Porozumieť významu výsledkov vedy pre každodenný život Uskutočniť pokusy na meranie tepelných zmien pri chemických reakciách Uskutočniť a vyhodnotiť experimenty o vplyve rôznych faktorov na rýchlosť chemickej reakcie Zaznamenať výsledky pokusov do tabuliek a interpretovať ich Primerane diskutovať a vysvetliť vplyv teploty na rýchlosť reakcií Porozumieť významu výsledkov vedy pre každodenný život
----------------------	--	--

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- poznajú význam poznatkov z chémie pre človeka, spoločnosť a prírodu
- porozumejú odborným textom na primeranej úrovni
- pracujú samostatne pri získavaní potrebných informácií, ktoré súvisia s chemickou problematikou z rôznych informačných zdrojov
- identifikujú a správne používajú pojmy
- rozumejú a vysvetlia niektoré javy pomocou známych zákonov alebo pomocou jednoduchších javov
- aplikujú získané poznatky pri riešení konkrétnych úloh

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 131
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Zloženie látok	Premeny látok Chemický prvky a zlúčeniny Veľkosť častíc Atómy a chemické prvky Názvy a značky chemických prvkov Molekuly a chemické zlúčeniny Ióny Chemické vzorce a oxidačné číslo Vlastnosti iónových, kovalentných a kovových látok Chemická väzba	Poznať rozdiel medzi prvkom a zlúčeninou, atómom a molekulou Rozlíšiť pojmy atóm, molekula a ión Opísať stavbu atómu, poznať význam chemických značiek prvkov Vysvetliť vznik molekuly, rozlíšiť dvojatómové a viacatómové molekuly Rozlíšiť molekuly prvkov a zlúčenín, vysvetliť vznik katiónu a aniónu Vedieť napísať schému vzniku iónov Poznať zápis náboja iónu, poznať zápis oxidačného čísla atómu prvku, Vysvetliť použitie značiek a vzorcov pri zápise prvkov a zlúčenín Vysvetliť pozorované zmeny sprevádzajúce rozpúšťanie látok na základe poznania ich časticového zloženia

Významné chemické prvky a zlúčeniny	Periodická tabuľka prvkov Kovy, polokovy, nekovy Vodík Kyslík Vzácne plyny Alkalické kovy Železo Halogenidy, názvoslovie halogenidov Oxidy, názvoslovie oxidov Oxidy v stavebníctve Oxidy v životnom prostredí Kyseliny, kyseliny v domácnosti Zloženie a vlastnosti kyselín Významné kyseliny Hydroxidy, skúmanie zásaditosti hydroxidov Zloženie a vlastnosti hydroxidov Významné hydroxidy Čo sú soli Významné soli kyslíkatých kyselín Chemické reakcie a chemické rovnice Neutralizácia Redoxné reakcie	Orientovať sa v periodickej tabuľke prvkov (ďalej len PTP) Vывodiť možné vlastnosti prvkov a ich zlúčenín podľa ich umiestnenia v PTP Poznať a porovnať vlastnosti kovov, nekovov polokovov v bežnom živote Poznať význam biogénnych prvkov Poznať význam vzácnych plynov Uplatniť základné pravidlá názvoslovia halogenidov a oxidov s využitím PTP Porovnať vlastnosti vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí, Posúdiť vplyv vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí na životné prostredie Uviesť príklady použitia vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí Vysvetliť vznik skleníkového efektu a kyslých dažďov a ich vplyv na životné prostredie Orientovať sa v stupnici pH, určiť pomocou indikátora pH roztoku Poznať zloženie rôznych druhov kyselín Vyhľadať informácie v rôznych informačných zdrojoch poznať význam solí uviesť príklady využitia neutralizácie, overiť prakticky priebeh, prejavy a výsledky neutralizačných a oxidačno-redukčných reakcií.
--	---	---

Ročník: deviaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- poznajú význam poznatkov z chémie pre človeka, spoločnosť a prírodu
- porozumejú odborným textom na primeranej úrovni
- pracujú samostatne pri získavaní potrebných informácií, ktoré súvisia s chemickou problematikou z rôznych informačných zdrojov
- identifikujú a správne používajú pojmy
- rozumejú a vysvetlia niektoré javy pomocou známych zákonov alebo pomocou jednoduchších javov
- aplikujú získané poznatky pri riešení konkrétnych úloh

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Zlúčeniny uhlíka - Vlastnosti jednoduchých organických látok	Organické a anorganické látky Výnimočnosť atómu uhlíka Väzby a organických zlúčeninách	Rozlíšiť anorganické a organické látky Realizovať jednoduché pokusy na rozlíšenie a identifikáciu anorganických a organických látok Poznať postavenie uhlíka v periodickej sústave prvkov
Zlúčeniny uhlíka - Uhl'ovodíky	Uhl'ovodíky Zdroje uhl'ovodíkov a životné prostredie Zloženie uhl'ovodíkov Alkány Alkény Alkíny	Rozlíšiť najjednoduchšie uhl'ovodíky, Vymenovať prírodné zdroje uhl'ovodíkov, spôsob ich vzniku, získavania, spracovania a využitia, Vymenovať alternatívne zdroje energie a ich využívanie v súčasnosti, Poznať typ väzby atómov prvkov v alkánoch, a ich vzorce: metán, etán, propán, bután,..... dekán Opísať vlastnosti (skupenstvo, horľavosť, výbušnosť) výskyt a použitie metánu, etánu, propánu, butánu, Poznať použitie propán – butánovej zmesi a vysvetliť, aké nebezpečenstvo hrozí pri unikaní tejto zmesi Vymenovať druhy benzínu, ktoré sa v súčasnosti u nás používajú ako palivo do automobilov Vysvetliť súvislosť medzi oktánovým číslom benzínu a jeho kvalitou Vymenovať plynné latky, ktorými prispieva automobilová doprava k znečisťovaniu ovzdušia Poznať typ väzby atómov prvkov v alkínoch a ich vzorce Charakterizovať acetylén - opísať vlastnosti (skupenstvo, horľavosť, výbušnosť) výskyt a použitie acetylénu
Zlúčeniny uhlíka - Deriváty uhl'ovodíkov	Deriváty uhl'ovodíkov Kyslíkaté deriváty	Rozlíšiť uhl'ovodíky a deriváty uhl'ovodíkov Uviesť vlastnosti a použitie derivátov Zdôvodniť negatívny vplyv a dôsledky pôsobenia metanolu, etanolu a acetónu na ľudský organizmus

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 135
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Zlúčeniny uhlíka - Organické látky v živých organizmoch	Prírodné látky Sacharidy Tuky Bielkoviny, vlastnosti bielkovín Biokatalyzátory Zdravá výživa	Uviest' zdroje a význam prírodných látok, Vymenovať reaktanty a produkty fotosyntézy, Poznať vlastnosti tukov, vedieť ich roztriediť podľa pôvodu Vysvetliť funkciu bielkovín v ľudskom tele, zdroje rastlinných a živočíšnych bielkovín Poznať význam vitamínov a ich potravinové zdroje, poznať význam enzýmov a hormónov pre človeka Poznať nepriaznivé zdravotné účinky pri nadbytku cukrov, tukov – civilizačné ochorenia
Zlúčeniny uhlíka - Organické látky v bežnom živote	Plasty a syntetické vlákna Plasty a životné prostredie Čistiace a pracie prostriedky Kozmetické prípravky Pesticídy Lieky, látky nebezpečné pre človeka	Charakterizovať význam plastov, syntetických vlákien, čistiacich a pracích prostriedkov Uviest' výhody a nevýhody používania plastov Zrealizovať podľa vlastného návrhu pokusy na demonštrovanie pracích účinkov mydla Vyhľadať informácie z rôznych informačných zdrojov - poznať účinky základných chemických látok v kozmetických prípravkoch Opísať výhody a nevýhody používania pesticídov Uplatniť v praxi poznatky o látkach nebezpečných pre človeka a životné prostredie

Kľúčové kompetencie na konci 3.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda

Predmet: Chémia

Žiak má na konci 9. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- pozná význam poznatkov z chémie pre človeka, spoločnosť a prírodu
- rozumie odborným textom na primeranej úrovni
- pracuje samostatne pri získavaní potrebných informácií, ktoré súvisia s chemickou problematikou z rôznych informačných zdrojov
- identifikuje a správne používa pojmy
- rozumie a vysvetlí niektoré javy pomocou známych zákonov alebo pomocou jednoduchších javov
- aplikuje získané poznatky pri riešení konkrétnych úloh

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 137
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda

1.8 Predmet: Biológia

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Biológia schváleného ako **Príloha č. 2.4** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

Učebný predmet Biológia umožňuje rozvíjať a prehĺbovať poznatky o živých organizmoch s dôrazom na vzájomné vzťahy organizmov a vzťahy k prostrediu, ako aj človeka k živým a neživým zložkám prostredia. Predmet je zameraný na chápanie živej a neživej prírody ako celku. To predstavuje poznanie konkrétnych prírodných celkov a život organizmov v ich životnom prostredí. Štruktúra učiva umožňuje plynulý prechod k pochopeniu človeka ako biologického objektu a na základe anatomicko-fyziologických poznatkov, smeruje k pochopeniu princípov individuality, biologickej a sociálnej podstaty človeka, pochopeniu základných spoločenských vzťahov na základe etických noriem, v prospech ich rozvoja. Štruktúra učiva umožňuje pochopenie osvojovanie si zdravého životného štýlu a ochranu pred škodlivými vplyvmi. Učivo je orientované na základné životné procesy z hľadiska funkčných častí tela organizmov, poznatky o podstate života z hľadiska bunkovej štruktúry a dedičnosti. Problematika životného prostredia smeruje k pochopeniu základných vzájomných vzťahov, vzťahov k prostrediu s vyústením do poznania vzťahov človeka k prírode a jej ochrane. Učebný predmet sa orientuje na dynamické hľadisko zloženia Zeme, zemského povrchu v súčinnosti so živými zložkami prírody. Predstavuje spolu s vedomosťami nadobudnutými v nižších ročníkoch komplexný pohľad na prírodu a jej vývoj. Nadväzne sa ďalej orientuje na poznanie vzťahov živej a neživej prírody so zameraním na základné ekologické poznatky.

Ročník: Šiesty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- používajú správne základné pojmy, dokážu objektívne opísať, vysvetliť alebo zdôvodniť základné znaky biologických objektov a procesov
- poznajú a chápu život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich
- prezentujú a hodnotia výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotia vlastné výkony a pokroky
- používajú správne postupy a techniky pri praktických činnostiach, dodržiavajú pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia,
- chápu základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov
- rozumejú väzbám organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčasti celku
- triedia informácie a osvojené poznatky a využívajú ich v praktickom živote

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Život s človekom a v ľudských sídlach	<p>Ľudské sídla a ich okolie Mikroorganizmy žijúce s človekom Rastliny pestované v záhradách Ovocné rastliny Včelárstvo, rybárstvo a rybnikárstvo Chovateľsky významné vtáky Blízki spoločníci človeka Chovateľsky významné cicavce Nežiaduce živočíchy v domácnosti – vonkajšie a vnútorné parazity Nežiaduce cicavce v okolí ľudských obydlí Živočíchy v okolí ľudských sídiel, chránené živočíchy</p>	<p>Rozlíšiť špecifiká spoločenstva vznikajúceho v ľudských sídlach a v ich okolí. Zhodnotiť vplyv človeka na prostredie organizmov. Vysvetliť, aký význam majú pre človeka mikroorganizmy, pestované rastliny a živočíchy v ľudských sídlach a v ich okolí. Poznať typické rastliny pestované v záhradách, vymenovať všetky druhy zeleniny. Uviesť na ukážke dva ovocné rastliny, ich typické znaky. Vysvetliť význam ovocia pre zdravie človeka. rozpoznať na obrázku včely: matky, robotnice a trúdy. Charakterizovať jej spôsob života a význam pre človeka a prírodu. Vysvetliť význam rýb pre človeka. Poznať na ukážke kuru, kačicu, moriaka. Opísať stavbu tela a prispôbenie sa prostrediu. Uviesť význam pre človeka. Vysvetliť na príklade kohúta a sliepky pohlavnú dvojtvarosť. Pomenovať na ukážke jedno plemeno psa. Uviesť zásady chovu psa a mačky v domácnosti. Uviesť príklad starostlivosti o drobné domáce živočíchy. Rozpoznať na ukážke tri druhy hospodárskych zvierat. Rozpoznať na ukážke samicu, samca a mláďa dvoch hospodárskych zvierat. Uviesť význam chovu jedného hospodárskeho zvieratá. Vedieť vysvetliť pojem vonkajší a vnútorný parazit (cudzopasník). Opísať spôsob šírenia nákazy a spôsob prevencie pred škodcami. Charakterizovať pojem deratizácia, dezinfekcia, dezinfekcia Rozlíšiť na ukážke myš a potkana. Uviesť riziko výskytu myši a potkanov v domácnosti. Poznať spôsoby ochrany pred myšami a potkanmi.</p>
Živé organizmy a ich stavba	<p>Rastlinná a živočíšna bunka Vírusy a baktérie Jednobunkové organizmy Mnolibunkové organizmy Stavba tela nekvitnúcich rastlín Stavba tela kvitnúcich rastlín – Koreň, stonka, list, kvet Plod a semeno, rast a vývin semena Huby s plodnicou, iné huby a lišajníky Pŕhlivce ploskavce a hlístovce</p>	<p>Rozlíšiť rastlinnú a živočíšnu bunku podľa stavby. Opísať stavbu rastlinnej a živočíšnej bunky. Pomenovať na ukážke časti rastlinnej bunky. Vysvetliť význam bunkového jadra a chloroplastu. Opísať stavbu a funkcie jednotlivých častí a zhodné a rozdielne prejavy rastlinných a živočíšnych buniek – výživa, dýchanie, rast a vývin, dráždivosť. Poznať vnútornú stavbu tela, rozmnožovanie, prejavy života a význam vírusov a baktérií. Opísať spôsob ochrany a prevencie pred nákazlivými ochoreniami. Porovnať stavbu vírusu a baktérie. Rozhodnúť, či pôvodcom nákazy chrípky,</p>

Živočíchy so schránkou – mäkkýše
Živočíchy s obrúčkami - obrúčkavce
Živočíchy s článkovaným telom
Článkonožce - hmyz

žltáčky, angíny je vírus alebo baktéria.
Pomenovať na ukážke črievičky hlavné časti tela. Porovnať na ukážke stavbu tela drobnozrnka a črievičky, pozorovať bunky mikroskopom.
Zostaviť schému všeobecnej stavby a organizácie tela mnohobunkovej rastliny a živočícha.
Porovnať časti tela machu a kvitnúcej rastliny na ukážke.
Vysvetliť význam koreňa pre rastlinu.
Roztriediť na ukážke dreveniny a byliny podľa stavby stonky. Vysvetliť význam cievnych zväzkov v stonke. Určiť na konáriku púčiky a vysvetliť ich význam.
Zdôvodniť význam stonky pre život rastliny.
Určiť na ukážke stavbu listu, dôležité časti pre fotosyntézu.
Rozlíšiť na ukážke kvetný obal, tyčinku, piestik. Uviesť, kedy nastáva v kvete oplodnenie. Zdôvodniť, prečo je kvet rozmnožovací orgán rastliny.
Určiť na ukážke plodu oplodie a semeno. Rozlíšiť na ukážke dužinatý a suchý plod.
Pomenovať na ukážke semena zárodok a kľúčne listy. Vysvetliť význam plodu a semena pre rastlinu, živočícha a človeka.
Rozlíšiť stavbu jedlej a jedovatej huby s plodnicou. Rozlíšiť na ukážke huby s výtrusnicami na lupeňoch a v rúrkach.
Pozorovaním zistiť odlišnosti vonkajšej stavby tela jednotlivých skupín bezstavovcov. Kategorizovať zástupcov prhlivcov, ploskavcov, hlístovcov.
Uviesť miesto uloženia vnútorných orgánov slimáka. Porovnať podľa ukážky vnútornú stavbu slimáka a šklabky. Vysvetliť, prečo je slimák obojpohlavný živočích. Uviesť orgánovú sústavu, ktorou slimák prijíma a spracováva potravu.
Uviesť, aký orgán, umožňuje dážďovke pohyb. Zdôvodniť, názov zatvorená obehovej sústavy dážďovky. Opísať, ako dýcha dážďovka. Určiť na ukážke ústny, prijímací a vyvrhovací otvor dážďovky.
Pomenovať sústavu, ktorá v tele raka rozvádza kyslík. Uviesť orgán raka, ktorý tvorí vonkajšiu kostru.
Pomenovať sústavu, ktorá v tele pavúka rozvádza kyslík. Porovnať dýchacie orgány pavúka a raka. Vysvetliť význam jedovej žľazy pavúka.
Uviesť na ukážke ústneho orgánu hmyzu príklad potravy. Určiť na ukážke končatiny spôsob pohybu hmyzu.

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- používajú správne základné pojmy, dokážu objektívne opísať, vysvetliť alebo zdôvodniť základné znaky biologických objektov a procesov
- poznajú a chápu život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich
- prezentujú a hodnotia výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotia vlastné výkony a pokroky
- používajú správne postupy a techniky pri praktických činnostiach, dodržiavajú pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia,
- chápu základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov
- rozumejú väzbám organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčastí celku
- triedia informácie a osvojené poznatky a využívajú ich v praktickom živote

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Stavba a funkcie tela stavovcov	Povrch tela stavovcov Oporná a pohybová sústava stavovcov Tráviaca sústava stavovcov Dýchacia sústava stavovcov Obehová sústava stavovcov Vylučovanie a močová sústava stavovcov Regulačné sústavy stavovcov Zmyslové orgány stavovcov Rozmnožovacia sústava stavovcov Rozmnožovanie stavovcov Životné prejavy a správanie stavovcov Význam stavovcov v prírode a ochrana stavovcov	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť pojmy orgán a orgánová sústava - pozorovať kožné útvary stavovcov a zhodnotiť ich význam - identifikovať jednotlivé orgánové sústavy stavovcov pomocou obrázkov - pomenovať základné orgány orgánových sústav stavovcov pomocou obrázkov - vysvetliť význam orgánových sústav pre život stavovca - zdôvodniť odlišnosti orgánov tráviacej sústavy v závislosti od potravy - zdôvodniť adaptáciu orgánov opornej, dýchacej a obehovej sústavy stavovca vzhľadom na jeho prirodzené prostredie a spôsob života - zdôvodniť adaptáciu orgánov opornej, dýchacej a obehovej sústavy stavovca vzhľadom na jeho prirodzené prostredie a spôsob života - zdôvodniť adaptáciu orgánov opornej, dýchacej a obehovej sústavy stavovca vzhľadom na jeho prirodzené prostredie a spôsob života - porovnať vonkajšie a vnútorné oplodnenie - analyzovať rozdiely vo vývine jedinca rýb, obojživelníkov, plazov, vtákov a cicavcov - naplánovať a uskutočniť sledovanie správania stavovcov - prezentovať svoje zistenia rôznymi formami - vytvoriť prezentáciu o význame vybranej orgánovej sústavy stavovcov
Človek a jeho telo	Ľudský organizmus a ľudské spoločenstvo Telo ako celok Povrch tela – koža Starostlivosť o kožu a jej význam Oporná a pohybová sústava – kosti Oporná a pohybová sústava – kostra Oporná a pohybová sústava – kostra končatín Svaly Svaly človeka Starostlivosť o opornú a pohybovú sústavu a jej význam Poškodenia a poranenia kostí a svalov, prvá pomoc pri poranení Tráviaca sústava	<ul style="list-style-type: none"> - porovnať spoločné a odlišné znaky ľudského a živočíšneho organizmu - pomenovať na ukážke orgány ľudského tela - zhotoviť plán pozorovania a skúmania ľudského tela - vysvetliť význam procesov a štruktúr v ľudskom tele - opísať na ukážke stavbu kosti - určiť na ukážke kostry tri kosti mozgovej časti lebky, určiť na ukážke kostry tri kosti tvárovej časti lebky, určiť na ukážke kostry časti chrčtice - zistiť čo sa odohráva v ľudskom tele pri aktívnom pohybe - určiť na ukážke základné typy svalového tkaniva - porovnať činnosť hladkého a priečne pruhovaného svalového tkaniva - demonštrovať jednoduché zručnosti potrebné k poskytnutiu prvej pomoci - uviesť význam pohybovej sústavy - opísať na ukážke stavbu tráviacej sústavy - uviesť základné procesy v orgánoch tráviacej sústavy

	<p>Zložky potravy Využitie potravy a premena látok Zásady správnej výživy Poškodenia a ochrana tráviacej sústavy, starostlivosť o tráviacu sústavu a jej význam Starostlivosť o tráviacu sústavu a jej význam Dýchacia sústava Dýchanie Škodlivé vplyvy na dýchaciu sústavu Starostlivosť o dýchaciu sústavu a jej význam Zásady prvej pomoci pri ohrození životných funkcií Obehová sústava - krv Srdce Cievy Poškodenia a ochorenia obehovej sústavy Zásady prvej pomoci pri krvácaní Starostlivosť o obehovú sústavu Vylučovanie a močová sústava Regulačné sústavy, hormonálna sústava Nervová sústava Zmysly a zmyslové orgány: čuch, chuť, hmat Zrak a sluch Poškodenia a hygiena zraku a sluchu Vyššia nervová činnosť Zásady prvej pomoci pri poranení mozgu a miechy Starostlivosť o nervovú sústavu Význam nervovej sústavy Rozmnožovacia sústava Vývin jedinca Intímna hygiena a pohlavné choroby. Partnerské vzťahy a rodina Vonkajšie vplyvy na ľudské zdravie Vplyv návykových látok na zdravie človeka Vnútorné vplyvy na ľudské zdravie Životný štýl – zdravý spôsob života</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popísať podstatu trávenia, vstrebávania, látkovej premeny, vymenovať základné živiny v potrave človeka - zdôvodniť význam bielkovín, sacharidov (cukrov), tukov, vitamínov, vody, minerálnych látok - vymenovať dva druhy potravín s vysokou a nízkou energetickou hodnotou - uviesť príklad správneho zloženia stravy pre človeka - vysvetliť význam tráviacej sústavy - demonštrovať jednoduché zručnosti potrebné k poskytnutiu prvej pomoci - pomenovať na ukážke hlavné časti dýchacej sústavy - rozlíšiť horné a dolné dýchacie cesty - opísať priebeh výmeny dýchacích plynov v pľúcach - vysvetliť podstatu dýchania - opísať spôsob pomoci človeku pri zastavení dychu, opísať na ukážke postup pri umelom dýchaní - uviesť význam dýchacej sústavy pre život človeka - vymenovať zložky krvi a vysvetliť ich význam - vymenovať krvné skupiny - uviesť význam transfúzie krvi - označiť a pomenovať na ukážke časti srdca - opísať podľa schémy veľký a malý krvný obeh - uviesť príklad ochorenia obehovej sústavy zapríčineného nevhodným spôsobom života - opísať alebo predviesť ukážku ošetrovania krvácajúcej odreniny - demonštrovať postup prvej predlekárskej pomoci pri poranení tepny a žily - vymenovať odpadové látky vznikajúce pri činnosti ľudského organizmu - určiť na ukážke umiestnenie obličiek a opísať ich tvar, ukázať na svojom tele uloženie obličiek - zdôvodniť význam pitia tekutín pre funkciu obličiek. Vysvetliť význam močovej sústavy pre človeka - pomenovať spôsoby regulácie organizmu človeka, rozlíšiť látkovú a nervovú reguláciu organizmu - uviesť význam regulovania činnosti organizmu - vysvetliť význam chuti, čuchu a hmatu pre človeka - ukázať na svojom tele uloženie orgánov chuti, čuchu a hmatu a rozlíšiť chuťové, čuchové a hmatové bunky podľa podnetov, ktoré prijímajú - opísať na ukážke stavbu oka - opísať podľa ukážky podstatu krátkozrakosti a ďalekozrakosti - určiť na ukážke vonkajšie, stredné a vnútorné ucho
--	---	---

		<ul style="list-style-type: none">- uviesť príklad škodlivého vplyvu na zrak a sluch- vymenovať zásady starostlivosti o zrakový orgán, vymenovať zásady starostlivosti o sluchový orgán- uviesť príklad komunikácie s osobou s poškodeným zrakom lebo sluchom- uviesť príklad podmieneného reflexu a uviesť príklad nepodmieneného reflexu- uviesť význam myslenia a reči v živote človeka- vymenovať zásady hygieny duševnej činnosti- vymenovať orgány, v ktorých sa tvoria ženské a mužské pohlavné bunky- označiť na ukážke pohlavných orgánov miesto splynutia vajíčka a spermie- uviesť dĺžku trvania tehotenstva.- opísať začiatok, priebeh a koniec tehotenstva- uviesť uloženie plodu a spôsob jeho výživy- vymenovať zásady starostlivosti o zdravý vývin novorodenca- zdôvodniť význam výživy dieťaťa materským mliekom.- uviesť príklad pohlavnej choroby a možnosti nákazy- opísať podstatu ochorenia AIDS a možnosti jej predchádzania- uviesť zásady predchádzania pohlavných ochorení- uviesť príklad priateľských vzťahov, vzájomnej pomoci mladých a dospelých ľudí, uviesť na príklade význam rodiny- uviesť tri príklady infekčného ochoreniauviesť príklad významu jedinca v živote spoločnostivysvetliť základný princíp očkovania. Uviesť zásady prevencie infekčných ochorení- vysvetliť na príklade význam dezinfekcie, dezinsekcie a deratizácie- uviesť vplyv dedičnosti na zdravie človeka- uviesť príklad dedičnej vlastnosti človekazdôvodniť význam striedania práce a odpočinku- uviesť príklad nesprávnej životosprávy a dôsledkov na život človeka
--	--	--

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 145
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- používajú správne základné pojmy, dokážu objektívne opísať, vysvetliť alebo zdôvodniť základné znaky biologických objektov a procesov
- poznajú a chápu život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich
- prezentujú a hodnotia výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotia vlastné výkony a pokroky
- používajú správne postupy a techniky pri praktických činnostiach, dodržiavajú pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia,
- chápu základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov
- rozumejú väzbám organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčastí celku
- triedia informácie a osvojené poznatky a využívajú ich v praktickom živote

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Základné životné procesy organizmov	<p>Základné životné procesy Životné procesy organizmov, baktérií a húb Výživa a dýchanie rastlín Rozmnožovanie baktérií, húb a rastlín Faktory ovplyvňujúce rast a pohyb rastlín. Život rastlín Výživa živočíchov - bezstavovce, stavovce Dýchanie živočíchov - bezstavovce, stavovce Vylučovanie živočíchov - bezstavovce, stavovce Obeh telových tekutín živočíchov - bezstavovce, stavovce Regulácia tela živočíchov - bezstavovce a ich zmyslové orgány Regulácia tela živočíchov - stavovce a ich zmyslové orgány Pohyb živočíchov - bezstavovce, stavovce Pohyb živočíchov - stavovce Rozmnožovanie a vývin živočíchov - bezstavovce, stavovce</p>	<p>Poznať základné životné procesy organizmov. Zhodnotiť význam jednotlivých životných procesov pre život organizmov. Poznať podstatu výživy rastlín. Opísať podľa schémy podstatu procesu fotosyntézy. Poznať podstatu dýchania rastlín. Poznať význam fotosyntézy a dýchania pre rastliny, živočíchy a človeka. Uviesť príklady rozmnožovania poplazi, hlúzami, odrezkami, podzemkom a cibuľou. Poznať spoločné a odlišné znaky rozmnožovania baktérií a húb. Rozlíšiť na príkladoch rozmnožovanie delením, pučaním a výtrusmi. Chápať súvislosť dráždivosti a pohybu. Charakterizovať proces klíčenia. Vymenovať podmienky klíčenia semien. Porovnať podmienky klíčenia a rastu rastliny. Poznať podľa ročného životného cyklu jednoročnú, dvojročnú a trvácu rastlinu. Porovnať na príklade vývin jednoklíčnolistovej a dvojklíčnolistovej rastliny. Poznať význam živín pre živočíchy. Zdôvodniť heterotrofnú výživu živočíchov. Porovnať časti tráviacej rúry bezstavovcov, v ktorých prebieha trávenie a vstrebávanie. Zdôvodniť heterotrofnú výživu živočíchov. Uviesť osobitosti dýchania vodných a suchozemských bezstavovcov. Charakterizovať proces dýchania. Rozlíšiť vnútorné a vonkajšie dýchanie. Poznať princíp dýchania stavovcov žiabrami, kožné dýchanie obojživelníkov. Zdôvodniť význam vzdušných vakov vtákov. Poznať princíp vonkajšieho a vnútorného dýchania cicavcov. Pomenovať na ukážke časti vylučovacej sústavy. Poznať význam obehu telových tekutín. Poznať význam krvi stavovcov, človeka. Uviesť funkciu ciev a srdca stavovcov a človeka. Vysvetliť súvislosť obehu krvi stavovcov so stálou telesnou teplotou. Rozlíšiť význam nervovej regulácie. Rozlíšiť typy nervovej sústavy bezstavovcov. Porovnať zmyslové vnímanie zástupcu bezstavovca. Poznať regulačný význam nervovej sústavy stavovcov. Rozlíšiť aspoň dva nepodmienené a dva podmienené reflexy, významné pre život stavovcov. Zdôvodniť odlišnosti pohybového systému aspoň dvoch zástupcov bezstavovcov. Uviesť príklad spôsobu pohybu jedného bezstavovca. Zdôvodniť odlišnosti pohybového systému aspoň dvoch zástupcov stavovcov. Uviesť príklad spôsobu pohybu jedného stavovca. Poznať podstatu oplodnenia vajíčka. Odlíšiť na príklade pohlavné a nepohlavné rozmnožovanie. Poznať rozmnožovanie obojpohlavného živočicha. Charakterizovať proces rozmnožovania. Odlíšiť vonkajšie a vnútorné oplodnenie stavovcov.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cykľus	Príloha 4 Strana 147
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Dedičnosť a premenlivosť organizmov	<p>Bunka a jej štruktúra Život bunky Dedičnosť a jej podstata Prenos genetických informácií Premenlivosť organizmov Význam dedičnosti</p>	<p>vysvetliť význam bunky pre organizmy. Poznať stavbu a funkciu jednotlivých častí bunky. Porovnať znaky a funkcie rastlinnej a živočíšnej bunky. Zdôvodniť odlišnosť stavby rastlinnej a živočíšnej bunky Opísať prejavy dedičnosti organizmov. Lokalizovať uloženie genetickej informácie v bunke. Opísať stavbu chromozómu. Monitorovať dedične podmienené znaky svojej rodiny. Vysvetliť príčinu tvorby kópie nukleovej kyseliny a význam zníženia počtu chromozómov pri vzniku pohlavných buniek. Schematicky znázorniť prenos určitého znaku z rodičov na potomkov. Rozlíšiť na príklade dedičnú a nededičnú premenlivosť. Zhodnotiť význam dedičnosti a premenlivosti. Zdôvodniť podstatu šľachtenia. Uviesť príklad odrody rastliny alebo plemena živočícha. Diskutovať o dedičných chorobách, ich vplyve na život človeka a možnosti využitia genetického poradenstva. Posúdiť využitie vedeckých poznatkov genetiky.</p>
Životné prostredie organizmov a človeka	<p>Životné prostredie Faktory ovplyvňujúce životné prostredie a podmienky život Starostlivosť o prírodné prostredie. Globálne environmentálne problémy Štátna ochrana prírody Medzinárodná ochrana prírody</p> <p>Chránené rastliny, živočíchy, územia a ich význam</p>	<p>Charakterizovať životné prostredie človeka. Zistiť, ako pozitívne a negatívne človek zasahuje do zložiek životného prostredia. Monitorovať znečistenie ovzdušia, vody, pôdy v okolí školy a bydliska. Zhodnotiť dôsledky znečistenia ovzdušia, vody a pôdy na život. Zdôvodniť príčiny negatívneho vplyvu človeka na životné prostredie. Argumentovať o pozitívach a negatívach priemyslu, dopravy, energetiky, poľnohospodárstva, ťažby nerastných surovín. Analyzovať možnosti zabránenia vzniku smogu, skleníkového efektu, kyslých dažďov, ozónovej diery, hromadenia odpadov. Zhodnotiť význam recyklácie druhotných surovín a alternatívnych zdrojov energie. Dodržiavať osvojené návyky na šetrenie energie a pitnej vody. Vymenovať tri medzinárodné organizácie na ochranu prírody, prírodných zdrojov a ŽP. Rozlíšiť všeobecnú ochranu prírody a osobitnú ochranu prírody a krajiny. Poznať aspoň tri kategórie chránených území. Uviesť príklad národného parku, chránenej krajinnej oblasti a prírodnej rezervácie. Určiť chránené rastliny, živočíchy a chránené územia Slovenska.</p>

Ročník: deviaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- používajú správne základné pojmy, dokážu objektívne opísať, vysvetliť alebo zdôvodniť základné znaky biologických objektov a procesov
- poznajú a chápu život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich
- prezentujú a hodnotia výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotia vlastné výkony a pokroky
- používajú správne postupy a techniky pri praktických činnostiach, dodržiavajú pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia,
- chápu základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov
- rozumejú väzbám organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčastí celku
- triedia informácie a osvojené poznatky a využívajú ich v praktickom živote

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Neživá príroda a jej poznávanie	<p>Neživá príroda</p> <p>Stavba Zeme Zemská kôra v pohybe Minerály a horniny Vlastnosti minerálov <i>Pozorovanie a rozlišovanie minerálov a hornín</i></p> <p>Ochrana významných minerálov Typy hornín <u>Vnútorne geologické procesy</u> Magmatická a sopečná činnosť Zemetrasenie Premenené horniny <u>Vonkajšie geologické procesy</u> Zvetrávanie, činnosť vetra Činnosť vody, ľadovca Usadené horniny</p> <p>Krasové procesy</p>	<p>Vysvetliť závislosť organizmov od neživej prírody a vplyv organizmov na neživú prírodu na príkladoch.</p> <p>Vytvoriť model stavby zemského telesa.</p> <p>Porovnať sféry zemského telesa podľa zloženia a významu.</p> <p>Identifikovať vybrané minerály a horniny.</p> <p>Navrhnuť spôsob na zistenie fyzikálnych a chemických vlastností minerálov.</p> <p>Pozorovaním zistiť odlišnosti medzi minerálmi a horninami.</p> <p>Zdokumentovať výskyt minerálov alebo hornín v okolí školy</p> <p>Vyhľadať informácie o praktickom využití minerálov a hornín a ich výskyt na Slovensku.</p> <p>Kategorizovať horniny podľa znakov.</p> <p>Zdokumentovať katastrofické geologické procesy vo svete i na Slovensku a ich následky.</p> <p>Zdokumentovať katastrofické geologické procesy vo svete i na Slovensku a ich následky.</p> <p>Zdokumentovať výskyt minerálov alebo hornín v okolí školy, bydliska</p> <p>Navrhnuť projekt na poznávanie zaujímavostí neživej prírody na území Slovenska</p> <p>Zdôvodniť vplyv geologických procesov na tvary zemského povrchu, na život organizmov.</p> <p>Kategorizovať horniny podľa znakov, vyhľadať informácie o praktickom využití hornín a ich výskyt na Slovensku.</p> <p>Vysvetliť vznik a výskyt krasu a krasových útvarov.</p>

Dejiny Zeme	Skameneliny Vek Zeme Geologická história Zeme Príroda Slovenska	Modelovať proces vzniku skameneliny. Usporiadať skameneliny na ukážke podľa geologických ér. Hodnotiť významné geologické procesy, ktoré prebiehali v jednotlivých geologických érach. Zostaviť tabuľku jednotlivých etáp vývoja prírody Slovenska s významnými geologickými procesmi a organizmami z konkrétneho obdobia. Zistiť informácie o vývoji prírody svojho okolia.
Ekologické podmienky života	Organizmy a prostredie Neživá zložka prírody Živé zložky prostredia Spoločenstvo Ekosystém Biosféra Biologická a ekologická rovnováha Ekologické hospodárenie v krajine Ekologické podmienky života	Demonštrovať na príklade prispôsobenie organizmov prostrediu. Porovnať rozsah nárokov organizmov na faktory prostredia na príkladoch. Identifikovať vonkajšie a vnútorné vzťahy populácií na príklade. Vytvoriť pojmovú mapu vzájomných vzťahov medzi populáciami. Zhotoviť jednoduchú koláž ľubovoľného spoločenstva. Zdokumentovať výskyt spoločenstiev rastlín a živočíchov v okolí školy alebo bydliska. Analyzovať umelý a prírodný ekosystém z hľadiska druhovej rozmanitosti. Zhotoviť jednoduchú koláž ľubovoľného spoločenstva Zhodnotiť dôsledky narušenia biologickej rovnováhy. Vytvoriť pojmovú mapu vzťahov a závislostí zložiek ekosystému.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 151
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 3.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda

Predmet: Biológia

Žiak má na konci 9. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- používa správne základné pojmy, dokážu objektívne opísať, vysvetliť alebo zdôvodniť základné znaky biologických objektov a procesov
- pozná a chápe život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich
- prezentuje a hodnotí výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotí vlastné výkony a pokroky
- používa správne postupy a techniky pri praktických činnostiach, dodržiava pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia
- chápe základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov
- rozumie väzbám organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčastí celku
- triedi informácie a osvojené poznatky a využíva ich v praktickom živote

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 152
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

1.9 Predmet: Dejepis

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Dejepis schváleného ako **Príloha č. 2.5** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiakov ako celistvých osobností a uchovávanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historických skúseností či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, javov a procesov v čase a priestore, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej i celosvetovej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Žiaci si prostredníctvom dejepisu postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania, lebo chápanie, vnímanie a porozumenie historických procesov predstavuje jeden zo základných predpokladov komplexného poznávania ľudskej spoločnosti. V procese výučby dejepisu na základnej škole sa kladie osobitný dôraz na dejiny 19. a 20. storočia preto, lebo v nich môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov. Dejepis vedie žiakov k vzťahu k vlastnej minulosti cez prizmu prítomnosti ako súčasti rozvíjania, korigovania, kultivovania a zachovávanía ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i vzťah k minulosti iných národov a etníc. Rovnako tak k pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnych a iných odlišností ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločenských skupín. Má tiež prispievať k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Dejepis pripisuje dôležitosť aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

Ročník: Šiesty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- používajú historické mapy a dokumenty
- poznajú významné ríše staroveku
- uvažujú o spoločných a rozdielnych znakoch náboženstiev
- rozumejú prínosu antických civilizácií

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Antická civilizácia	mestský štát – Atény	Definovať hodnotový význam a znaky demokracie z historického aj občianskeho hľadiska Dať do kontrastu štátno-právne zriadenia typické pre Grécko a pre Rímsku ríšu Uviesť príklady dôkazov prítomnosti Rimanov na území dnešného Slovenska Pomenovať nosné dôvody zániku Rímskej ríše v Európe Rozpoznať politický, sociálny a kultúrny odkaz antickej civilizácie pre našu prítomnosť Analyzovať spoločné a rozdielne znaky náboženstiev jedného Boha
	Aténska demokracia	
	Olympijské hry	
	Rímska republika	
	Cisárstvo	
	Limes Romanus	
	Odkaz antiky pre prítomnosť	
	Judaizmus	
	Kresťanstvo, Biblia	
	Islam, Korán	
Od staroveku k stredoveku	Lénny systém	Zhrnúť politický a kultúrny vplyv Franskej a Byzantskej ríše na formovanie stredovekej spoločnosti Objasniť fungovanie stredovekej spoločnosti na základe lénnych vzťahov. Zhodnotiť význam stredovekých miest Vymedziť kľúčové udalosti z obdobia Veľkej Moravy
	Hrad	
	Dedina	
	Stredoveké mesto	
	Kláštor	
	Univerzita	
	Samova ríša	
	Franská ríša	
	Byzantská ríša	
	Veľká Morava	
	Byzantská misia	
	Vznik a rozvoj Uhorska	
	Kolonizácia	
	Banské mestá	

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- vyhodnotia, ako zmenili svet vynálezy a prevratné myšlienky konca stredoveku a začiatku novoveku (humanizmus a renesancia)
- pomenujú kľúčové príčiny a dôsledky zámorských objavov
- zovšeobecnia hlavné myšlienky reformácie a protireformácie
- rozpoznejú hospodárske a sociálne zmeny v Európe v období novoveku
- rozpoznejú hlavné zmeny v Uhorsku po bitke pri Moháči

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Na ceste k novoveku	Kníhtlač	Rozpoznať dôsledky vynálezu kníhtlače na stredovekého človeka
	Humanizmus a renesancia	Identifikovať hlavné príčiny a dôsledky zámorských objavov
	Zámorské objavy	Rozpoznať hlavné zmeny Uhorsku po bitke pri Moháči
	Kolónie	Zovšeobecniť myšlienky reformácie a protireformácie
	Kolonializmus	
	Remeselník	
	Cech	
	Manufaktúra	
	Reformácia	
	Protestant	
	Moháč	
	Turci	
	Bratislava	
	Habsburgovci	
Protireformácia		
Katolík		

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- používajú dejepisný atlas
- poznajú hlavné myšlienky osvietenstva
- pracujú s dostupnými prameňmi
- uvažujú o význame priemyselného boomu
- rozumejú vzťahom v spoločnosti

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Na ceste od „dlhého“ storočia ku „krátkemu“ storočiu	Osvietenstvo	Obhájiť hlavné myšlienky osvietenstva
	Veľká revolúcia	Pomenovať dôsledky napoleonských vojen pre vývoj Európy
	Priemyselná revolúcia	Prepojiť znaky priemyselnej revolúcie so súčasným technologickým vývojom
	Továrň	Vystihnúť podstatu nacionalizmu ako ideológie
	Podnikateľ	Sumarizovať vedomosti z viacerých predmetov o vývoji slovenského národného obrodzenia v prvej polovici 19. storočia
	Robotník	Identifikovať príčiny a dôsledky slovenského národného hnutia v druhej polovici 19. storočia
	Národný štát	Dať do kontrastu podmienky života našich predkov v 19. storočí s našimi životmi
	Nacionalizmus	Analyzovať vybrané historické pramene dokumentujúce postavenie Slovenska v Rakúsko-Uhorsku
	Tereziánske a jozefínske reformy	
	Formovanie moderného slovenského národa	
	Rakúsko – Uhorské vyrovnanie	
	Modernizácia	
	Industrializácia	
Maďarizácia		

Ročník: deviaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- poznajú dôležité fakty, javy a procesy v „krátkom“ storočí (1914 – 1989)
- komunikujú základné prvky fungovania totalitných režimov
- uvažujú o dôležitosti Nežnej revolúcie
- rozumejú kľúčovým udalostiam, vedúcim k rozdeleniu Československa
- zhodnotia klady a zápory vstupu do NATO a EÚ

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Na ceste od „dlhého“ storočia ku „krátkemu“ storočiu	Dohoda	Určiť hlavných aktérov a nosné medzníky vývoja prvej a druhej svetovej vojny
	Trojspolok	Zdokumentovať pomocou mapy zmeny po zániku Rakúsko-Uhorska a po skončení druhej svetovej vojny
	Parížska mierová konferencia	Zhodnotiť etický dopad svetových vojen na ľudstvo
	Nástupnícke štáty	Vystihnúť základné prvky politického systému v Československej republike v rokoch 1918 – 1938
	ČSR	Porovnať hospodársku situáciu v Čechách a na Slovensku počas existencie Československej republiky v rokoch 1918 – 1938
	Parlamentná demokracia	Diskutovať o úrovni vzdelania, kultúry a umenia v medzivojnovom období na Slovensku
	Česi	Rozpoznať príčiny a dôsledky rozbitia Československej republiky v rokoch 1938 – 1939
	Slováci	Vysvetliť podstatu autoritárskeho štátneho zriadenia Slovenskej republiky (1939 – 1945)
	Národnostné menšiny	Uviesť príklady kolaborácie Slovenskej republiky (1939 – 1945) s nacistickým Nemeckom
	Kultúra	Posúdiť klady a zápory hospodárskeho a kultúrneho vývoja Slovenska počas druhej svetovej vojny
	Centralizmus	Zdokumentovať kľúčové dôkazy o antisemitskom nastavení Slovenskej republiky (1939 – 1945)
	Autonómia	Zhodnotiť význam Slovenského národného povstania
	Komunizmus	Vyvodiť poučenie z autentických svedectiev, týkajúcich sa svetových vojen
	Nacizmus	Identifikovať podstatu holokaustu ako neospravedliteľnej genocídy
	Fašizmus	Uvedomiť si problémy súvisiace s každodenným životom v diktatúrach Uviesť výhody demokratického štátneho zriadenia v porovnaní s nedemokratickým
	Fašistická os	Definovať príčiny a dôsledky vzniku bipolárneho sveta
	Protihitlerovská koalícia	Identifikovať najdôležitejšie udalosti studenej vojny, dokazujúce odpor Európanov voči komunistickej diktatúre
	Totálna vojna	Rozlíšiť základné medzníky procesu európskej integrácie
	Protifašistický odboj	Komplexne vyhodnotiť vývoj v Československu po komunistickom prevrate (prejavy totality)
	Holokaust	Spracovať, s využitím historických prameňov, spomienky svedka augustových
	Koncentračné tábory	
	Slovenská republika 1939-1945	
	Totalitný režim	
	Židovský kódex	
	Deportácie	
	Odboj	
SNP		
OSN		
Superveľmoci		
Železná opona		
Studená vojna		

Hospodárske a vojenské bloky	udalostí
Proces európskej integrácie	Pomenovať prejavy „normalizácie“ v každodennom živote
Hrozba jadrovej vojny	Oceniť dôležitosť nežnej revolúcie pre ďalší historicko-politický vývoj našej krajiny
Dekolonizácia	Identifikovať kľúčové udalosti vedúce k rozdeleniu Československa na dve samostatné republiky
Svet ako globálna dedina	Objasniť, na kľúčových udalostiach, politický a hospodársky vývoj Slovenska v 90. rokoch 20. storočia
Februárový prevrat	Zhodnotiť klady a zápory začlenenia Slovenska do NATO a do EÚ
Politické procesy	
Znárodnenie	
Industrializácia	
Kolektivizácia	
Pražská jar	
„normalizácia“	
Charta 77	
Disident	
Sviečková manifestácia	
Nežná revolúcia	
Parlamentná demokracia	
Rozdelenie Československa	
Vznik SR	
Vstup do NATO a EÚ	

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 162
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 3.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

Predmet: Dejepis

Žiak má na konci 9. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- používa historické mapy a dokumenty
- pozná významné ríše staroveku
- uvažuje o spoločných a rozdielnych znakoch náboženstiev
- rozumie prínosu antických civilizácií
- vyhodnotí, ako zmenili svet vynálezy a prevratné myšlienky konca stredoveku a začiatku novoveku (humanizmus a renesancia)
- pomenuje kľúčové príčiny a dôsledky námorských objavov
- zovšeobecni hlavné myšlienky reformácie a protireformácie
- rozpozna hospodárske a sociálne zmeny v Európe v období novoveku
- rozpozna hlavné zmeny v Uhorsku po bitke pri Moháči
- používa dejepisný atlas
- pozná hlavné myšlienky osvietenstva
- pracuje s dostupnými prameňmi
- uvažuje o význame priemyselného boomu
- rozumie vzťahom v spoločnosti
- pozná dôležité fakty, javy a procesy v „krátkom“ storočí (1914 – 1989)
- komunikuje základné prvky fungovania totalitných režimov
- uvažuje o dôležitosti Nežnej revolúcie
- rozumie kľúčovým udalostiam, vedúcim k rozdeleniu Československa
- zhodnotí klady a zápory vstupu do NATO a EÚ

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 163
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

1.10 Predmet: Geografia

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Geografia schváleného ako **Príloha č. 2.5** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

V predmete geografia sa zameriame na objasňovanie prírodných zákonitostí na našej planéte. Pochopíme podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomíme si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Porozumieme vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a pochopíme ich silnú vzájomnú previazanosť. Základnou zručnosťou, rozvíjanou v geografii, je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Vedieť mapu vyhľadať, čítať, pracovať s ňou, analyzovať jej obsah a interpretovať ho, orientovať sa v nej a podľa nej v neznámom prostredí.

Ročník: Šiesty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- získajú základné vedomosti o Afrike a Ázii a ich geografických charakteristikách
- rozvíjajú schopnosť objavovať, učiť sa, vysvetľovať
- prejavujú záujem o spôsob života ľudí v iných častiach sveta
- pracujú s mapou, orientujú sa v nej, tak v tlačenej forme, ako aj na internete
- uvažujú o prírodných javoch, vysvetľujú ich na základe nadobudnutých vedomostí
- rozumejú rozmiestneniu obyvateľstva a rôznorodým podmienkam pre život
- rešpektujú význam ochrany životného prostredia

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Svetové náboženstvá	Hlavné rysy svetových náboženstiev	Uviesť základné rysy hlavných svetových náboženstiev a stručne opísať ich vplyv na kultúru a každodenný život v regiónoch, v ktorých prevažujú
	Vplyv svetových náboženstiev na kultúru a každodenný život v regiónoch, v ktorých prevažujú	
Regionálna geografia sveta (AFRIKA, ÁZIA)		Vymedziť geografickú polohu jednotlivých svetadielov, pomocou mapy stručne opísať ich pobrežie, povrch a vodstvo Vysvetliť vplyv podnebia na vznik hlavných vegetačných pásiem, lokalizovať ich na mape a opísať vplyv prírodných podmienok na osídlenie a činnosť ľudí S pomocou obrázkov a máp opísať prúdenie morských prúdov a monzúnov, vysvetliť ich vplyv na podnebie a život ľudí Zdôvodniť rozdiely v podnebí vnútrozemských a pobrežných oblastí svetadielov Zhodnotiť príčiny a dôsledky prejavov klimatických zmien na konkrétnych príkladoch zo sveta (hurikány a tornáda, odlesňovanie tropických dažďových pralesov, ohrozenie korálových útesov)
Poloha a členitosť svetadielov Prírodné pomery svetadielov	Prírodné pomery a život ľudí v rôznych častiach svetadielov	
	Podnebie, vegetačné pásma, morské prúdy, monzúny	
	Vyčleňovanie regiónov na základe zvoleného kritéria	
	Vybrané oblasti z hľadiska rôznych typov krajín v závislosti od prírodných pomerov	
	Spoločné a rozdielne charakteristické črty v regiónoch jednotlivých svetadielov týkajúcich sa povrchu, podnebia, rastlinstva, živočíšstva, vodstva a ochrany prírody	
Obyvateľstvo a sídla svetadielov, migrácia a urbanizácia	Obyvateľstvo, sídla, kultúra, dynamika obyvateľstva, hustota zaľudnenia obyvateľstva	Porovnať populáciu a rast počtu obyvateľov svetadielov a ich vybraných štátov, uviesť hlavné dôvody tohto rastu S využitím atlasu vymedziť prírodné a kultúrno-historické regióny jednotlivých svetadielov a vzájomne ich porovnať
	Objavné cesty v minulosti, obyvateľstvo a sídla v rôznych častiach svetadielov, kultúra a spôsob života	
	Život ľudí v rôznych oblastiach sveta	
	Výnimočné miesta (typ krajín a v nich vznikajúce sídla)	

Hospodárstvo svetadielov	Rozvoj regiónov z hľadiska možnosti hospodárstva, rozloženia nerastných surovín, možnosti poľnohospodárstva a priemyselnej výroby	S pomocou tematických máp, grafov alebo fotografií porovnať vybrané ukazovatele ľudského rozvoja a hospodársku vyspelosť jednotlivých svetadielov, ich regiónov a vybraných štátov Opísať produkciu, prepravu a medzinárodný obchod na príklade vybranej komodity (napr. ropa, oblečenie, elektronika) Zdôvodniť výnimočnosť postavenia Blízkeho východu, Číny, Indie, Japonska vo svete
	Rozvoj hospodárskych regiónov sveta vzhľadom na terciárny a kvartérny sektor	
	Regióny z hľadiska potenciálu cestovného ruchu	
	Prepojenosť vybraných oblastí sveta so Slovenskom	
Problémy sveta a ich možné riešenia	Vybrané kultúrne problémy v rôznych častiach svetadielov, ktoré prerastajú do konfliktov	Opísať podobnosti a rozdiely svojho života so životmi rovesníkov z rôznych oblastí sveta a je schopný aktívne sa zapojiť do diskusie o vzájomne prepojenom (globalizovanom) svete Určiť hlavné príčiny migrácie vo svete a na príkladoch (aj z minulosti) opísať vplyv migrácie na jej zdrojové a cieľové oblasti
	Význam permafrostu, kontinentálnych ľadovcov, zaľadnenia Severného ľadového oceánu	
	Ochrana a tvorba krajiny v národných parkoch, geoparkoch, chránených oblastiach, mestských pamiatkových rezerváciách a v objektoch zaradených do Zoznamu dedičstva UNESCO	

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- používajú atlasy, mapy, internet a vedia sa v nich orientovať
- získajú základné vedomosti o Európe a jej geografických charakteristikách
- rozvíjajú chuť učiť sa, schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať
- hľadajú vzájomné vzťahy a vysvetľujú ich, prejavujú záujem o spôsob života ľudí v jednotlivých regiónoch
- riešia modelové situácie, vnímajú jedinečnosť prírodných javov a výtvorov a vysvetľujú prírodné javy na základe vedomostí
- oceňujú krásu kultúrnych pamiatok, naučia sa ich vážiť si a chrániť
- zhodnotia rozmiestnenie obyvateľstva, podmienky pre život človeka v jednotlivých oblastiach

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
<p>Regionálna geografia sveta EURÓPA</p> <p>Poloha a členitosť svetadielov, Prírodné pomery svetadielov</p>	<p>Prírodné pomery a život ľudí v rôznych častiach svetadielov Podnebie, vegetačné pásma, morské prúdy Lokality, na ktorých je možné vysvetliť zákonitosti fyzicko-geografických javov a procesov Vyčleňovanie regiónov na základe zvoleného kritéria Vybrané oblasti z hľadiska rôznych typov krajín v závislosti od prírodných pomerov Spoločné a rozdielne charakteristické črty v regiónoch jednotlivých svetadielov týkajúcich sa povrchu, podnebia, rastlinstva, živočíšstva, vodstva a ochrany prírody</p>	<p>Vymedziť geografickú polohu jednotlivých svetadielov, pomocou mapy stručne opísať ich pobrežie, povrch a vodstvo Vysvetliť vplyv podnebia na vznik hlavných vegetačných pásiem, lokalizovať ich na mape a opísať vplyv prírodných podmienok na osídlenie a činnosť ľudí S pomocou obrázkov a máp opísať prúdenie morských prúdov a monzúnov, vysvetliť ich vplyv na podnebie a život ľudí Zdôvodniť rozdiely v podnebí vnútrozemských a pobrežných oblastí svetadielov Zhodnotiť príčiny a dôsledky prejavov klimatických zmien na konkrétnych príkladoch</p>
<p>Európska únia</p>	<p>Obyvateľstvo Európy, vekové pyramídy, starnutie európskej populácie Náboženská, jazyková a národnostná rôznorodosť Európy Hustota obyvateľstva v Európe Členské štáty Európy, eurozóna Prírodné, spoločenské a hospodárske pomery oblastí a vybraných štátov Európy</p>	<p>Vytvoriť tematickú mapu (kartogram) počtu obyvateľov v štátoch Európy z číselných údajov v tabuľke Porovnať vekové zloženie obyvateľstva Európy s ostatnými svetadielmi (prípadne vybrané štáty vzájomne) pomocou vekových pyramíd a vysvetliť príčiny a dôsledky starnutia európskej populácie Pomocou tematických máp opísať náboženskú, jazykovú a národnostnú rôznorodosť Európy, rozlíšiť štyri najľudnatejšie oblasti Európy a mestá s viac ako miliónom obyvateľov Priradiť štáty k jednotlivým oblastiam Európy a posúdiť, ktoré štáty sú členmi EÚ a eurozóny Pomocou štatistických údajov, grafov, tematických máp a fotografií porovnať prírodné, spoločenské a hospodárske pomery oblastí a vybraných štátov Európy Vie na príkladoch vysvetliť význam Európskej únie a je schopný aktívne diskutovať o posolstve motto EÚ „Jednotní v rozmanitosti“.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 169
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Cestujeme po Európe	Najvýznamnejšie kultúrne a prírodné pamiatky Európy	Vytvoriť a do mapy zakresliť návrh svojej trasy poznávacieho výletu v Európe.
----------------------------	---	---

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- získajú základné vedomosti o Slovensku, o jeho geografických charakteristikách
- rozvíjajú chuť učiť sa, schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať
- hľadajú vzájomné vzťahy a vysvetľujú ich, prejavujú záujem o spôsob života ľudí v jednotlivých regiónoch
- vedia čítať mapu, orientujú sa na nej a podľa nej v praxi – plány miest, autoatlas, mapy na internete
- riešia modelové situácie, vnímajú jedinečnosť prírodných javov a výtvorov a vysvetľujú prírodné javy na základe vedomostí
- oceňujú krásu kultúrnych pamiatok, naučia sa ich vážiť si a chrániť
- zhodnotia rozmiestnenie obyvateľstva, podmienky pre život človeka v jednotlivých oblastiach

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 170
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Poloha a prírodné pomery Slovenska	Poloha Slovenska v rámci Európy (hranice, susedné štáty) prírodné pomery rôznych oblastí Slovenska, vplyv nadmorskej výšky na vznik vegetačných stupňov	<p>S pomocou mapy opísať polohu Slovenska v rámci Európy (hranice, susedné štáty, horské celky, nížiny, podnebné pásma). Na mape identifikovať najväčšie pohoria, nížiny, kotliny a rieky. Porovnať prírodné pomery rôznych oblastí Slovenska a posúdiť vplyv nadmorskej výšky na vznik vegetačných stupňov Vedieť určiť polohu Slovenska na Zemi, vo vzťahu k ostatným štátom a polohu v geografickej sieti. Určiť na ktorej pologuli sa nachádza Slovensko. Orientácia na mape. Poznať polohu miestnej krajiny. Poznať rozlohu Slovenska. Vedieť ukázať krajné body. Vedieť porovnať rozlohu Slovenska s ostatnými štátmi Európy. Poznať a vedieť popísať historický vývoj Slovenska Vymenovať a lokalizovať najvýznamnejšie pohoria a nížiny Popísať vplyv podnebných činiteľov na Slovensko Vedieť ako sa mení podnebie s nadmorskou výškou, vymenovať tri podnebné oblasti a rozlíšiť ich Vymenovať a ukázať najvýznamnejšie rieky, úmoria, povodia, -- charakterizovať bohatstvo minerálnych prameňov Definovať jednotlivé rastlinné stupne s prislúchajúcimi živočíchmi</p>
	Horské celky, nížiny, kotliny a rieky – orientácia na mape	
	Prírodné pomery rôznych oblastí Slovenska, vplyv nadmorskej výšky na vznik vegetačných stupňov	
Ochrana prírody a krajiny na Slovensku	Národné parky Slovenska, chránené územia, lokalizácia národných parkov a chránených území na mape	Na mape lokalizovať národné parky Slovenska, chránené územia v blízkom okolí a zdôvodniť význam ochrany prírody a krajiny.
	Ochrana prírody a krajiny	
Administratívne členenie Slovenska	Administratívne členenie, lokalizácia administratívneho členenia na mape	Komplexne charakterizovať jednotlivé kraje , lokalizovať ich, opísať ich osobitosti a vedieť vzájomne porovnať západ, stred a východ Slovenska Vedieť odprezentovať svoje sídlo, upozorniť na problém, výhodu Zdôvodniť zaradenie vybraných slovenských lokalít do zoznamu UNESCO a lokalizovať ich na mape.
	Hranice tradičných regiónov, lokalizácia tradičných regiónov na mape	

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 171
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Obyvateľstvo a sídla Slovenska	Základné ukazovatele štruktúry obyvateľstva	<p>Z rôznych zdrojov informácií posúdiť základné ukazovatele štruktúry obyvateľstva Slovenska.</p> <p>Pomocou mapy lokalizovať a pomenovať desať najväčších miest Slovenska, je schopný pomenovať významnejšie sídla vo svojom kraji.</p> <p>Na príkladoch zdôvodniť výnimočnosť postavenia Bratislavy, Košíc a svojho krajského mesta.</p> <p>Štruktúrovať obyvateľstvo, poznať najvýznamnejšie sídla, špecifikovať krajské mesto, charakterizovať druhy osídlenia</p>
	Najväčšie mestá Slovenska a ich lokalizácia na mape	
	Významné sídla vo svojom kraji	
	Bratislava, Košice a svoje krajské mesto – špecifiká, význam, lokalizácia na mape	
Hospodárstvo Slovenska	Odvetvia hospodárstva na Slovensku, ekonomický význam jednotlivých odvetví hospodárstva	<p>Charakterizovať jednotlivé odvetvia hospodárstva, najvýznamnejšie firmy a ich výrobky, porovnať súčasnosť a minulosť, zhodnotiť vplyv na životné prostredie</p> <p>Vysvetliť význam automobilového priemyslu pre Slovensko a opísať nevýhody prílišnej závislosti hospodárstva na jednom priemyselnom odvetví.</p>
	Vplyv odvetví hospodárstva na životné prostredie	
	Automobilový priemysel na Slovensku	
	Zameranie odvetví hospodárstva v minulosti a súčasnosti, vrátane prognózy do budúcnosti	
Cestujeme po Slovensku	Lokalizácia prírodných alebo kultúrnych zaujímavostí (povrch, podnebie, rastlinné pásma, podzemná a minerálna voda, rieky na povrchu, jaskyne, skalné mestá, plesá, horské štíty, ale aj mestá, kultúrno-historické pamiatky)	<p>Lokalizovať prírodné a kultúrne zaujímavosti</p> <p>Návrh vlastnej expedície po Slovensku</p> <p>Orientácia v turistickom sprievodcovi</p> <p>Zdôvodniť zaradenie vybraných slovenských lokalít do zoznamu UNESCO a lokalizovať ich na mape.</p> <p>Zhodnotiť možnosti Slovenska z hľadiska cestovného ruchu.</p>
	Zostavenie trasy poznávaco-relaxačného pobytu	
	Orientácia v turistickom sprievodcovi	
	Vytváranie vlastných návrhov na expedície na konci školského roka s trasou po zaujímavých prírodných a kultúrno-historických miestach Slovenska	

Ročník: deviaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- získajú základné vedomosti o Amerike, Austrálii a Oceánii a Antarktíde o ich geografických charakteristikách
- rozvíjajú chuť učiť sa, schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať
- hľadajú vzájomné vzťahy a vysvetľujú ich, prejavujú záujem o spôsob života ľudí v jednotlivých regiónoch
- vedia čítať mapu, orientujú sa na nej a podľa nej v praxi – plány miest, mapy na internete
- riešia modelové situácie, vnímajú jedinečnosť prírodných javov a výtvorov a vysvetľujú prírodné javy na základe vedomostí
- oceňujú krásu kultúrnych pamiatok, naučia sa ich vážiť si a chrániť
- zhodnotia rozmiestnenie obyvateľstva, podmienky pre život človeka v jednotlivých oblastiach

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 173
------------------------------	---	--------------------------------

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Prírodné katastrofy a ich vplyv na život človeka	Vzájomný vplyv človeka a prírody	Zhodnotiť príčiny a dôsledky prejavov klimatických zmien na konkrétnych príkladoch zo sveta (hurikány a tornáda, odlesňovanie tropických dažďových pralesov, ohrozenie korálových útesov).
	Zmeny vo svete vplyvom činnosti človeka	
	Vplyv prírodných pomerov na život ľudí v rôznych častiach svetadielov	
Problémy sveta a ich možné riešenia	Zoznam chránených prírodných a kultúrnych pamiatok UNESCO	Popísať najvýznamnejšie pamiatky UNESCO Definovať význam a ohrozenie Amazonského pralesa Popísať ubúdanie ľadovcov
	Demografické, ekonomické, environmentálne prepojenia vybraných oblastí sveta so Slovenskom	
	Vznik hurikánov a tornád	
Poloha a členitosť svetadielov, Prírodné pomery svetadielov	Prírodné pomery a život ľudí v rôznych častiach svetadielov	Vymedziť polohu Ameriky, Austrálie a Antarktídy vzhľadom k ostatným svetadielom Z mapy popísať podnebie, vegetačné pásma, charakterizovať špecifiká rastlínstva a živočíšstva Zdôvodniť rozdiely v podnebí
	Podnebie, vegetačné pásma, morské prúdy, monzúny	
	Vyčleňovanie regiónov na základe zvoleného kritéria	
	Vybrané oblasti z hľadiska rôznych typov krajín v závislosti od prírodných pomerov	
	Spoločné a rozdielne charakteristické črty v regiónoch jednotlivých svetadielov týkajúcich sa povrchu, podnebia, rastlínstva, živočíšstva, vodstva a ochrany prírody	
Obyvateľstvo a sídla svetadielov, migrácia a urbanizácia	Obyvateľstvo, sídla, kultúra, dynamika obyvateľstva, hustota zaľudnenia obyvateľstva v rôznych častiach Európy, negatíva a pozitíva urbanizácie, život v mestách v minulosti a súčasnosti	Popísať rozmiestnenie a súčasné problémy obyvateľstva Porovnať populáciu a rast počtu obyvateľov svetadielov a ich vybraných štátov, uviesť hlavné dôvody tohto rastu Vyhľadať na mape najväčšie mestá jednotlivých svetadielov a určiť štáty, v ktorých sa nachádzajú

	Obyvateľstvo a sídla v rôznych častiach svetadielov, kultúra a spôsob života	<p>Zhodnotiť príčiny a dôsledky rýchlej urbanizácie na príklade vybraného mesta z ekonomicky menej rozvinutého štátu sveta</p> <p>Uviesť vybrané problémy (demografické, ekonomické, environmentálne) jednotlivých svetadielov a vecne diskutovať o možnostiach ich riešenia</p>
	Vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva v jednotlivých svetadieloch (konkrétne príklady)	
	Život ľudí v rôznych oblastiach sveta	
	Výnimočné miesta (typ krajín a v nich vznikajúce sídla)	
	Život Slovákov vo svete	
Hospodárstvo svetadielov	Rozvoj regiónov z hľadiska možnosti hospodárstva, rozloženia nerastných surovín, možnosti poľnohospodárstva a priemyselnej výroby	<p>Charakterizovať významné štáty</p> <p>Zdôvodniť výnimočnosť postavenia USA, Austrálie</p> <p>Opísať produkciu, prepravu a medzinárodný obchod na príklade vybranej komodity</p> <p>Opísať podobnosti a rozdiely svojho života so životmi rovesníkov z rôznych oblastí sveta a je schopný aktívne sa zapojiť do diskusie o vzájomne prepojenom (globalizovanom) svete</p> <p>Porovnať polohu, prírodné podmienky a ľudské aktivity v Antarktíde a Arktíde</p>
	Rozvoj hospodárskych regiónov sveta vzhľadom na terciárny a kvartérny sektor	
	Regióny z hľadiska potenciálu cestovného ruchu	
	Prepojenosť vybraných oblastí sveta so Slovenskom	

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 175
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 3.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

Predmet: Geografia

Žiak má na konci 9. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- získa základné vedomosti o Afrike a Ázii a ich geografických charakteristikách
- rozvíja schopnosť objavovať, učiť sa, vysvetľovať
- prejavuje záujem o spôsob života ľudí v iných častiach sveta
- pracuje s mapou, orientuje sa v nej, tak v tlačenej forme, ako aj na internete
- uvažuje o prírodných javoch, vysvetľujú ich na základe nadobudnutých vedomostí
- rozumie rozmiestneniu obyvateľstva a rôznorodým podmienkam pre život
- rešpektuje význam ochrany životného prostredia
- získa základné vedomosti o Európe a jej geografických charakteristikách
- rozvíja chuť učiť sa, schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať
- hľadá vzájomné vzťahy a vysvetľujú ich, prejavujú záujem o spôsob života ľudí v jednotlivých regiónoch
- rieši modelové situácie, vnímajú jedinečnosť prírodných javov a výtvorov a vysvetľujú prírodné javy na základe vedomostí
- oceňuje krásu kultúrnych pamiatok, naučí sa ich vážiť si a chrániť
- zhodnotí rozmiestnenie obyvateľstva, podmienky pre život človeka v jednotlivých oblastiach
- získa základné vedomosti o Slovensku, o jeho geografických charakteristikách
- získa základné vedomosti o Amerike, Austrálii a Oceánii a Antarktíde o ich geografických charakteristikách

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 176
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

1.11 Predmet: Občianska náuka

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Občianska náuka schváleného ako **Príloha č. 2.5** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

Predmet Občianska náuka prispieva k vytváraniu a rozvoju sociálneho a občianskeho vedomia žiakov. Prostredníctvom vymedzených pojmov a výkonov sprostredkuje potrebné vedomosti, zručnosti a nadobudnutie spôsobilosti, ktoré im umožnia orientovať sa v sociálnom prostredí a v bežných životných situáciách. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese.

Ročník: šiesty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- zhodnotia význam občianstva pre človeka
- definujú rodinu ako základnú sociálnu skupinu
- vysvetlia význam symbolov pre štát
- chápu školu ako organizáciu, ktorá reprezentuje inštitucionálne vzdelávanie v kontexte jej významu pre budúci život a uplatnenia sa v ňom

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Rodina	Život v rodine	<p>Definovať rodinu ako základnú sociálnu skupinu v kontexte jej významu a vybraných spoločenských funkcií</p> <p>Charakterizovať základné znaky rodiny</p> <p>Porovnať rozdiely vo fungovaní harmonickej a rozvrátenej rodiny</p> <p>Uviesť na príkladoch fungovanie vzťahov medzi príbuznými, priateľmi, susedmi</p>
	Práva a povinnosti členov rodiny	<p>Navrhnuť zoznam 5 práv a povinností členov rodiny</p> <p>Prebrať spoluzodpovednosť za tvorbu a dodržiavania práv a povinností a zdôvodniť ich význam</p> <p>Uvedomiť si podstatu jedinečnosti každého človeka na svete</p>
Škola	Život v škole	<p>Vysvetliť školu ako organizáciu, ktorá reprezentuje inštitucionálne vzdelávanie v kontexte jej významu pre budúci život a uplatnenie sa v ňom</p> <p>Ilustrovať výhody a vplyv participatívneho prístupu a demokratických zásad fungovania školy na jej celkovú klímu (žiaci školská rada)</p>
	Práva a povinnosti žiakov	<p>Uviesť príklady inštitúcií a orgánov, ktoré sa podieľajú na riadení obcí, krajov a štátu</p> <p>Vypracovať individuálny návrh práv a povinností žiaka v školskej triede / škole</p>
	Význam školy pre život	<p>Vytvoriť prehľad mimovyučovacej a mimoškolskej činnosti / aktivity v škole, obci a okolí</p> <p>Navrhnuť plán kariérnej cesty v kontexte rozpoznávania širokého spektra zamestnaní, ale aj spôsobilosti na ne</p>
	Činnosť a zmysel žiackej samosprávy	<p>Ilustrovať výhody a vplyv participatívneho prístupu a demokratických zásad fungovania školy na jej celkovú klímu (žiaci školská rada)</p>
Naša vlasť	Občianstvo a vlastenectvo	<p>Zhodnotiť význam občianstva pre človeka</p> <p>Rozlíšiť prejav hrdosti na štát / vlasť (vlastenectvo) od nacionalizmu</p> <p>Predstaviť činnosť vybraných významných osobností obce / regiónu</p> <p>Poznať princípy aktívneho občianstva a osobnej angažovanosti</p> <p>Aplikovať v praxi princípy aktívneho občianstva a osobnej angažovanosti</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 179
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	Štátne symboly	Vysvetliť význam symbolov pre štát a uviesť príklady situácií, pri ktorých sa používajú
Naša Vlasť	Štátne sviatky, významné dni	Rozlíšiť na príkladoch štátne sviatky, dni pracovného pokoja a pamätné dni v SR

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- získajú vedomie jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti
- nadobudnú základné vedomosti o sociálnom fungovaní spoločnosti
- identifikujú vplyv EÚ na náš každodenný život

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 180
------------------------------	---	--------------------------------

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Jednotlivec a spoločnosť	Prirodzené a sociálne rozdiely medzi ľuďmi	Uvedomiť si podstatu jedinečnosti každého človeka na svete Definovať typy a vplyv spoločenstiev , do ktorých sa človek včleňuje v priebehu života rozpoznať pozície a roly jednotlivcov v sociálnych skupinách
	Medziľudská komunikácia	Rozpoznať základné prejavy kladných a záporných charakterových vlastností konkrétneho človeka Popísať základné normy spoločenského spolunažívania a pravidlá spoločenskej etikety
	Konflikty v medziľudských vzťahoch	Osvojiť si schopnosť produkovať argumentačne silné stanoviská a slušne komunikovať Rozpoznať vandalizmus a extrémistické prejavy správania ľudí, zaujíma aktívny postoj proti neznášanlivým prejavom
	Solidarita	Nadobudnúť základné vedomosti o sociálnom fungovaní spoločnosti Vysvetliť podstatu a potrebu vzájomnej solidarity a hodnotiť svoje možnosti, ako môže v prípade núdze pomôcť Zdôvodniť potrebu spolupráce pri riešení úloh alebo smerovaní k spoločným cieľom na úrovni rodiny, obce a štátu
Obec, región	Dôležité inštitúcie	Uviesť príklady inštitúcií a orgánov, ktoré sa podieľajú na riadení obce Vymenovať služby, ktoré sú poskytované v jeho obci, uvažuje o ich dostupnosti, posudzuje mieru spokojnosti (dodávka pitnej vody, tepla, likvidácia odpadu)
	Významné osobnosti a miesta	Vymenovať osobnosti mojej obce / regiónu
	Lokálne tradície	Na základe dostupných zdrojov zostaviť ponuku kultúrnych udalostí viažucich sa na miesto, lokálnu osobnosť alebo miestny zvyk/tradíciu
Európska únia a Slovensko	Európska integrácia	Zdôvodniť potrebu spolupráce pri riešení úloh alebo smerovaní k spoločným cieľom na úrovni EÚ
	Európska únia, európske inštitúcie, nosné body právneho systému EÚ	Dať do súvislosti základné poznatky o EÚ a euroobčianstve z hľadiska občianskeho, historického a geografického Vysvetliť príčiny migrácie, vzniku vojen a terorizmu
	Euroobčan	Identifikovať vplyv EÚ na náš každodenný život

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- definujú štát ako formu organizácie ľudskej spoločnosti
- vedia popísať jednotlivé zložky štátnej moci
- vytvoria hierarchiu právnych predpisov a zdôvodnia jej existenciu
- zdôvodnia legitimitu ochrany ľudských práv a slobôd
- uznávajú základné princípy demokracie

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Základy právneho štátu	Pojem a koncept štátu	Definovať organizácie ľudskej spoločnosti, ktorá združuje ľudí na istom území v kontexte občianstva, resp. občana, jeho práv a povinností Porovnať a vysvetliť na príkladoch vybraných štátov funkcie štátu a rôzne formy vlády
	Ústava SR	Zhodnotiť význam Ústavy SR pre občana Vybrať relevantné články ústavy SR v kontexte štátnej moci a znakov štátu
	Rozdelenie moci	Vedieť popísať jednotlivé zložky štátnej moci Zdôvodniť existenciu mocenskopolitickej formy organizácie spoločnosti na istom území a potrebu distribúcie tejto moci medzi viaceré zložky
Pojem a koncept demokracie	Demokratický spôsob rozhodovania a riadenia	Vysvetliť význam volieb v demokratickom spôsobe riadenia štátu a vysvetliť rozdiel medzi rôznymi druhmi volieb v SR Identifikovať význam demokracie v občianskom, historickom aj geografickom kontexte
	Význam a formy volieb	Rozlíšiť komunálne, parlamentné a prezidentské voľby Vysvetliť znaky volebného práva
Právny poriadok	Význam a funkcie	Vytvoriť hierarchiu právnych predpisov a zdôvodniť jej existenciu
	Normy	Popísať základné normy spoločenského spolunažívania a pravidiel spoločenskej etikety
	Orgány	Zdôvodniť legitimitu ľudských práv a slobôd, vrátane špecifickej skupiny detí, vymenovať a používať relevantné dokumenty
	Protiprávne konanie	Vysvetliť na príkladoch protiprávne konanie vo forme priestupku a trestného činu
	Sankcie	Prezentovať nájdené príklady, ktoré dokladujú formy najčastejšieho porušovania ľudských a detských práv
Právo v bežnom živote	Odvetvia práva	Vedieť rozlíšiť základné odvetvia práva a právnych inštitúcií v SR
	Právne vzťahy a záväzky	Na príkladoch vlastníctva, pracovného pomeru alebo manželstva vysvetliť dôležitosť právnej úpravy týchto vzťahov
Ľudské práva	Koncept prirodzeného práva	Uviesť príklady niektorých zmlúv, ktoré upravujú občianskoprávne vzťahy – kúpa tovaru, prenájom nehnuteľnosti V simulovaných situáciách demonštrovať schopnosť uplatniť si práva spotrebiteľa
	Základné dokumenty	Prebrať spoluzodpovednosť za tvorbu a dodržiavania práv a povinností a zdôvodniť ich význam
	Špecifická ochrana detí	Prezentovať výsledky samostatne nájdených príkladov najčastejšieho porušovania práv dieťaťa v rodine, škole, na Slovensku a vo svete

Ročník: deviaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- rozlišujú rôzne zdroje, z ktorých pochádzajú príjmy štátu, a do ktorých oblastí jeho pravidelné alebo jednorazové výdavky smerujú
- vedia zostaviť rodinný rozpočet – príjmy a výdavky
- poznajú rozdiel medzi rôznymi finančnými inštitúciami a vedia zhodnotiť mieru rizika pri využití ich služieb
- poznajú úlohu výroby, obchodu a služieb a na príkladoch vedia vysvetliť, ako navzájom súvisia

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 184
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Neobmedzenosť potrieb a obmedzenosť zdrojov	Rozhodovanie v kontexte výroby	Demonštrovať úlohu výroby, obchodu a služieb a na príkladoch vysvetliť, ako navzájom súvisia
	Rozdeľovania a spotreby výrobkov a služieb	Na príklade správania sa kupujúceho a predávajúceho vysvetliť podstatu fungovania trhu
Trh ako miesto výmeny tovarov a služieb	Dopyt, ponuka	Vysvetliť vplyv dopytu a ponuky na cenu výrobku a jej nárastu či poklesu
	Peniaze, tvorba ceny	Rozlíšiť rôzne zdroje, z ktorých pochádzajú príjmy štátu, a do ktorých oblastí jeho pravidelné alebo jednorazové výdavky smerujú
	Formy podnikanie	Vedieť vysvetliť rozdiel medzi fyzickou a právnickou osobou Konkretizovať na príkladoch spôsoby riešenia troch základných ekonomických otázok
	Ochrana spotrebiteľa	Demonštrovať schopnosť uplatniť si práva spotrebiteľa, reklamácia tovaru, služby
Vlastníctvo a majetok	Hospodárenie	Na príklade predaja konkrétneho tovaru alebo služby demonštrovať porozumenie výslednej ceny ako súčtu nákladov, zisku a daní
	Úspory	Vysvetliť rozdiel medzi rôznymi finančnými inštitúciami
	Investície	Zhodnotiť mieru rizika pri využití finančných inštitúcií
	Rozpočet	Uviesť príklady príspevkov alebo dávok, ktoré sú občanom vyplácané zo štátneho rozpočtu, vrátane neho samého Vedieť zostaviť rodinný rozpočet – príjmy a výdavky
Banky, sporiteľne, poisťovne, nebankové inštitúcie	Banky a sporiteľne	Vysvetliť účel, pre ktoré vznikajú banky a sporiteľne, vedieť vymenovať služby, ktoré ponúkajú
	Poisťovne	Uviesť príklady rôznych druhov poistenia, vysvetliť, za akých okolností je ich možné / vhodné / nutné / použiť Zhodnotiť mieru rizika pri využití služieb bankových a nebankových inštitúcií

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 185
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 3.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

Predmet: Občianska náuka

Žiak má na konci 9. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- zhodnotí význam občianstva pre človeka
- definuje rodinu ako základnú sociálnu skupinu
- vysvetlí význam symbolov pre štát
- chápe školu ako organizáciu, ktorá reprezentuje inštitucionálne vzdelávanie v kontexte jej významu pre budúci život a uplatnenia sa v ňom
- získa vedomie jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti
- nadobudne základné vedomosti o sociálnom fungovaní spoločnosti
- identifikuje vplyv EÚ na náš každodenný život
- definuje štát ako formu organizácie ľudskej spoločnosti
- vie popísať jednotlivé zložky štátnej moci
- vytvorí hierarchiu právnych predpisov a zdôvodní jej existenciu
- zdôvodní legitimitu ochrany ľudských práv a slobôd
- uznáva základné princípy demokracie
- rozlišuje rôzne zdroje, z ktorých pochádzajú príjmy štátu, a do ktorých oblastí jeho pravidelné alebo jednorazové výdavky smerujú
- vie zostaviť rodinný rozpočet – príjmy a výdavky
- pozná rozdiel medzi rôznymi finančnými inštitúciami a vedia zhodnotiť mieru rizika pri využití ich služieb
- pozná úlohu výroby, obchodu a služieb a na príkladoch vedia vysvetliť, ako navzájom súvisia

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 186
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Človek a hodnoty

1.12 Predmet: Etická výchova

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Etická výchova schváleného ako **Príloha č. 2.6** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

Hlavnou funkciou predmetu etická výchova je osobnostný a sociálny rozvoj žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej významné miesto zaujíma prosociálne správanie. Žiaci sú vedení k harmonickým a stabilným vzťahom v rodine, v kolektíve spolužiakov i v iných sociálnych skupinách. Vede ich k reflexii a prehodnocovaniu svojho správania i správania iných, vzhľadom na cieľovú rovinu etickej výchovy, ktorou je sociálne rozvinutý človek a spolupracujúce spoločenstvo. Preto sa etická výchova javí ako predmet, ktorý pripravuje pôdu pre ostatné výchovy, ktoré súvisia s uplatnením sa nielen v konkrétnych osobných vzťahoch žiaka, ale aj v jeho pripravenosti žiť pre spoločné dobro s inými ľuďmi a pre iných.

Ročník: Šiesty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- používajú v bežnej komunikácii prvky asertívneho správania
- získajú spôsobilosti pri vyjadrovaní svojich citov a nadobudnú úctu k citovému životu iných
- naučia sa participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu, klubu, mesta)
- naučia sa kriticky myslieť, kultivovane diskutovať a akceptovať názory iných
- ocenia prvky prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve i v iných sociálnych skupinách

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 188
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Kultivované vyjadrovanie citov	Vplyv citov na zdravie človeka Rozlíšenie kultivovanosti a nekultivovanosti vo vyjadrovaní citov Kognitívna a emocionálna empatia Empatia a jej význam v medziľudských vzťahoch Faktory ovplyvňujúce empatiu Empatia v modelových situáciách	pomenovať city zodpovedajúce prežívaniu pohody a nepohody uviest príklady vplyvu citov na zdravie človeka zahrať scénu s vyjadrením rôznych emocionálnych stavov rozlíšiť kultivovanosť a nekultivovanosť vo vyjadrovaní citov zahrať formou scény spôsob vyjadrenia citov spojených s nepohodou vysvetliť pojem empatia a jej dôležitosť v medziľudských vzťahoch vysvetliť, čo ovplyvňuje empatiu, používať prvky aktívneho počúvania v komunikácii, diskutovať o dôvodoch empatie pri riešení problémov
Asertívne správanie	Asertivita a typy správania (pasívne, agresívne a asertívne) Ich výhody a nevýhody Podstata asertívnych práv a ich použitie Uplatnenie asertívnych techník v modelových situáciách	rozlíšiť pasívne, agresívne a asertívne správanie predviesť v scénkach ukážky jednotlivých druhov správania použiť asertívne techniky v modelových situáciách vysvetliť podstatu asertívnych práv použiť v bežnej komunikácii prvky asertívneho správania
Prosociálne správanie	Dôležitosť a vplyv (zobrazených a reálnych) prosociálnych vzorov správania v histórii, literatúre, filme, vo svojom okolí, vo svojom živote Dobro a zlo Druhy prosociálneho správania (pomoc, darovanie, delenie sa, spolupráca) Vzťah empatie a prosociálneho správania Prejavy konkrétnej pomoci spolužiakom, blízkym, anonymným ľuďom v núdzi, trpiacim zvieratám	vysvetliť prosociálne správanie a jeho druhy uviest príklady prosociálnych ľudí vo svojom okolí vysvetliť vzťah empatie a prosociálneho správania prejaviť konkrétnu pomoc spolužiakom uviest rozdiel medzi reálnymi a zobrazenými vzormi vysvetliť dôležitosť prosociálnych vzorov identifikovať pozitívne vzory vo svojom okolí zhodnotiť dôležitosť prítomnosti vzorov vo svojom živote posúdiť dôsledok vlastného správania pre iných, najmä mladších zhodnotiť, v akých sociálnych projektoch by mohol participovať navrhnuť spôsoby prosociálneho riešenia budovania dobrých vzťahov v rodine, v triednom kolektíve

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- ocenia prvky prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve i v iných sociálnych skupinách
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť svoju sexuálnu identitu, hodnotu priateľstva, lásky, manželstva a rodiny
- osvoja si pozitívny postoj k postihnutým, chorým a iným ľuďom, ktorí potrebujú zvýšené porozumenie a pomoc

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Objavovanie vlastnej jedinečnosti a identity	<p>Poznanie silných a slabých stránok osobnosti</p> <p>Zdravé sebavedomie (sebaúcta a seba prijatie ako predpoklad zdravého sebavedomia)</p> <p>Byť sám sebou, vedieť obhájiť svoje práva a názory</p> <p>Manipulácia a asertívne práva</p> <p>Manipulačné povery a spôsobilosť odolať manipulácii a tlaku skupiny</p> <p>Kritické myslenie a správanie (nemanipulovať inými a nenechať sa manipulovať)</p> <p>Prejavy úcty k iným</p> <p>Prosociálne správanie ako prejav vlastnej identity</p>	<p>zdôvodniť význam poznania silných a slabých stránok osobnosti</p> <p>vystihnúť svoje silné a slabé stránky</p> <p>dokázať vyjadriť svoj názor</p> <p>prejaviť sebaúctu a zdravé sebavedomie</p> <p>zdôvodniť význam asertivity v každodennom živote</p> <p>charakterizovať asertívne techniky</p> <p>vysvetliť pojem manipulácia a asertívne právo</p> <p>simulovať príklady presadenia sa v rôznych situáciách</p> <p>prezentovať príklady riešenia konfliktov</p> <p>formulovať zásady prosociálneho správania</p> <p>vysvetliť vzťah asertivity a prosociálneho správania</p> <p>opísať pojmy: vlastná identita, rešpekt, nezávislosť, ponúkanie a prijímanie slobody, vernosť záväzkom</p> <p>zdôvodniť potrebu zodpovednej slobody v živote jednotlivca</p> <p>diskutovať o prosociálnom správaní v triednom kolektíve</p> <p>konkretizovať rôzne prejavy rešpektu</p>
Etické aspekty vzťahu vo vlastnej rodine	<p>Rodina, v ktorej žijem</p> <p>Práva a povinnosti</p> <p>Pozitívne hodnotenie, empatia, asertivita, tvorivosť v rodinnom prostredí</p> <p>Rozvíjanie sociálnych zručností v rodine – návrhy konkrétnych iniciatív na možnosti prosociálneho správania v rodine</p>	<p>vymedziť vlastné práva a povinnosti v rodine</p> <p>vysvetliť potrebu pozitívneho hodnotenia, empatie, asertivity a tvorivosti v rodinnom prostredí</p> <p>realizovať projekt – „jeden deň v mojej rodine“</p> <p>diskutovať o možnostiach prosociálneho správania v rodine</p> <p>napláňovať si konkrétnu iniciatívu na budovanie vzťahov v rodine</p>
Sexualita ako súčasť integrity človeka	<p>Sexuálna identita</p> <p>Význam priateľstva a lásky v medzilidských vzťahoch</p> <p>Rozlíšenie pohlavnej zrelosti od pripravenosti na rodičovstvo</p> <p>Príčiny a riziká predčasného sexu –</p>	<p>zdôvodniť potrebu vnímania sexuality ako hodnoty</p> <p>diskutovať o otázkach sexuality slobodne a s úctou</p> <p>prejaviť pozornosť a empatiu voči opačnému pohlaviu</p> <p>vysvetliť počatie a prenatálny život človeka</p> <p>rozlíšiť medzi pohlavnou zrelosťou a pripravenosťou stať sa rodičom</p> <p>zhodnotiť význam priateľstva a lásky medzi mužom a ženou</p> <p>vysvetliť príčiny a riziká predčasného sexu</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cykľus	Príloha 4 Strana 191
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	počatie a prenatálny život človeka, pohlavné choroby a AIDS Etické aspekty sexuality – výlučnosť, vernosť, zdržanlivosť a zodpovednosť	opísať prejavy, príčiny a dôsledky pohlavných chorôb a AIDS poukázať na dôležitosť osobného vzťahu k sexuálnemu partnerovi
Vzťah k starým, chorým, zdravotne a sociálne znevýhodneným (aj týraným) ľuďom (a zvieratám)	Ľudskosť a sociálna empatia Prínos starých, chorých, zdravotne a sociálne znevýhodnených ľudí	prejaviť pochopenie pre starých a chorých ľudí zdôvodniť potrebu komunikácie s nimi diskutovať o prínose starých, chorých a postihnutých ľudí pre spoločnosť navrhnuť projekt osobnej účasti ľuďom odkázaným na pomoc

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- vymenujú niektoré mravné hodnoty
- diskutujú o aktuálnych etických problémoch v spoločnosti
- diskutujú o vzťahu k peniazom
- vysvetlia pojem konzumizmus
- zhodnotia význam solidarity
- posúdia potrebu pomoci slabším
- zdôvodnia dôležitosť stanovenia si životných cieľov, etických hodnôt a zachovávaní spoločensky uznávaných noriem

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Zdroje etického poznania ľudstva	Zdroje etiky, mravné hodnoty, tradície a mravné normy Zmysel života, hodnotová orientácia, rebríček hodnôt Svedomie a pravdivosť života, cnosti Etika, mravná skúsenosť a svetové náboženstvá Vzdelávanie a životná múdrosť Rešpektovanie ľudí s iným svetonázorom a hodnotovou orientáciou Aktuálne problémy – sekty, kulty, zneužívanie Vybrané etické otázky v spoločnosti, spravodlivosť, korupcia, dodržiavanie pravidiel, dôstojnosť človeka	uviesť hlavné zdroje etiky vymenovať niektoré mravné hodnoty vysvetliť, na čo slúžia mravné normy vysvetliť význam svedomia vymenovať príklady pozitívnych vzorov z dejín a literatúry porovnať etický odkaz náboženstiev diskutovať o aktuálnych etických problémoch v spoločnosti zdôvodniť potrebu pravdy v živote človeka vysvetliť význam tajomstva a utajovaných skutočností pomenovať význam poznania a poznávania v živote človeka zdôvodniť význam rešpektovania cti a dobrého mena
Život, telesné a duševné zdravie ako etická hodnota	Život a zdravie ako hodnota Starostlivosť o zdravie, zodpovedný vzťah k chorobe Duševné zdravie a duševná hygiena Etika a ekológia, životné prostredie a zdravie Etika a rozvoj technológií Etické problémy doby – eutanázia, génová manipulácia, trest smrti, interrupcia...	vysvetliť spôsoby starostlivosti o zdravie svoje a iných identifikovať prejavy zdravého životného štýlu vysvetliť dôsledky nesprávnej životosprávy diskutovať o etických problémoch súčasnosti rozlíšiť medzi etickým a neetickým konaním človeka
Ekonomické hodnoty a etika	Súkromné vlastníctvo a dôstojnosť človeka, peniaze – „cieľ, alebo prostriedok?“ Materiálne a nemateriálne hodnoty,	určiť formy vlastníctva diskutovať o vzťahu k peniazom vysvetliť pojem konzumizmus analyzovať prejavy a dôsledky sociálnej nerovnosti

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 193
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	<p>sociálna nerovnosť Prekračovanie individuálneho a skupinového egoizmu, ekonomické cnosti Dobré meno jednotlivca i spoločenstva Solidarita, subsidiarita, dobrovoľníctvo, charita Konzumná spoločnosť Služby v spoločnosti, dodržiavanie záväzkov a ochrana spotrebiteľa Zamestnanie a povolanie, práca ako pomoc a služba</p>	<p>zhodnotiť význam solidarity posúdiť potrebu pomoci slabším vystihnúť negatívne prvky reklamy vysvetliť zásady ochrany spotrebiteľa na konkrétnych príkladoch zo života zdôvodniť potrebu pravdy v živote človeka vysvetliť význam tajomstva a utajovaných skutočností pomenovať význam poznania a poznávania v živote človeka zdôvodniť význam rešpektovania cti a dobrého mena</p>
--	--	--

Ročník: deviaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 194
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ciele predmetu

Žiaci

- zdôvodnia dôležitosť počúvania pri efektívnej komunikácii
- zdôvodnia dôležitosť nezávislosti od vecí, drog, médií
- naučia sa kriticky myslieť, kultivovane diskutovať a akceptovať názory iných
- ocenia prvky prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve i v iných sociálnych skupinách
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť svoju sexuálnu identitu, hodnotu priateľstva, lásky, manželstva a rodiny
- diskutujú o výhodách a nevýhodách používania internetu

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Prehlbovanie komunikačných spôsobilostí	Etický rozmer komunikácie – váha slova Aktívne počúvanie Pravidlá dialógu a diskusie Pravda, lož a česťnosť v osobnom i verejnom živote Hodnotiace postoje a taktnosť Vyjadrenie a prijatie komplimentu Asertívne riešenie konfliktov Asertívne správanie v záťažových situáciách Hľadanie riešení – prijateľný kompromis	zdôvodniť dôležitosť počúvania pri efektívnej komunikácii vymedziť zásady dialógu uviesť príklad vyjadrenia a spôsob prijatia komplimentu objasniť efektívne riešenie konfliktov vyjadriť dôležitosť kompromisu pri riešení problémov

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklu	Príloha 4 Strana 195
--------------------------------------	----------------------------------	---------------------------------

Zdravý životný štýl	<p>Ochrana života, psychické a fyzické zdravie</p> <p>Pravda a duševné zdravie ako etická hodnota</p> <p>Práca a odpočinok, voľný čas, rekreácia</p> <p>Zdravý životný štýl v súčasnej spoločnosti a sebaovládanie</p> <p>Vzťahy medzi chlapcom a dievčaťom, zodpovedný sex Ostych, intimita, hygiena</p> <p>Zodpovedné vzťahy ako súčasť zdravého životného štýlu</p> <p>Závislosti a zdravý životný štýl</p>	<p>identifikovať znaky zdravého životného štýlu</p> <p>posúdiť potrebu rovnováhy medzi zábavou a povinnosťami</p> <p>rozlíšiť prejavy konvenčného a nekonvenčného správania</p> <p>uznávať potrebu ochrany svojho zdravia a zdravia iných</p> <p>vysvetliť miesto prosociálneho správania v zdravom životnom štýle</p> <p>identifikovať typy závislostí</p> <p>diskutovať o škodlivosti siekt</p> <p>objasniť dôležitosť zodpovednosti pri ochrane pred závislosťami</p>
Masmediálne vplyvy	<p>Človek ako subjekt i objekt mediálnej aktivity</p> <p>Kritický divák</p> <p>Manipulácia a násilie v masmédiách</p> <p>Sociálne siete a špecifiká virtuálnej komunikácie</p> <p>Informačná manipulácia a dehonestácia osoby prostredníctvom sociálnych sietí</p> <p>Reklama, manipulácia zákazníkov, ochrana spotrebiteľa</p>	<p>diskutovať o zámeroch tvorcov televíznych programov</p> <p>analyzovať prvky mediálneho produktu</p> <p>vystihnúť rozdiel medzi správou a komentárom</p> <p>zostaviť zoznam zásad kritického diváka</p> <p>zhodnotiť prínos médií v živote človeka,</p> <p>vytvoriť návrh vlastného mediálneho produktu,</p> <p>diskutovať o výhodách a nevýhodách používania internetu</p>

Kľúčové kompetencie na konci 3.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Človek a hodnoty

Predmet: Etická výchova

Žiak má na konci 9. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- používa v bežnej komunikácii prvky asertívneho správania
- získa spôsobilosti pri vyjadrovaní svojich citov a nadobudnú úctu k citovému životu iných
- naučí sa participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu, klubu, mesta)
- naučí sa kriticky myslieť, kultivovane diskutovať a akceptovať názory iných
- ocení prvky prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve i v iných sociálnych skupinách
- nadobudne spôsobilosť pochopiť svoju sexuálnu identitu, hodnotu priateľstva, lásky, manželstva a rodiny
- osvojí si pozitívny postoj k postihnutým, chorým a iným ľuďom, ktorí potrebujú zvýšené porozumenie a pomoc
- vymenuje niektoré mravné hodnoty
- diskutuje o aktuálnych etických problémoch v spoločnosti
- diskutuje o vzťahu k peniazom
- vysvetlí pojem konzumizmus
- zhodnotí význam solidarity
- posúdi potrebu pomoci slabším
- zdôvodní dôležitosť stanovenia si životných cieľov, etických hodnôt a zachovávanía spoločensky uznávaných noriem
- zdôvodní dôležitosť počúvania pri efektívnej komunikácii
- zdôvodní dôležitosť nezávislosti od vecí, drog, médií
- naučí sa kriticky myslieť, kultivovane diskutovať a akceptovať názory iných
- diskutuje o výhodách a nevýhodách používania internetu

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 197
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Človek a hodnoty

1.13 Predmet: Náboženská výchova

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Náboženská výchova schváleného ako **Príloha č. 2.6** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

V predmete náboženská výchova sa odovzdáva základné náukové predpoklady kresťanských životných postojov a konania žiakov. Ponúka im pomoc pri orientácii v súčasnom svete z biblického hľadiska, kresťanskej tradície a vedie k oboznámeniu a ponuke kresťanského štýlu života. Umožňuje konfrontovať sa s veľkými existenčnými otázkami človeka a hľadať na ne odpovede. Zároveň je aj službou spoločnosti, kde napomáha výchove detí a mladých ľudí najmä svojim preventívnym systémom. Ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiakov, ktorá im pomáha byť prospešnými rodine, spoločnosti a Cirkvi. Je výchovou k zodpovednosti za vlastné konanie, učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať ani nebyť manipulátormi, chápať vlastné konanie i konanie druhých ľudí v kontexte rôznych životných situácií.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 198
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: Šiesty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- získajú povedomie úcty k jedinečnosti a neopakovateľnosti každej živej bytosti, zvlášť človeka ako originálneho Božieho stvorenia,
- prehľadujú si vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi,
- získajú vedomosti o dôležitom poslaní Panny Márie v dejinách spásy,
- naučia sa vnímať v životoch svätých Božie pôsobenie a výzvu nasledovať ich,
- získajú vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete,
- nadobudnú orientáciu v morálnych hodnotách, ktoré vyplývajú z Desatora a patria ku kresťanskému životnému štýlu,
- zorientujú sa v otázkach, ktoré prináša dnešná spoločnosť a v kresťanskom postoji voči nim,
- uplatnia vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- objavia potrebu modlitby a sviatostného života pre svoj vzťah s Bohom a ľuďmi,
- získajú poznatky o iných náboženstvách, čo ich vedie k vzájomnej tolerancii,
- nadobudnú vzťah oddanosti k Trojjedinému Bohu, jeho zákonom a výzve k budovaniu jeho kráľovstva,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia a uchovávajú svoju vieru v Ježiša Krista ako Pána a Spasiteľa,
- uplatnia v živote výzvu byť Ježišovými učeníkmi a odovzdávať jeho posolstvo vo svojom okolí.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 199
------------------------------	---	--------------------------------

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Pravda ako hodnota	Pevný ako kameň – potreba pravdy Pravda či klamstvo – Jakub a Ezau Sila slova Nikto ťa neodsúdil Hovorí sa, že... <i>posúdenie pravdy sveta</i> Ôsme Božie prikázanie	vysvetliť príbeh o Jakubovi a Ezauovi (vzhľadom na klamstvo), rozlíšiť v konkrétnej situácii pravdu od klamstva, posúdiť pravdu v masmédiách na základe novinových článkov, sformulovať zásady pre správne fungovanie medziľudských vzťahov.
Hľadanie pravdy o svete	Človek sa pýta: prečo? Hľadanie pravdy v minulosti Svet očami básnika – teórie o vzniku sveta Na počiatku - Stvorenie sveta – biblický príbeh Oslava tvorcu Ekologické problémy Potreba hľadania pravdy o svete	charakterizovať inšpiráciu a pravdivosť Svätého písma, porovnať biblický príbeh o stvorení sveta s vedeckým pohľadom a starovekými mýtmi, zhodnotiť potrebu hľadania pravdy v súvislosti so stvorením sveta.
Hľadanie pravdy o sebe	Človek, najmilší Boží zámer - Správa o stvorení človeka Boh ako hrnčiar - Človek stvorený na Boží obraz Mám hodnotu Človek v raji a jeho pád – dôsledok prvotného hriechu To nie ja, to on - prestúpenie hraníc Svedomie Hranice = Desatoro - Sviatosť zmierenia	vysvetliť biblický príbeh o stvorení človeka, vysvetliť hodnotu človeka stvoreného na Boží obraz a potrebu úcty, vyjadriť pravdy vyplývajúce z biblického príbehu o páde človeka, diskutovať o dôsledkoch prvotného hriechu, hriechu a slabosti človeka v dnešnej dobe, vnímať svoje vlastné hranice, vysvetliť pojem svedomie (mravný zákon).
Ohlasovatelia pravdy	Slová ako obrazy – obrazná reč v biblii Zhltni slovo – Ezechiel, Izaiáš Ježiš učí v podobenstvách Vaše áno nech je áno – sv. Peter	vysvetliť význam ohlasovania pravdy, opísať povolanie proroka Ezechiela a Izaiáša ako ohlasovateľov pravdy, vysvetliť výrok Ježiša: „Vaše áno, nech je áno a vaše nie, nech je nie“ (Mt 5, 37),

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 200
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	<p>Štefan ako svedok pravdy Sv. Pavol – učiteľ vo viere a pravde (1 Tim 7) Prítomnosť Ducha Svätého pri ohlasovaní pravdy</p>	<p>vyjadriť potrebu prítomnosti Ducha Svätého pri ohlasovaní pravdy (sviatosť birmovania), opísať poslanie sv. Petra, sv. Štefana, sv. Pavla, uviesť príklad ohlasovateľov v dnešnej dobe.</p>
Konať v pravde	<p>Zlaté pravidlo – prirodzená morálka Zákon lásky – Ježišov príkaz lásky Skutky lásky Zodpovednosť za iných Zodpovednosť v rodine Projekt pomoci iným Spravodlivosť a pravda v spoločnosti, sociálny hriech</p>	<p>vysvetliť význam „Zlatého pravidla“ (Mt 7,12), oceniť prínos Ježišovho príkazu lásky, porovnať ho s podobnými pravidlami v iných náboženstvách, sformulovať príklady skutkov telesného i duchovného milosrdenstva, posúdiť na konkrétnych situáciách postoj spoločnosti k pravde, láske a spravodlivosti, vysvetliť pojem sociálny hriech.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 201
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- získajú povedomie úcty k jedinečnosti a neopakovateľnosti každej živej bytosti, zvlášť človeka ako originálneho Božieho stvorenia,
- prehľadujú si vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi,
- získajú vedomosti o dôležitom poslaní Panny Márie v dejinách spásy,
- naučia sa vnímať v životoch svätých Božie pôsobenie a výzvu nasledovať ich,
- získajú vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete,
- nadobudnú orientáciu v morálnych hodnotách, ktoré vyplývajú z Desatora a patria ku kresťanskému životnému štýlu,
- zorientujú sa v otázkach, ktoré prináša dnešná spoločnosť a v kresťanskom postoji voči nim,
- uplatnia vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- objavia potrebu modlitby a sviatostného života pre svoj vzťah s Bohom a ľuďmi,
- získajú poznatky o iných náboženstvách, čo ich vedie k vzájomnej tolerancii,
- nadobudnú vzťah oddanosti k Trojjedinému Bohu, jeho zákonom a výzve k budovaniu jeho kráľovstva,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia a uchovajú svoju vieru v Ježiša Krista ako Pána a Spasiteľa,
- uplatnia v živote výzvu byť Ježišovými učeníkmi a odovzdávať jeho posolstvo vo svojom okolí.

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Sloboda a človek	<p>Chápanie slobody a povolanie k nej Hebreji v Egypte Východ z Egypta – cesta k slobode Hranice slobody v zmysle Desatora Práva človeka + Prenasledovanie Cirkvi v čase kom. režimu v Československu – ľudské práva, ústava, Desatoro Otroctvo v minulosti a dnes + Otroctvo v súčasnosti Opak slobody – hriech</p>	<p>opísať exodus Hebrejov z otroctva v Egypte, porovnať na konkrétnej životnej situácii život v slobode a v otroctve hriechu, posúdiť potrebu Božieho zákona a jeho vplyv na slobodu človeka, opísať pojem slobody a jej zneužitie, uviesť príklady závislostí a ich nebezpečenstvá, rozlíšiť rôzne spôsoby chápania slobody človeka v zmysle Desatora.</p>
Sloboda a rozhodnutie	<p>Sloboda v rozhodovaní a jej pravidlá Rozhodnutie a dôsledky – Kain a Ábel Rozhodnutie a dôsledky – dopad rozhodnutí Srdce - Princípy morálnych rozhodnutí Sloboda a zodpovednosť Rozvoj svedomia – výchova svedomia</p>	<p>posúdiť niektoré biblické príbehy o slobodnej voľbe človeka a jej dôsledky, poukázať na dopad rozhodnutí človeka na jeho osobný život, život spoločnosti i na večný život, uviesť príklady, ktoré ilustrujú heteronómnu a autonómnu morálku, oceniť pravidlá v osobnom i spoločenskom živote.</p>
Boh oslobodzuje človeka	<p>Vlastné hranice a vina – Dávidov hriech Kto za to môže? Vina a jej dôsledky Zažiť odpustenie – Ježiš a hriešnica Ježiš oslobodzuje od hriechu Sv. Juraj – Boj so zlom Sviatosť zmierenia – oslobodenie od hriechov, Sviatosť pokánia, formy pokánia</p>	<p>opísať vinu a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky, sformulovať biblický pohľad na vinu a odpustenie, uviesť príklady odpustenia v rodine a v škole, vysvetliť sviatosť pokánia a zmierenia a spôsob jej prijímania, uviesť príklady sviatosťných i mimosviatosťných foriem pokánia.</p>
Rešpektovanie vierovyznaní	<p>Veriť, náboženstvo – Abrahám Učenie svetových náboženstiev Posvätné miesta Svätiť sviatočné dni Kresťanstvo a jeho pôvod Putovanie po ceste predkov Prínos kresťanstva pre svet</p>	<p>rozoznať rozdielne a spoločné prvky jednotlivých svetových náboženstiev, opísať svetové náboženstvá a ich prínos pre život v spoločnosti, rozlíšiť medzi náboženstvom a sektou, <u>vysvetliť pôvod kresťanstva ako zjaveného náboženstva,</u> zhodnotiť prínos kresťanstva.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 203
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- získajú povedomie úcty k jedinečnosti a neopakovateľnosti každej živej bytosti, zvlášť človeka ako originálneho Božieho stvorenia,
- prehľadujú si vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi,
- získajú vedomosti o dôležitom poslaní Panny Márie v dejinách spásy,
- naučia sa vnímať v životoch svätých Božie pôsobenie a výzvu nasledovať ich,
- získajú vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete,
- nadobudnú orientáciu v morálnych hodnotách, ktoré vyplývajú z Desatora a patria ku kresťanskému životnému štýlu,
- zorientujú sa v otázkach, ktoré prináša dnešná spoločnosť a v kresťanskom postoji voči nim,
- uplatnia vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- objavia potrebu modlitby a sviatostného života pre svoj vzťah s Bohom a ľuďmi,
- získajú poznatky o iných náboženstvách, čo ich vedie k vzájomnej tolerancii,
- nadobudnú vzťah oddanosti k Trojjedinému Bohu, jeho zákonom a výzve k budovaniu jeho kráľovstva,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia a uchovajú svoju vieru v Ježiša Krista ako Pána a Spasiteľa,
- uplatnia v živote výzvu byť Ježišovými učeníkmi a odovzdávať jeho posolstvo vo svojom okolí.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 204
------------------------------	---	--------------------------------

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Kto som?	Prvý dojem Sebapoznanie a sebaúcta, biblické súvislosti Prekonať obavy – zodpovednosť za dary a talenty Vďačnosť Bohu za to, že som Sebaprijatie – komplex menejcennosti	vysvetliť pojmy: sebaúcta, sebaprijatie, pocit menejcennosti, uviesť biblické súvislosti na túto tému, vymenovať vlastné talenty a dary a poukázať na zodpovednosť za ich využívanie, sformulovať modlitbu vďaky za prijaté dary.
Kto je človek?	Kto je človek – hľadanie odpovede, <i>Dôstojnosť človeka</i> Človekom pre to, čo mám, alebo kým som? Človek vo svetle viery a Svätého písma Človek ako muž a žena Postavenie muža a ženy v histórii Byť mužom, Byť ženou Mária – nádherná žena	poukázať na dôstojnosť človeka vo svetle viery a Svätého písma, opísať vnímanie muža a ženy v rôznych kultúrach a porovnať ho s kresťanským učením, oceniť napĺňanie sociálnych rolí muža a ženy z pohľadu kresťanského ideálu vyjadreného v Desatore.
Ľudskosť	Prečo? Príčiny ľudského utrpenia Ježiš a trpiaci – zmysel utrpenia Ježiš a trpiaci – ľudskosť, vykúpenie – pozdvihnutie človeka Kde je Boh, keď ľudia trpia? – Boh v biede sveta Vojnový konflikt – odvrátená tvár ľudskosti Extrémizmus – nebezpečenstvá ľudskosti Ľudskosť – zhrnutie témy – projekt pomoci núdznym	diskutovať o príčinách a zmysle ľudského utrpenia, uviesť príklady o neľudskom konaní človeka, skúmať možnosti objavenia Boha ukrytého v biede sveta, posúdiť nebezpečenstvo náboženského fundamentalizmu, intolerancie a odsudzovania, napláňovať si pomoc núdznym.
Dôstojnosť a výkon človeka	Práca a jej zmysel Hodnota práce a dôstojnosť človeka	Prečo? Príčiny ľudského utrpenia Ježiš a trpiaci – zmysel utrpenia

<p style="text-align: center;">ZŠ so sídlom v Bystranoch</p>	<p style="text-align: center;">Učebné osnovy 3.cyklus</p>	<p style="text-align: center;">Príloha 4 Strana 205</p>
---	--	--

	<p>Mať alebo byť? Spoločné dobro Cirkev slabých – sociálna náuka Cirkvi Milosrdenstvo a jeho súvis s dôstojnosťou a výkonom Milosrdenstvo v dejinách Cirkvi (Rok milosrdenstva-2016, svätci milosrdenstva, služby milosrdenstva) Dôstojnosť človeka a služba milosrdenstva v rodine</p>	<p>Ježiš a trpiaci – ľudskosť, vykúpenie – pozdvihnutie človeka Kde je Boh, keď ľudia trpia? – Boh v biede sveta Vojnový konflikt – odvrátená tvár ľudskosti Extrémizmus – nebezpečenstvá ľudskosti Ľudskosť – zhrnutie témy – projekt pomoci núdznym</p>
--	---	---

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 206
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: deviaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- získajú povedomie úcty k jedinečnosti a neopakovateľnosti každej živej bytosti, zvlášť človeka ako originálneho Božieho stvorenia,
- prehľadujú si vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi,
- získajú vedomosti o dôležitom poslaní Panny Márie v dejinách spásy,
- naučia sa vnímať v životoch svätých Božie pôsobenie a výzvu nasledovať ich,
- získajú vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete,
- nadobudnú orientáciu v morálnych hodnotách, ktoré vyplývajú z Desatora a patria ku kresťanskému životnému štýlu,
- zorientujú sa v otázkach, ktoré prináša dnešná spoločnosť a v kresťanskom postoji voči nim,
- uplatnia vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- objavia potrebu modlitby a sviatostného života pre svoj vzťah s Bohom a ľuďmi,
- získajú poznatky o iných náboženstvách, čo ich vedie k vzájomnej tolerancii,
- nadobudnú vzťah oddanosti k Trojjedinému Bohu, jeho zákonom a výzve k budovaniu jeho kráľovstva,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia a uchovávajú svoju vieru v Ježiša Krista ako Pána a Spasiteľa,
- uplatnia v živote výzvu byť Ježišovými učeníkmi a odovzdávať jeho posolstvo vo svojom okolí.

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Zodpovednosť	Pozvanie k rastu Spoznať svoje silné a slabé stránky – zodpovednosť za seba Objaviť svoje sny Pozvanie k zodpovednosti	vysvetliť etymológiu pojmu „zodpovednosť“, dať do súvisu podobenstvo o talentoch s pojmom zodpovednosť, formulovať dôvody osobnej zodpovednosti za svoj život.
Zodpovednosť za seba	Moje vzory – osobnostný rozvoj Ísť za hviezdou – potreba životných vzorov, výzva k hľadaniu a odkrývaniu životného zmyslu Ísť za hviezdou – korekcia mediálnych vzorov a ich vplyvu na život Ježišove postoje – Ježiš ako vzor Ježiš Boží Syn – Ježiš ako vzor Zobrazenie Ježiša v umení – nasledovanie Ježiša (Jn 1,35-39)	konfrontovať sa s potrebou životných vzorov, analyzovať kriticky mediálne ponuky, analyzovať pozitívne a negatívne vzory a ich vplyv na svoj život, vnímať seba prijatie a sebaocenenie ako podmienku osobnostného rozvoja, oceniť ponuku nasledovania Ježiša Krista ako životného vzoru, diskutovať o súčasných kresťanských vzoroch
Zodpovednosť za svoju vieru	Čo znamená veriť Vyznanie viery + Keď ľudia veria viac sebe a iným ľuďom ako Bohu Aký Boh je alebo aký Boh nie je + Boh jeden a mnohí Komu vlastne verím? Kto si, Bože? Dogmy – reč viery, reč Cirkvi Verím v Ducha Svätého Verím v Cirkev, nová reč Cirkvi, II.VK Sekty	vysvetliť dôvody svojho kresťanského presvedčenia, vyjadriť význam religiozity človeka ako prejavu túžby po Bohu a zmysle života, reprodukovať Vyznanie viery, charakterizovať sekty a ich nebezpečenstvá, vysvetliť pojmy: dogma, Učiteľský úrad Cirkvi a ich význam, zdôvodniť potrebu novej reči Cirkvi v súčasnej spoločnosti.
Zodpovednosť za budovanie vzťahov	Túžba po láske – ontologická potreba lásky Kamarátstvo a priateľstvo	objasniť ontologickú potrebu lásky človeka k človeku a človeka k Bohu, charakterizovať priateľskú, manželskú, rodičovskú lásku a lásku k Bohu, rozlíšiť rôzne formy spoluzitia dvoch ľudí v súčasnosti,

<p style="text-align: center;">ZŠ so sídlom v Bystranoch</p>	<p style="text-align: center;">Učebné osnovy 3.cyklus</p>	<p style="text-align: center;">Príloha 4 Strana 208</p>
---	--	--

	<p>Priateľstvo a láska Čas na lásku Význam pohlavia – úcta k telu Význam pohlavia – úcta k telu – zneužitie a nepochopenie lásky Láska a manželstvo – nerozlučnosť manželstva Rodina – komunikácia, riešenie konfliktov, pseudorodina Rodina – miesto odovzdávania viery, medzigeneračné vzťahy</p>	<p>uznávať kresťanské manželstvo ako spoločenstvo lásky pochádzajúce od Boha, zdôvodniť jednouchým spôsobom nerozlučnosť manželstva, vymenovať základné riziká vyplývajúce zo zneužitia a nepochopenia lásky, vyjadriť niekoľko základných zásad slušnej komunikácie v rodine aj mimo nej, vyjadriť v modelových situáciách alternatívy efektívneho riešenia rodinných konfliktov, obhájiť potrebu zdravej rodiny pre zrelosť človeka a pre odovzdávanie viery.</p>
--	---	---

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 209
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 3.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Človek a hodnoty

Predmet: Náboženská výchova

Žiak má na konci 9. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- získa povedomie úcty k jedinečnosti a neopakovateľnosti každej živej bytosti, zvlášť človeka ako originálneho Božieho stvorenia
- prehľbí si vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi
- získa vedomosti o dôležitom poslaní Panny Márie v dejinách spásy
- naučí sa vnímať v životoch svätých Božie pôsobenie a výzvu nasledovať ich
- získa vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete
- nadobudne orientáciu v morálnych hodnotách, ktoré vyplývajú z Desatora a patria ku kresťanskému životnému štýlu
- zorientuje sa v otázkach, ktoré prináša dnešná spoločnosť a v kresťanskom postoji voči nim
- uplatní vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov
- objaví potrebu modlitby a sviatostného života pre svoj vzťah s Bohom a ľuďmi
- získa poznatky o iných náboženstvách, čo ich vedie k vzájomnej tolerancii
- nadobudne vzťah oddanosti k Trojjedinému Bohu, jeho zákonom a výzve k budovaniu jeho kráľovstva
- získa spôsobilosti, ktorými posilní a uchová svoju vieru v Ježiša Krista ako Pána a Spasiteľa
- uplatní v živote výzvu byť Ježišovými učeníkmi a odovzdáva jeho posolstvo vo svojom okolí

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 210
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Človek a svet práce

1.14 Predmet: Technika

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Technika schváleného ako **Príloha č. 2.7** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

V predmete Technika sa žiaci oboznámia s pojmom technika, spoznajú vzťahy medzi technikou a prírodou, technikou a spoločnosťou s využitím osobných skúseností. Získajú základné informácie o slovenských vynálezoch a histórii techniky všeobecne a na Slovensku. Zameraním na oblasť elektrickej energie žiaci získajú dostatočné množstvo poznatkov o zdrojoch elektrickej energie, o ich využití poznajúc pritom zásady bezpečnosti práce na elektrických zariadeniach a účinky elektrického prúdu na ľudský organizmus. Naučia sa ekonomicky a ekologicky hodnotiť jednotlivé systémy kúrenia v domácnosti, rozvod vody a spôsobmi na jej šetrenie. V predmete žiak spozná širokú oblasť techniky a možnosti profesijného uplatnenia v nej. Okrem toho sa zameriame aj na adekvátny rozvoj predstavy o ekonomike domácnosti v súlade s postupným rozvojom finančnej gramotnosti.

Ročník: Šiesty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- Dokážu určiť jednotlivé priemety na technickom výkrese
- Dokážu doplniť chýbajúci priemet telesa na technickom výkrese
- Vedia uviesť príklady reálnych predmetov, ktoré je potrebné zobrazíť viacerými priemetmi
- Vedia narysovať technický výkres výrobku v troch priemetoch
- Dokážu vysvetliť rozdiel medzi technickým výkresom a technickou dokumentáciou
- Naprojektovať tvar, rozmery, materiál a pracovný postup na vlastný jednoduchý výrobok

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 212
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Technické zobrazenia	Priemetňa Kótovanie Mierka Technický výkres telesa v troch priemetoch Technická dokumentácia Technické kresliace programy	Naučiť sa pracovať s priestorovým videním Určiť z technického výkresu rozmery zobrazeného telesa Nakresliť fyzický predmet na technický výkres v mierke Narysovať jednoduchý technický výkres výrobku v troch priemetoch Vytvoriť v elektronickej podobe technickú dokumentáciu k vlastnému jednoduchému výrobku, výrobok skonštruovať a k vlastnému výrobku vytvoriť reklamný leták s adekvátnou cenovou ponukou (s využitím niektorej metódy cenotvorby) Naučiť sa jednoduchý kresliaci program
Druhy dreva, kovov, plastov a metódy ich ručného a strojového opracovania	Rezanie, rašpľovanie, dlabanie, vrtanie Lepenie Spájanie klincami a skrutkami Spájanie plátovaním Nitovanie Povrchová úprava, vyrovnávanie Strihanie, štikanie Vysekávanie, pilovanie, prebíjanie Ohýbanie, leštenie, matovanie	Správne určiť metódy ručného opracovania materiálu Uviesť príklady využitia dreva (kovov, plastov) v praxi v závislosti od jeho vlastností Spojiť vhodnou metódou jednoduchý výrobok Upraviť povrch výrobku na určenú drsnosť Opísať proces vzniku výrobku od myšlienky, cez konštruovanie, výrobu, použitie až po likvidáciu a prípadnú recykláciu výrobku Podľa technického výkresu realizovať na výrobku vybrané pracovné postupy obrábania dreva (kovu, plastu), voliť vhodné náradie a nástroje Vystrihnúť jednoduchý plechový výrobok z materiálu Vyrobiť drevenú podložku vhodným druhom opracovania Správne určiť poslednú úpravu výrobku

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- Narábajú s elektro-odpadom a iným nebezpečným odpadom
- Identifikujú obnoviteľné a neobnoviteľné zdroje energie a diskutujú o význame preferencie obnoviteľných zdrojov energie
- Vyhľadávajú informácie o alternatívnych zdrojoch vykurovania a diskutovať o výhodách a nevýhodách rôznych spôsobov vykurovania
- Zostroja podľa návodu, náčrtu, plánu jednoduché zariadenie, overia jeho funkčnosť, urobia montáž, demontáž a údržbu jednoduchých predmetov a zariadení

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Elektrické spotrebiče	<p>Monočlánok, batéria, akumulátor Schematické zobrazenie elektrického obvodu Elektro–odpad Integrovaný obvod Mikročip, snímače a regulačné prvky Základné elektrické spotrebiče Energetická trieda domácich spotrebičov</p>	<p>Poznať základné batérové zdroje elektrickej energie a akumulátory Vedieť čítať jednoduché elektrické značky, schémy a zapojenia Znázorniť prvky jednoduchých elektrických obvodov, podľa schematického zobrazenia obvod zapojiť a podľa zapojeného obvodu zakresliť schému Poznať zásady bezpečného triedenia elektro-odpadu Narábať s elektro-odpadom a iným nebezpečným odpadom, diskutovať o vplyve nebezpečného odpadu na prírodné prostredie pri likvidácii v komunálnom odpade Nakresliť jednoduchý integrovaný obvod Poznať funkciu základných domácich spotrebičov Vedieť určiť na základe výkonu domáceho spotrebiča, energetickú triedu Na základe informácií z energetického štítku elektrického spotrebiča vypočítať spotrebu elektrickej energie a porovnať finančné náklady na prevádzku rôznych domácich elektrických spotrebičov</p>
Elektrická energia	<p>Obnoviteľné zdroje energie Neobnoviteľné zdroje energie Zdroje elektrickej energie Práca s elektrotechnickou stavebnicou Pravidlá bezpečnosti práce s elektrickým prúdom Práca s elektromontážnym materiálom</p>	<p>Identifikovať obnoviteľné a neobnoviteľné zdroje energie a diskutovať o význame preferencie obnoviteľných zdrojov energie Určiť vo svojom okolí obnoviteľné zdroje energie Rozdeliť neobnoviteľné zdroje energie Určiť premenu energetických zdrojov na iné formy energie Oboznámiť sa s používaním elektrotechnickej stavebnice Poznať pravidlá bezpečnej práce s elektrickým prúdom a vedieť poskytnúť prvú pomoc pri úraze elektrickým prúdom Poznať základný elektroinštalačný materiál, jeho funkciu a použitie (spínače, vidlice, zásuvky, žiarovkové objímky, poistky a ističe)</p>

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- sa naučia ekonomicky a ekologicky hodnotiť jednotlivé systémy
- poznajú kúrenie v domácnosti, centrálné, ústredné a lokálne
- komunikujú ohľadom šetrenia vodou a teplom v domácnosti
- pracujú s výpočtom spotreby energie na kúrenie
- rozumejú konštrukcii vodovodného kohútika alebo batérie, opravy a montáže

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Bytové inštalácie	Elektroinštalácia, plynoinštalácia Vodoinštalácia Kúrenie a klimatizácia Základné prvky inštalácii Hlavné uzávery Najčastejšie poruchy Regulácia a výpočet spotreby	Vysvetliť ako je v byte (dome) inštalovaný rozvod elektriny, plynu a vody Vysvetliť ako je zabezpečené vykurovanie, klimatizácia a odpadové vody Zakresliť do jednoduchého náčrtu prvky inštalácie Vysvetliť na čo je dôležité správne umiestnenie hlavných uzáverov Opísať možné príčiny porúch v inštaláciách Vyhľadať informácie o alternatívnych zdrojoch vykurovania a diskutovať o výhodách a nevýhodách rôznych spôsobov vykurovania, navrhnúť spôsoby šetrenia energiami
Konštrukcie a stroje	Vynález Patent, objav Jednoduché stroje v dostupných zariadeniach Stroje a zariadenia na rôzny pohon (mechanické, plynové, benzínové, elektrické) Návod na obsluhu strojov a zariadení Konštruovanie podľa modelu Montáž a demontáž	Vysvetliť pojem vynález, známy vynálezovia Vysvetliť pojem patent a čo sa za patent nepovažuje Zostrojiť podľa návodu, náčrtu, plánu jednoduché zariadenie, overiť jeho funkčnosť, urobiť montáž, demontáž a údržbu jednoduchých predmetov a zariadení Charakterizovať <i>stroje</i> a zariadenia používané v domácnosti, zdôvodniť výhody a nevýhody využitia <i>strojov</i> a zariadení na <i>rôzny pohon</i> Vypracovať na základe jednoduchého stroja návod na obsluhu Skonštruovať jednoduchý model zariadenia Vytvoriť správny postup montáže a demontáže a výber vhodného náradia

Ročník: deviaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- Rozvíjajú predstavu o svete práce
- Plánujú, organizujú a hodnotia vlastné pracovné činnosti a funkčne pracujú v tíme
- Vedome menia svoje správanie v zmysle znižovania konzumu
- Chápu význam techniky pre spoločnosť a jej rozvoj
- Uvedomujú si dôsledky technického rozvoja na spoločnosť i prírodu

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cykľus	Príloha 4 Strana 218
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Ekonomika domácnosti	Príjmy a výdavky Rozpočet domácnosti Práva spotrebiteľov Finančné inštitúcie, finančné produkty Zodpovedné rozhodovanie Starostlivosť o blízke osoby	Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností (zodpovedné rozhodovanie), pričom vie kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou a druh finančnej inštitúcie Zostaviť rozpočet domácnosti vrátane núdzového fondu Vyhodnotiť rôzne situácie, prostredníctvom ktorých sa môže domácnosť dostať do finančnej krízy Diskutovať o vzťahu rôznych rizík a poistenia Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane nároku na reklamáciu Orientovať sa v základných finančných produktoch Demonštrovať základnú starostlivosť o blízke osoby
Profesijná orientácia	Trh práce, poradenské služby Hľadanie zamestnania Hrubá a čistá mzda Podnikanie Formy podnikania Malé a stredné podniky Druhy a štruktúra organizácií	Orientovať sa v pracovných činnostiach vybraných profesií a ich kvalifikačných, zdravotných a osobnostných požiadaviek Posúdiť svoje možnosti pri rozhodovaní o voľbe vhodného povolania a profesijnej prípravy Simulovať prijímací pohovor u zamestnávateľa vrátane prípravy v podobe životopisu a motivačného listu Identifikovať príčiny nezamestnanosti a diskutovať o nich Poznať základné informácie o právach a povinnostiach zamestnancov a zamestnávateľov (vrátane informácií o mzde) Vedieť vypočítať hrubú a čistú mzdu Zhodnotiť podmienky a potenciál pre podnikanie (samozamestnanie) Identifikovať internetové a tlačové zdroje informácií o pracovných miestach, kariére, podnikaní Definovať malý a stredný podnik

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 219
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 3.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Človek a svet práce

Predmet: Technika

Žiak má na konci 9. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- určí jednotlivé priemety na technickom výkrese
- doplní chýbajúci priemet telesa na technickom výkrese
- uvedie príklady reálnych predmetov, ktoré je potrebné zobrazit' viacerými priemetmi
- narysuje technický výkres výrobku v troch priemetoch
- vysvetlí rozdiel medzi technickým výkresom a technickou dokumentáciou
- naprojektuje tvar, rozmery, materiál a pracovný postup na vlastný jednoduchý výrobok
- narába s elektro-odpadom a iným nebezpečným odpadom
- identifikuje obnoviteľné a neobnoviteľné zdroje energie a diskutuje o význame preferencie obnoviteľných zdrojov energie
- vyhľadáva informácie o alternatívnych zdrojoch vykurovania a diskutuje o výhodách a nevýhodách rôznych spôsobov vykurovania
- zostrojí podľa návodu, náčrtu, plánu jednoduché zariadenie, overí jeho funkčnosť, urobí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých predmetov a zariadení
- hodnotí ekonomicky a ekologicky jednotlivé systémy
- pozná kúrenie v domácnosti, centrálne, ústredné a lokálne, komunikuje ohľadom šetrenia vodou a teplom v domácnosti
- pracuje s výpočtom spotreby energie na kúrenie
- rozumie konštrukcii vodovodného kohútika alebo batérie, opravy a montáže
- rozvíja predstavu o svete práce
- plánuje, organizuje a hodnotí vlastné pracovné činnosti a funkčne pracuje v tíme
- vedome mení svoje správanie v zmysle znižovania konzumu
- chápe význam techniky pre spoločnosť a jej rozvoj, uvedomuje si dôsledky technického rozvoja na spoločnosť i prírodu

Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra

1.15 Predmet: Hudobná výchova

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Hudobná výchova schváleného ako **Príloha č. 2.9** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

Vzdelávanie v predmete hudobná výchova je založené na aktívnom individuálnom a skupinovom zapájaní žiakov do produkčného a recepčného procesu hudobných činností. Všetko teoretické poznanie je preto výsledkom vnímania a prežívania znejúcej hudby, pričom dodržíme postup: od hudobných zážitkov k poznatkom a vedomostiam a cez ne k transferu pri vnímaní a interpretovaní nových umeleckých diel.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 221
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: Šiesty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- prejavujú záujem o spoločný spev a hudobný prejav
- oboznamujú sa so správnymi speváckymi návykmi, dýchaním
- poznajú základné hudobné kompetencie produkcie, recepcie a interpretácie hudby rôznymi spôsobmi, prístupmi, prejavmi a prezentáciami
- získavajú základné hudobné zručnosti v oblasti spevu a hry na hudobných nástrojoch a zručnosti verbálneho, vizuálneho, pohybového a dramatického vyjadrovania a spájania hudby
- objavujú základné a použiteľné vedomosti z teórie hudby, z hudobnej histórie, hudobnej estetiky

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Hlasové činnosti - SPEV	<p>Hudobno-pohybová hra so spevom, pohybová spontánnosť, uvoľnenosť</p> <p>Slovenská ľudová pieseň</p> <p>Rytmizované texty</p> <p>Autorská pieseň. Artikulačné cvičenia</p> <p>Gestá znázorňujúce výšku i dĺžku tónov.</p> <p>Vokálne činnosti v rozsahu d1-a1</p> <p>Americká pieseň</p> <p>Elementárne hudobné nástroje</p>	<p>Tvorivo pracovať s hlasom- textom, rečou, zvukmi. Opakovanie detských piesní.</p> <p>Vokálne činnosti v rozsahu d1-h1</p> <p>Rozvíjať rytmické cítenie striedaním štvrtových a osminových nôt. Vedieť rytmizovať reč.</p> <p>Osvojiť si pieseň prostredníctvom intonačnej metódy s použitím relatívnej solmizácie.</p> <p>Hovoriť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny a technikou správneho speváckeho dýchania.</p> <p>Osvojiť si pieseň, improvizovať krátke dialógy i monológy recitatívneho charakteru, hlasom tvoriť zvukomaľbu k rôznym príbehom a situáciám.</p> <p>Intonovať , rytmizovať v obmedzených tónových okruhoch.</p> <p>Naučiť sa spievať pieseň. Vedieť rytmizovať pieseň. Použiť gestá znázorňujúce výšku i dĺžku tónov.</p> <p>Realizovať rytmické a melodické modely, zaspievať pieseň spamäti slovenskú aj americkú verziu ale i s podobnými pamäťovými prostriedkami- gestá.</p> <p>Naučiť sa spievať pieseň relatívnou solmizáciou. Riadené objavovanie hudby.</p> <p>Vedieť hrať na telo podľa rytmu piesne. Prejaviť radosť pri spojení hudby s pohybom.</p>
Inštrumentálne činnosti – HRA NA HUDOBŇÝCH NÁSTROJOCH (detských, elementárnych, hra na tele: body percussion, body music)	<p>Hra na tele, Rytmizácia</p> <p>Orffové nástroje</p> <p>Správne použitie Orffových nástrojov</p> <p>2/4 takt, osminové a štvrtové rytmické hodnoty</p> <p>Vianočné koledy</p> <p>Chorvátska pieseň</p> <p>Inotácia a rytmizácia piesne</p> <p>Hra na zvukových hračkách a ďalších elementárnych nástrojoch</p> <p>Americká pieseň</p> <p>Inotácia a rytmizácia piesne</p> <p>Brazílska pieseň</p>	<p>Osvojiť si pieseň prostredníctvom fonogestiky. Vedieť rozoznať elementárne hudobné nástroje podľa ich zvuku , vzhľadu i názvu .</p> <p>Technicky správne hrať na elementárnych hudobných nástrojoch.</p> <p>Poznať elementárne hudobné nástroje podľa ich zvuku, technicky správne hrať na elementárnych hudobných nástrojoch, reprodukovat a produkovať hudbu na nástrojoch.</p> <p>Naučiť sa spievať koledu. Vyjadriť motív pohybom. Sledovať a znázorniť pohybom i graficky pohyb melódie. Vedieť hrať rytmické modely v 2/4 takte, osminové a štvrtové rytmické hodnoty.</p> <p>Naučiť sa spievať chorvátsku pieseň. Uvedomiť si pohyb melódie.</p> <p>Utvrdzovať sa v inotácií so-la ,so-mi. Osvojiť si pieseň prostredníctvom imitačnej a kombinovanej metódy.</p> <p>Obohatiť pieseň rytmickým sprievodom z dvoch hlasov. Hrať melodické modely.</p>

		Obohatiť pieseň elementárnymi hudobnými nástrojmi iných kultúr a vlastnoručne zhotovených hudobných nástrojov
Percepčné činnosti- aktívne počúvanie – POČÚVANIE	<p>Muzikál</p> <p>Vyjadrovacie prostriedky hudby</p> <p>Humoreska</p> <p>Hudobná forma skladby</p> <p>Skladby zahraničných hudobných skladateľov- Rakúsko</p> <p>Francúzska ľudová pieseň</p> <p>Talianska pieseň</p> <p>Turecká pieseň</p> <p>Slovenská ľudová pieseň</p>	<p>Prejaviť záujem o spoločný spev a hudobný prejav. Oboznámiť sa so správnymi speváckymi návykmi, dýchaním. Obohatiť pieseň tanečnými krokmi inštrumentálnym sprievodom. Zoznámiť sa s hudobným nástrojom- husle. Identifikovať obsadenie interpretovanej hudobnej skladby.</p> <p>Rozlíšiť základné vyjadrovacie prostriedky hudby. Aktívne počúvať hudbu, verbalizovať charakter hudby.</p> <p>Identifikovať základné estetické kategórie v hudbe. Rozpoznať emocionálno-výrazový potenciál hudby. Spoznať charakteristické prvky štýlového obdobia dejín hudby.</p> <p>Identifikovať, pomenovať a charakterizovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky a základné formotvorné prvky podľa počutia. Počúvať aktívne pieseň interpretovanú učiteľom, žiakom.</p> <p>Vypočuť si inštrumentálnu skladbu, rytmizovať. Identifikovať obsadenie interpretovanej hudobnej skladby. Rozoznať nástroje.</p> <p>Poznať niektoré významné diela autorov a krajín.</p> <p>Pohybom znázorniť náladu počutej hudby. Rytmizovať a melodizovať text . Určiť a rozpoznať melodické a rytmické motívy.</p>
Hudobno-pohybové činnosti Kalendáre a výročné zvyky Hudba pri slávnostných a rodinných príležitostiach	<p>Pieseň s obdobia antického Grécka</p> <p>Slovenská ľudová pieseň</p> <p>2/4 takt, osminové a štvrtové rytmické hodnoty (rytmické slabiky ta, ti-ti)</p> <p>Pomocné intonačné prostriedky</p> <p>Hlasové a dychové cvičenia</p> <p>Slovenská ľudová pieseň</p> <p>Hudobno-pohybová hra so spevom, tanečná chôdza, tleskanie, plieskanie, dupanie</p> <p>Ruská pieseň</p> <p>Hudobno-pohybová činnosť: pohyb, gesto, mimika</p>	<p>Pohybom reagovať na počutú hudbu. Adekvátne reagovať na rytmus.</p> <p>Naučiť sa spievať pieseň. Rozvíjať rytmické cítenie striedaním štvrtových a osminových nôt. Vedieť rytmizovať reč. Osvojiť si pieseň prostredníctvom intonačnej metódy s použitím relatívnej solmizácie.</p> <p>Upevňovať intonačné vzťahy so-mi. Osvojiť si pieseň prostredníctvom intonačnej metódy s použitím relatívnej solmizácie. Vedieť melodizovať reč 5.-3.(so-mi).</p> <p>Pohybovať sa v rytme spievanej piesne, využívať tanečnú chôdzu .</p> <p>Rytmizovať a melodizovať pieseň.</p> <p>Zladiť spev s kultivovaným pohybom. Prehľbovať poznatky o ¾ a 2/4 takte a dokázať zmeniť pohyb v súlade so zmenou formotvorného prvku.</p> <p>Pohybom vyjadriť emocionálno- výrazovú charakteristiku hudby.</p> <p>Spontánne, uvoľnenie a s porozumením zvýrazniť hudobno- pohybové gestá piesne- zatancovať kazačok. Diskutovať o pocitoch.</p> <p>Ovládať tanečné prvky a pohyb v jednoduchých choreografiách.</p> <p>Upevňovať kamarátske vzťahy v triede</p>

Hudobno – dramatické činnosti	Nemecká ľudová pieseň Queen Španielska pieseň Grécka ľudová pieseň Hudobno- dramatické činnosti, tvorivá dramatika Prezentácia divadelného predstavenia	Hudobno- dramatické činnosti, hudobno- pohybové hry, herecké etudy. Poznať jednotlivé hudobné nástroje. Vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu rytmickými a melodickými nástrojmi. Osvojiť si pieseň prostredníctvom intonačnej metódy s použitím relatívnej solmizácie. Prezentácia divadelného predstavenia. Realizovať hudobno- dramatické činnosti, výtvarne znázorniť pocity z vypočutej skladby a opísať ich vlastnými slovami i odbornou terminológiou, diskutovať o diele a interpretovi. Syntetizovať svoje pocity a preniesť ich na výkres. Samostatne tvoriť, alebo na vybranú hudbu učiteľom kreatívne pripraviť scenár, pohyb, tanec, scénu ,kostýmy, rekvizity. Podľa svojich možností zaspievať piesne z operety, - charakterizovať balet, - pochopiť, že hudbou sa dá vyjadriť čokoľvek – príbeh, pocity, farby a i.- integrovať vokálne, pohybové, inštrumentálne a dramatické činnosti spojené v dramatickom príbehu. Zopakovať zásady správneho dýchania a držania flauty, zopakovať hru tónov g1, e1 a a1 za pomoci jednoduchých skladieb,- využiť osvojené hudobné schopnosti, zručnosti a návyky pri spoluvytváraní a prezentácii hudobno-dramatického príbehu.
--------------------------------------	---	--

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 225
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- prejavujú záujem o spoločný spev a hudobný prejav
- oboznamujú sa so správnymi speváckymi návykmi, dýchaním
- poznajú základné hudobné kompetencie produkcie, recepcie a interpretácie hudby rôznymi spôsobmi, prístupmi, prejavmi a prezentáciami
- získavajú základné hudobné zručnosti v oblasti spevu a hry na hudobných nástrojoch a zručnosti verbálneho, vizuálneho, pohybového a dramatického vyjadrovania a spájania hudby
- objavujú základné a použiteľné vedomosti z teórie hudby, z hudobnej histórie, hudobnej estetiky

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Hlasové činnosti - SPEV	<p>Slovenská ľudová pieseň P. McCartney Pašie Folk M. Varga Americká pieseň Gaudeamus igitur Vokálne činnosti v rozsahu d1-h1</p>	<p>Tvorivo pracovať s hlasom- textom, rečou, zvukmi. Hovoriť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny. Spievať rytmicky a intonačne čisto. Tvorivo pracovať s textom a rečou. Naučiť sa spievať pašie. Rozvíjať rytmické cítenie striedaním štvrtkových a osminových nôt. Vedieť rytmizovať reč. Osvojiť si pieseň prostredníctvom intonačnej metódy s použitím relatívnej solmizácie. Hlasom realizovať rytmické a melodické modely a tvorivo s ním pracovať. Hlasom realizovať rytmickú polyfóniu. Ovládať jednohlasný spev i elementárne formy viachlasového spevu. Realizovať rytmické a melodické modely, zaspievať pieseň spamäti slovenskú aj americkú verziu ale i s podobnými pamäťovými prostriedkami- gestá. Naučiť sa spievať pieseň relatívnou solmizáciou. Riadené objavovanie hudby. Naučiť sa spievať pieseň relatívnou solmizáciou. Riadené objavovanie hudby. Spievať piesne s doprovodom.</p>
Inštrumentálne činnosti – HRA NA HUDOBNÝCH NÁSTROJOCH (detských, elementárnych, hra na tele: body percussion, body music)	<p>Rekviem Chorvátska pieseň Hra na hudobnom nástroji Americká pieseň I.Hrušovský Brazílska pieseň Správne použitie Orffových nástrojov 2/4 takt, osminové a štvrtkové rytmické hodnoty Vianočné koledy Inotácia a rytmizácia piesne Hra na zvukových hračkách a ďalších elementárnych nástrojoch P. Janda V. Patejdl</p>	<p>Osvojiť si pieseň prostredníctvom melodickom alebo harmonickom hudobnom nástroji. Vedieť rozoznať elementárne hudobné nástroje podľa ich zvuku , vzhľadu i názvu . Technicky správne hrať na elementárnych hudobných nástrojoch. Zahrať na nástroji tóny, motívy, frázy, piesne podľa notového zápisu a dodržať správny spôsob hry na nástroji. Identifikovať skladbu na základe znakov do určitého štýlového obdobia, budovanie triednej databázy odpočutých skladieb. Naučiť sa spievať koledu. Vyjadriť motív pohybom. Hrať na elementárnych hudobných nástrojoch. Sledovať a znázorniť pohybom i graficky pohyb melódie. Vedieť hrať rytmické modely v 2/4 takte, osminové a štvrtkové rytmické hodnoty. Naučiť sa spievať pieseň. Uvedomiť si pohyb melódie. Utvrdzovať sa v inotácií so-la ,so-mi. Osvojiť si pieseň prostredníctvom imitačnej a kombinovanej metódy. Obohatiť pieseň rytmickým sprievodom z dvoch hlasov. Hrať melodické modely. Obohatiť pieseň elementárnymi hudobnými nástrojmi iných kultúr a vlastnoručne zhotovených hudobných nástrojov.</p>

<p>Percepčné činnosti- aktívne počúvanie – POČÚVANIE</p>	<p>Talianska pieseň Turecká pieseň Slovenská ľudová pieseň Autorská pieseň A.Schonberg Americká hudba Blues Vyjadrovacie prostriedky hudby Džez Country a Western Skladby zahraničných hudobných skladateľov Mackie Messer Hello Dolly E.Presley J.Lennon, P.McCartney</p>	<p>Prejaviť záujem o spoločný spev a hudobný prejav. Oboznámiť sa so správnymi speváckymi návykmi, dýchaním. Pohybom znázorniť náladu počutej hudby. Rytmizovať a melodizovať text . Určiť a rozpoznať melodické a rytmické motívy. Aktívne počúvať hudbu, vedieť rozpoznať charakteristické prvky konkrétneho štýlového obdobia dejín hudby. Z počutej skladby odvodiť a slovne vyjadriť hudobné špecifiká konkrétneho štýlového obdobia. Rozlíšiť základné vyjadrovacie prostriedky hudby. Verbalizovať charakter hudby. Identifikovať základné estetické kategórie v hudbe. Rozpoznať emocionálno- výrazový potenciál hudby. Spoznať charakteristické prvky štýlového obdobia dejín hudby. Rozlíšiť základné vyjadrovacie prostriedky, aktívne počúvať hudbu. Identifikovať, pomenovať a charakterizovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky a základné formotvorné prvky podľa počutia. Počúvať aktívne pieseň. Vypočuť si inštrumentálnu skladbu, rytmizovať. Identifikovať obsadenie interpretovanej hudobnej skladby. Rozoznať nástroje. Pohybom znázorniť náladu počutej hudby. Obohatiť pieseň tanečnými krokmi inštrumentálnym sprievodom. Zoznámiť sa s hudobným nástrojom- husle. Identifikovať obsadenie interpretovanej hudobnej skladby</p>
<p>Hudobno-pohybové činnosti</p> <p>Kalendáre a výročné zvyky Hudba pri slávnostných a rodinných príležitostiach</p>	<p>Ruská pieseň Holubí dům Honky tonky blues Rock'n roll Slovenská ľudová pieseň</p>	<p>Pohybom reagovať na počutú hudbu, zapamätať si jednoduché choreografie. Zladiť spev s kultivovaným pohybom. Navrhnuť pohyb k hudbe a podľa vlastných návrhov vytvárať hudobno-dramatické celky. Spontánne, uvoľnenie a s porozumením zvýrazniť hudobno- pohybové gestá piesne- zatancovať boogie. Diskutovať o pocitoch. Pohybovo improvizovať povahu skladby. Ovládať tanečné prvky a pohyb v jednoduchých choreografiách. Upevňovať kamarátske vzťahy v triede.</p>
<p>Hudobno – dramatické činnosti</p>	<p>Hoffman Queen Španielska pieseň G. Dusík Grécka ľudová pieseň Tie ženy I dont know how to love him P. Habera divadlo</p>	<p>Hudobno- dramatické činnosti, hudobno- pohybové hry, herecké etudy. Poznať jednotlivé hudobné nástroje. Vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu rytmickými a melodickými nástrojmi. Osvojiť si pieseň prostredníctvom intonačnej metódy s použitím relatívnej solmizácie. Tvoriť dramatikou zobrazovať charakteristické prvky konkrétneho historického a štýlového obdobia. Integrácia s dejepisom a výtvarnou výchovou. Interaktívna prezentácia muzikálov. Podľa svojich možností zaspievať pieseň a podľa vlastných návrhov vytvárať hudobno- dramatické celky.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 228
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	Harlekýn	Zopakovať zásady správneho dýchania a držania flauty, zopakovať hru tónov g1, e1 a a1 za pomoci jednoduchých skladieb,- využiť osvojené hudobné schopnosti, zručnosti a návyky pri spoluvytváraní a prezentácii hudobno-dramatického príbehu.
--	----------	---

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- prejavujú záujem o spoločný spev a hudobný prejav
- oboznamujú sa so správnymi speváckymi návykmi, dýchaním
- poznajú základné hudobné kompetencie produkcie, recepcie a interpretácie hudby rôznymi spôsobmi, prístupmi, prejavmi a prezentáciami
- získavajú základné hudobné zručnosti v oblasti spevu a hry na hudobných nástrojoch a zručnosti verbálneho, vizuálneho, pohybového a dramatického vyjadrovania a spájania hudby
- objavujú základné a použiteľné vedomosti z teórie hudby, z hudobnej histórie, hudobnej estetiky

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Hlasové činnosti - SPEV	Slovenská ľudová pieseň M. Varga Mikuláš Schneider- Trnavský Falk Gaudeamus igitur Vokálne činnosti v rozsahu d1-h1	Tvorivo pracovať s hlasom- textom, rečou, zvukmi. Spievať intonačne čisto, tvorivo pracovať s hlasom. Hlasom realizovať rytmickú polyfóniu. Ovládať jednohlasný spev i elementárne formy viachlasového spevu. Realizovať rytmické a melodické modely, zaspievať pieseň spamäti- slovenskú aj americkú verziu, ale i s podobnými pamäťovými prostriedkami - gestá. Naučiť sa spievať pieseň relatívnu solmizáciou. Riadené objavovanie hudby. Vedieť hrať na telo podľa rytmu piesne.
Inštrumentálne činnosti – HRA NA HUDOBNÝCH NÁSTROJOCH (detských, elementárnych, hra na tele: body percussion, body music)	Giuseppe Verdi R.Wagner Hra na hudobnom nástroji Claude Debussy Správne použitie Orffových nástrojov 2/4 takt, osminové a štvrtové rytmické hodnoty Vianočné koledy Inotácia a rytmizácia piesne Hra na zvukových hračkách a ďalších elementárnych nástrojoch V.Patejdl	Osvojiť si pieseň na melodickom alebo harmonickom hudobnom nástroji. Vedieť rozoznať elementárne hudobné nástroje podľa ich zvuku , vzhľadu i názvu . Technicky správne hrať na elementárnych hudobných nástrojoch. Zahrať na nástroji tóny, motívy, frázy piesne podľa notového zápisu a dodržať správny spôsob hry na nástroji. Identifikovať skladbu na základe znakov do určitého štýlového obdobia, budovanie triednej databázy odpočutých skladieb. Tvorivo pracovať so zvukom a prezentovať svoje výsledky ako sólový hráč, alebo v rôznych inštrumentálnych zoskupeniach. Naučiť sa spievať koledu. Vyjadriť motív pohybom. Sledovať a znázorniť pohybom i graficky pohyb melódie. Vedieť hrať rytmické modely v 2/4 takte, osminové a štvrtové rytmické hodnoty. Naučiť sa spievať pieseň. Uvedomiť si pohyb melódie. Utvrďovať sa v inotácií so-la ,so-mi. Osvojiť si pieseň prostredníctvom imitačnej a kombinovanej metódy. Obohatiť pieseň rytmickým sprievodom z dvoch hlasov. Hrať melodické modely. Obohatiť pieseň elementárnymi hudobnými nástrojmi iných kultúr a vlastnoručne zhotovených hudobných nástrojov.
Percepčné činnosti -aktívne počúvanie hudby	E.Presley J.Lennon, P.McCartney Slovenská ľudová pieseň Antonio Salieri Josef Haydn Ludvig van Beethoven	Prejaviť záujem o spoločný spev a hudobný prejav. Oboznámiť sa so správnymi speváckymi návykmi, dýchaním. Rozlíšiť základné vyjadrovacie prostriedky, aktívne počúvať hudbu. Identifikovať, pomenovať a charakterizovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky a základné formotvorné prvky podľa počutia. Aktívne počúvať hudbu svetových skladateľov a reprezentantov jednotlivých štýlových období dejín hudby podľa výberu učiteľa. Z počutej skladby odvodiť a slovne vyjadriť hudobné špecifiká konkrétneho

	(Klasicizmus) W.A .Mozart F.Chopin F.Mendelssohn-Bartholdy H.Berlioz (Romantizmus) Hector Berlioz Autorská pieseň Antonín Dvořák Karol Kuzmány	štýlového obdobia, sledovať plynutie hudby v notovom zázname. Vedieť rámcovo periodizáciu dejín európskej hudby. Identifikovať základné estetické kategórie v hudbe. Rozpoznať emocionálne - výrazový potenciál hudby. Podľa farby zvuku rozpoznať ľudské hlasy i klasické hudobné nástroje. Verbalizovať atmosféru hudby. Vypočúť si inštrumentálnu skladbu, rytmizovať. Identifikovať obsadenie interpretovanej hudobnej skladby. Rozoznať nástroje. Pohybom znázorniť náladu počutej hudby. Rytmizovať a melodizovať text. Určiť a rozpoznať melodické a rytmické motívy. Obohatiť pieseň tanečnými krokmi inštrumentálnym sprievodom. Zoznámiť sa s hudobným nástrojom podľa výberu vyučujúceho.
Hudobno-pohybové činnosti Kalendáre a výročné zvyky Hudba pri slávnostných a rodinných príležitostiach	Maurice Ravel Vyjadrovacie prostriedky hudby Rock´n Roll Mikluláš Moyzes Slovenská ľudová pieseň	Pohybom reagovať na počutú hudbu, zapamätať si jednoduché choreografie. Zladiť spev s kultivovaným pohybom. Navrhnuť pohyb k hudbe a podľa vlastných návrhov vytvárať hudobno-dramatické celky. Spontánne, uvoľnene a s porozumením zvýrazniť hudobno- pohybové gestá piesne, zatancovať boogie. Diskutovať o pocitoch.
Hudobno – dramatické činnosti	Viliam Figuš- Bystrý P.Habera Divadlo	Pohybom reagovať na počutú hudbu, zapamätať si jednoduché choreografie. Podľa vlastných návrhov vytvárať hudobno – dramatické celky, prípadne zhotoviť videozáznam projektu. Poznať jednotlivé hudobné nástroje. Vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu rytmickými a melodickými nástrojmi. Osvojiť si pieseň prostredníctvom intonačnej metódy s použitím relatívnej solmizácie. Tvorivou dramatikou zobrazovať charakteristické prvky konkrétneho historického a štýlového obdobia. Integrácia s dejepisom a výtvarnou výchovou. Podľa vlastných návrhov vytvárať hudobno- dramatické celky. Zopakovať zásady správneho dýchania a držania flauty, zopakovať hru tónov g1, e1 a a1 za pomoci jednoduchých skladieb.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 231
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 3.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra

Predmet: Hudobná výchova

Žiak má na konci 8. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- prejavuje záujem o spoločný spev a hudobný prejav
- oboznamuje sa so správnymi speváckymi návykmi, dýchaním
- pozná základné hudobné kompetencie produkcie, recepcie a interpretácie hudby rôznymi spôsobmi, prístupmi, prejavmi a prezentáciami
- získava základné hudobné zručnosti v oblasti spevu a hry na hudobných nástrojoch a zručnosti verbálneho, vizuálneho, pohybového a dramatického vyjadrovania a spájania hudby
- objavuje základné a použiteľné vedomosti z teórie hudby, z hudobnej histórie, hudobnej estetiky

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 232
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra

1.16 Predmet: Výtvarná výchova

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Výtvarná výchova schváleného ako **Príloha č. 2.9** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

Výtvarná výchova je predmet, na ktorom žiaci prostredníctvom výtvarných činností spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu). Všetky ostatné didaktické formy ako používanie učebnice, edukačných materiálov, premietanie filmov a podobne sú len doplnkovými aktivitami (v rámci motivácie alebo následných ukážok, diskusií). Žiaci touto formou získavajú dôležité kompetencie porozumenia reklame, filmu a videu, dizajnu, architektúre; fotografiám obrazom a objektom, ktoré ich obklopujú a vytvárajú ich „obraz sveta“.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 233
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: šiesty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- vytvoria základný rozvrh architektonického tvaru a priestoru, jednoduchého dizajnerskeho návrhu
- tvorivo využívajú vybrané médiá, vyjadrovacie prostriedky, nástroje a techniky
- vedia komponovať a štylizovať
- vedia spracovať charakteristické podnety z prostredia svojej obce (regiónu)
- spracúvajú charakteristické podnety rôznych tendencií umenia 20.storočia až po súčasnosť (dadaizmus, op-art)
- spracúvajú podnety z iných predmetov (literatúra, hudba) umenia
- bez ohľadu na mieru talentu prezentujú svoje nápady a prácu, a tým umocňujú vlastné sebavedomie a originalitu
- poznávajú vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce smery moderného a súčasného umenia, historické slohy

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Výtvarné vyjadrovacie prostriedky	Chaotická a usporiadaná kompozícia – radenie pr materiálovej koláže alebo fotokoláže.	Výtvarne vyjadriť základné vzťahy predmetov v priestore na úrovni kompozície tvarov/farieb Použiť v maľbe základné farebné kontrasty. Vo výtvarnom prejave aktívne miešať farby.
Možnosti zobrazovania videného sveta	Pozorovanie vzťahov predmetov a ich zobrazenie v priestore (napr. zátišie) so zachovaním približných proporcií a plánov. Zobrazenie priestoru (interiéru, exteriéru) s dôrazom na pochopenie lineárnej a farebnej perspektívy. Výtvarné operácie s mierkou zobrazovania: priblíženie, vzdialenie, zväčšenie, zmenšenie predmetov alebo figúry	Výtvarne parafrázovať osobu v jej približných proporciách. Vystihnúť približné tvary a proporcie pozorovaných predmetov.
Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia	Inšpirácie princípmi op-artu/kinetického umenia, ukážky iluzívnych a dvojznačných zobrazení, optických klamov. Inšpirácie princípmi a technikami dadaizmu a nového realizmu (napr. koláž, objekt, asambláž, akumulácia, konkrétna/predmetná poézia...), následné ukážky diel vybraných tvorcov.	Pomenovať základné súvislosti a rozdiely medzi rôznymi modernými umeleckými štýlmi a historickými slohmi (výtvarného umenia, architektúry) podľa ukážok. Vytvoriť obraz s použitím impresionistického umenia.
Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia – škola v galérii	Inšpirácie gotickým (napr. výtvarné riešenie vytráže, odev, architektúra) a renesančným umením (napr. portrét, odev, architektúra, návrhy strojov). Ukážky gotickej a renesančnej architektúry a artefaktov, vysvetlenie základných princípov a rozdielov.	Performatívne interpretovať videné výtvarné dielo. Interpretovať artefakt umenia inej kultúry. Poukázať na odlišnosti a podobnosti s našou kultúrou.
Podnety z architektúry	Urbanizmus – plán a rozvrh funkčných zón (mesto, dedina, rekreačná oblasť, športoviská...). Vlastné spracovanie (nákres v pôdoryse), komentár. Funkcia – účel a výraz architektúry, typy architektonických priestorov, vlastný návrh exteriéru (tvaru), vybraného typu formou kresby.	Našikcovať plánik (fiktívny alebo reálny) urbánneho celku, pomenovať a opísať jeho základné časti a ich funkcie. Zobraziť rôzne stavby, podľa zážitkovej skúsenosti alebo ukážok, poznať funkciu stavieb. Navrhnuť architektúru podľa vlastnej fantázie.

Podnety fotografie	Inscenovaná fotografia (inštalácia a jej fotografovanie), formát, výrez, približovanie, detail a celok. Príprava a realizácia fotoreportáže.	Nafotografovať inscenovanú kompozíciu/situáciu. Vytvoriť fotokoláž (montáž) z dvoch fotografií. Spojiť časti fotografie do novej kompozície. Dotvoriť fotografiu, dokreslením nového, vytvoriť fotomontáž.
Podnety videa a filmu	Vzťah obrazu a zvuku vo videu a filme (hudba, hlas a ruchy)- porovnanie rôzneho výrazu, zámena scénickej hudby v krátkych ukážkach a filmov rôzneho žánru. Príprava a realizácia krátkeho videa – scenár (námet dej postavy, akcie), stručný storyboard, návrh scény/prostredia, kostýmov.	Pomenovať vzťah obrazu a zvuku vo videu alebo vo filme z hľadiska výrazu. Pripraviť krátky scenár a načrtnúť storyboard videa. Navrhnuť kulisu, prostredie pre filmový záber, masku pre filmovú postavu.
Podnety elektronických médií	Základné operácie s úpravou a montážami digitálneho obrazu (použitie filtra, svetelné a farebné úpravy, označenie, prenos a montáž častí), export. Pokročilejšie operácie s úpravou vlastných fotografií (portrét, figurálna kompozícia) v počítačovom programe (jas, kontrast, výber časti, zaostrenie/rozostrenie, zmeny farebnosti, rozlíšenie, vymazanie a prenos častí, export).	Vytvoriť montáž alebo prezentáciu z vlastných kresieb/fotografií v počítačovom programe. Namaľovať jednoduchý motív počítačovým nástrojom.
Podnety dizajnu a remesiel	Odev, jeho časti a výraz (odev v rôznych kultúrach, v histórii, vo filme, v rôznych profesiách a sociálnych statusoch). Návrh s uplatnením inšpirácie konkrétnym historickým obdobím alebo kultúrou. Fantazijné spracovanie úžitkového predmetu resp. odevu), návrh dizajnu odkláňajúceho sa od konvenčných riešení.	Navrhnuť odev alebo doplnok podľa svojej fantázie a predstáv. Nakresliť návrh úžitkového predmetu podľa svojej fantázie a predstáv. Výtvarne vyjadriť vymyslený dizajn predmetu inšpirovaný organickými tvarmi. Nakresliť vymyslený dizajn predmetu, inšpirovaný časťami ľudského, zvieracieho tela a časťami rastliny.
Synestetické podnety	Výtvarné vyjadrenie vybraných podnetov zvuku, chuti, vône alebo hmatu (voľba materiálu, techniky, možnosti maľby, kresby, koláže objektu) zdôvodnenie vyjadrenia slovami	Výtvarne interpretovať synestetické podnety (zvuk, chuť, vôňu)
Podnety iných oblastí poznávania sveta	Inšpirácie biologickými štruktúrami mikrosвета, rastu a tvaru rastlín, mimikier živočíchov a pod. Následné ukážky: procesuálne umenie.	Výtvarne reagovať na podnety poznatkov z biológie.

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- vytvoria základný rozvrh architektonického tvaru a priestoru, jednoduchého dizajnerskeho návrhu
- tvorivo využívajú vybrané médiá, vyjadrovacie prostriedky, nástroje a techniky
- vedia komponovať a štylizovať
- vedia spracovať charakteristické podnety z prostredia svojej obce (regiónu)
- spracúvajú charakteristické podnety rôznych tendencií umenia 20.storočia až po súčasnosť (dadaizmus, op-art)
- spracúvajú podnety z iných predmetov (literatúra, hudba) umenia
- bez ohľadu na mieru talentu prezentujú svoje nápady a prácu, a tým umocňujú vlastné sebavedomie a originalitu
- poznávajú vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce smery moderného a súčasného umenia, historické slohy

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Výtvarné vyjadrovacie prostriedky	Chaotická a usporiadaná kompozícia – radenie pr materiálovej koláže alebo fotokoláže.	Výtvarne vyjadriť základné vzťahy predmetov v priestore na úrovni kompozície tvarov/farieb Použiť v maľbe základné farebné kontrasty. Vo výtvarnom prejave aktívne miešať farby.
Možnosti zobrazovania videného sveta	Pozorovanie vzťahov predmetov a ich zobrazenie v priestore (napr. zátišie) so zachovaním približných proporcií a plánov. Zobrazenie priestoru (interiéru, exteriéru) s dôrazom na pochopenie lineárnej a farebnej perspektívy. Výtvarné operácie s mierkou zobrazovania: priblíženie, vzdialenie, zväčšenie, zmenšenie predmetov alebo figúry	Výtvarne parafrázovať osobu v jej približných proporciách. Vystihnúť približné tvary a proporcie pozorovaných predmetov.
Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia	Inšpirácie princípmi op-artu/kinetického umenia, ukážky iluzívnych a dvojznačných zobrazení, optických klamov. Inšpirácie princípmi a technikami dadaizmu a nového realizmu (napr. koláž, objekt, asambláž, akumulácia, konkrétna/predmetná poézia...), následné ukážky diel vybraných tvorcov.	Pomenovať základné súvislosti a rozdiely medzi rôznymi modernými umeleckými štýlmi a historickými slohmi (výtvarného umenia, architektúry) podľa ukážok. Vytvoriť obraz s použitím impresionistického umenia.
Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia – škola v galérii	Inšpirácie gotickým (napr. výtvarné riešenie vytráže, odev, architektúra) a renesančným umením (napr. portrét, odev, architektúra, návrhy strojov). Ukážky gotickej a renesančnej architektúry a artefaktov, vysvetlenie základných princípov a rozdielov.	Performatívne interpretovať videné výtvarné dielo. Interpretovať artefakt umenia inej kultúry. Poukázať na odlišnosti a podobnosti s našou kultúrou.
Podnety z architektúry	Urbanizmus – plán a rozvrh funkčných zón (mesto, dedina, rekreačná oblasť, športoviská...). Vlastné spracovanie (nákres v pôdoryse), komentár. Funkcia – účel a výraz architektúry, typy architektonických priestorov, vlastný návrh exteriéru (tvaru), vybraného typu formou kresby.	Našikcovať plánik (fiktívny alebo reálny) urbánneho celku, pomenovať a opísať jeho základné časti a ich funkcie. Zobraziť rôzne stavby, podľa zážitkovej skúsenosti alebo ukážok, poznať funkciu stavieb. Navrhnuť architektúru podľa vlastnej fantázie.

Podnety fotografie	Inscenovaná fotografia (inštalácia a jej fotografovanie), formát, výrez, približovanie, detail a celok. Príprava a realizácia fotoreportáže.	Nafotografovať inscenovanú kompozíciu/situáciu. Vytvoriť fotokoláž (montáž) z dvoch fotografií. Spojiť časti fotografie do novej kompozície. Dotvoriť fotografiu, dokreslením nového, vytvoriť fotomontáž.
Podnety videa a filmu	Vzťah obrazu a zvuku vo videu a filme (hudba, hlas a ruchy)- porovnanie rôzneho výrazu, zámena scénickej hudby v krátkych ukážkach a filmov rôzneho žánru. Príprava a realizácia krátkeho videa – scenár (námet dej postavy, akcie), stručný storyboard, návrh scény/prostredia, kostýmov.	Pomenovať vzťah obrazu a zvuku vo videu alebo vo filme z hľadiska výrazu. Pripraviť krátky scenár a načrtnúť storyboard videa. Navrhnuť kulisu, prostredie pre filmový záber, masku pre filmovú postavu.
Podnety elektronických médií	Základné operácie s úpravou a montážami digitálneho obrazu (použitie filtra, svetelné a farebné úpravy, označenie, prenos a montáž častí), export. Pokročilejšie operácie s úpravou vlastných fotografií (portrét, figurálna kompozícia) v počítačovom programe (jas, kontrast, výber časti, zaostrenie/rozostrenie, zmeny farebnosti, rozlíšenie, vymazanie a prenos častí, export).	Vytvoriť montáž alebo prezentáciu z vlastných kresieb/fotografií v počítačovom programe. Namaľovať jednoduchý motív počítačovým nástrojom.
Podnety dizajnu a remesiel	Odev, jeho časti a výraz (odev v rôznych kultúrach, v histórii, vo filme, v rôznych profesiách a sociálnych statusoch). Návrh s uplatnením inšpirácie konkrétnym historickým obdobím alebo kultúrou. Fantazijné spracovanie úžitkového predmetu resp. odevu), návrh dizajnu odkláňajúceho sa od konvenčných riešení.	Navrhnuť odev alebo doplnok podľa svojej fantázie a predstáv. Nakresliť návrh úžitkového predmetu podľa svojej fantázie a predstáv. Výtvarne vyjadriť vymyslený dizajn predmetu inšpirovaný organickými tvarmi. Nakresliť vymyslený dizajn predmetu, inšpirovaný časťami ľudského, zvieracieho tela a časťami rastliny.
Synestetické podnety	Výtvarné vyjadrenie vybraných podnetov zvuku, chuti, vône alebo hmatu (voľba materiálu, techniky, možnosti maľby, kresby, koláže objektu) zdôvodnenie vyjadrenia slovami	Výtvarne interpretovať synestetické podnety (zvuk, chuť, vôňu)
Podnety iných oblastí poznávania sveta	Inšpirácie biologickými štruktúrami mikrosвета, rastu a tvaru rastlín, mimikier živočíchov a pod. Následné ukážky: procesuálne umenie.	Výtvarne reagovať na podnety poznatkov z biológie.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 239
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- vyjadrujú spontánny detský výtvarný prejav, ktorý vedie k uvedomenému svojbytnému vyjadrovaniu
- spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení – výtvarného umenia, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu, rozumejú im a získavajú základnú gramotnosť v ich používaní,
- spoznajú a slovne pomenujú (výraz), formu, námet umeleckých diel a svoj zážitok z nich výtvarne interpretujú,
- poznávajú vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce smery moderného a súčasného umenia a historické slohy,
- osvojujú si primerané kultúrne postoje, názory a hodnotové kritériá; cez zážitky aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel sú uvádzaní do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícií a na úrovni aktuálneho myslenia a interpretácie. bez ohľadu na mieru talentu prezentujú svoje nápady a prácu, a tým umocňujú vlastné sebavedomie a originalitu

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Výtvarné vyjadrovacie prostriedky	Chaotická a usporiadaná kompozícia – radenie pr materiálovej koláže alebo fotokoláže.	Výtvarne vyjadriť základné vzťahy predmetov v priestore na úrovni kompozície tvarov/farieb Použiť v maľbe základné farebné kontrasty. Vo výtvarnom prejave aktívne miešať farby.
Možnosti zobrazovania videného sveta	Pozorovanie vzťahov predmetov a ich zobrazenie v priestore (napr. zátišie) so zachovaním približných proporcií a plánov. Zobrazenie priestoru (interiéru, exteriéru) s dôrazom na pochopenie lineárnej a farebnej perspektívy. Výtvarné operácie s mierkou zobrazovania: priblíženie, vzdialenie, zväčšenie, zmenšenie predmetov alebo figúry	Výtvarne parafrázovať osobu v jej približných proporciách. Vystihnúť približné tvary a proporcie pozorovaných predmetov.
Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia	Inšpirácie princípmi op-artu/kinetického umenia, ukážky iluzívnych a dvojznačných zobrazení, optických klamov. Inšpirácie princípmi a technikami dadaizmu a nového realizmu (napr. koláž, objekt, asambláž, akumulácia, konkrétna/predmetná poézia...), následné ukážky diel vybraných tvorcov.	Pomenovať základné súvislosti a rozdiely medzi rôznymi modernými umeleckými štýlmi a historickými slohmi (výtvarného umenia, architektúry) podľa ukážok. Vytvoriť obraz s použitím impresionistického umenia.
Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia – škola v galérii	Inšpirácie gotickým (napr. výtvarné riešenie vytráže, odev, architektúra) a renesančným umením (napr. portrét, odev, architektúra, návrhy strojov). Ukážky gotickej a renesančnej architektúry a artefaktov, vysvetlenie základných princípov a rozdielov.	Performatívne interpretovať videné výtvarné dielo. Interpretovať artefakt umenia inej kultúry. Poukázať na odlišnosti a podobnosti s našou kultúrou.
Podnety z architektúry	Urbanizmus – plán a rozvrh funkčných zón (mesto, dedina, rekreačná oblasť, športoviská...). Vlastné spracovanie (nákres v pôdoryse), komentár. Funkcia – účel a výraz architektúry, typy architektonických priestorov, vlastný návrh exteriéru (tvaru), vybraného typu formou kresby.	Našikcovať plánik (fiktívny alebo reálny) urbánneho celku, pomenovať a opísať jeho základné časti a ich funkcie. Zobraziť rôzne stavby, podľa zážitkovej skúsenosti alebo ukážok, poznať funkciu stavieb. Navrhnuť architektúru podľa vlastnej fantázie.

Podnety fotografie	Inscenovaná fotografia (inštalácia a jej fotografovanie), formát, výrez, približovanie, detail a celok. Príprava a realizácia fotoreportáže.	Nafotografovať inscenovanú kompozíciu/situáciu. Vytvoriť fotokoláž (montáž) z dvoch fotografií. Spojiť časti fotografie do novej kompozície. Dotvoriť fotografiu, dokreslením nového, vytvoriť fotomontáž.
Podnety videa a filmu	Vzťah obrazu a zvuku vo videu a filme (hudba, hlas a ruchy)- porovnanie rôzneho výrazu, zámena scénickej hudby v krátkych ukážkach a filmov rôzneho žánru. Príprava a realizácia krátkeho videa – scenár (námet dej postavy, akcie), stručný storyboard, návrh scény/prostredia, kostýmov.	Pomenovať vzťah obrazu a zvuku vo videu alebo vo filme z hľadiska výrazu. Pripraviť krátky scenár a načrtnúť storyboard videa. Navrhnuť kulisu, prostredie pre filmový záber, masku pre filmovú postavu.
Podnety elektronických médií	Základné operácie s úpravou a montážami digitálneho obrazu (použitie filtra, svetelné a farebné úpravy, označenie, prenos a montáž častí), export. Pokročilejšie operácie s úpravou vlastných fotografií (portrét, figurálna kompozícia) v počítačovom programe (jas, kontrast, výber časti, zaostrenie/rozostrenie, zmeny farebnosti, rozlíšenie, vymazanie a prenos častí, export).	Vytvoriť montáž alebo prezentáciu z vlastných kresieb/fotografií v počítačovom programe. Namaľovať jednoduchý motív počítačovým nástrojom.
Podnety dizajnu a remesiel	Odev, jeho časti a výraz (odev v rôznych kultúrach, v histórii, vo filme, v rôznych profesiách a sociálnych statusoch). Návrh s uplatnením inšpirácie konkrétnym historickým obdobím alebo kultúrou. Fantazijné spracovanie úžitkového predmetu resp. odevu), návrh dizajnu odkláňajúceho sa od konvenčných riešení.	Navrhnuť odev alebo doplnok podľa svojej fantázie a predstáv. Nakresliť návrh úžitkového predmetu podľa svojej fantázie a predstáv. Výtvarne vyjadriť vymyslený dizajn predmetu inšpirovaný organickými tvarmi. Nakresliť vymyslený dizajn predmetu, inšpirovaný časťami ľudského, zvieracieho tela a časťami rastliny.
Synestetické podnety	Výtvarné vyjadrenie vybraných podnetov zvuku, chuti, vône alebo hmatu (voľba materiálu, techniky, možnosti maľby, kresby, koláže objektu) zdôvodnenie vyjadrenia slovami	Výtvarne interpretovať synestetické podnety (zvuk, chuť, vôňu)
Podnety iných oblastí poznávania sveta	Inšpirácie biologickými štruktúrami mikrosвета, rastu a tvaru rastlín, mimikier živočíchov a pod. Následné ukážky: procesuálne umenie.	Výtvarne reagovať na podnety poznatkov z biológie.

Ročník: deviaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- vyjadrujú spontánny detský výtvarný prejav, ktorý vedie k uvedomenému svojbytnému vyjadrovaniu
- spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení – výtvarného umenia, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu, rozumejú im a získavajú základnú gramotnosť v ich používaní,
- spoznajú a slovne pomenujú (výraz), formu, námet umeleckých diel a svoj zážitok z nich výtvarne interpretujú,
- poznávajú vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce smery moderného a súčasného umenia a historické slohy,
- osvojujú si primerané kultúrne postoje, názory a hodnotové kritériá; cez zážitky aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel sú uvádzaní do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícií a na úrovni aktuálneho myslenia a interpretácie. bez ohľadu na mieru talentu prezentujú svoje nápady a prácu, a tým umocňujú vlastné sebavedomie a originalitu

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Výtvarné vyjadrovacie prostriedky	Transformácia vybraného figuratívneho motívu (napr. postava, živočích, rastlina) do niekoľkých tvarových štylizácií – napr. geometrizácia, znejasnenie, vyskladanie z iných tvarov, redukcia na obrys, vyjadrenie linkou, bodmi, vyjadrenie plasticity (tieňovaním, tónovaním), konceptuálne vyjadrenie... Ukážky: porovnanie rôznych štýlov v modernom a predmodernom umení	Výtvarne štylizovať vybraný motív v rôznych štýloch.
Možnosti zobrazovania videného sveta	Základná proporčná schéma zobrazenia ľudskej tváre a postavy, kresba emotívnych výrazových skratiek (karikatúr), ukážky: fotografie emotívnych výrazov tváre, zlatý rez v umení a v prírode.	Zobraziť charakteristický výraz rôznych emócií prostredníctvom náčrtu tváre (karikatúry). Rekonštruovať časť neúplného zobrazenia.
Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia	Inšpirácie princípmi op-artu/kinetického umenia, ukážky iluzívnych a dvojznačných zobrazení, optických klamov. Inšpirácie princípmi a technikami dadaizmu a nového realizmu (napr. koláž, objekt, asambláž, akumulácia, konkrétna/predmetná poézia...), následné ukážky diel vybraných tvorcov.	Pomenovať základné smery moderného umenia a historických slohov (výtvarné umenie a architektúra) a opísať ich typické znaky podľa ukážok.
Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia – škola v galérii	Výtvarná a slovná interpretácia výtvarného diela (po návšteve v galérii, virtuálnej galérii alebo podľa reprodukcie). Porovnanie zobrazujúceho a nefiguratívneho umenia. Projekt Môj názor na umelecké dielo: východiskom je návšteva galérie (virtuálnej galérie), monografie/časopisy o umení alebo filmové dielo.	Interpretovať slovné a výtvarne videné výtvarné dielo. Povedať svoj názor a diskutovať o videnej výstave, prehliadke virtuálneho múzea alebo o audiovizuálnom diele.
Podnety z architektúry	Poznávanie práce architekta. Základné fázy od návrhu až po stavbu. Návrh interiéru vybraného typu architektonickej stavby formou kresby (pôdorys, náhľad).	Pozorovať a navrhnuť vonkajší a vnútorný priestor ľubovoľnej architektúry, rozprávať o ich vzťahu a výraze.

Podnety fotografie	Inscenovaná fotografia (inštalácia a jej fotografovanie), formát, výrez, približovanie, detail a celok. Príprava a realizácia fotoreportáže.	Nafotografovať reportáž.
Podnety videa a filmu	Poznávanie práce filmového štábu. Základné fázy od námetu po premiéru filmu. Rôzne filmové žánre a ich charakteristické znaky. Úprava (zostrih) krátkeho videa v počítačovom programe.	Charakterizovať základné filmové žánre. Poznať hlavné fázy procesu audiovizuálneho diela. Nakrútiť krátky videoklip.
Podnety elektronických médií	Pokročilejšie operácie s úpravou vlastných fotografií (portrét, figurálna kompozícia) v počítačovom programe (jas, kontrast, výber časti, zaostrenie/rozostrenie, zmeny farebnosti, rozlíšenie, vymazanie a prenos častí, export). Úprava (zostrih) krátkeho videa v počítačovom programe.	Upraviť, tvarovo a farebne manipulovať fotografiu v počítačovom programe. Upraviť krátke video v počítači.
Podnety dizajnu a remesiel	Poznávanie tvorby a cieľov reklamy. Rôzne reklamné produkty. Návrh na vybraný reklamný produkt (napr. plagát, reklamný nápis, banner, billboard, svetelnú reklamu, reklamný predmet, klip...). Telový dizajn – úprava tváre (make up), účesu, očí, nechtov, optické korekcie tvaru a výrazu tváre, líčenie. Experimentovanie so svojim výzorom na portrétnej fotografii. Následné ukážky: body-art	Zhotoviť jednoduchý reklamný produkt (leták, klip...), slovne zdôvodniť zámer reklamy. Uplatniť výtvarné kritéria pri úprave svojho zovňajšku (oblečenie, účes, úprava tváre...)
Synestetické podnety	Hľadanie analógií vizuálneho vyjadrenia hudobného rytmu, nálady, žánru alebo formy prostredníctvom výtvarných vyjadrovacích prostriedkov.	Rozpoznať vzťahy, podobnosti a rozdielnosti medzi hudobným a výtvarným umením – na úrovni výrazu, kompozičných prostriedkov, žánrov.
Podnety iných oblastí poznávania sveta	Grafické znázornenie gramatických pojmov alebo vzťahov, porovnávať súvislosti, vzájomné vzťahy medzi výtvarnými znakmi. Inšpirácie gramatickými pojmami a vzťahmi – napr. hľadanie výtvarného vyjadrenia vetnej skladby, homonym a synonym.	Výtvarne reagovať na podnety poznatkov z gramatiky.

<p style="text-align: center;">ZŠ so sídlom v Bystranoch</p>	<p style="text-align: center;">Učebné osnovy 3.cyklus</p>	<p style="text-align: center;">Príloha 4 Strana 245</p>
---	--	--

Kľúčové kompetencie na konci 3.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra

Predmet: Výtvarná výchova

Žiak má na konci 9. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- vyjadruje spontánny detský výtvarný prejav, ktorý vedie k uvedomenému svojbytnému vyjadrovaniu
- spoznáva vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení – výtvarného umenia, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu, rozumejú im a získavajú základnú gramotnosť v ich používaní,
- spozná a slovne pomenuje (výraz), formu, námet umeleckých diel a svoj zážitok z nich výtvarne interpretujú,
- poznáva vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce smery moderného a súčasného umenia a historické slohy,
- osvojuje si primerané kultúrne postoje, názory a hodnotové kritériá; cez zážitky aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel sú uvádzaní do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícií a na úrovni aktuálneho myslenia a interpretácie,
- vytvára základný rozvrh architektonického tvaru a priestoru, jednoduchého dizajnérskeho návrhu
- tvorivo využíva vybrané médiá, vyjadrovacie prostriedky, nástroje a techniky
- vie komponovať a štylizovať
- vie spracovať charakteristické podnety z prostredia svojej obce (regiónu)
- spracúva charakteristické podnety rôznych tendencií umenia 20.storočia až po súčasnosť (dadaizmus, op-art)
- spracúva podnety z iných predmetov (literatúra, hudba) umenia
- bez ohľadu na mieru talentu prezentuje svoje nápady a prácu, a tým umocňujú vlastné sebavedomie a originalitu

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 246
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Zdravie a pohyb

1.17 Predmet: Telesná a športová výchova

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet Telesná a športová výchova schváleného ako **Príloha č. 2.8** k Dodatku č. 8 k štátnemu vzdelávaciemu programu schválenému Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky 19.8.2020 pod číslom 2020/15129:1-A2100.

Charakteristika predmetu

V predmete telesná a športová výchova sa zameriame na základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojuje si pohybové zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených pohybových zručností a návykov. Dôraz sa kladie na motiváciu k pohybovej a športovej aktivite, vyzdvihnutie osobitosti žiakov a ich individuálnych predpokladov pre vykonávanie daných činností.

Ročník: šiesty

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- používajú odbornú terminológiu telovýchovných a športových činností
- poznajú význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností
- komunikujú so zraneným a poskytujú prvú pomoc
- pracujú s úrovňou svojej pohybovej výkonnosti
- uvažujú o využití herných kombinácií a systémoch v hre
- rozumejú významu pohybovej aktivity pre zdravie človeka
- rešpektujú zásady fair-play pri športových súťažiach

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Poznatky z telesnej výchovy a športu	Úspechy našich športovcov	Uviesť príklady úspešných slovenských športových reprezentantov
	Technika, taktika a metodika pohybových činností	Osvojiť prostriedky na rozvoj pohybových schopností
	Atletické disciplíny	Demonštrovať osvojené základné atletické disciplíny
	Bežecká abeceda	Uplatniť rôzne formy pohybovej aktivity v režime dňa
Atletika	Beh na 60 metrov	Prezentovať správnu techniku behu
	Skok do diaľky z miesta	Prezentovať správnu techniku skoku do diaľky z miesta
	Štafetový beh	Osvojiť si správne odovzdávanie štafetového kolíka
	Hod kriketovou loptičkou	Prezentovať správnu techniku hodu kriketovou loptičkou
	Vytrvalostný beh	Poskytnúť prvú pomoc
Športové hry	Futbal/vybíjaná – prihrávky	Rozlišovať a reagovať na rôzne druhy prihrávok
	Spracovanie lopty	Identifikovať odchýlky v držaní tela
	Hlavičkovanie	Popísať správne držanie tela v rôznych polohách
	Herná hodina	Posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti
Všeobecná gymnastika	Kondičná – kľuky	Prezentovať rôzne variácie cvičebných tvarov
	Výpony, poskoky, skoky	Dokázať aplikovať bežecké a skokanské prvky pri rozvoji schopností
	Záklony trupu	Uplatniť optimálnu techniku základných akrobat. cvičení v rôznych obmenách
	Zostava	Demonštrovať osvojené cvičebné tvary zo športovej a modernej gymnastiky
Povinný výberový tematický celok	Florbal – základné pravidlá	Prezentovať vedomosti základných pravidiel v športovej hre
	Rozcvičovanie sa vo florbale	Vysvetliť význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti
	Strelba	Charakterizovať a uplatňovať pohybové činnosti podporujúce zdravý životný štýl
	Samostatné nájazdy	Dokázať uplatniť manipuláciu s náčiním v prípravných činnostiach
	Hra brankára	Dokázať odmerať pulzovú frekvenciu na krčnej tepne
	Obsadzovanie hráča	Pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku
	Uvoľňovanie sa	Dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti
	Herná hodina	Uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci aj ako divák
Základné gymnastických športov	Stojka	Prezentovať správne cvičebné tvary
	Kotúľ	Ohodnotiť správne prevedenie cvičebných tvarov
	Chôdza, beh, poskoky	Dokázať aplikovať bežecké a skokanské prvky pri rozvoji schopnosti
Športové hry	Basketbal – základné pravidlá	Prezentovať vedomosti základných pravidiel v športovej hre

	Dribling	Aplikovať prostriedky na rozvoj pohybových schopností
	Prihrávky	Ohodnotiť úroveň pohybových schopností
	Strelba	Prezentovať optimálnu techniku preberaných pohybových zručností
	Herná hodina	Využiť herné kombinácie a systémy v hre
	Volejbal – základné pravidlá	Oboznámiť sa so základnými pravidlami v športovej hre
	Herné činnosti jednotlivca	Vysvetliť základy racionálnej výživy
	Podanie	Chápať význam pohybovej aktivity pre zdravie
	Prihrávky	Aplikovať pravidlá pri vykonávaní športových činností
	Herná hodina	Uplatniť techniku základných herných činnosti jednotlivca v hre
Testovanie	Člnkový beh	Charakterizovať a uplatňovať pohybové činnosti podporujúce zdravý životný štýl
	Skok do diaľky z miesta	Charakterizovať nebezpečenstvo závislosti na návykov. látkach na zdravie človeka
	Ľah – sed	Vysvetliť význam a zásady ochrany prírody počas pohybových aktivít v nej
	12 minútový beh	Posúdiť a zhodnotiť úroveň svojej pohybovej výkonnosti na základe motor. testov
	Výdrž v zhybe	Preukázať individuálne zlepšenie v pohybovej výkonnosti

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- používajú odbornú terminológiu telovýchovných a športových činností
- poznajú význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností
- komunikujú so zraneným a poskytujú prvú pomoc
- pracujú s úrovňou svojej pohybovej výkonnosti
- uvažujú o využití herných kombinácií a systémoch v hre
- rozumejú významu pohybovej aktivity pre zdravie človeka
- rešpektujú zásady fair-play pri športových súťažiach

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Poznatky z telesnej výchovy a športu	Naši športovci	Uviesť príklady úspešných slovenských a zahraničných športových reprezentantov
	Olympijská výchova	Charakterizovať základné olympijské myšlienky
	Bežecká abeceda	Uplatniť rôzne formy pohybovej aktivity v režime dňa
Atletika	Beh na 60 metrov	Prezentovať správnu techniku behu
	Skok do diaľky z miesta	Prezentovať správnu techniku skoku do diaľky z miesta
	Beh na 300 metrov	Demonštrovať osvojené základné atletické disciplíny
	Hod kriketovou loptičkou	Prezentovať správnu techniku hodu kriketovou loptičkou
	Vrh guľou	Poskytnúť prvú pomoc
Športové hry	Basketbal – herné činnosti jednotlivca	Identifikovať odchýlky v držaní tela
	Dvojtakt, strelba	Popísať správne držanie tela v rôznych polohách
	Herná hodina	Posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti
Všeobecná gymnastika	Cvičenie na taktovanie-rytmické-rovnováhové	Prezentovať rôzne variácie cvičebných tvarov
	Obraty, skoky	Dokázať aplikovať bežecké a skokanské prvky pri rozvoji schopností
	Zostava	Uplatniť optimálnu techniku základných akrobat. cvičení v rôznych obmenách
Povinný výberový tematický celok	Florbal – koordinačné cvičenia	Vysvetliť význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti
	Herná hodina	Využiť herné kombinácie a systémy v hre
	Kondičné cvičenia	Dokázať odmerať pulzovú frekvenciu na krčnej tepne
	Strelba	Charakterizovať a uplatňovať pohybové činnosti podporujúce zdravý životný štýl
	Stolný tenis – základné pravidlá	Pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i útoku
	Správne držanie rakety	Dokázať uplatniť manipuláciu s náčiním v prípravných činnostiach
	Podanie	Dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti
	Herná hodina	Uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci aj ako divák
Základné gymnastických športov	Aerobic	Prezentovať správne cvičebné tvary
	Cvičenie s hudbou	Ohodnotiť správne prevedenie cvičebných tvarov
	Zostava	Dokázať aplikovať bežecké a skokanské prvky pri rozvoji schopnosti
	Roznožka	Demonštrovať osvojené cvičebné tvary zo športovej a modernej gymnastiky
Športové hry	Futbal/vybíjaná – základné pravidlá	Prezentovať vedomosti základných pravidiel v športovej hre
	Rozcvičenie – rôzne varianty	Aplikovať prostriedky na rozvoj pohybových schopností
	Herné činnosti jednotlivca	Osvojiť prostriedky na rozvoj pohybových schopností
	Strelba	Prezentovať optimálnu techniku preberaných pohybových zručností

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 4 Strana 252
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	Obsadzovanie a uvoľňovanie hráča	Aplikovať pravidlá pri vykonávaní športových činností
	Herná hodina	Uplatniť techniku základných herných činnosti jednotlivca v hre
Testovanie	Člnkový beh	Charakterizovať a uplatňovať pohybové činnosti podporujúce zdravý životný štýl
	Skok do diaľky z miesta	Charakterizovať nebezpečenstvo závislosti na návykov. látkach na zdravie človeka
	Ľah – sed	Vysvetliť základy racionálnej výživy
	12 minútový beh	Posúdiť a zhodnotiť úroveň svojej pohybovej výkonnosti na základe motor. testov
	Výdrž v zhybe	Preukázať individuálne zlepšenie v pohybovej výkonnosti

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- používajú odbornú terminológiu telovýchovných a športových činností
- poznajú význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností
- komunikujú so zraneným a poskytujú prvú pomoc
- pracujú s úrovňou svojej pohybovej výkonnosti
- uvažujú o využití herných kombinácií a systémoch v hre
- rozumejú významu pohybovej aktivity pre zdravie človeka
- rešpektujú zásady fair-play pri športových súťažiach

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Poznatky z telesnej výchovy a športu	Naši športovci	Uviesť príklady úspešných slovenských a zahraničných športových reprezentantov
	Olympijská výchova	Charakterizovať základné olympijské myšlienky
	Bežecká abeceda	Uplatniť rôzne formy pohybovej aktivity v režime dňa
Atletika	Beh na 60 metrov	Prezentovať správnu techniku behu
	Skok do diaľky z miesta	Prezentovať správnu techniku skoku do diaľky z miesta
	Beh na 300 metrov	Prezentovať osvojené základné atletické disciplíny
	Hod kriketovou loptičkou	Prezentovať správnu techniku hodu kriketovou loptičkou
	Vrh guľou	Prezentovať správnu techniku vrhu guľou
Športové hry	Volejbal – herné činnosti jednotlivca	Identifikovať odchýlky v držaní tela
	Herné kombinácie	Popísať správne držanie tela v rôznych polohách
	Herná hodina	Posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti
	Hádzaná – základné pravidlá	Vysvetliť význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti
	Herné systémy	Poskytnúť prvú pomoc
	Herné činnosti jednotlivca	Dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti
	Herná hodina	Aplikovať pravidlá pri vykonávaní športových činností
Všeobecná gymnastika	Rovnováhové a rytmické cvičenia	Prezentovať rôzne variácie cvičebných tvarov
	Obraty, skoky	Dokázať aplikovať bežecké a skokanské prvky pri rozvoji schopností
Povinný výberový tematický celok	Florbal – základné pravidlá	Pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i útoku
	Herné kombinácie	Dokázať uplatniť manipuláciu s náčiním v prípravných činnostiach
	Herná hodina	Využiť herné kombinácie a systémy v hre
	Trestné strieľanie	Prezentovať optimálnu techniku preberaných pohybových zručností
	Presilová hra, hra v oslabení	Charakterizovať a uplatňovať pohybové činnosti podporujúce zdravý životný štýl
	Herná hodina	Uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci aj ako divák
Základné gymnastických športov	Zostava	Ohodnotiť správne prevedenie cvičebných tvarov
	Roznožka	Demonštrovať osvojené cvičebné tvary zo športovej a modernej gymnastiky
Športové hry	Futbal/vybíjaná – základné pravidlá	Prezentovať vedomosti základných pravidiel v športovej hre
	Herné kombinácie	Aplikovať prostriedky na rozvoj pohybových schopností
	Koordinačné cvičenia	Osvojiť prostriedky na rozvoj pohybových schopností
	Kondičné cvičenia	Dokázať odmerať pulzovú frekvenciu na krčnej tepne
	Herná hodina	Uplatniť techniku základných herných činnosti jednotlivca v hre

Testovanie	Člnkový beh	Charakterizovať a uplatňovať pohybové činnosti podporujúce zdravý životný štýl
	Skok do diaľky z miesta	Charakterizovať nebezpečenstvo závislosti na návykov. látkach na zdravie človeka
	Ľah – sed	Vysvetliť základy racionálnej výživy
	12 minútový beh	Posúdiť a zhodnotiť úroveň svojej pohybovej výkonnosti na základe motor. testov
	Výdrž v zhybe	Preukázať individuálne zlepšenie v pohybovej výkonnosti

Ročník: deviaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Ciele predmetu

Žiaci

- používajú odbornú terminológiu telovýchovných a športových činností
- poznajú význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností
- komunikujú so zraneným a poskytujú prvú pomoc
- pracujú s úrovňou svojej pohybovej výkonnosti
- uvažujú o využití herných kombinácií a systémoch v hre
- rozumejú významu pohybovej aktivity pre zdravie človeka
- rešpektujú zásady fair-play pri športových súťažiach

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Poznatky z telesnej výchovy a športu	Naši športovci	Uviesť príklady úspešných slovenských a zahraničných športových reprezentantov
	Olympijská výchova	Charakterizovať základné olympijské myšlienky
	Bežecká abeceda	Uplatniť rôzne formy pohybovej aktivity v režime dňa
Atletika	Beh na 60 metrov	Prezentovať správnu techniku behu
	Skok do diaľky z miesta	Prezentovať správnu techniku skoku do diaľky z miesta
	Beh na 300 metrov	Prezentovať osvojené základné atletické disciplíny
	Hod kriketovou loptičkou	Prezentovať správnu techniku hodu kriketovou loptičkou
	Vrh guľou	Prezentovať správnu techniku vrhu guľou
Športové hry	Basketbal – herné činnosti jednotlivca	Identifikovať odchýlky v držaní tela
	Dvojtakt, sreľba	Popísať správne držanie tela v rôznych polohách
	Prihrávky	Dokázať odmerať pulzovú frekvenciu na krčnej tepne
	Herná hodina	Posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti
	Hádzaná – základné pravidlá	Vysvetliť význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti
	Odborná terminológia	Používať odbornú terminológiu telovýchovných a športových činností
	Herné činnosti jednotlivca	Dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti
	Herné kombinácie	Aplikovať pravidlá pri vykonávaní športových činností
	Herná hodina	Uplatniť techniku základných herných činnosti jednotlivca v hre
Všeobecná gymnastika	Cvičenie na taktovanie	Zostaviť a zrealizovať rozcvičenie pre každý tematický celok
	Rovnováhové a rytmické cvičenia	Prezentovať rôzne variácie cvičebných tvarov
	Obraty, skoky	Dokázať aplikovať bežecké a skokanské prvky pri rozvoji schopností
Povinný výberový tematický celok	Florbal – štandardné situácie	Pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i útoku
	Herná hodina	Využiť herné kombinácie a systémy v hre
	Regenerácia	Poskytnúť prvú pomoc
Športové hry	Stolný tenis – herné cvičenia	Uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci aj ako divák
	Základné postavenie hráča	Pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i útoku
	Práca nôh a pohyb tela	Osvojiť prostriedky na rozvoj pohybových schopností
	Pohybová a úderová technika	Prezentovať optimálnu techniku preberaných pohybových zručností
	Podanie	Dokázať uplatniť manipuláciu s náčiním v prípravných činnostiach
	Herná hodina	Chápať význam pohybovej aktivity pre zdravie
Základné gymnastických športov	Zostava	Vytvoriť gymnastické kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny

	Roznožka	Demonštrovať osvojené cvičebné tvary zo športovej a modernej gymnastiky
	Skrčka	Ohodnotiť správne prevedenie cvičebných tvarov
	Premet bokom	Popísať štruktúru gymnastických športov
Športové hry	Futbal/vybíjaná – herné systémy	Prezentovať vedomosti základných pravidiel v športovej hre
	Štandardné situácie	Aplikovať prostriedky na rozvoj pohybových schopností
	Herná hodina	Vyplniť jednoduchý pozorovací hárok o výkone hráča i družstva
Testovanie	Člnkový beh	Charakterizovať a uplatňovať pohybové činnosti podporujúce zdravý životný štýl
	Skok do diaľky z miesta	Charakterizovať nebezpečenstvo závislosti na návykov. látkach na zdravie človeka
	Ľah – sed	Vysvetliť základy racionálnej výživy
	12 minútový beh	Posúdiť a zhodnotiť úroveň svojej pohybovej výkonnosti na základe motor. testov
	Výdrž v zhybe	Preukázať individuálne zlepšenie v pohybovej výkonnosti

Kľúčové kompetencie na konci 3.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Zdravie a pohyb

Predmet: Telesná a športová výchova

Žiak má na konci 9. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- používa odbornú terminológiu telovýchovných a športových činností
- pozná význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností
- komunikuje so zraneným a poskytuje prvú pomoc
- pracuje s úrovňou svojej pohybovej výkonnosti
- uvažuje o využití herných kombinácií a systémoch v hre
- rozumie významu pohybovej aktivity pre zdravie človeka
- rešpektuje zásady fair-play pri športových súťažiach